

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม
เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย

CREATING MULTIMEDIA E-BOOK TO COMMUNICATE DHARMA
FOR EVERYDAY LIFE TO GENERATION Y

ธัญธร สิมะวัฒนา

THANYATHORN SIMAWATHNA

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2568

KMITL-2025-AR-M-008-015

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CREATING MULTIMEDIA E-BOOK TO COMMUNICATE DHARMA
FOR EVERYDAY LIFE TO GENERATION Y

THANYATHORN SIMAWATHNA

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF

MASTER OF FINE AND APPLIED ARTS

PROGRAM IN DIGITAL MEDIA DESIGN AND MOTION PICTURES

SCHOOL OF ARCHITECTURE, ART, AND DESIGN

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2025

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2025

SCHOOL OF ARCHITECTURE, ART, AND DESIGN

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม เพื่อ
นักศึกษา	สื่อสารหลักธรรมะชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย
รหัสประจำตัว	นางสาวธัญธร สิมะวัฒนา
ปริญญา	65026016
สาขาวิชา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ.	การออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	2568
	รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติชัย เกษมศานต์

บทคัดย่อ

ในสังคมปัจจุบันที่แม้จะมีความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุอย่างก้าวกระโดด แต่ความเจริญด้านจิตใจของผู้คนกลับเสื่อมถอยไปในทิศทางตรงกันข้าม ธรรมะของพระพุทธเจ้าคือเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์สามารถจัดการจิตใจและกำจัดความทุกข์ของตนเองได้อย่างถาวร แต่รูปแบบของธรรมะที่ถูกเผยแพร่ในปัจจุบันโดยมากยังเป็นรูปแบบที่ไม่ทันสมัย ผลคือธรรมะยังไม่สามารถเข้าถึงคนในวงกว้างได้ โดยเฉพาะต่อกลุ่มเจนเนอเรชันวาย ในขณะที่เทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวหน้าได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตผู้คนมากขึ้น จึงเป็นโอกาสของโครงการค้นคว้าอิสระนี้ ในการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวันสำหรับเจนเนอเรชันวาย และนำไปพัฒนาต่อยอดสร้างสื่อดิจิทัล เพื่อเพิ่มบทบาทของธรรมะในการช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาจิตใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 โครงการย่อย คือ โครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking) เป็นหลักในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่หนึ่งคือการเก็บข้อมูลก่อนการพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม ประกอบด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวายจำนวน 10 ราย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะจำนวน 1 ราย จากนั้นนำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาแบบร่างหนังสือ ขั้นตอนที่สองคือการเก็บข้อมูลหลังการพัฒนาแบบร่าง โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ 1 ราย และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว 1 ราย จนได้ผลการวิจัยเป็นแนวทางการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมเพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวันสำหรับเจนเนอเรชันวาย โดยในด้านเนื้อหาต้องสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทันที ไม่เป็นธรรมะในรูปแบบเดิม ๆ เช่น ไม่เป็นธรรมะที่ใช้ภาษาบาลี ไม่เป็นการสื่อสารในลักษณะการสั่งสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาควรอ้างอิงจากเรื่องที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้สอดคล้องกับประสบการณ์จริงของผู้อ่าน และใช้แนวทางแก้ไขทุกข์ที่สอดคล้องกับธรรมะของพระพุทธเจ้า ใช้เทคนิคการแปลงเนื้อหาธรรมเป็นภาพเพื่อนำเสนอในรูปแบบที่กลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวายส่วนใหญ่นิยม คือรูปแบบดูง่าย สบายตา และเข้าใจง่าย ใช้การนำเสนอแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ ใช้การเล่าเรื่องที่สั้น ภาพประกอบใช้เส้นง่าย ๆ เรียบง่าย แต่ดูน่าสนใจ ใช้ข้อความประกอบภาพที่สั้นกระชับ แต่สามารถสื่อใจความได้ดี มีข้อความส่วนที่เป็นเนื้อหาที่ไม่เยอะจนเกินไป ใช้รูปแบบอักษรแบบลายมือหรือรูปแบบอักษรที่อ่านง่าย มีลวดลายที่สวยงามที่มีการเคลื่อนไหวที่ไม่มากจนเกินไป โดยใช้เพื่อสร้างความน่าสนใจเป็นหลัก และไม่ใช้เสียงประกอบแล้วจึงนำผลลัพธ์และแนวทางที่ได้ ไปใช้ในโครงการย่อยส่วนที่ 2 งานวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research) คือการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวันสำหรับเจเนอเรชันวายที่สามารถบรรลุจุดประสงค์ข้างต้น

คำสำคัญ: ธรรมะ เจเนอเรชันวาย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม ภาพประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Independent Study	Creating Multimedia E-Book to Communicate Dharma for Everyday Life to Generation Y
Student	Miss Thanyathorn Simawathna
Student ID	65026016
Degree	Master of Fine and Applied Art
Program	Digital Media Design and Motion Pictures
Year	2025
Independent Study Advisor	Associate Professor Kittichai Kasemsarn , Ph.D.

ABSTRACT

In today's society, despite rapid material progress, people's spiritual development has declined towards the opposite direction. The teachings of Buddha or Dharma are tools that help human to regulate their minds and permanently eliminate their own sufferings. However, the form of Dharma disseminated nowadays is mostly outdated. As a result, Dharma is still not accessible to a wider range of people, especially those of Generation Y. As advanced communication technology plays an increasingly important role in people's lives, this independent research project takes this opportunity to study and find a way to develop a multimedia e-book in order to communicate Dharma for Everyday Life to Generation Y, as well as further create media to enhance the role of Dharma in helping to solve problems and elevating the minds of the target group. The research is divided into 2 sub-projects as follows: sub-project 1 is qualitative research using the techniques of thematic analysis, content analysis, and ranking as main principles of analysis. Here data collection is implemented during 2 periods: firstly, before developing a multimedia e-book draft, through interviewing 10 individuals from Generation Y and interviewing one Dharma expert, then using these interview results to develop a draft; secondly, after developing the draft, through interviewing one expert in illustration design and one expert in motion graphic design. Research results obtained are used as a guideline for creating multimedia e-book that communicates everyday life Dharma

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และห้ามอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

to Generation Y. In terms of content, it is found that Dharma should be communicated in a form that can be readily applied, as opposed to teachings in Pali language or words in preaching manner. Moreover, the content should be based on real events so that the readers can relate them to their own experiences. The approach to relieving suffering should be consistent with the Buddha's teachings. At the same time, the e-book should convert abstract content into images to create a presentation format preferred among the majority of Generation Y sample group; that is, a simple, visually pleasing, and easy-to-understand format. Content should be divided into small sections, while storytelling style ought to be concise. The illustrations should adopt simple but attractive styles. Captions should be short and concise yet convey profound meanings. Meanwhile, texts should not be too excessive and the font should be handwriting or easy-to-read. Multimedia effects had better adopt moderate movements, mainly to attract readers. Sound effect is not applied. Finally, the research results are used in sub-project 2, a practice-based research, which is the production of the multimedia e-book to communicate everyday life Dharma to Generation Y.

Keywords: Dharma, Generation Y, Multimedia E-Book, Illustration

กิตติกรรมประกาศ

โครงการค้นคว้าอิสระหัวข้อการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม เพื่อสื่อสารหลัก
ธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวายในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความเมตตาช่วยเหลือ
ของ

รศ. ดร. กิตติชัย เกษมศานต์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นผู้จุดประกายให้ข้าพเจ้าคิดเลือกทำหัวข้อนี้
และเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ ให้ความรู้ รวมถึงให้ความสงบระงับในยามที่ข้าพเจ้าเกิดวิกฤติภายในใจ
เกี่ยวกับงานวิจัย ตลอดระยะเวลาการทำวิจัยในครั้งนี้

ผศ. ดร. เขมพัทธ์ พิชริชัญญ์ ผศ. ดร. แชน มังกรวงษ์ ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี ดร.นวรรตน์ สิทธิมงคล
ชัย และคณะอาจารย์สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ สจล. ทุกท่าน ที่ให้
ข้อคิดเห็นและความรู้อันช่วยให้ข้าพเจ้าได้เกิดการพัฒนา ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ ตลอด
ระยะเวลาการทำวิจัยในครั้งนี้

หลวงพ่อไฟโรจน์ อภิญญาญ์ ท่านปณิธาน ฐานวุฒโฑ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาธรรมะให้แก่
ข้าพเจ้าด้วยเมตตาอันหาที่สุดมิได้เสมอมา และท่านแป๊ะที่เมตตาให้ธรรมะและให้คำปรึกษา เพื่อเป็น
ข้อมูลหลักที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้

ผศ.จรรยา หะตะโยธิน อาจารย์สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัล มีเดีย สจล. และคุณอนุชิต คำ
น้อย สำหรับความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นอันมีค่ายิ่ง

กลุ่มตัวอย่างเจนเอเรชันวายทุกคน ที่สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น รวมถึงเปิดเผย
เรื่องส่วนตัวเพื่อให้ข้าพเจ้านำไปใช้ในงานวิจัย

เพื่อนร่วมชั้นเรียนหลักสูตรทุกคน สำหรับความช่วยเหลือ เวลา และประสบการณ์ที่มีร่วมกัน
เพื่อน พี่น้อง กัลยาณมิตร ญาติสนิทอันเป็นที่รักทุกคน สำหรับกำลังใจที่มีให้ตลอดระยะเวลา
คุณพ่อณรงค์ คุณแม่พฤษณีจิต ที่ให้การสนับสนุนข้าพเจ้าในทุกรูปแบบอย่างหาที่สุดมิได้
คุณสิริธร สิมะวัฒนา พี่สาว สำหรับความช่วยเหลือข้าพเจ้าในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะความ
ช่วยเหลือด้านวิชาการ

และพลังเมตตาขององค์ศาสดา ครูบาอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล ที่ช่วยให้ข้าพเจ้าทำงาน
วิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	XI
สารบัญภาพ.....	XIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตงานวิจัย.....	4
1.5 ข้อยกเว้นในงานวิจัย.....	4
1.6 ขั้นตอนการวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
1.8 คำจำกัดความในงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชันวาย.....	8
2.1.1 คำจำกัดความและลักษณะของเจเนอเรชันวาย.....	8
2.1.2 ปัญหาของเจเนอเรชันวายในปัจจุบัน.....	10
2.1.3 การรับสื่อของเจเนอเรชันวาย.....	13
2.2 หลักธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต.....	17
2.2.1 ประวัติหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต.....	18
2.2.2 ความหมายและขอบเขตของหลักธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต.....	19
2.2.3 การประยุกต์ใช้หลักธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต.....	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ/หรืออ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book).....	22
2.3.1 คำจำกัดความและประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	22
2.3.2 องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	22
2.3.3 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	24
2.3.4 แนวโน้มของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	25
2.4 การออกแบบภาพประกอบ (Illustration).....	26
2.4.1 ความหมายของภาพประกอบ.....	27
2.4.2 องค์ประกอบของภาพประกอบและการวิเคราะห์ภาพประกอบของ Evelyn Goldsmith.....	28
2.4.3 ทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology).....	33
2.4.4 ขั้นตอนการสร้างภาพประกอบ.....	36
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
2.5.1 การสื่อสารพุทธศาสนาจากมูลนิธิทางศาสนาสู่พุทธศาสนิกชนเจนเนอเรชันวาย.....	37
2.5.2 แนวทางการเสริมสร้างศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาตามหลักพุทธสันติวิธีของชาวพุทธ เจนเนอเรชันวาย.....	38
2.5.3 รูปแบบการเผยแพร่คำสอนพระพุทธศาสนาตามช่วงวัยในสังคมปัจจุบัน.....	40
2.6 กรณีศึกษาภาพประกอบธรรมชาติหรือปรัชญา.....	42
2.6.1 Mamuang.....	42
2.6.2 Jeremyville.....	44
2.6.3 ฦๅฐลลลลลล (อ่านว่า นัต-ละ-ลัก-ชะ-โน).....	45
2.6.4 การ์ดเพื่อนใจ.....	46
2.6.5 หนังสือธรรมชาติ โดย CHAIYAPAT ผู้เขียน, DAVUT – THE DUANG – RUNGSAK ผู้วาดภาพประกอบ.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	49
3.1 แผนผังสรุปวิธีดำเนินการวิจัย.....	49
3.2 แผนการวิจัย.....	50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ VII อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 4 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญ.....	66
4.1 แผนผังสรุปกระบวนการสัมภาษณ์.....	67
4.2 การสัมภาษณ์ก่อนการผลิตร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม.....	68
4.2.1 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในด้านเนื้อหา (Content) ที่จะนำมาใช้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม จากกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย และผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ.....	68
4.2.2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในด้านการจัดการความเครียดของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย.....	73
4.2.3 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในด้านการใช้ และความสนใจศึกษาธรรมะและการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย.....	74
4.2.4 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย.....	75
4.2.5 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้านรสนิยมความชอบภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย.....	77
4.2.6 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความเห็นด้านภาพประกอบ (Illustration) กราฟิก (Graphic) และกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย.....	80
4.3 การสัมภาษณ์หลังการพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม.....	82

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.3.1 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความเห็นด้านการออกแบบกราฟิก (Graphic) จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย.....	83
4.3.2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความเห็นด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย.....	84
4.3.3 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	85
4.3.4 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นด้านอื่น ๆ จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	95
บทที่ 5 ผลการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม.....	97
5.1 สรุปเนื้อหา (Content).....	97
5.1.1 จับใจความสำคัญจากผลสรุปการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวาย.....	97
5.1.2 จับประเด็นหลัก (Key Point) จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ (พระสงฆ์).....	97
5.2 ความเป็นภาพเชิงสัญลักษณ์.....	103
5.3 ออกแบบภาพประกอบ (Illustration).....	104
5.3.1 ออกแบบเนื้อหาของภาพ ลำดับของภาพ และข้อความประกอบภาพ.....	104
5.3.2 วาดภาพประกอบสำหรับนำไปสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว.....	105
5.4 ทำภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	122
5.5 ออกแบบปกหนังสือและชื่อหนังสือ.....	125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ IX อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.6 จัดโครงสร้างของเนื้อหา วางผังภาพ (Layout) และเลือกรูปแบบอักษร (Font).....	128
5.7 จัดทำองค์ประกอบอื่น ๆ.....	132
5.8 อัปโหลดเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม.....	133
5.9 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์.....	136
บทที่ 6 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	162
6.1 ผลการวิจัย.....	162
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	164
6.2.1 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1.....	164
6.2.2 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2.....	165
6.2.3 อภิปรายผลการวิจัยตามคำถามสำคัญของงานวิจัย.....	169
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	170
6.4 ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	171
บรรณานุกรม.....	173

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย ที่รับสื่อออนไลน์เป็นประจำทุกวัน และนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 10 ราย.....	52
3.2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) จำนวน 1 ราย.....	62
3.3 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย จำนวน 1 ราย.....	62
3.4 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย จำนวน 1 ราย.....	63
4.1 ผลการสัมภาษณ์ความกังวลใจ ความเครียด ความทุกข์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์แก่นสาระ) และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (วิเคราะห์แก่นสาระ).....	68
4.2 ผลการสัมภาษณ์วิธีจัดการความกังวลใจ ความเครียด ความทุกข์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	73
4.3 ผลการสัมภาษณ์การใช้ธรรมะ และการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	74
4.4 ผลการสัมภาษณ์ความสนใจศึกษาธรรมะ และการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	74
4.5 ผลการสัมภาษณ์ความสนใจศึกษาธรรมะ และการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	75
4.6 ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (จัดอันดับ).....	76
4.7 ผลการสัมภาษณ์ด้านความชอบภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) ของกลุ่มเป้าหมาย เจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	77
4.8 ความเห็นด้านภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 ความเห็นด้านภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ).....	82
4.10 ความเห็นด้านการออกแบบกราฟิก (Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) (วิเคราะห์แก่นสาระ).....	83
4.11 ความเห็นด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (วิเคราะห์แก่นสาระ).....	84
4.12 ความคิดเห็นต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	86
4.13 ความคิดเห็นภาพรวมต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	94
4.14 ความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	95
5.1 ผลการเขียนเนื้อหาส่วนความทุกข์ของกลุ่มตัวอย่าง ที่จะนำไปใช้ในหนังสือ และผลการเรียบเรียงเนื้อหาส่วนวิธีการแก้ไขทุกข์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ (พระสงฆ์) ที่จะนำไปใช้ในหนังสือ.....	98
5.2 ผลการตีความประเด็นหลัก (Key Point) เป็นสัญญาณ (Signs) ตามผลสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic).....	103
5.3 ผลการออกแบบเนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ ข้อความประกอบภาพ และผลการวาดภาพประกอบสำหรับแต่ละบท.....	105
5.4 ผลการเขียนคำถามท้ายบท.....	126

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	3
2.1 แบบจำลองการสื่อสารของ Kotler.....	14
2.2 สถิติการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันสื่อสารของคนในประเทศไทย 2565.....	16
2.3 สถิติการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันสื่อสารสูงสุดของคนในประเทศไทย 2565....	16
2.4 แอปพลิเคชัน My Very Hungry Caterpillar.....	26
2.5 องค์ประกอบของสัญญาณ.....	35
2.6 ตัวอย่างสายโซ่แห่งความหมาย.....	36
2.7-2.10 Mamuang Cafe.....	42
2.11-2.14 Mamuang.....	43
2.15-2.18 Jeremyville.....	44
2.19-2.21 สัมมา Graffiti.....	45
2.22-2.25 การ์ดเพื่อนใจ.....	46
2.26-2.30 การตูนธรรมะ STORY BY CHAIYAPAT.....	47
3.1 แผนผังสรุปวิธีดำเนินการวิจัย.....	49
4.1 แผนผังสรุปกระบวนการสัมภาษณ์.....	67
5.1 แอปพลิเคชัน Procreate.....	122
5.2 วิธีการกดเปิด Layer.....	122
5.3 วิธีการกดเปิดฟังก์ชัน Animation Assist.....	123
5.4 วิธีการ Export ไฟล์.....	124
5.5 วิธีการ Export ไฟล์ Animated GIF.....	124
5.6 การเก็บไฟล์ Animated GIF ที่สำเร็จแล้ว.....	125
5.7 การออกแบบปก.....	127
5.8 การออกแบบภาพประกอบตกแต่ง.....	128
5.9 การจัดโครงสร้างของเนื้อหา.....	129

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ XIII อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.10 การจัดวางผังภาพ (Layout).....	130
5.11 การจัดให้มีพื้นที่ว่าง (Space).....	130
5.12 การเลือกรูปแบบอักษร (Font) สำหรับเนื้อหา.....	131
5.13 การเลือกรูปแบบอักษร (Font) สำหรับปกบท.....	131
5.14-5.17 การจัดทำองค์ประกอบอื่น ๆ ของหนังสือ.....	132
5.18 แพลตฟอร์ม Heyzine.....	133
5.19 การเตรียมไฟล์หนังสือสกุล PDF.....	133
5.20-5.21 การอัปโหลดไฟล์ขึ้นในแพลตฟอร์ม Heyzine.....	134
5.22 การอัปโหลดไฟล์ Animated GIF.....	135
5.23 การ Share ลิงก์หนังสือฉบับสมบูรณ์.....	135
5.24-5.74 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์.....	136
5.75 QR Code สำหรับอ่านภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม.....	161

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน สังคมสมัยใหม่มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว กระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก นำมาซึ่งความเจริญทางเทคโนโลยีและวัตถุชนิดก้าวกระโดด ระบบเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบทุนนิยมเต็มรูปแบบ (ฉันทลักษณ์ เมฆสมณะศักดิ์, 2561) ในขณะที่ผู้คนมีความสะดวกสบายทางกายมากขึ้น แต่กลับมีความไม่สะดวกสบายทางใจเกิดขึ้นสวนทาง ปรากฏการณ์โรคซึมเศร้าได้รับการพูดถึงมากขึ้นในวงกว้าง โรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตายจากปัญหาสุขภาพจิตมีอัตราเพิ่มขึ้น โดยจากสถิติของกรมสุขภาพจิตพบว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้ป่วยจิตเวชเข้ารับบริการเพิ่มขึ้นจาก 1.3 ล้านคนในปี พ.ศ. 2558 เป็น 2.9 ล้านคนในปี พ.ศ. 2566 และคาดการณ์ว่ามีผู้ป่วยโรคจิตเวชอีกกว่า 7 ล้านคนที่ไม่ได้เข้ารับการรักษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) ในปี พ.ศ. 2566 มีคนไทยพยายามฆ่าตัวตาย 7 คนในทุก ๆ 2 ชั่วโมง หรือ 31,110 คน และเสียชีวิต 5,172 คน (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2566) ถือเป็นสาเหตุการตายอันดับต้น ๆ ของไทย

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอันเชี่ยวกราก เจเนอเรชันวาย แรงงานกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ (มณีโชติ, 2563) นับเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการต้องปรับตัวในด้านการดำเนินชีวิตและการทำงานตามเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่สุกกลุ่มหนึ่ง จากการวิจัยพบว่า เจเนอเรชันวายที่ทำงานในองค์กรต้องเผชิญกับความเครียดซึ่งนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ประสิทธิภาพการทำงานที่ลดลง (Yomchinda et al., 2021) รวมถึงผลกระทบทางร่างกาย ทางจิตใจและอารมณ์ และทางพฤติกรรม (Sharma, 2018) จนอาจส่งผลให้กลายเป็นโรคซึมเศร้า และเป็นสาเหตุการเสียชีวิตในที่สุด

ธรรมะของพระพุทธเจ้า เป็นคำสอนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้และให้ผลได้จริงแก่ผู้ปฏิบัติ โดยหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้นั้น มีความลุ่มลึกและหลากหลาย (วรรณทิพา สังขสูตร และมนตรี สิริโรจนานันท์, 2562) ตั้งแต่ธรรมะระดับต้นที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินชีวิตในโลกได้อย่างมีความสุข ไปจนถึงธรรมะระดับสูงเพื่อการพ้นจากโลก หลักปฏิบัติตามแนวทางของพระพุทธเจ้าสำหรับฆราวาส ย่อโดยรวมลงมาก็คือ ทาน ศีล ภาวนา โดยการทำทานเป็นการฝึกจิตขั้นพื้นฐาน การรักษาศีลทำให้เกิดจิตตั้งมั่น การภาวนา (วิปัสสนากรรมฐาน) คือการตัดตรงเข้ามาแก้ไขที่ต้นเหตุแห่งทุกข์ (หลวงพ่อบราโมทย์ ปาโมชฺโช, 2564-65) โดยหนึ่งในแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญที่ยังคงสืบทอดมาถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน คือแนวทางการปฏิบัติตามหลักกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติแบบพุทโธตามแนววิธีการปฏิบัติมหาสติปัฏฐานเพื่อความดับทุกข์อย่าง ได้ผล (ภักขวิชช์ สุขเสน และคณะ, 2563)

1.1.2 ปัญหาของงานวิจัย

ความจริงที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้นั้นมีประโยชน์ต่อมนุษยโลกเป็นอย่างยิ่ง แต่หลักธรรมที่ทรงตรัสรู้ นั้นมีความละเอียด ยากที่จะศึกษาให้เข้าใจได้อย่างง่าย (วรรณทิพา สังขสุตฺร และมนตรี สิริโรจ นานันท์, 2562) เนื้อหาธรรมะส่วนมากเป็นนามธรรม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารยากต่อการเข้าใจ ผลคือ ธรรมะจึงเข้าไม่ถึงใจคนเท่าที่ควร (ธนิพร จุลศักดิ์, 2555; พุทธพัส ทุนคำ, 2548; สุภารักษ์ จูตระกูล)

อีกทั้งรูปแบบของสื่อในการเผยแพร่ธรรมะส่วนใหญ่ ยังเป็นไปในรูปแบบที่ไม่ทันสมัยมากนัก ทำให้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของคนในวงกว้างได้ โดยเฉพาะต่อเจเนอเรชันวาย สังคมไทยจึงได้ ประโยชน์จากหลักการของพระพุทธเจ้าน้อยอย่างน่าเสียดาย (พระอาจารย์ชยสาโร, 2551)

1.1.3 โอกาสของงานวิจัย

สื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในทุก ๆ วงการของสังคมไทยในปัจจุบัน เทคโนโลยีเพื่อการ สื่อสารมีความก้าวหน้าพัฒนา (วราพร ดำจับ, 2562) ในปี พ.ศ. 2567 คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ย นานถึงวันละ 9 ชม. 20 นาที (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) งานวิจัยของนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศต่างก็ เห็นตรงกันว่า สื่อดิจิทัลจะครอบคลุมสื่อในทศวรรษข้างหน้ามากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (ชุตีสันต์ เกิด วิบูลย์เวช, 2558) โดยจะครอบคลุมมากถึงร้อยละ 80 ของสื่อทั้งหมด (อดิศักดิ์ จำปาทอง, 2556)

องค์ความรู้ที่พระพุทธเจ้าทรงสอน แม้ส่วนมากจะเป็นคำสอนเชิงนามธรรม แต่มีความเป็น ระเบียบและเป็นขั้นเป็นตอน สามารถนำมาถ่ายทอดให้เข้าใจง่ายขึ้นได้ โดยหากมีการนำเสนอ ในรูปแบบที่น่าสนใจ ผ่านช่องทางที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย จะช่วยให้องค์ความรู้ใน พระพุทธศาสนาโดยเฉพาะหลักปฏิบัติเพื่อการบรรเทาทุกข์ สามารถเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขความ ทุกข์ทางใจให้กับคนในสังคมไทย โดยเฉพาะกลุ่มเจเนอเรชันวายที่เป็นแรงงานกลุ่มหลักที่ขับเคลื่อน เศรษฐกิจและสังคมไทยอยู่ในปัจจุบันได้ โครงการค้นคว้าอิสระชิ้นนี้ จึงต้องการศึกษาหาแนวทางการ พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะใน ชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย และนำไปพัฒนาต่อยอดสร้างสื่อดิจิทัลดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1.4 คำถามสำคัญของงานวิจัย

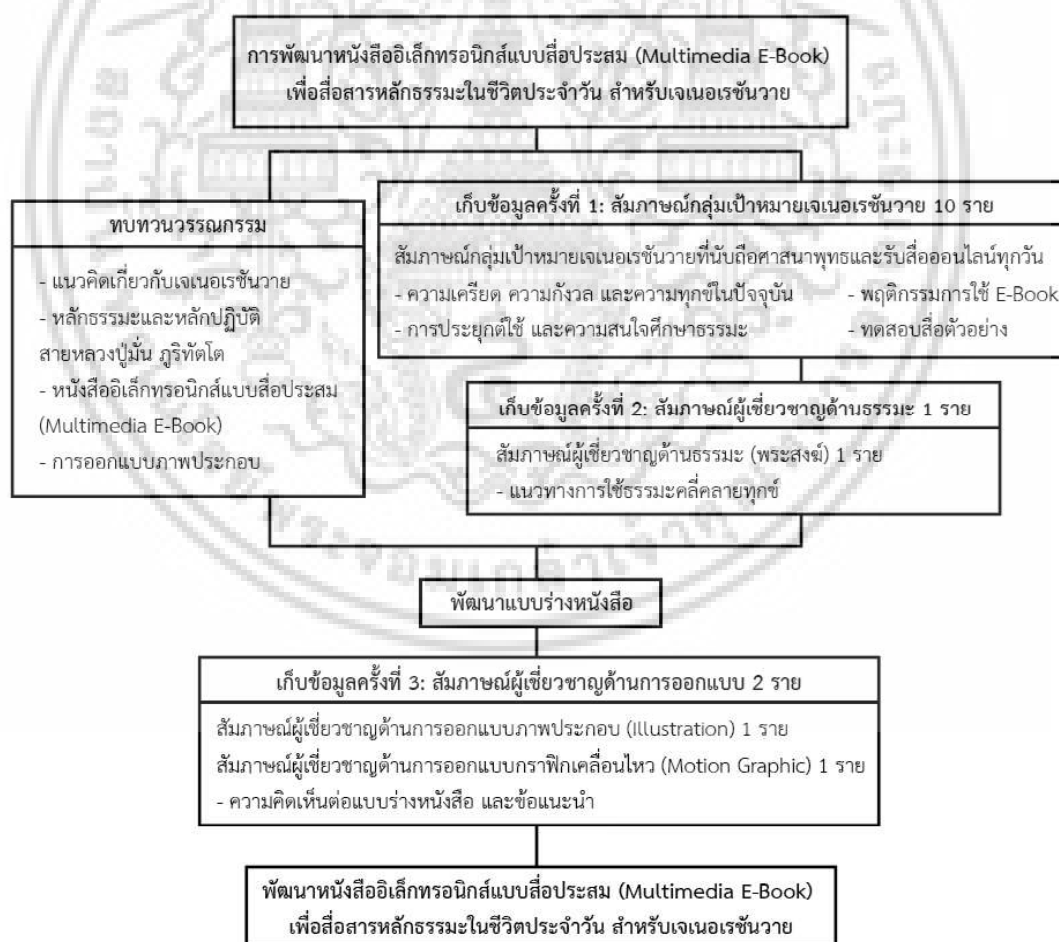
“การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย มีแนวทางอย่างไร”

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาหาแนวทางการนำเสนอหลักธรรมในชีวิตประจำวันให้กับเจนเอเรชันวาย

1.2.2 เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย

1.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

1.4.1 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเทศไทย

1.4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจเนอเรชันวาย (ผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2543) ที่นับถือศาสนาพุทธ และใช้สื่อออนไลน์เป็นประจำทุกวัน

1.4.3 รูปแบบผลงานการวิจัย ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) ที่ประกอบด้วยภาพกราฟิก (Graphic) และภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) มีเนื้อหาจำนวน 10 บท ความยาวรวม 96 หน้า แต่ละบทมีเนื้อหาส่วนที่เป็นข้อความ และเนื้อหาส่วนที่เป็นภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) อย่างน้อย 2 ภาพ ใช้ภาพประกอบสไตล์มินิมอล (Minimal) ซึ่งเป็นรูปแบบภาพที่ถูกลดทอนรายละเอียดให้เหลือน้อยที่สุด (อำนาจ ปัญจพันธ์, 2562)

1.4.4 เนื้อหาที่ใช้ในการทำวิจัย ประกอบด้วยหลักธรรมะและหลักการปฏิบัติจากคำสอนของครูบาอาจารย์ในสายกรรมฐานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

1.5 ข้อจำกัดในงานวิจัย

1.5.1 ข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจเพื่อตีความบทรกรรมของผู้วิจัย
แนวทางการแก้ไข: ถ่ายทอดคำสอนต่อโดยพยายามคงเนื้อหาความเดิมให้มากที่สุด และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านธรรมะ (พระสงฆ์) เมื่อไม่แน่ใจ

1.5.2 ข้อจำกัดด้านทักษะในการผลิตสื่อดิจิทัลของผู้วิจัย
แนวทางการแก้ไข: ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ และภาพกราฟิกเคลื่อนไหวระหว่างการทำวิจัย

1.6 ขั้นตอนการวิจัย

1.6.1 ทบทวนวรรณกรรม

- ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชันวาย
- ศึกษาหลักธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book)
- ศึกษาการออกแบบภาพประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.2 เก็บข้อมูลครั้งที่ 1 (สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย)

- สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย ที่นับถือศาสนาพุทธและใช้สื่อออนไลน์เป็นประจำทุกวัน จำนวน 10 ราย

1.6.3 เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 (สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ)

- สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) จำนวน 1 ราย

1.6.4 ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking) และพัฒนาแบบร่างหนังสือ

1.6.5 เก็บข้อมูลครั้งที่ 3 (สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ)

- สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) จำนวน 1 ราย

- สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) จำนวน 1 ราย

1.6.6 ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis)

1.6.7 พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.7.1 ได้แนวทางการนำเสนอหลักธรรมะในชีวิตประจำวันให้กับเจเนอเรชันวาย

1.7.2 ได้ผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย

1.8 คำจำกัดความในงานวิจัย

1.8.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม หมายถึง หนังสือที่บรรจุเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร ภาพ เสียง กราฟิก และสื่อประสมต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถอ่านและดูบนเครื่องคอมพิวเตอร์ สามารถดาวน์โหลดได้จากอินเทอร์เน็ตเพื่อเก็บไว้อ่าน สามารถส่งต่อไปยังผู้อื่นได้ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และสามารถเชื่อมโยงไปยังหนังสือเล่มอื่น ๆ ได้ทันทีผ่านระบบออนไลน์ (กำธร บุญเจริญ, 2550)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8.2 ธรรมชาติของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ธรรมชาติของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต มุ่งเน้นแนวทางการปฏิบัติกรรมฐานของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ถูกจัดอยู่ในสำนักปฏิบัติธรรมแบบพุทโธ ตามแนววิธีการปฏิบัติสติปัญญา ซึ่งได้รับการสืบทอดโดยศิษยานุศิษย์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (ภักขวัชร สุขเสน และคณะ, 2563)

1.8.3 เจเนอเรชันวาย

กลุ่มประชากรเจเนอเรชันวาย (Generation Y) คือผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523–2543 เป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ มีความทะเยอทะยาน มุ่งมั่นต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ต้องการรูปแบบชีวิตที่มีความยืดหยุ่น ต้องการการดำเนินชีวิตที่ท้าทาย แสวงหาโอกาสในการทำงาน หรือเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ รวมถึงมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง ขณะเดียวกันมีแนวคิดที่ยอมรับการเป็นคู่รักเพศเดียวกันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจมีผลต่อการสร้างครอบครัวและการมีบุตร (กรมสุขภาพจิต, 2563) (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, บริษัทศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ, 2561)

1.8.4 สัญญา (Sign)

สัญญา หมายถึง การสร้างความหมายจากการตีความผ่านรูปภาพและภาษา ซึ่งจะมีวิธีการสืบทอดความหมาย (Meaning) และมีความสัมพันธ์กับผู้ใช้สัญญา จากการประกอบสร้าง (Construct) ความหมาย โดยใช้กรอบวัฒนธรรมและสังคมที่กำหนดให้สัญญามีนัยยะเดียวกัน ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ๆ แนวคิดของเฟอร์ดินันด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) ได้แบ่งสัญญาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นรูปลักษณ์ทางสัญญา (Signifier) ซึ่งหมายถึง ลักษณะหรือรูปแบบในเชิงรูปธรรม และส่วนที่เป็นความหมายของสัญญา (Signified) ซึ่งหมายถึง ความคิดในเชิงนามธรรมที่เป็นตัวให้ความหมาย อ้างอิง (กาญจนา แก้วเทพ, 2552) (รักจิต มั่นพลศรี, 2545) (ศรุตานนท์ ชอบประดิษฐ์ และ จิรัชญา ภา พิจักขณารินทร์, 2567)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

โครงการค้นคว้าอิสระหัวข้อ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย ได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเจนเนอเรชันวาย

2.1.1 คำจำกัดความและลักษณะของเจนเนอเรชันวาย

2.1.2 ปัญหาของเจนเนอเรชันวายในปัจจุบัน

2.1.3 การรับสื่อของเจนเนอเรชันวาย

2.2 หลักธรรมและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต

2.2.1 ประวัติหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต

2.2.2 ความหมายและขอบเขตของหลักธรรมและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต

2.2.3 การประยุกต์ใช้หลักธรรมและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต

2.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book)

2.3.1 คำจำกัดความและประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.3.2 องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.3.3 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.3.4 แนวโน้มของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.4 การออกแบบภาพประกอบ (Illustration)

2.4.1 ความหมายของภาพประกอบ

2.4.2 องค์ประกอบของภาพประกอบและการวิเคราะห์ภาพประกอบของ Evelyn Goldsmith

2.4.3 ทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology)

2.4.4 ขั้นตอนการสร้างภาพประกอบ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 การสื่อสารพุทธศาสนาจากมุนิธิทางศาสนาสู่พุทธศาสนิกชนเจนเนอเรชันวาย

2.5.2 แนวทางการเสริมสร้างศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาตามหลักพุทธสันติวิธีของชาวพุทธเจนเนอเรชันวาย

2.5.3 รูปแบบการเผยแพร่คำสอนพระพุทธศาสนาตามช่วงวัยในสังคมปัจจุบัน

2.6 กรณีศึกษาภาพประกอบธรรมะหรือปรัชญา

2.6.1 Mamuang

2.6.2 Jeremyville

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.3 ฌฏฐลทขโณ (อ่านว่า นัด-ละ-ลัก-ชะ-โน)

2.6.4 การ์ดเพื่อนใจ

2.6.5 หนังสือธรรมะ โดย CHAIYAPAT ผู้เขียน, DAVUT – THE DUANG – RUNGSAK
ผู้วาดภาพประกอบ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชันวาย

2.1.1 คำจำกัดความและลักษณะของเจเนอเรชันวาย

กลุ่มประชากรเจเนอเรชันวาย (Generation Y) คือผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523–2543 (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, บริษัทศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ, 2561) มีอีกชื่อหนึ่งว่ากลุ่มมิลเลนเนียล (Millenials) หรือเจเนอเรชันเน็ต (The Net Generation) เป็นกลุ่มคนที่เกิดในยุคที่เศรษฐกิจและตลาดหุ้นเฟื่องฟู มีการลงทุนโครงการขนาดใหญ่จำนวนมาก (ทิพย์พิมล เกียรติวาทีรัตนะ, 2552) อีกทั้งเป็นยุคที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีมาในยุคเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีที่สิ่งต่าง ๆ มีความเป็นอัตโนมัติมากขึ้น มีการสื่อสารไร้พรมแดน ส่งผลให้มีรูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยมแตกต่างจากคนในรุ่นก่อน (Tapscott, 2009) ปัจจุบันเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นฐานแรงงานหลักของประเทศ (เพ็ญพิชชา เกตุชัยโกศล, 2564) กลุ่มเจเนอเรชันวายในประเทศไทย มีจำนวนประชากรเกือบ 1 ใน 4 ของประชากรไทยทั้งหมด ทั้งยังเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อกระแสสังคมและกระแสด้านนิยม (ปฐมภาพร เนตินันท์, 2559)

ลักษณะเด่นของเจเนอเรชันวาย

การเกิดและเติบโตในยุคของการพัฒนาอย่างรวดเร็วของคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง และสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูลและการสื่อสารอย่างมากมาย ทำให้เจเนอเรชันวายมักใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในโลกดิจิทัล (Digital World) เป็นผลให้เจเนอเรชันวายมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากเจเนอเรชันอื่น ๆ ก่อนหน้า ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันทั่วโลก (Stock, 2008) โดยมีลักษณะเด่น 4 ประการ ได้แก่ มีความมั่นใจในตัวเองสูง มุ่งเน้นความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ประเมินทางเลือกต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และต้องการความรวดเร็ว (Yarrow และ O'Donnell, 2009)

1. มั่นใจในตัวเองสูง

โดยเป็นผลมาจากการถูกเลี้ยงดูโดยบิดามารดาสมัยใหม่ เจเนอเรชันวายมักถูกตามใจ ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูง มีความเป็นสากล มีความมั่นใจ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ยึดมั่นในความคิด ความอ่านของตัวเอง ไม่คล้อยตามผู้อื่นง่าย ๆ นับถือตนเอง ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ มักใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคโนโลยีในการเปิดเผยตัวตน ทะเยอทะยาน มีเป้าหมายสูง รักความก้าวหน้า มีความมุ่งมั่น ต้องการความชัดเจนว่าสิ่งที่มีผลต่อตนเองและต่อหน่วยงานอย่างไร (วรรณรัช ประเสริฐ, 2560) รู้สึกเป็นหนุ่มสาวอยู่เสมอ กระตือรือร้น มีความอยากรู้อยากเห็น รักการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มักตั้งคำถามกับสิ่งต่าง ๆ เน้นกระบวนการคิดมากกว่าการท่องจำ มองโลกในแง่ดี มักคิดในเชิงบวก เห็นความเป็นไปได้ของสิ่งต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เจเนอเรชันวายมีอิสระทางความคิดสูง ต้องการใช้ชีวิตในรูปแบบของตัวเอง ไม่ต้องการเป็นอย่างไรใคร มักปรับแต่งสิ่งต่าง ๆ ให้มีลักษณะเฉพาะตามแบบที่ตนเองต้องการ (Customization) ไม่ยึดมั่นในกฎระเบียบ ไม่นิยมการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณี หรือแนวปฏิบัติเดิม ๆ ต้องการความยืดหยุ่นอยู่เสมอ ต้องการมีอิสรภาพ ในการเลือกอาชีพมักไม่ยอมอยู่กับงานที่ตนไม่พึงพอใจเป็นระยะเวลานาน มีความจงรักภักดีต่อองค์กรในระดับต่ำ และอัตราการลาออกสูง (เดชา เตชะวัฒน์ไพศาล และคณะ, 2557) ไม่เคารพผู้ที่อาวุโสหรือมีตำแหน่งสูงกว่าตนโดยอัตโนมัติ เน้นเคารพที่ตัวบุคคล จนมักถูกมองว่าไม่นอบน้อม

2. มุ่งเน้นความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

เจเนอเรชันวายให้ความสำคัญกับเพื่อน ทำงานเป็นทีม ชอบการร่วมแรงร่วมใจ มักใช้วิธีระดมความคิดเห็น ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นที่แตกต่าง สามารถยอมรับความแตกต่างได้มาก (วิทยา ชีวโรจน์ทัย, 2555) ต้องการการเชื่อมต่อกับผู้อื่นตลอดเวลา ชอบการสร้างสัมพันธ์ระหว่างกัน ชอบแบ่งปันข้อมูล มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน จนเรียกได้ว่าเป็นเครือข่าย N-fluence (Net Generation Influence) โดยจากข้อมูลสถิติการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ของ TrueList พบว่าอัตราการเติบโตของการใช้แอปพลิเคชันสื่อสารและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนของเจเนอเรชันวายในปัจจุบัน มีอัตราการเติบโตที่สูง และมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นไปอีก นอกจากนี้เจเนอเรชันวายยังมีน้ำใจช่วยเหลือสังคม รักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณและความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อสังคม

3. ประเมินทางเลือกต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

เจเนอเรชันวายมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อหลากหลายชนิด ทั้งสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) และสื่อใหม่ (New Media) เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เปิดกว้าง ทำให้เจเนอเรชันวายคุ้นชินกับการค้นหาข้อมูลเพื่อพินิจพิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ โดยชอบเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ผ่านการมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งเหล่านั้น (van den Bergh & Behrer, 2011)

4. ต้องการความรวดเร็ว

เจเนอเรชันวายมักมีสมาธิสั้น เมื่อทำอะไรมักจะอยากเห็นผลเร็ว ๆ มีความอดทนต่ำ ใจร้อน ไม่ชอบการรอคอย (ปฐมมาพร เนตินันท์, 2559) มักไม่วางแผนระยะยาว ชอบการเปลี่ยนแปลง มีทัศนคติที่ต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ กล้าเสี่ยง

อยากลอง ชอบความท้าทาย ต้องการนวัตกรรมใหม่ ๆ เสมอ เพื่อหนาย่างหากต้องทำอะไรซ้ำ ๆ ต้องการเติบโตแบบก้าวกระโดดในระยะเวลานั้นสั้น มุ่งหวังตำแหน่งและรายได้ที่สูงจากการทำงาน มีความคาดหวังในผลงานสูง และมักต้องการคำชม

เจนเนอเรชันวายมักมีทักษะที่หลากหลาย สามารถทำกิจกรรมหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกัน (Multitasking) (Tapscott, 2009) พนักงานกลุ่มเจนเนอเรชันวายมักปฏิบัติงานด้วยวิธีร่วมสมัย คือมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารและปฏิบัติงาน มักไม่แบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างการทำงานและความบันเทิง เพราะเชื่อว่าการทำงานไปด้วยเข้าอินเทอร์เน็ตไปด้วยไม่ใช่เรื่องเสียหายหากทำงานได้สำเร็จจุล่ง (Faour and Heinze, 2013) สามารถปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และอุปกรณ์ไอทีได้อย่างคล่องแคล่ว (วรรณรัช ประเสริฐ, 2560) (ภรณ์ยา ฆารสินธุ์, 2560)

2.1.2 ปัญหาของเจนเนอเรชันวายในปัจจุบัน

แม้ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง กล้าคิดกล้าทำ มองโลกในแง่ดี ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ฯลฯ แต่จากการวิจัยพบว่าในปัจจุบัน เจนเนอเรชันวายเป็นกลุ่มที่มีความเครียดมากที่สุด โดยมี 3 ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความเครียด คือ หน้าที่ความรับผิดชอบ การเงิน และสุขภาพ

2.1.2.1 หน้าที่ความรับผิดชอบ โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยย่อย คือ

- ความกดดันในการทำงาน

การเกิดและเติบโตขึ้นมาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และการพัฒนาของเทคโนโลยีที่มากมาย ทำให้เจนเนอเรชันวายได้รับแรงกดดันจากการแข่งขันในด้านการศึกษาดังแต่วัยเด็ก มาจนถึงการแข่งขันในหน้าที่การงาน และการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตในวัยผู้ใหญ่ เจนเนอเรชันวายเป็นกลุ่มที่มีความมุ่งมั่นทะเยอทะยาน ต้องการประสบความสำเร็จสูง มุ่งเน้นความสมบูรณ์แบบ จึงมักทำงานหนักและเต็มไปด้วยความคาดหวังที่มีต่อตัวเองในทุกด้าน เจนเนอเรชันวายในปัจจุบันมีชั่วโมงทำงานเฉลี่ยสูงถึง 48 ชม. ต่อสัปดาห์ และยังมีต้องทำงานนอกเวลาในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

- การต้องพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าเจนเนอเรชันวายจะเติบโตมาในช่วงเปลี่ยนผ่านจากโลกแอนะล็อกมาสู่โลกดิจิทัลและเป็นกลุ่มผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลุ่มแรก ๆ ที่คุ้นชินกับการปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี แต่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วและรุนแรงอย่างยิ่งในปัจจุบัน ก็เพิ่มแรงกดดันให้เจนเนอเรชันวายจำเป็นต้องตื่นตัวที่จะปรับตัวและพัฒนาทักษะใหม่ (Upskill & Reskill) ให้ทันอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถแข่งขันในโลกการทำงานที่มีกลุ่มเจนเนอเรชันซี (Generation Z) (ผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2540–2555) (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2568) ที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เรียนรู้ได้เร็ว และพร้อมเปลี่ยนแปลงยิ่งกว่า เป็นคู่แข่งสำคัญใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดแรงงานได้

- การต้องปรับตัวเข้ากับคนต่างเจเนอเรชันในที่ทำงาน

เจเนอเรชันวายเป็นกลุ่มคนกึ่งกลางระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ ปัจจุบันอยู่ในวัยทำงานเต็มตัว นับเป็นแรงงานกลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศ (Futuristnida, 2565) ส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งที่มีหัวหน้างานหรือนายจ้างเป็นกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) (ผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2489–2507) หรือเจเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X) (ผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2508–2522) (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2562) ที่มีลักษณะการทำงานแบบท็อปดาวน (Top-Down) คือ เน้นสั่งการจากผู้บริหารหรือหัวหน้าระดับสูง สู่พนักงานที่อยู่ในตำแหน่งที่ต่ำกว่า ทำให้เจเนอเรชันวายผู้รับคำสั่ง มักต้องปฏิบัติตามกรอบและกฎเกณฑ์โดยไม่ค่อยได้รับความช่วยเหลือและไม่ถูกรับฟังโดยหัวหน้ามากเท่าที่ควร ในขณะที่ปัจจุบันเจเนอเรชันวายส่วนใหญ่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มเจเนอเรชันซี ที่มีค่านิยมทำงานแบบรักอิสระยิ่งกว่า เช่น ไม่นิยมกรอบเวลาการทำงานที่แน่นอน และมีความมั่นใจยิ่งกว่า เช่น พร้อมโต้เถียงทุกเมื่อหากไม่เห็นด้วย จึงเป็นความท้าทายสำหรับเจเนอเรชันวายที่ต้องบริหารจัดการและรับมือกับค่านิยมและลักษณะการทำงานของเจเนอเรชันอื่น ๆ ที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการทำงานได้

- ภาระในการดูแลครอบครัว

เจเนอเรชันวายในยุคปัจจุบัน ได้รับคำจำกัดความว่าเป็น “แซนด์วิชเจเนอเรชัน (Sandwich Generation)” เนื่องจากเป็นผู้ที่ต้องแบกรับภาระการเลี้ยงดูทั้งคนรุ่นก่อน (ครอบครัว พ่อ แม่ หรือผู้สูงอายุ) และคนรุ่นหลัง (ลูก หรือสมาชิกใหม่ในครอบครัว) ทั้งในแง่การให้เวลาและการเงิน ในยุคที่สภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย และโอกาสในการสร้างฐานะเป็นเรื่องยากอย่างในปัจจุบัน ทำให้เจเนอเรชันวายมีความกดดันในการต้องทุ่มเททำงานหนัก ต้องแบ่งเวลาให้คนรอบข้างจำนวนมาก แต่กลับรู้สึกว่ยังไม่สามารถดูแลคนรอบข้างได้ดี และมักไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการออมของตนเองได้ เป็นที่มาของค่านิยมในการสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การมีลูกไม่ใช่เป้าหมายหลักของเจเนอเรชันวายเหมือนในคนรุ่นก่อน ๆ

- ไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอจากภาครัฐ

ในขณะที่เจเนอเรชันวายมีภาระความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ที่หนักหนา สวัสดิการจากภาครัฐของประเทศไทย ก็ยังไม่อาจนับได้ว่าเพียงพอต่อความจำเป็นของประชากร ประกอบกับที่โครงสร้างประชากรของประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” อย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้รัฐมีภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุมากขึ้น ในขณะที่มีฐานผู้เสียภาษีน้อยลง นำมาซึ่งความไม่ทั่วถึงที่ยั่งยืนของสวัสดิการโดยทั่วไปอย่างเลี่ยงไม่ได้ เจเนอเรชันวายไม่สามารถพึ่งพาสวัสดิการรัฐในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอ ข้อมูลจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ระบุว่าเจเนอเรชันวายมองว่ารัฐยังขาดการสนับสนุนโครงการพื้นฐานในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.2 การเงิน โดยมีปัจจัยหลัก คือ

- ภาระหนี้สิน

การเกิดและเติบโตในยุคที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู ได้รับการเลี้ยงดูแบบอุมุมากกว่าคนรุ่นก่อน ๆ ความสำเร็จและความมั่นใจในตัวเอง การต้องการมีลักษณะเฉพาะของตนเอง การต้องแสดงตัวตนบนโลกออนไลน์ที่มีการเชื่อมต่ออย่างกว้างขวาง และวลี “ของมันต้องมี” ที่ถูกใช้ในกลุ่มอย่างแพร่หลาย ทำให้ปัจจุบันเจเนอเรชันวายส่วนใหญ่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีรายจ่ายสูง มีพฤติกรรมใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ลักษณะใจร้อน ไม่ชอบการรอคอย ต้องการสำเร็จในระยะเวลาอันสั้น ประกอบกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มากขึ้นจนสามารถกล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความรู้ทางการเงินระดับหนึ่ง ทำให้เจเนอเรชันวายไม่มีความกลัวที่จะก่อหนี้ แต่กลับขาดความตระหนักในเรื่องการวางแผนการเงินระยะยาว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) จึงทำให้เจเนอเรชันวายก่อหนี้มากขึ้น

ในปัจจุบัน เจเนอเรชันวายจัดเป็นกลุ่มที่มีหนี้สะสมและหนี้เสียสูงที่สุด โดยมียอดหนี้รวมของเจเนอเรชันวายทั่วประเทศถึง 4.5 ล้านล้านบาท และมีอัตราการเป็นหนี้เสียสะสมถึง 3 แสนล้านบาท แสดงให้เห็นว่าแม้เจเนอเรชันวายจะเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง แต่ภาระหนี้สินก็สูงตามไปด้วย ซึ่งสวนทางกับความต้องการความมั่งคั่งและเป้าหมายการมีอิสรภาพทางการเงินของตนเอง

2.1.2.3 สุขภาพ โดยมีปัจจัยหลัก คือ

- รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบโรครุมเร้า

ความกดดันทั้งจากสิ่งแวดล้อมและทั้งจากตนเอง ทำให้ในปัจจุบัน เจเนอเรชันวายส่วนใหญ่ต้องทำงานหนัก มักรั้งทำงานในท่าที่ไม่เหมาะสม ไม่ได้ขยับร่างกายต่อเนื่อง และอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน หรืออุปกรณ์แท็บเล็ตเป็นเวลานานในแต่ละวัน นิยมสั่งอาหารผ่านบริการจัดส่งมารับประทานที่บ้าน คำนึงเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพเนื่องจากเติบโตขึ้นมาในยุคที่อุตสาหกรรมอาหารและธุรกิจอาหารขยะเฟื่องฟู นิยมพักผ่อนด้วยการท่องโลกอินเทอร์เน็ต มักพักผ่อนไม่เพียงพอ ส่งผลให้เจเนอเรชันวายมีปัญหาสุขภาพที่เกิดจากรูปแบบการใช้ชีวิต มีความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ เมื่ออายุมากขึ้นมากกว่าคนรุ่นก่อน

รูปแบบการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้เจเนอเรชันวายมีความเสี่ยงต่อโรคออฟฟิศซินโดรม (Office Syndrome) และโรคอ้วน ที่เป็นบ่อเกิดของโรคเรื้อรังอีกหลายชนิด เช่น ไขมันในเลือดสูง เบาหวาน ความดันโลหิตสูง รวมถึงเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งชนิดต่าง ๆ เช่น มะเร็งเต้านม มะเร็งลำไส้ มะเร็งต่อมลูกหมาก ฯลฯ หลักฐานจากการวิจัยพบว่า “เจเนอเรชันวายมากกว่า 70% มีน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเข้าสู่วัยกลางคน” รวมถึงโรคเกี่ยวกับตา เช่น ตาล้า ตาแห้ง และโรคหู เนื่องจากเจเนอเรชันวายเติบโตขึ้นมาในยุคที่มีการใช้ซาวด์อะเบาท์ (Sound About) กันอย่างแพร่หลาย และในยุคที่ iPod และโทรศัพท์สมาร์ทโฟนกำลังพัฒนา จึงเป็นกลุ่มที่คุ้นเคยกับการใช้หูฟัง มีการใช้หูฟังหรือฟังเสียงดังมาเป็นระยะเวลานาน เจเนอเรชันวายถูกขนานนามใหม่ว่าเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“Generation Deaf” โดยปัจจุบันประมาณ 10% ของเจนเนอเรชันวัยประสบปัญหาเกี่ยวกับการได้ยิน

นอกจากนี้ การต้องประสบกับแรงกดดันต่าง ๆ ลักษณะการใช้ชีวิตที่อาศัยอยู่กับอย่างโดดเดี่ยวมากขึ้น และการมีปฏิสัมพันธ์กันในโลกออนไลน์มากกว่าในชีวิตจริง ทำให้เจนเนอเรชันวัยมีความเครียดและความวิตกกังวลที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับ ลักษณะมุ่งมั่นทะเยอทะยานสู่เป้าหมาย ต้องการความสำเร็จระดับสูง คาดหวังความสมบูรณ์แบบ ในขณะที่ก็ต้องการอิสระ ให้ความสำคัญกับความสุขในการได้ทำงานที่รัก และเชื่อมั่นในแนวคิดสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต (Work-Life Balance) (วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2566) ซึ่งเป็นค่านิยมสองแนวทางที่สามารถบรรลุพร้อมกันได้ยาก ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เจนเนอเรชันวัยจำนวนมากเกิดความไม่พึงพอใจ ไปจนกระทั่งถึงผิดหวังในบางหรือทุกมิติเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง เกิดเป็นปมปัญหาที่คอยฉุดรั้งประสิทธิภาพในการเดินไปสู่เป้าหมายที่ตนเองวางไว้ และส่งผลต่อเนื่องวนเวียนเป็นวงจร ทำให้ในปัจจุบันอัตราการป่วยทางจิตของเจนเนอเรชันวัยเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการวิจัยของบริษัท Bensing, DuPont & Associates (BDA) พบว่า เจนเนอเรชันวัยเป็นกลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้ามากที่สุดในการทำงาน

2.1.3 การรับสื่อของเจนเนอเรชันวัย

ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การติดต่อสื่อสารเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์ได้มาซึ่งปัจจัยสี่ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย) ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต โดยยิ่งสังคมมนุษย์มีความเชื่อมโยงและซับซ้อนมากขึ้นจากการพัฒนาทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจเพียงใด การสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น (จีรภา แจ่มศรี, 2565)

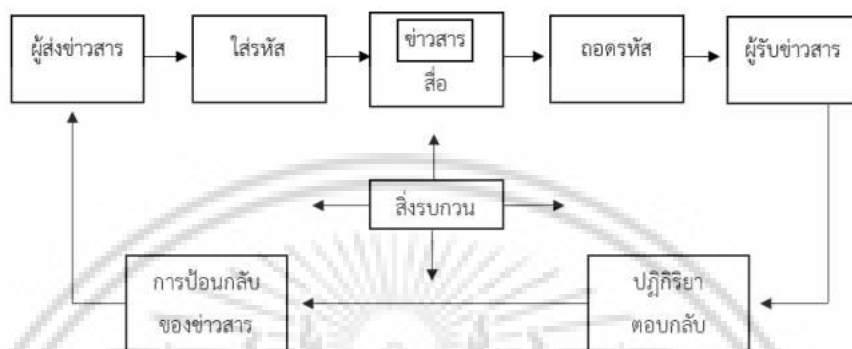
2.1.3.1 ความหมายขององค์ประกอบการสื่อสาร

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้ส่งสารต้องการถ่ายทอดความรู้หรือทัศนคติไปถึงผู้รับสาร โดยมีรูปแบบของสารต่าง ๆ กันตามทักษะและความสามารถของผู้ส่งสาร ผ่านช่องทางที่สามารถส่งสารมาถึงผู้รับได้ โดยเมื่อผู้รับสารได้รับสารแล้วจะทำหน้าที่ถอดความหมายและตอบกลับผู้ส่งสารเพื่อให้ผู้ส่งสารทราบผลว่าเป็นไปตามที่ผู้ส่งสารคาดหวังหรือไม่ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นหากผู้รับสารและผู้ส่งสารมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความรู้ ทัศนคติ ทักษะ สังคม และวัฒนธรรม อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ผ่านการใช้ช่องทางส่งสารที่เหมาะสม

การสื่อสารจากแหล่งต้นกำเนิดสารไปยังผู้รับสาร ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก คือ ผู้ส่งสาร (Sender) ผู้รับสาร (Receiver) ข่าวสาร (Message) และสื่อ (Media) ซึ่งหน้าที่หลักของการสื่อสารคือ การใส่รหัส (Encoding) โดยผู้ส่งสารทำการเปลี่ยนสารที่จะส่งให้เป็นรหัส และการถอดรหัส (Decoding) โดยผู้รับสารเมื่อได้รับสารแล้วจะต้องใช้ทักษะต่าง ๆ ในการถอดรหัสเพื่อความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจสาร นอกจากนี้ ผู้ส่งสารยังคาดหวังให้ผู้รับสารตอบสนอง (Response) และแจ้งข่าวสารย้อนกลับ (Feedback) ให้ผู้ส่งสารรับทราบ และในกระบวนการยังมีสิ่งรบกวน (Noise) ซึ่งเป็นข่าวสารอื่น ๆ ที่รบกวนกระบวนการสื่อสารและอาจบิดเบือนการสื่อสารได้ (Kotler, 2003) (วาสนาศรีอินคำ, 2565)

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการสื่อสารของ Kotler

ที่มา: คอตเลอร์, พี. (2546). การจัดการการตลาด (ธันวาคม แสงสุวรรณ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ.2003)

2.1.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication and Technology: ICT) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ กิจกรรมในชีวิตประจำวันจำนวนมากของผู้คน อาทิ การติดตามข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร การทำงาน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระทั่งการพักผ่อนหย่อนใจ ได้ย้ายไปเกิดขึ้นในโลกออนไลน์อย่างเลี่ยงไม่ได้ จากการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2567 (ไตรมาส 1) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าประเทศไทยมีจำนวนประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปใช้อินเทอร์เน็ต 59.0 ล้านคน (ร้อยละ 89.5) และจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ 62.9 ล้านคน (ร้อยละ 95.4) และมีแนวโน้มการใช้งานอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือที่เพิ่มขึ้น

ในปัจจุบัน ผู้คนได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน ผ่านสารที่มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้รับสารได้ดีกว่าในอดีต เช่น การใช้เสียงประกอบ การใช้ภาพเคลื่อนไหว รวมถึงการใช้เทคนิคที่ก้าวล้ำมากขึ้น อาทิ เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality หรือ VR) ความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality หรือ AR) ฯลฯ ผู้รับสารจึงจำเป็นต้องคัดกรองสารที่จะรับ โดยผู้รับสารมีกระบวนการรับรู้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกเปิดรับ คือ การเลือกแหล่งข้อมูลที่จะใช้รับสารของผู้รับสาร โดยมักขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ อาทิ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ส่วนบุคคล อุดมการณ์ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การเลือกสนใจ คือ การเลือกสารที่มีองค์ประกอบที่น่าสนใจ เช่น ภาพหรือเนื้อหาที่สะดุดตา
3. การเลือกรับรู้และการตีความ คือ การเลือกตีความความหมายของสาร โดยมักได้รับอิทธิพลจากทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจ และประสบการณ์ของผู้รับสาร
4. การเลือกจดจำ คือ การที่ผู้รับสารเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจ สิ่งที่น่าติดตาม หรือสิ่งที่มีความหมายที่สำคัญต่อตนเอง โดยจะไม่จดจำทั้งหมด

2.1.3.3 พฤติกรรมการรับสื่อของเจนเอเรชันวาย

งานวิจัยศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อและจุดประสงค์การใช้สื่อช่องทางต่าง ๆ รวมถึงความต้องการใช้สื่อเพื่อการทำงานหรือการเรียนของกลุ่มต่าง ๆ ตามช่วงอายุ พบความแตกต่างกันในการเลือกใช้สื่อเพื่อสนองวัตถุประสงค์ระหว่างเจนเอเรชัน ทั้งในด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ด้านการแสดงตัวตน ด้านความบันเทิง และด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (Yuwakosol and Chompookum, 2021) (นิษฐา ทรุ่นเกษม และสกุลศรี ศรีสารคาม, 2567)

เจนเอเรชันวายเติบโตในยุคที่การสื่อสารแบบดิจิทัลมีความเจริญก้าวหน้ามาก ทำให้คุ้นชินกับการสื่อสาร การรับข่าวสาร และการค้นหาข้อมูลที่ง่ายและรวดเร็ว เจนเอเรชันวายมีทักษะในการเรียนรู้หลายด้าน สามารถปฏิสัมพันธ์กับสื่อได้หลากหลายชนิด (Kuzior A., 2023) สามารถทำหลายกิจกรรมในเวลาเดียวกันได้ดี คุ้นชินกับการใช้สมาร์ทโฟนในการค้นหาข้อมูล เล่นเกมส์เพื่อความบันเทิง ฟังเพลงเพื่อผ่อนคลาย โดยเลือกเพลงตามความต้องการของตนเองและมักสร้างรายการเพลงตามความชอบ ถ่ายรูปภาพหรือวิดีโอสิ่งที่สนใจ แสดงตัวตนและแบ่งปันสิ่งที่พบเห็นหรือประสบการณ์ให้กับเพื่อน ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ นิยมเปิดโปรแกรมสนทนาเพื่อรับการแจ้งเตือนตลอดเวลาเพื่อไม่พลาดข้อมูลข่าวสารและเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนและครอบครัว การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของเจนเอเรชันวายเป็นอย่างมาก ปัจจุบันเจนเอเรชันวายจัดเป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดที่วันละ 8 ชั่วโมง 55 นาที โดยเฉพาะชาวกรุงเทพมหานครที่โดยภาพรวมใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยถึงวันละ 10 ชั่วโมง 5 นาที (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ., 2565))

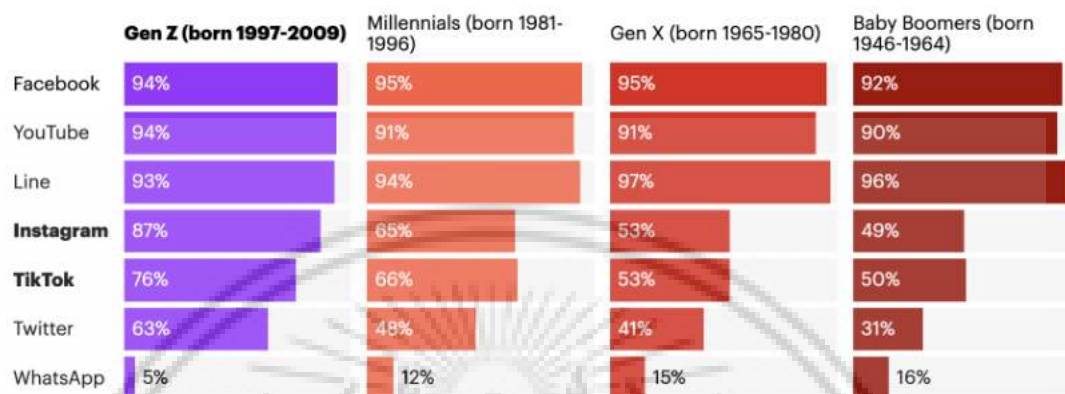
เจนเอเรชันวายเลือกรับข่าวสารจากสื่อใหม่เป็นหลัก โดยเน้นรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ที่ตนเองมีสังคมอยู่ มักรับข้อมูลจากสำนักข่าวที่ไม่เป็นทางการและจากคนใกล้ชิดมากกว่าสำนักข่าวที่เป็นทางการ (จิรภา แจ่มศรี, 2565) การสำรวจจาก YouGov RealTime Omnibus โดยการสำรวจออนไลน์จากกลุ่มตัวอย่างคนในประเทศไทยจำนวน 2,041 คน ในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2565 พบว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่เจนเอเรชันวายใช้มากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก (Facebook) โดย 95% ของกลุ่มตัวอย่างเจนเอเรชันวายมีบัญชีเฟซบุ๊ก และ 33% เลือกใช้เฟซบุ๊กมากที่สุดจากสื่อสังคมออนไลน์ทั้งหมด โดยรองจากเฟซบุ๊ก สื่อสังคมออนไลน์ที่เจนเอเรชันวายใช้มากรองมาคือ ยูทูป (Youtube) ตี๊กต็อก (TikTok) อินสตาแกรม (Instagram) และเอกซ์ (X) (อดีตทวิตเตอร์ (Twitter))

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามลำดับ

Thailand's top 7 social media and messaging platforms by current usage

What social media platforms are you currently using?

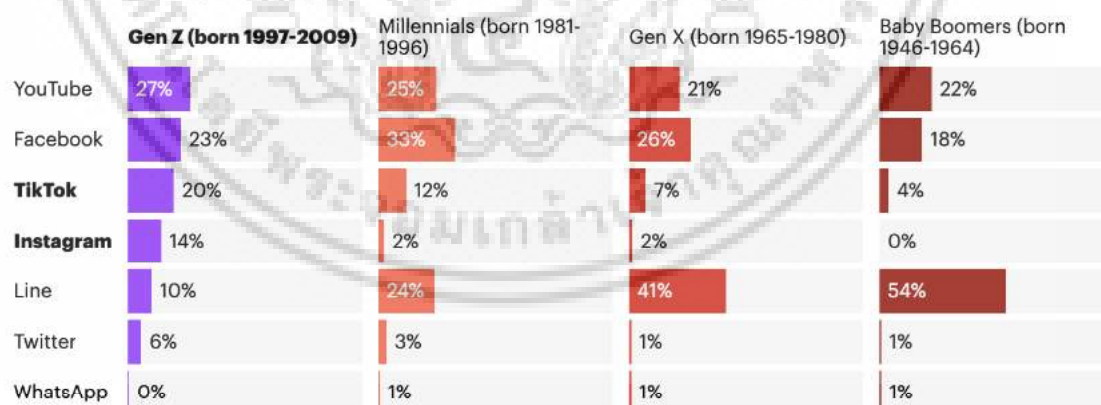
YouGov

YouGov RealTime Omnibus: Aug 2022 • Embed

ภาพที่ 2.2 สถิติการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันสื่อสารของคนในประเทศไทย 2565
ที่มา: <https://business.yougov.com/content/44004-generational-trends-thailand-social-media-Gen-Z>

Thailand's top 7 social media and messaging platforms by highest usage

Which social media platform do you use most often?

YouGov

YouGov RealTime Omnibus: Aug 2022 • Embed

ภาพที่ 2.3 สถิติการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันสื่อสารสูงสุดของคนในประเทศไทย
2565
ที่มา: <https://business.yougov.com/content/44004-generational-trends-thailand-social-media-Gen-Z>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านประเภทเนื้อหา (Content) ที่เจเนอเรชันวัยนิยมเสพมากที่สุดนั้น เนื่องจากอยู่ในช่วงวัยทำงานเต็มตัวและมักต้องประสบกับวิกฤติกลางอาชีพ (Midlife Career) เจเนอเรชันวัยส่วนใหญ่จึงสนใจเสพเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง การพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ไลฟ์สไตล์ การท่องเที่ยว และการดูแลสุขภาพทั้งกายและใจ โดยเจเนอเรชันวัยนิยมเปิดรับข้อมูลด้านการดูแลสุขภาพใจผ่านช่องทางเฟซบุ๊กและเสิร์ชเอนจิน (Search Engine) มากที่สุด

ในด้านอุปกรณ์ที่รับสื่อ เจเนอเรชันวัยใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟนเป็นอุปกรณ์ในการรับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด รองมาคือคอมพิวเตอร์ (จีรภา แจ่มศรี, 2565)

2.1.3.4 การรับรู้ของเจเนอเรชันวัย

เจเนอเรชันวัยส่วนใหญ่ไม่เชื่อโฆษณา นิยมค้นหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจด้วยตนเอง หรือจากคนรอบข้าง (McDaniel, Lamb & Hair, 2012) ผ่านช่องทางที่หลากหลาย (วรรณรัช ประเสริฐ, 2560) การสื่อสารการตลาดสู่เจเนอเรชันวัยจึงควรที่จะสามารถส่งข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแยบยลและกลมกลืน เพื่อสร้างการรับรู้และการจดจำได้ดี ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. นำเสนอข้อมูลสอดแทรกความบันเทิง ตลก ขบขัน
2. นำเสนอข้อมูลที่เชื่อมโยงกับการแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

(Brand Relevant)

3. นำเสนอข้อมูลที่แสดงความเข้าใจถึงปัญหาที่ผู้บริโภคประสบอยู่ ใช้เรื่องราวสมจริง เน้นการสื่อสารระดับบุคคล สร้างความใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งผลกระทบต่อในเชิงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย (Rosen & Rosen, 2009) (Plessis, 2011)

2.2 หลักธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เป็นพระอาจารย์ฝ่ายวิปัสสนาธุระ (พระอุดมศีลธรรมฐาน / ฝ่ายอรัญญวาสี หรือที่เรียกกันว่าพระป่า) (พระอนุชา อธิปญโญ (อรบุดร) และคณะ, 2566) (พระครูปลัด ทินกร อิสสโร (คงถาวร), พระศรีวินยาภรณ์, 2565) เป็นพระนักปฏิบัติที่ได้รับการถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติมาจากหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล (พระครูวิเวกพุทธกิจ) ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากสาธุศิษย์ทั้งที่เป็นพระสงฆ์นักปฏิบัติและฆราวาสที่สนใจในการปฏิบัติธรรมอย่างกว้างขวางทั่วประเทศไทยรวมถึงต่างประเทศ ว่าเป็นพระอาจารย์วิปัสสนาชั้นเยี่ยมในยุคสมัยกึ่งพุทธกาล (สมัยปัจจุบัน)

จริยวัตรและปฏิปทาของหลวงปู่มั่นและพระลูกศิษย์ล้วนแต่มีความงดงาม เกรงครัดในพระธรรมวินัย เป็นที่เคารพเลื่อมใสเป็นอย่างมาก เนื้อธรรมที่ท่านแสดงในโอกาสต่าง ๆ ในขณะที่ยังดำรงธาตุขันธ์ เป็นธรรมชั้นสูง เป็นแก่นธรรม ถึงใจผู้ที่ได้ฟังตลอดมา

จนถึงวันนี้ แม้ท่านจะละสังขารไปแล้วกว่า 80 ปี แต่มรดกทางธรรม คือ แนวทางปฏิบัติ

วิปัสสนาเพื่อมรรคผลนิพพาน ยังคงได้รับการส่งต่อให้แก่อนุชนคนรุ่นหลังอยู่อย่างเข้มข้นไม่ขาดสาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ่านการปฏิบัติ เทศนาธรรม และกิจกรรมการเผยแผ่ธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ของพระอริยสงฆ์มากมาย หลากหลายรูป ผ่านศิษย์ของหลวงปู่มั่นโดยตรง เช่น พระอาจารย์สิงห์ ขนดยาโม, หลวงปู่ฝั้น อาจาโร, หลวงปู่ขาว อนาลโย, หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี เป็นต้น (มูลนิธิพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต, 2545) ส่งต่อมายังศิษย์รุ่นลูกรุ่นหลาน รวมถึงฆราวาสที่เคารพศรัทธา จนท่านได้รับการยกย่องให้เป็น “จอมทัพธรรม” อัครเถระผู้กอบกู้พระพุทธศาสนาให้โชติช่วงอีกครั้งในยุคปัจจุบัน (พศิน อินทรวงค์, 2556)

องค์การยูเนสโก ได้ประกาศให้หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เป็นบุคคลสำคัญของโลก สาขาสันติภาพ ในวาระปี พ.ศ. 2563 - 2564 (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

2.2.1 ประวัติหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เกิดวันพฤหัสบดีที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2413 ที่บ้านคำบง ตำบลโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงครองราชย์ เป็นปีที่ 3 กำเนิดในสกุลแก่นแก้ว บิดาชื่อนายคำด้วง มารดาชื่อนางจันทร์ โดยเป็นสกุลที่นับถือพระพุทธศาสนามาโดยตลอด ท่านมีร่างกายเล็ก ผิวขาวแดง มีนิสัยขี้เม้มขี้แงว่องไว ขยันขันแข็ง และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดมาตั้งแต่เด็ก เมื่ออายุได้ 15 ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดบ้านคำบง มีความสนใจและชอบศึกษาธรรมะ ท่านได้ศึกษาธรรมะขั้นต้นและเรียนสูตรต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เมื่ออายุ 17 ปี โยมบิดาได้ขอให้ท่านลาสิกขาตามความจำเป็นของทางบ้าน แม้จะสึกออกไปแล้ว ใจท่านก็ยังคงนึกถึงเพศนักบวชอยู่เป็นนิจ และปึกใจว่าจะกลับมาบวชอีกเมื่อมีโอกาส เมื่ออายุได้ 22 ปี ท่านมีศรัทธาอยากออกบวช รวมทั้งบิดามารดาได้อนุญาตเพราะมีความตั้งใจจะให้ลูกของตนบวชอยู่แล้ว ท่านจึงได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2436 ณ อุโบสถวัดศรีทอง (ปัจจุบันคือวัดศรีอุบลรัตนาราม) มีท่านพระอริยกวี เป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านพระครูสีทา เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ท่านพระครูประจักษ์อุบลคุณ เป็นพระอนุศาสนาจารย์ ได้รับฉายาว่า ภูริทัตโต ซึ่งแปลว่า ผู้ให้ปัญญา ผู้แจกจ่ายความฉลาด เมื่ออุปสมบทแล้ว ได้มาฝากตัวเป็นศิษย์กับท่านพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล ณ วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี

ในด้านการศึกษาธรรมะ ท่านใช้วิธีการกำหนดคุณสมถายใจเข้า-ออก ใช้บทปริกรรมพุทโธ ตามแบบของหลวงปู่เสาร์ อันเป็นบทปริกรรมที่ท่านถนัดกว่าบทธรรมอื่น ๆ ซึ่งในช่วงแรกของการปฏิบัติ ท่านยังไม่พบความสงบเท่าที่ควร แม้จะชวนให้สงสัยว่าปฏิบัติที่ท่านดำเนินนั้นผิดทางหรือไม่ แต่ท่านก็ไม่ได้ลดละความเพียร จนคืนหนึ่งเกิดสุบินนิมิตที่ทำให้ท่านมั่นใจว่าการดำเนินนั้นมาถูกทาง หลังจากนั้นท่านจึงได้เพียรพยายามปฏิบัติอย่างขี้เม้มขี้แงยิ่งกว่าเดิม โดยมีพุทโธเป็นคำบริกรรมประจำใจในทุกอิริยาบถ และถือธุดงค์วัตรอย่างเคร่งครัด อาทิ ถือการใช้ผ้าบังสุกุลเป็นวัตร คือ ไม่ใช้ผ้าจีวรที่มีผู้มาถวาย ใช้เฉพาะผ้าที่ไม่มีเจ้าของโดยเป็นผ้าที่ถูกทิ้งไว้ในสถานที่ต่าง ๆ ถือการเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร คือ บิณฑบาตในช่วงเช้าตรู่เป็นนิจ เว้นเฉพาะวันที่ไม่ฉัน ถือห้ามภทที่ผู้อื่นถวายภายหลังเป็นวัตร คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหารที่ฉันต้องเป็นอาหารที่ได้มาจากการบิณฑบาตเท่านั้น ไม่รับอาหารที่ส่งตามมาทีหลัง ถือฉันอาหารในบาตรเป็นวัตร คือฉันอาหารในบาตรที่ตนใช้เที่ยวบิณฑบาต โดยไม่นำอาหารออกมาวางฉันจากภาชนะอื่นเพื่อความสะอาดสบายแยกกับข้าวฉัน ถืออยู่ในป่าเป็นวัตร คือเที่ยวอยู่ตามร่มไม้ในป่า ในภูเขา ในหุบเขา ในถ้ำ ในเงื้อมผาบ้าง ถือใช้สอยผ้าจีวร 3 อย่างเป็นวัตร คือใช้สังฆาฏิ จีวรสบง (ยกเว้นผ้าอาบน้ำฝนซึ่งจำเป็นต้องมีในสมัยนี้) สำหรับนุ่งห่มคลุมกายเป็นนิจ (พระครูปลัด ทินกร อิสสุโร (คงถาวร), พระศรีวินยาภรณ์, 2565) ท่านปฏิบัติจุดดวงศรัทธาเหล่านี้เป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย ส่วนจุดดวงศรัทธาข้ออื่น ๆ ท่านก็สมาทานและปฏิบัติเป็นบางครั้ง ปฏิบัติทาดอยาก มกน้อย สันโดษ ด้วยจริยวัตรอันงดงาม ทำให้ท่านได้รับการยกย่องจากผู้มีศรัทธาทั้งหลายว่าเป็นพระผู้เลิศทางจุดดวงศรัทธา

หลังจากได้ฝึกปฏิบัติพอสมควรแล้ว หลวงปู่เสาร์ผู้เป็นพระอาจารย์ ได้พาหลวงปู่มั่นออกจุดดวงศรัทธาตามป่าเขาซึ่งเป็นทีไรเวกห่างไกลจากผู้คน เมื่อพบสถานที่เหมาะสมก็ปักกลดบำเพ็ญเพียร ปฏิบัติได้พอสมควรก็ย้ายที่ไปเรื่อย ๆ หลังออกพรรษา ท่านจะออกจุดดวงศรัทธาทุกปี โดยมากจะไปตามป่าเขาที่มีหมู่บ้านพออาศัยบิณฑบาตได้ โดยเฉพาะทางภาคอีสานเพราะมีป่าเขามากกว่าภาคอื่น เช่น จังหวัดนครพนม สกลนคร อุตรธานี หนองคาย เลย หล่มสัก รวมถึงข้ามแม่น้ำโขงไปจุดดวงศรัทธาฝั่งลาว เช่น ท่าแขก เวียงจันทน์ หลวงพระบาง (ท่านอาจารย์พระมหาบัว ญาณสัมปันโน, 2534)

หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต มรณภาพในวันศุกร์ที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 ที่วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร สิริรวมอายุได้ 80 ปี, อายุพรรษา 58 พรรษา ท่านได้ใช้เวลาตลอดจวบจนสิ้นอายุขัยของท่านในการเพียรปฏิบัติภาวนาต่อสู้กับกิเลสตัณหาอย่างเข้มแข็งสุดกำลัง ตลอดจนได้สั่งสอนอบรมและช่วยแก้ไข้ปัญหาในการปฏิบัติให้แก่พระนักบวชอีกเป็นจำนวนมากตามภูมิธรรมของท่านที่ดำเนินก้าวหน้าอย่างไม่หยุดหย่อน วัตรปฏิบัติของท่าน เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ท่านประสบ คำสอนที่ท่านบอกกล่าวแก่ลูกศิษย์ในขณะที่ยังครองธำตุขันธ์ ล้วนได้รับการรวบรวมและบันทึกไว้อย่างมากมาย เนื้อธรรมอันละเอียดลออที่สอดแทรกอยู่ในทุกส่วนล้วนสัมผัสถึงใจของผู้ที่ได้ศึกษา แนวทางกรรมฐานที่ท่านอบรม ถูกส่งต่อผ่านกองทัพพระลูกศิษย์ที่พากเพียรดำเนินตามรอย สู่บุุณคนรุ่นหลังให้ได้ฝึกฝนจนประจักษ์ถึงผลร่มเย็นของการปฏิบัติอย่างกว้างขวางจวบจนถึงปัจจุบัน

2.2.2 ความหมายและขอบเขตของธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ฐริทัตโต

ทุกข์เวทนา หรือ ความรู้สึกเป็นทุกข์ หมายถึง ความรู้สึกลำบาก ความรู้สึกเจ็บปวด หรือการเสวยอารมณ์ที่ไม่สบาย (พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, 2561) จุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาพุทธ คือการถึงที่สุดแห่งทุกข์หรือการถึงซึ่งพระนิพพาน พระพุทธเจ้าศาสดาของศาสนาพุทธทรงเป็นผู้ค้นพบหนทางสู่จุดหมายดังกล่าวและได้ทรงนำมาบอกแจกจ่ายแก่พุทธศาสนิกชน โดยได้ทรงแสดงมหาสติปัญญาสูตรว่าเป็นหนทางสู่ความดับทุกข์ ดังที่ได้ทรงตรัสไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นทางสายเดียวเพื่อความบริสุทธิ์ของเหล่าสัตว์ เพื่อลวงโสกะและปริเทวะ เพื่อดับทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุนิพพาน ทางนี้ คือ สติปัฏฐาน 4 ประการ (วิ.มหา. (ไทย)2/373/359) ฐานที่ตั้งทั้งในการเจริญสติ ได้แก่ (1) การเจริญสติที่อาศัยร่างกายเป็นอารมณ์ (2) การเจริญสติที่อาศัยความรู้สึกเป็นอารมณ์ (3) การเจริญสติที่อาศัยจิตเป็นอารมณ์ (4) การเจริญสติที่อาศัยสภาพธรรมต่าง ๆ ที่เป็นอยู่โดยอาการที่ปราศจากสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา เป็นอารมณ์”

ในมหาสติปัฏฐานสูตรนั้น พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า “จงหมั่นระลึก รู้ กาย เวทนา จิต และ ธรรม เป็นอารมณ์” การเจริญสติปัฏฐานสี่จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับผู้ที่ต้องการลวงทุกข์ทุกคน กระบวนการในการเจริญสติปัฏฐานสี่ในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าการเจริญกรรมฐาน กรรมฐาน แปลว่าที่ตั้งแห่งการทำงานของจิต หมายถึงการเอาจิตไปผูกหรือไปพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้จิตเกิดความสงบและเห็นแจ้งตามความเป็นจริง (พระอนุชา อธิปัญญา (อรบุตร) และคณะ, 2566) ซึ่งแบ่งออกเป็นสองประการคือ สมถกรรมฐาน คือ กรรมฐานที่เป็นอุบายทำให้สงบใจ และวิปัสสนากรรมฐาน คือ กรรมฐานที่เป็นอุบายทำให้เกิดปัญญา (คัมภีร์วิสุทธิมรรค, พุทธศตวรรษที่ 10) สำหรับผู้ปฏิบัติที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นระบบนั้น จำเป็นต้องอาศัยคำแนะนำจากครูบาอาจารย์ผู้มีประสบการณ์ จึงจะก่อให้เกิดความก้าวหน้าของสมาธิและปัญญาญาณ จนกระทั่งมีจิตใจเป็นอิสระหลุดพ้นจากปัญหาและความทุกข์ทั้งหมดได้

หลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในประเทศไทย ถูกแบ่งเป็น 5 สายตามสำนักใหญ่ ๆ คือสายพุทโธ สายอานาปานสติ สายยุบพอง สายรูปนาม และสายสัมมารัง (คู่มือปฏิบัติ สมถวิปัสสนากรรมฐาน 5 สาย วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม, 2553) แนวทางการปฏิบัติของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต จัดว่าเป็นวิปัสสนาธุระสายพุทโธตามแนววิธีการปฏิบัติสติปัฏฐาน โดยมีแนวการสอนตามการปฏิบัติธรรมทั้งในส่วนของสมณะและฆราวาส

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ได้วางแนวทางในการปฏิบัติสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานตามหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แก่ทั้งพระภิกษุสงฆ์สามเณรและฆราวาส โดยทั่วไป คำสอนหรือโอวาทเรื่องมุตติธรรมของหลวงปู่มั่น เป็นคำสอนที่มุ่งให้ศิษยานุศิษย์เข้าใจธรรมภาคปฏิบัติและขั้นตอนของการปฏิบัติ รวมทั้งให้กำลังใจหรือความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติเกิดความอดุสาหะในการปฏิบัติ โดยยึดหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ คำสอนปฏิบัติของหลวงปู่มั่นเน้นการปฏิบัติให้ชื่อตรงต่อพระธรรมวินัย ด้วยการปฏิบัติตนให้เคร่งครัดต่อศีลหรือพระวินัยที่ตนสมათาน การเจริญสมาธิและวิปัสสนาต้องทำอย่างต่อเนื่องไม่ย่อท้อ ในด้านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดำเนินการตามแนวทางของกรรมฐาน 40 ประการ มีการพิจารณาภายในของสำคัญเพื่อการหลุดพ้นจากความทุกข์

หลักคำสอนของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต มี 2 ลักษณะ คือ

1. คำสอนที่ท่านประพันธ์หรือเรียบเรียงเอง ซึ่งมี 2 เรื่อง คือ ชั้นระวิมุติสะมังคีธรรม และบทธรรมบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. คำสอนที่ศิษยานุศิษย์จดบันทึกไว้ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

ก) เป็นบันทึกเรื่องราวสั้น ๆ ทำนองบันทึกใจความของพระธรรมเทศนาหรือโอวาทในโอกาสต่าง ๆ มี 2 ชุด คือ (1) มุตโตทัย และ (2) ธรรมเทศนาของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต
ข) เป็นการบันทึกโอวาทหรือคำสอนสั้น ๆ ที่ศิษย์แต่ละท่านผู้ได้ฟังแล้วจดบันทึกไว้ บันทึกนี้มี 3 ชุด คือ (1) ปกิณณกรรมของท่านพระอาจารย์มั่น เป็นการรวบรวมบันทึกของศิษย์หลายท่าน (2) ธรรมโอวาท เป็นการรวบรวมบันทึกเบ็ดเตล็ดของศิษยานุศิษย์หลายรูปที่ได้รับฟังโอวาทธรรมจากท่าน (3) ภูริทัตตมโอวาท เป็นการรวบรวมบันทึกจากลูกศิษย์หลายรูปเช่นกัน

2.2.3 การประยุกต์ใช้หลักธรรมะและหลักปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ในส่วนของพุทธศาสนิกชน หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต แสดงการปฏิบัติธรรมตามหลักบุญกิริยาวัตถุ 3 ได้แก่ ทาน ศีล ภาวนาเป็นพื้นฐาน ด้วยเหตุว่าเป็นธรรมอันเป็นรากแก้วของความเป็นมนุษย์และเป็นรากเหง้าของพระพุทธศาสนา ท่านได้แสดงหลักสำหรับฝึกหัดอบรมกาย วาจา และพัฒนาจิตใจให้ฉลาดเที่ยงตรงต่อเหตุและผล รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองและสิ่งทั้งหลาย โดยเน้นการเจริญภาวนา มีธรรมบทใดบทหนึ่งเป็นคำบริกรรม เพื่อกันความคิดฟุ้งซ่าน รักษาจิตให้ทรงตัวอยู่ได้อย่างสงบสุข ฝึกอบรมจิตให้เกิดสติรู้เท่าทันความเคลื่อนไหวของจิต อันเป็นธรรมสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นตัวที่จะควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นตัวคอยป้องกันยับยั้งตนเอง ทั้งที่จะไม่ให้หลงเพลินไปตามความชั่ว (พุทธธรรมฉบับปรับขยาย, 2565) และเตือนให้ทำความดี (ภวิชวัวร์ สุขเสน และคณะ, 2563) ซึ่งล้วนเป็นส่วนที่พุทธศาสนิกชนสามารถนำมาปฏิบัติและเห็นผลได้ในชีวิตประจำวัน

หากพิจารณาหลักคำสอนของท่านไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ อบรมพัฒนาจิตใจให้มีความมั่นคง อบรมปัญญาให้เกิดความรู้และเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง คือรู้เท่าทันความเป็นไปของโลกและชีวิต ย่อมเกิดมรรคผลในชีวิต มีพัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการทางปัญญา นำไปสู่การสร้างความสุขที่แท้และยั่งยืนให้เกิดขึ้นได้ ไปจนถึงมีจิตใจที่เป็นอิสระหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งมวล (พระอนุชา อธิปัญญา (อรบุดร) และคณะ, 2566) ผลการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เยาวชนสนใจการปฏิบัติธรรมของกลุ่มพุทธธรรมกรรมฐาน พบว่าส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ทำให้เยาวชนสนใจการปฏิบัติธรรมของกลุ่มพุทธธรรมกรรมฐาน คือ ผลแห่งการปฏิบัติ กล่าวคือ การปฏิบัติธรรมทำให้จิตใจสงบ และสามารถทำให้พ้นจากความทุกข์ (พระสุทธิวัชร ทรงไกรศรี, 2567)

2.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book)

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก การอ่านหนังสือก็ได้มีทางเลือกใหม่ของการอ่านเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัลผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ พฤติกรรมการอ่านหนังสือในปัจจุบันได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมการอ่านหนังสือแบบดั้งเดิม (Traditional Reading Habit) ซึ่งผู้อ่านอ่านเนื้อหาผ่านรูปเล่มหนังสือ และพฤติกรรมการอ่านหนังสือแบบสมัยใหม่ (Modern Reading Habit) ซึ่งผู้อ่านอ่านเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัลต่าง ๆ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) หนังสือเสียง (Audio Book) (Kari Spjeldnæs, Faltin Karlsen, 2022) ผ่านอุปกรณ์หลากหลายที่สนับสนุน (Dayang Azimah Abang Yusof, 2021)

2.3.1 คำจำกัดความและประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ อี-บุ๊ก (Electronic Book หรือ E-Book) เป็นหนังสือที่มีข้อมูลที่เป็นตัวอักษร ภาพ เสียง กราฟิก และสื่อประสมต่าง ๆ อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ถูกสร้างขึ้นและถูกใช้งานด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน สามารถอ่านได้ทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ มีลักษณะพิเศษ คือ สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับผู้อ่านได้ ประหยัดต้นทุนในการจัดพิมพ์และขนส่งตัวเล่มหนังสือ (Ji et al., 2014) มีความสะดวกรวดเร็ว เช่น ผู้อ่านสามารถค้นหาเนื้อหาที่ต้องการได้ทันทีผ่านลิงก์เชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งแบบเชื่อมโยงไปยังส่วนอื่น ๆ ภายในหนังสือ และแบบเชื่อมโยงไปยังหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผ่านระบบออนไลน์ (กัธร บัญเจริญ, 2550) ผู้อ่านสามารถส่งหนังสือต่อไปยังผู้อื่นได้ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) ได้ทันที ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตลอดเวลา ทั้งยังสามารถอ่านได้พร้อม ๆ กันหลายคน (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2547) ผู้จัดทำสามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้อ่านยังสามารถสั่งพิมพ์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้กลายเป็นหนังสือแบบเล่มได้อีกด้วย (ไพฑูริย์ ศรีฟ้า, 2556) (เปรมปรีดี โพธิ์ศรีทอง, 2566) (ธัญลักษณ์ แซ่โจ้ว, 2566) (ก่อเกียรติ ขวัญสกุล, เหมมิณูช ธนปัทม์มีมณี, 2567)

2.3.2 องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถมีองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2.1 ข้อความหรืออักขระ (Text)

เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความหรือสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อ ข้อความควรสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน มีความยาวที่เหมาะสม โดยข้อความยังสามารถทำหน้าที่อื่น ๆ ได้อีก เช่น เป็นส่วนหนึ่งของภาพ เป็นสัญลักษณ์ (Symbol) หรือเชื่อมโยงเพื่อนำเสนอเนื้อหาที่องค์ประกอบอื่น ๆ คือ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพวิทัศน์

การเลือกใช้ลักษณะรูปแบบตัวอักษร (Font) การสร้างการเคลื่อนไหวให้ข้อความ และการเชื่อมโยงข้อมูลแบบปฏิสัมพันธ์ ยังจัดเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบศิลป์ที่ช่วยส่งเสริมการสื่อสารหรือสร้างความน่าสนใจของการนำเสนอข้อมูลอีกด้วย

2.3.2.2 ภาพนิ่ง (Still Image)

หมายถึงภาพกราฟิก เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพลายเส้น แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ ซึ่งคอมพิวเตอร์จะทำการจัดเก็บและประมวลผลภาพออกมาเป็นจุดภาพ (Pixel) แต่ละจุดภาพแสดงค่าความสว่าง (Brightness) และค่าสี (Color) โดยความละเอียดและขนาดของไฟล์ภาพขึ้นกับจำนวนและขนาดของจุดภาพ ซึ่งมีผลต่อความสะดวกในการจัดเก็บและการเรียกแสดงผลข้อมูล ส่งผลให้เกิดโปรแกรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการบีบอัดและคลายข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการไฟล์ภาพกราฟิก

ภาพกราฟิกที่ใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งไฟล์ได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ไฟล์สกุล GIF (Graphic Interchange Format) เป็นไฟล์ที่มีการบีบอัดข้อมูลต่ำ ทำให้มีการสูญเสียข้อมูลน้อย สามารถทำให้พื้นหลังของภาพโปร่งใสได้ สามารถทำเป็นภาพเคลื่อนไหวได้ (GIF Animation) นิยมใช้กับภาพวาดและภาพการ์ตูน สามารถเรียกดูได้ในโปรแกรมโดยทั่วไปจำนวนมาก ข้อเสียของไฟล์สกุล GIF คือแสดงผลได้เพียง 256 สี

2. ไฟล์สกุล JPEG (Joint Photographic Experts Group) เป็นไฟล์ที่มีความละเอียดสูงแสดงผลได้ถึง 24 บิต (16.7 ล้านสี) นิยมใช้กับภาพถ่าย สามารถเรียกดูได้ในโปรแกรมโดยทั่วไปจำนวนมาก การบีบอัดข้อมูลไฟล์สกุล JPEG สามารถทำได้ตั้งแต่บีบอัดต่ำไปจนถึงบีบอัดสูง ซึ่งการบีบอัดสูงคือการลบข้อมูลส่วนที่มีความถี่ซ้ำซ้อนกันมากที่สุดออกจากภาพ เป็นผลให้ไฟล์ภาพอาจสูญเสียข้อมูลบางส่วนไป ข้อเสียของไฟล์สกุล JPEG คือไม่สามารถทำให้พื้นหลังของภาพโปร่งใสได้

3. ไฟล์สกุล PNG (Portable Network Graphics) เป็นไฟล์ที่มีระบบที่สามารถกำหนดค่าการบีบอัดไฟล์ได้ตามต้องการ (8 บิต / 24 บิต / 64 บิต) โดยไม่เกิดการสูญเสียข้อมูล สามารถทำให้พื้นหลังของภาพโปร่งใสได้ ข้อเสียของไฟล์สกุล PNG คือมีโปรแกรมที่สนับสนุนการสร้างและเรียกดูไฟล์สกุล PNG ได้จำนวนไม่มาก

2.3.2.3 ภาพเคลื่อนไหว (Animation)

เกิดจากการนำชุดภาพที่มีความแตกต่างกันมาแสดงเรียงต่อเนื่องกัน ทำให้มองเห็นเป็นการเคลื่อนไหวของสิ่งต่าง ๆ เป็นเทคนิคเดียวกับภาพยนตร์การ์ตูน ภาพเคลื่อนไหวมีจุดเด่นคือทำให้สามารถนำเสนอความคิดที่ซับซ้อนในใ้ง่ายต่อการเข้าใจได้มากขึ้น ผู้สร้างภาพเคลื่อนไหวสามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้มีการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กำหนดลักษณะและทิศทางของการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวด้วยการทำให้ภาพหายไป การเคลื่อนไหวของการแสดงสี ฯลฯ โดยมีโปรแกรมสร้างภาพเคลื่อนไหวหลากหลายโปรแกรมตามความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งภาพเคลื่อนไหวมักถูกจัดเก็บเป็นไฟล์สกุล GIF

2.3.2.4 ภาพวิดีโอ (Video)

เป็นภาพเคลื่อนไหวเหมือนจริงที่ถูกเก็บไว้ในรูปแบบดิจิทัล มีลักษณะแตกต่างจากภาพเคลื่อนไหว (Animation) เป็นเทคนิคที่ถูกใช้มากในงานภาพยนตร์ มักถูกเก็บไว้ในไฟล์สกุล AVI, MOV, MPEG ข้อเสียของภาพวิดีโอเมื่อนำมาใช้กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือไฟล์มักมีขนาดใหญ่ ทำให้ต้องใช้พื้นที่ในการเก็บมากและใช้เวลาในการดาวน์โหลดมาก

2.3.2.5 เสียง (Sound)

เป็นส่วนที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาของผู้อ่านได้ดีขึ้นและทำให้สื่อสามารถดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น เช่น เสียงดนตรี เสียงพูดบรรยาย เสียงเอฟเฟ็กต์ ฯลฯ ถูกเก็บไว้ในไฟล์ได้หลายประเภท เช่น ไฟล์สกุล WAV, MIDI โดยแต่ละประเภทของไฟล์ต่างมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน เช่น จุดเด่นในด้านประหยัดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูลเสียง จุดเด่นในด้านคุณภาพของเสียง

2.3.3 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.3.3.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบเน้นข้อความ (Text-Based E-Book)

หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่มีเนื้อหาที่คงรูปแบบเหมือนหนังสือแบบดั้งเดิม คือประกอบด้วยข้อความและภาพ แต่ได้จัดทำขึ้นในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มการเข้าถึงและความสะดวกในการใช้งาน การแปลงเนื้อหาในหนังสือมาเป็นสื่อสัญญาณดิจิทัลทำให้ผู้อ่านมีฟังก์ชันใช้งานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น การสืบค้น การคัดเลือก การค้นหา เป็นต้น

2.3.3.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมัลติมีเดีย (Multimedia E-Book)

หมายถึง หนังสือหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ เสียง ฯลฯ ประสมประสานกันเพื่อช่วยเสริมให้เนื้อหาสามารถดึงดูดความสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้อ่าน

2.3.3.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive E-Book)

หมายถึง หนังสือหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นคุณสมบัติปฏิสัมพันธ์ระหว่างหนังสือและผู้อ่าน โดยผู้อ่านสามารถเลือกเรียกดูข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามต้องการผ่านลิงก์ประเภทต่าง ๆ เช่น ลิงก์ผ่านปุ่ม ลิงก์ผ่านตัวอักษร ลิงก์ผ่านภาพ ฯลฯ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงมากขึ้น โดยมีลักษณะเฉพาะคือ ผู้อ่านสามารถเรียกดูข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม หรือนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์อื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มเติมได้ เช่น ลิงก์ไปสู่ระบบการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ โดยการเชื่อมโยงแบ่งออกเป็น

- การเชื่อมโยงที่เชื่อมโยงกับตัวอักษร จะเรียกว่า ข้อความหลายมิติ (Hypertext)
- การเชื่อมโยงที่เชื่อมโยงกับเสียงหรือภาพเคลื่อนไหว จะเรียกว่า สื่อประสมหรือสื่อหลายมิติ (Hypermedia)

2.3.3.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบเน้นแหล่งข้อมูล (Resource-Based E-Book)

หมายถึง หนังสือหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นคุณสมบัติของการรวบรวมและเชื่อมโยงสู่แหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น (จินตวีร์ คล้ายสังข์, 2555)

2.3.4 แนวโน้มของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การพัฒนาของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในปัจจุบัน ส่งผลต่อเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และพฤติกรรมของผู้อ่านเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง

2.3.4.1 แนวโน้มการอ่านหนังสือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สังคมยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้คนไปอย่างสิ้นเชิง (Abdul Karim & Hasan, 2007) เช่น จากในอดีตที่การศึกษาค้นคว้าต้องอาศัยการอ่านหนังสือแบบรูปเล่มและการไปค้นคว้าที่ห้องสมุดเป็นหลัก ได้เปลี่ยนมาเป็นการค้นคว้าและเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายและเข้าถึงได้ทุกเวลาผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน (Samsuddin et al., 2019) โดยสังเกตได้จากปริมาณของเนื้อหาในสื่อดิจิทัลที่มีจำนวนมหาศาล และระยะเวลาที่ผู้คนใช้ไปกับการอ่านผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่อวันที่เพิ่มขึ้น (Liu, 2005) จากการศึกษาสถิติการยืมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากห้องสมุดและโรงเรียนกว่า 92,000 แห่งทั่วโลกของ Amy Watson ในปี ค.ศ. 2024 พบว่ามีการยืมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 370 ล้านครั้งในปี ค.ศ. 2023 ในขณะเดียวกัน Carolyn Klatt และ Kim Meeks (2020) พบว่าการใช้หนังสือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด Skelton Medical Libraries แห่ง Mercer University School of Medicine มีการเติบโตเป็นอย่างมากในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2017-2020

2.3.4.2 แนวโน้มการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้สื่อ และช่วยให้สื่อสามารถสื่อสารได้อย่างกระชับมากยิ่งขึ้นโดยที่ยังสามารถคงใจความสำคัญไว้ได้ (Nariana, 2020) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนึ่งในสื่อที่ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาของเทคโนโลยีได้มากที่สุด

นอกเหนือจากองค์ประกอบหลักอย่างข้อความหรืออักขระ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพวิดีโอ และเสียงแล้ว การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันยังพัฒนาไปจนสามารถผนวกเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality หรือ AR) ซึ่งเป็นสื่อที่แสดงภาพเคลื่อนไหวแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามมิติ (3D Animation) มาใช้ในการส่งเสริมการอธิบายเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย เช่น ใช้ในการอธิบายโมเดลคณิตศาสตร์ชั้นสูง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการใช้ความเป็นจริงเสริมร่วมในสื่อ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้อ่าน กล่าวคือผู้อ่านมองเห็นภาพของแนวคิดที่เป็นนามธรรมได้ดียิ่งขึ้น (Faridi, 2020) ส่งเสริมให้ผู้อ่านพัฒนาทักษะได้ดียิ่งขึ้นโดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวกับการสร้างแบบจำลอง (Cahyono, 2020) นอกจากนี้ความเป็นจริงเสริมยังช่วยให้ผู้อ่านได้มีประสบการณ์ร่วมกับหนังสือ รวมถึงช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ภาพเคลื่อนไหวและความเป็นจริงเสริมมากที่สุดคือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็ก เช่น นิทานหรือวรรณกรรมเด็ก หนังสือเกมส์ หนังสือแผนที่สำหรับเด็ก ฯลฯ เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่สามารถผนวกโลกดิจิทัลเข้ากับโลกความเป็นจริงได้ ช่วยสร้างประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้และจินตนาการให้กลุ่มผู้อ่านวัยเด็กได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 2.4 แอปพลิเคชัน My Very Hungry Caterpillar

ที่มา : <https://apps.apple.com/us/app/my-very-hungry-caterpillar/id978304432>

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาของ I Putu Eka Indrawan และคณะในปี ค.ศ. 2023 พบว่าในปัจจุบันข้อความหรืออักขระ ยังคงเป็นองค์ประกอบหลักที่ถูกใช้มากที่สุดในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่ภาพเคลื่อนไหวและความเป็นจริงเสริมยังไม่ถูกใช้อย่างแพร่หลายมากนัก

2.4 การออกแบบภาพประกอบ (Illustration)

การสื่อสาร เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลต่อบุคคล หรือระหว่างบุคคลต่อกลุ่ม มีองค์ประกอบคือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร โดยใช้เครื่องหมายที่เป็นสัญลักษณ์ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจความหมายตรงกัน (Yosin, 2002) หากผู้ส่งสารกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสารอย่างชัดเจนและเลือกสื่อที่เหมาะสมกับสารและผู้รับสื่อ การสื่อสารมักจะมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่ภายนอกโดยไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ในทางกลับกันหากการสื่อสารไม่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การสื่อสารมักจะไม่ได้ประสิทธิภาพและไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ (Becer, 2011) หนึ่งในวิธีการสื่อสารที่สำคัญที่สุดคือการสื่อสารด้วยภาพ (Kavuran & Cetinkaya, 2012)

การสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication) สามารถก่อให้เกิดความรับรู้ และสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้แก่ผู้คนที่ได้โดยไม่ต้องใช้ภาษาใดภาษาหนึ่ง จึงเป็นวิธีสื่อสารที่ช่วยลดข้อจำกัดด้านความแตกต่างทางภาษา ประกอบกับการรับรู้ผ่านการมองเห็น ถูกนับเป็นการรับรู้ที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ข้อมูลข่าวสารที่ถูกมองเห็นมักถูกเข้าใจได้ชัดเจนและถูกจดจำได้ดีกว่าการรับรู้ทางอื่น จึงทำให้การสื่อสารด้วยภาพได้กลายเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่ภาพถูกใช้งานอย่างแพร่หลายทั้งในหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ โดยถูกใช้อย่างมากมายในการโฆษณา รวมถึงถูกประยุกต์ใช้กับทุกกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้คน จนสามารถพูดได้ว่ามีภาพอยู่ในทุกหนทุกแห่งที่ตามองเห็น

การออกแบบ (Design) หมายถึง กระบวนการค้นหาวิธีการ ศึกษาความเป็นไปได้และทดสอบวิธีการ และอธิบายวิธีการหรือทำเป็นตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจ (Asperlund, 2010) โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อแก้ไขปัญหาที่ต้องถูกแก้ไข

การออกแบบการสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication Design) หมายถึงกระบวนการสร้างภาษาภาพ (Visual Language) เพื่อใช้อธิบายความหมายที่ต้องการสื่อ หรือแก้ไขปัญหา โดยการใช้สัญลักษณ์ (Signs) และองค์ประกอบต่าง ๆ (Elements) ผ่านทฤษฎีการออกแบบ ซึ่งต้องใช้ทั้งความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิเคราะห์ (Erdal, 2006) (Öztuna, 2007) ในกระบวนการสื่อสารด้วยภาพ ภาพและสัญลักษณ์ต่าง ๆ จะถูกสร้างขึ้น ถูกส่งต่อ ถูกรับรู้ และถูกตีความเป็นข้อมูลสามารถกล่าวได้ว่าภาษาภาพ เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่ช่วยให้สามารถส่งข้อมูลได้ในมิติที่กว้างและลึกกว่าเครื่องมือการสื่อสารประเภทอื่น (Kepes, 1995) และมักปรากฏอยู่ในรูปแบบที่สวยงาม

ในปัจจุบันการออกแบบการสื่อสารด้วยภาพถูกนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง แบ่งออกเป็นประเภทหลัก ๆ ได้แก่ การออกแบบโปสเตอร์ (Poster Design) การออกแบบนิตยสาร (Magazine Design) การออกแบบบรรจุภัณฑ์และโลโก้ (Packaging Logo Design) และการออกแบบภาพประกอบ (Illustration Design) (Mustafa Günay, 2021)

2.4.1 ความหมายของภาพประกอบ

ภาพประกอบ (Illustration) หมายถึงรูปภาพที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดข้อมูลหรือเรื่องราว สื่อความหมาย (ผดุง พรหมมูล, 2547) รวมถึงอารมณ์ความรู้สึก โดยผู้สร้างภาพประกอบจะเป็นผู้ประมวลความคิด จินตนาการจากการรับรู้ข้อมูล ความรู้สึกทางนามธรรม และสร้างออกมาเป็นรูปธรรมในรูปแบบของภาพประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจและจดจำข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพประกอบยังถูกใช้เพื่อช่วยเพิ่มความชัดเจนในการสื่อความของชื่อหัวข้อ เช่น ชื่อหนังสือ ชื่อบทความ ช่วยเพิ่มความหนักแน่นให้กับสโลแกนของโฆษณา รวมถึงช่วยกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดความสนใจ เกิดความรู้สึกร่วมไปกับ หรือเกิดความต้องการตอบสนองต่อสาร ภาพประกอบจึงมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และการต่อยอดองค์ความรู้ในแขนงต่าง ๆ ของมนุษยชาติมาอย่างยาวนาน ภาพประกอบเป็นทั้งบันทึกทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องบ่งชี้วัฒนธรรมของยุคต่าง ๆ เช่น ภาพประกอบในผนังถ้ำตั้งแต่สมัยยุคหิน อียิปต์ กรีก โรมัน และยุคอื่น ๆ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันภาพประกอบมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการสื่อสารในทุกแขนง คุณสมบัติของภาพประกอบที่ดี คือ เป็นภาพที่สอดคล้องกับเนื้อหา สามารถอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน สามารถดึงดูดและกระตุ้นความสนใจของผู้รับสื่อ และทำให้ผู้รับสื่อจดจำได้ดี (จารุพรรณ ทรัพย์ปรง, 2543) การสร้างภาพประกอบ จึงต้องคำนึงถึงความงามและความกลมกลืน การสื่อความหมาย รวมถึงจิตวิทยาการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายด้วย (ภัทรพงษ์ ไชยเชษฐ, อภิเดช โยชนเียน, 2567) การสื่อสารด้วยภาพประกอบจึงไม่เพียงอาศัยองค์ความรู้ทางศิลปะเพียงอย่างเดียว แต่ยังอาศัยทักษะของผู้สร้างภาพประกอบอีกด้วย ตัวอย่างปัจจัยที่กำหนดประสิทธิภาพของการสื่อสาร เช่น รูปแบบการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ ระดับภูมิปัญญา รสนิยม ความเชื่อและค่านิยม และบริบททางวัฒนธรรมของผู้ส่งสารและผู้รับสาร (Thinabutr, 1987) (Sawangmongkol, 2006)

2.4.2 องค์ประกอบของภาพประกอบและการวิเคราะห์ภาพประกอบของ Evelyn Goldsmith

ภาพประกอบ มีองค์ประกอบทั้งที่เป็นในเชิงรูปธรรมและนามธรรม งานวิจัยของ Evelyn Goldsmith ได้นำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาพประกอบที่สามารถวิเคราะห์ได้ครอบคลุมทั้งองค์ประกอบของภาพที่เป็นรูปธรรม และองค์ประกอบของภาพที่เป็นนามธรรม เช่น การสื่อความหมายของภาพ ความดึงดูดต่อผู้รับสื่อ ซึ่งล้วนมีผลต่อประสิทธิภาพของการสื่อสาร โดยขอบเขตของการวิจัยของ Evelyn Goldsmith คือการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ภาพประกอบเพื่อการศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบทั้งภาพประกอบและข้อความ การศึกษาเครื่องมือของ Evelyn Goldsmith จึงช่วยให้เราเข้าใจองค์ประกอบของภาพประกอบได้ครบถ้วนทุกแง่มุมยิ่งขึ้น

เครื่องมือในการวิเคราะห์ภาพประกอบของ Evelyn Goldsmith ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ที่เกิดจากการจับคู่กันของปัจจัยทางรูปธรรม 4 ปัจจัย และปัจจัยทางนามธรรม 3 ปัจจัย ซึ่งหมายถึง ระดับของการสื่อสาร 3 ระดับ

ปัจจัยทางรูปธรรม 4 ปัจจัย ได้แก่

1. ภาพ (Unity) หมายถึง รูปภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. ตำแหน่งของภาพ (Location) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาพ 2 ภาพหรือมากกว่าในเชิงพื้นที่ โดยหมายถึงมิติความลึก (Depth) เป็นสำคัญ
3. การเน้นความสำคัญ (Emphasis) หมายถึง ลำดับความสำคัญระหว่างภาพ 2 ภาพหรือมากกว่า
4. ข้อความ (Text Parallels) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพและข้อความ

ปัจจัยทางนามธรรม 3 ปัจจัย (ระดับของการสื่อสาร 3 ระดับ) ได้แก่

1. ระดับโครงสร้าง (Syntactic) หมายถึง ระดับที่ผู้รับสื่อรับทราบถึงการมีอยู่ของปัจจัยนั้น ๆ โดยมากจะอ้างอิงถึงระดับที่ผู้รับสื่อมองเห็นและรับรู้การมีอยู่ของภาพในเชิงรูปธรรม
2. ระดับการสื่อความหมาย (Semantic) หมายถึง ระดับที่ผู้รับสื่อสามารถระบุค่าจำกัดความของภาพได้
3. ระดับการนำมาใช้ (Pragmatic) หมายถึง ระดับที่ผู้รับสื่อตีความความหมายของภาพได้ โดยในระดับนี้ผู้รับสื่อแต่ละคนอาจตีความหมายของภาพต่าง ๆ กัน ขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ของผู้รับสื่อ เช่น อายุ เพศ การศึกษา วัฒนธรรม ความสนใจ ประสบการณ์ ความคาดหวัง ฯลฯ

โดยผลการวิเคราะห์ภาพประกอบของ Evelyn Goldsmith ได้ข้อสรุปที่เป็นประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- ในการแสดงมิติด้านความลึกของภาพ (Depth) นอกเหนือจากขนาดที่ต่างกัน กล่าวคือ ภาพที่อยู่ใกล้ต้องมีขนาดใหญ่ ภาพที่อยู่ไกลต้องมีขนาดเล็กแล้ว ยังจำเป็นต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ผู้รับสื่อเข้าใจในมิติความลึกได้ เช่น การไล่เฉดของสีหรือพื้นผิว เส้นหรือสัดส่วนในเชิง perspective และการทับซ้อนกัน อย่างไรก็ตาม การรับรู้หรือการตีความจากความลึกของภาพในผู้รับสื่อแต่ละคนอาจแตกต่างกันขึ้นกับประสบการณ์ วัฒนธรรม และจินตนาการของผู้รับสื่อ ซึ่งอาจทำให้มีลักษณะการใช้สัญลักษณ์ การอนุมาน หรือมีระดับการยอมรับได้ของภาพต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

- การตีความภาพนั้นจะขึ้นกับประสบการณ์และความคาดหวังของผู้รับสื่อ โดยขึ้นกับองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ความคุ้นเคย (Familiarity) คือ ระดับที่ผู้รับสื่อคุ้นเคยกับสิ่งที่ภาพต้องการสื่อ
2. ความเกี่ยวข้อง (Level of Identification) คือ ระดับที่ภาพเกี่ยวข้องกับผู้รับสื่อ
3. การใช้บริบท (Use of Context) คือ ระดับที่บริบทถูกนำมาใช้ประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้สร้างและผู้รับสื่อ โดยผู้สร้างภาพประกอบควรมีความรู้ความเข้าใจในบริบท วัฒนธรรม ท้องถิ่น และการใช้สัญลักษณ์ของผู้รับสื่อเป็นอย่างดี

4. นัยยะของการเคลื่อนไหว (Implied Movement) จากการศึกษาภาพที่มีองค์ประกอบที่สื่อถึงการเคลื่อนไหว พบว่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้รับสื่อ มีผลต่อการตีความนัยยะของการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยามให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคลื่อนไหว ซึ่งโดยมากจะขึ้นกับประสบการณ์และความคุ้นเคยต่อเหตุการณ์ที่พบในชีวิตจริงของผู้รับสื่อ

5. ลำดับ (Sequence) คือ ชุดภาพที่เป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องเป็นลำดับกัน โดยความต่อเนื่องของตัวแสดง (Actor) และฉากหลัง (Background) เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้รับสื่อเข้าใจว่าภาพที่แสดงเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยความเข้าใจในลำดับของภาพอาจแตกต่างกันในวัฒนธรรมต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังขึ้นกับสมมติฐานและความคาดหวังของผู้สร้างภาพประกอบด้วย

- การเน้นความสำคัญของภาพ กล่าวคือ ลำดับความสามารถในการดึงดูดความสนใจของแต่ละภาพย่อย จัดเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สร้างภาพประกอบในทุกสาขาควรคำนึงถึง จากการศึกษาการเคลื่อนไหวของลูกตาโดย Brandth (1945) พบว่าเมื่อตัดตัวแปรด้านความหมายของภาพออกไป มีปัจจัยที่สำคัญ 8 ปัจจัย ที่มีผลต่อการดึงดูดและชี้นำสายตา คือ

1. สี (Color) แม้ว่าการเลือกสีที่ใช้จะมีผลต่อความดึงดูดสายตา แต่จากการศึกษาพบว่าสิ่งที่ดึงดูดสายตาได้ดีที่สุดคือการใช้สีที่แตกต่างกัน (Contrast) เช่น ในภาพที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสีอ่อน ส่วนที่ดึงดูดสายตามากที่สุดจะเป็นพื้นที่ที่ใช้สีทึบดำ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การใช้สีอย่างไม่เหมาะสมอาจลดประสิทธิภาพของการสื่อสารได้

2. ตำแหน่ง (Position) จากการศึกษาของ Brandt (1945) พบว่าตำแหน่งของภาพเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดึงดูดความสนใจ โดยผลการทดลองที่ควบคุมตัวแปรด้านสีและลักษณะของภาพ แสดงให้เห็นว่า ภาพที่อยู่ในตำแหน่งบนซ้ายได้รับความสนใจมากที่สุด

3. ขนาด (Size) จากการทดลองปัจจัยของภาพที่มีผลต่อการดึงดูดความสนใจของผู้รับสื่อโดย Edwards และ Goolkasian (1974) พบว่า ขนาดของภาพมีผลช่วยให้ดึงดูดสายตาได้มากที่สุด นอกจากนี้การศึกษาของ Brandt (1945) ยังพบว่าแม้ขนาดของภาพจะไม่มีผลที่เด่นชัดในด้านการดึงดูดความสนใจของผู้รับสื่อในตอนแรกเห็น แต่ขนาดของภาพมีผลในแง่ระยะเวลาในการดู กล่าวคือขนาดของภาพที่ใหญ่ขึ้น สามารถดึงดูดให้ผู้รับสื่อดูภาพได้นานขึ้นอย่างเป็นสัดส่วนกัน

4. การแยกตัว (Isolation) วิธีการแยกภาพออกมาให้อยู่โดดเดี่ยว เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้รับสื่อได้ดี จากการศึกษาพฤติกรรมการดูภาพที่แยกตัวโดดเดี่ยวของ Brandt (1945) พบว่าการเว้น 25% ของพื้นที่ภาพทั้งหมดให้เป็นพื้นที่ว่าง เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยดึงดูดความสนใจ

5. ความซับซ้อน (Complexity) ภาพที่ซับซ้อนสามารถดึงดูดความสนใจได้ จากการทดลองของ Mackworth และ Morandi (1967) ที่ทดลองให้กลุ่มตัวอย่างดูภาพถ่ายและทำการบันทึกการเคลื่อนไหวของลูกตา พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้เวลาจดจ่ออยู่กับส่วนที่ซับซ้อนของภาพมากที่สุด และหมดความสนใจต่อส่วนของภาพที่ราบเรียบอย่างรวดเร็ว เนื่องจากส่วนที่ซับซ้อนของภาพมีแนวโน้มที่จะบรรจุข้อมูลที่อาจมีความสำคัญ

6. ความแตกต่าง (Contrast) จากการศึกษาของ Kahneman (1973) พบว่าความแตกต่างของภาพ เช่น ความแตกต่างด้านขนาด สี ทิศทาง ฯลฯ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้รับสื่อได้ โดยระดับความแตกต่างยิ่งมาก จะช่วยเพิ่มความดึงดูดของภาพมากยิ่งขึ้น

7. ทิศทาง (Directionality) องค์ประกอบของภาพที่เหนี่ยวนำทิศทางการมองภาพของผู้รับสื่อ สามารถถูกใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสื่อได้ โดยเฉพาะการเหนี่ยวนำทิศทางในลักษณะที่ผู้รับสื่อไม่คาดคิดมักดึงดูดความสนใจได้ดี จากการศึกษาของ Buswell (1935) และ Yarbus (1967) พบว่า นัยยะของทิศทางมีผลต่อพฤติกรรมการสแกนดูภาพของผู้รับสื่อ

8. นัยยะของการเคลื่อนไหว (Implied Motion) จากการศึกษาของ Brandt (1945) พบว่า นัยยะของการเคลื่อนไหวของภาพ เป็นตัวช่วยนำสายตาของผู้รับสื่อ ให้ไปดูสิ่งที่ผู้สร้างภาพประกอบต้องการเน้นได้

อย่างไรก็ดี นอกเหนือจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลในการกำหนดความดึงดูดของภาพต่อผู้รับสื่อ เช่น ระดับความคิดความอ่าน บริบททางวัฒนธรรม ความสนใจ จุดประสงค์ในการรับสื่อของผู้รับสื่อ รวมถึงปัจจัยทางเทคนิคอื่น ๆ เช่น ข้อเสนอแนะหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการรับสื่อ (Yarbus, 1967) หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การใช้ Color Coding (Smith & Watkins, 1972)

ภาพประกอบรูปมนุษย์ เป็นภาพประกอบที่ผู้รับสื่อสามารถระบุ (ดูออก) ได้ง่ายที่สุด จากการศึกษาพบว่าแม้ภาพมนุษย์จะถูกบิดเบือนหรือดัดแปลงไปมาก แต่กลุ่มตัวอย่างก็ยังสามารถระบุว่า เป็นภาพมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง และความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่มีผลต่อความสามารถในการระบุรูปภาพมนุษย์ ในขณะที่ความสามารถการระบุรูปภาพอื่น ๆ เช่น ภาพสัตว์หรือผลไม้ ขึ้นกับองค์ประกอบย่อยในภาพมากกว่า และได้ผลแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรมเนื่องจากแต่ละวัฒนธรรมอาจให้ความสำคัญต่อรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยในภาพแตกต่างกันไป ในการสื่อสาร ผู้สร้างภาพประกอบจึงควรสร้างภาพประกอบที่แสดงองค์ประกอบย่อยที่เหมาะสม ในบริบทที่เหมาะสมต่อการสื่อสารในวัฒนธรรมนั้น ๆ

จากผลการวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาการเคลื่อนไหวของลูกตา ได้ผลสรุปที่เป็นเอกฉันท์ว่า ภาพมนุษย์สามารถดึงดูดความสนใจได้มากที่สุด ในภาพมนุษย์เต็มตัว ใบหน้าจะเป็นส่วนที่ได้รับความสนใจมากที่สุด ในภาพเฉพาะส่วนหัวของมนุษย์ ตาและปากจะเป็นที่จดจ้องมากที่สุด และหากตัวละครมีการจ้องมองบางสิ่งบางอย่างอยู่ ความสนใจของผู้รับสื่อจะถูกดึงดูดไปยังสิ่งที่ตัวละครกำลังจ้องมองในลำดับถัดมา โดยหลักการดังกล่าวอาจได้รับผลกระทบบ้างในกรณีที่มีองค์ประกอบที่เน้นความสำคัญอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม หลักดังกล่าวจะมีผลอยู่ในภาพไม่มากก็น้อยเสมอ

การศึกษาด้านพฤติกรรมการมองเพื่อสแกนภาพโดยรวมของผู้รับสื่อ มีข้อสรุปที่สำคัญ คือ ผู้รับสื่อจะมองจากส่วนบนสุดของภาพลงสู่ส่วนล่าง (Braine, 1972) และจากด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา หากในภาพไม่มีองค์ประกอบที่เหนี่ยวนำทิศทางการมองภาพ ผู้รับสื่อที่เป็นผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จะพยายามสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบแผนในการดูภาพ (Elkind & Weiss, 1967) การจัดรูปแบบ (Layout) สามารถกำหนดลำดับของการสแกนดูภาพได้ ผู้รับสื่อที่มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อาจมีพฤติกรรมการสแกนภาพ เช่น ดึงดูดต่อขนาด รูปร่าง สี ฯลฯ ในลักษณะที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในผู้รับสื่อที่เป็นเด็ก อาจมีปัจจัยด้านความสามารถในการคัดเลือกส่วนที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการตีความภาพที่ซับซ้อน เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารของภาพประกอบแบบมีข้อความ คือ

1. การจัดพื้นที่ (Spatial Effects)

รูปแบบในการวางภาพและอักษร (Layout) อย่างมีโครงสร้างและที่ผู้รับสื่อคาดหมายได้ ช่วยให้การสื่อสารเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (Goldsmith, 1984) จากการศึกษาของ Buswell (1935) พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาพและข้อความ ภาพสามารถดึงดูดความสนใจได้ดีกว่าข้อความ ผู้สร้างภาพประกอบจึงควรคำนึงถึงธรรมชาติดังกล่าวอยู่เสมอ รวมถึงธรรมชาติของพฤติกรรมการสแกนดูรูปภาพของผู้รับสื่อที่มักมองจากบนลงล่างและจากซ้ายไปขวา รวมถึงการใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อกำหนดลำดับการดูภาพประกอบข้อความของผู้รับสื่อ อย่างไรก็ตาม หากภาพและข้อความที่นำเสนอมีปริมาณเยอะหรือมีความซับซ้อนมากเกินไป การจัดวางที่ไม่เหมาะสมอาจทำให้ภาพประกอบดึงดูดสายตาได้น้อยลง

2. การจัดจังหวะ (Temporal Effects)

ในหลายกรณี ภาพประกอบและข้อความอาจแข่งขันแย่งความสนใจของผู้รับสื่อด้วยตัวเอง การจัดจังหวะจะช่วยลดการแข่งขันระหว่างภาพประกอบและข้อความได้ โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

- นำเสนอภาพประกอบและข้อความเป็นลำดับที่ต่อเนื่องกัน โดยผลจากการวิจัยหลายชิ้นระบุว่าลำดับของการนำเสนอควรขึ้นกับลำดับความสำคัญของหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ (ภาพประกอบและข้อความ) กล่าวคือ หากข้อมูลถูกนำเสนอโดยองค์ประกอบใดเป็นหลัก ก็ควรจะนำเสนองค์ประกอบนั้นเป็นลำดับแรก แล้วจึงนำเสนอองค์ประกอบที่ช่วยเสริมข้อมูลเป็นลำดับหลัง ในกรณีที่ทั้งสององค์ประกอบนำเสนอข้อมูลที่คล้ายกัน ควรจะนำเสนอภาพก่อนข้อความ (Gropner, 1966) เนื่องจากภาพสามารถสร้างความเข้าใจได้ง่ายกว่าข้อความ การเริ่มนำเสนอจากภาพก่อนจะช่วยให้ผู้รับสื่อสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- ความเชื่อมโยงระหว่างภาพประกอบและข้อความ ควรมีความชัดเจนทั้งในมิติของการจัดวาง (Spatial) และในมิติของเนื้อหา (Conceptual) ในกรณีที่มีการนำเสนอภาพประกอบและข้อความมากกว่า 1 ชุด ผู้สร้างภาพประกอบควรสร้างภาพประกอบแต่ละชุดให้มีความเฉพาะตัวที่ชัดเจน และควรจัดลำดับของการดูชุดภาพอย่างเหมาะสม (ในกรณีที่ลำดับการดูชุดภาพมีผลต่อความเข้าใจในเนื้อหา)

นอกจากปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น ปริมาณ คุณภาพ ระดับ และประเภทของการใช้สัญญาณของตัวภาพประกอบเองแล้ว ประสิทธิภาพของการสื่อสารด้วยภาพประกอบยังขึ้นอยู่กับบริบทของการใช้ภาพประกอบ เช่น วิธีการสื่อสาร การได้รับการชี้แนะ ปัจจัยส่วนตัวของผู้รับสื่อ เช่น ความสนใจ ความคาดหวัง คำถาม ฯลฯ เป็นอย่างมากอีกด้วย ผู้สร้างภาพประกอบที่ดีจึงควรออกแบบให้องค์ประกอบทั้งรูปธรรมและนามธรรมสอดคล้องและส่งเสริมให้เกิดการสื่อความหมายสูงสุด (Evelyn Goldsmith, 1987)

2.4.3 ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology)

สัญญวิทยา (Semiotics) เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและกระบวนการที่ความหมายถูกสร้างขึ้นและถูกส่งต่อ มีรากศัพท์มาจากคำว่า เซมิออน (Semeion) ในภาษากรีก ที่แปลว่า สัญญะ (Sign) ซึ่งหมายถึง การสร้างความหมายจากการตีความผ่านข้อความ รูปภาพ ภาพลักษณ์ เสียง กลิ่น รสชาติ การกระทำ การแสดงออก สีหน้าท่าทาง และวัตถุ มีมนุษย์เป็นผู้สร้างความหมายให้ โดยเป็นผลจากกรอบวัฒนธรรมและสังคมที่กำหนดให้สัญญะมีนัยยะเดียวกัน ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ปัจจุบันเป็นทฤษฎีที่ถูกใช้เพื่ออธิบายการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ

การศึกษาทางสัญญวิทยามุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและวัตถุ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ

1. สัญญะ (Sign) คือ สัญญะประเภทต่าง ๆ เช่น รูปภาพ เสียง ภาษา ฯลฯ ซึ่งจะมีวิธีการสื่อทอดความหมาย (Meaning) และมีความสัมพันธ์กับผู้ใช้นั้นๆ จากการประกอบสร้าง (Construct) ความหมายของผู้คนในสังคมนั้น ๆ

2. รหัส (Code) คือ กระบวนการที่ใช้ในการสร้างความหมายขึ้นมาโดยสมาชิกในสังคม เป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรม รหัสช่วยให้ผู้คนในสังคมเข้าใจการดำรงอยู่ทางสังคมของตนเอง การศึกษารหัสจึงหมายถึงการศึกษามุมมองต่าง ๆ ในสังคม โดยแต่ละวัฒนธรรมจะมีวิธีการเข้ารหัสที่แตกต่างกัน

3. วัฒนธรรม (Culture) คือ สิ่งที่กำหนดสัญญะและรหัส หรือคือบริบทที่ครอบคลุมการใช้สัญญะและรหัส ในการวิเคราะห์เชิงสัญญะ ผู้วิเคราะห์จึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบททางสังคมหรือวัฒนธรรมนั้น ๆ

ในการศึกษาทางสัญญวิทยา จึงมุ่งเน้นศึกษาการสื่อทอดความหมายว่าสัญญะได้เกี่ยวโยงและสัมพันธ์กันจนเกิดความหมายว่าอะไร และความหมายได้รับการยอมรับร่วมกันทางสังคมอย่างไร (คอปส์ลีย์ พอล, 2558) (กาญจนา แก้วเทพ, 2557)

แนวคิดสัญญวิทยาที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด ประกอบด้วยแนวคิดของ ชาร์ล แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce) นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกัน (ปี ค.ศ. 1839 - ค.ศ. 1914)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดของเฟอร์ดินันด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส (ปี ค.ศ. 1857 - ค.ศ. 1913) และแนวคิดของโรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) นักวิชาการชาวฝรั่งเศส (ปี ค.ศ. 1915 - ค.ศ. 1980) ที่ได้พัฒนาต่อจากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 2 ท่านแรก

2.4.3.1 แนวคิดของ ชาร์ล แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce)

แนวคิดของชาร์ล แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce) ให้ความสนใจที่องค์ประกอบ 2 ส่วนของสัญญาณ คือ รูปลักษณะทางสัญญาณ (Signifier) และความหมายของสัญญาณ (Signified) โดยได้แบ่งประเภทของสัญญาณออกเป็น 3 ประเภท ตามระยะห่างระหว่างองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนดังกล่าว ดังนี้ (คอบลีย์, พอล, 2558)

1. ไอคอน (Icon) คือ สัญญาณที่มีลักษณะคล้ายวัตถุที่มีอยู่จริง เช่น รูปปั้น ซึ่งเมื่อผู้รับสื่อได้เห็นสิ่งนั้น ๆ ก็จะสามารถเข้าใจสัญญาณได้ทันที

2. อินเด็กซ์ (Index) คือ สัญญาณที่มีความเกี่ยวข้องกับวัตถุจริงโดยตรง เช่น รอยเท้าของสัตว์ คือ อินเด็กซ์การเดินทางของสัตว์ โดยการตีความของอินเด็กซ์นั้นจะหาความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลระหว่างอินเด็กซ์และวัตถุ

3. ซิมโบล (Symbol) คือ สัญญาณที่มีความเกี่ยวข้องโดยเกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ตีความ โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุจริงและไม่ต้องมีการเชื่อมโยงเหตุผลแบบไอคอนและอินเด็กซ์ เช่น คนในโลกตกลงกันว่าตัวอักษร “cat” เป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงสัตว์ชนิดหนึ่ง โดยที่รูปตัวอักษร “cat” นั้นไม่มีความคล้ายคลึงกับไอคอน หรือเกี่ยวข้องในเชิงเหตุผลกับสัตว์ชนิดนั้นเหมือนอินเด็กซ์ การตีความและเข้าใจสัญญาณประเภทซิมโบล จึงต้องอาศัยการรับรู้และการเรียนรู้ทางสังคมของผู้ใช้สัญญาณเพียงอย่างเดียว

2.4.3.2 แนวคิดของเฟอร์ดินันด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure)

แนวคิดของเฟอร์ดินันด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) มุ่งเน้นศึกษาบทบาทของสัญญาณที่มีในเชิงสังคม ให้ความสนใจกับการเปรียบเทียบสัญญาณในเชิงโครงสร้าง กล่าวคือ สัญญาณจะมีความหมายก็ต่อเมื่อมีการเปรียบเทียบเกิดขึ้น โซซูร์เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณย่อยในโครงสร้างรวมคือคุณค่า และคุณค่าเป็นสิ่งที่กำหนดความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ

โซซูร์ได้แบ่งสัญญาณออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นรูปลักษณะทางสัญญาณ (Signifier) ซึ่งหมายถึง ลักษณะหรือรูปแบบในเชิงรูปธรรม ที่สัมผัสได้ด้วยอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 เช่น ภาพ เสียง กลิ่น รสชาติ และส่วนที่เป็นความหมายของสัญญาณ (Signified) ซึ่งหมายถึง ความคิดในเชิงนามธรรมที่เป็นตัวให้ความหมายอ้างอิง โดยรูปลักษณะทางสัญญาณ (Signifier) และ ความหมายของสัญญาณ (Signified) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบแต่ไม่ตายตัว ซึ่งเรียกว่า รหัส (Code) รหัส คือ กระบวนการที่ใช้ในการสร้างความหมายขึ้นมาผ่านการเปรียบเทียบและการตีความ ซึ่งระบบสัญญาณหรือรหัส ถูกสร้างขึ้นโดยสมาชิกของคนในสังคมที่ใช้รหัสนั้น การเข้าใจความหมายจึงต้องอาศัยการเรียนรู้ และการศึกษารหัสจึงย่อมหมายถึงการศึกษามุมมองต่าง ๆ ของสังคม เพราะรหัสคือระบบของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้ความหมายร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มวัฒนธรรมเดียวกัน (John Fiske, 1982) (รักจิต มั่นพลศรี, 2545) (พีรตนย์ บุญมา, 2561)

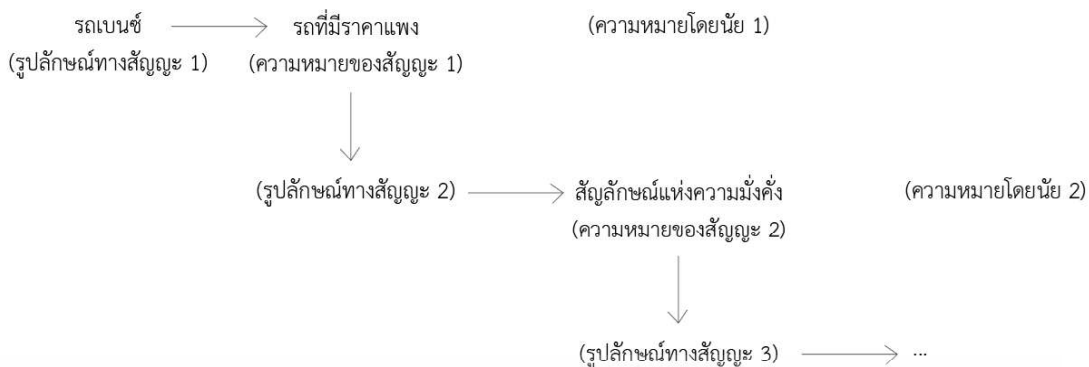
ภาพที่ 2.5 องค์ประกอบของสัญลักษณ์

ที่มา : ศรุตานนท์ ขอบประดิษฐ์ และ จิรัชฎาภา พิจักขณารินทร์, 2567

2.4.3.3 แนวคิดของโรล็องด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes)

แนวคิดของโรล็องด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) ได้มุ่งศึกษาการให้ความหมายโดยนัย ซึ่งเป็นความหมายที่มีความสำคัญเชิงวัฒนธรรมและอารมณ์ของผู้ใช้ของสัญลักษณ์ โดยได้พัฒนาจากแนวคิดความหมาย 2 ชั้นของสัญลักษณ์ (Two orders of signification) ของโซซูร์ ที่แบ่งความหมายของสัญลักษณ์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความหมายโดยอรรถ (Denotative Meaning) คือ ความหมายที่เข้าใจตรงกันตามตัวอักษร เป็นความหมายที่เข้าใจตรงกันและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) คือ ความหมายแฝงที่ถูกสร้างอย่างตรงกันข้ามกับความหมายโดยอรรถ ซึ่งเกิดจากข้อตกลงของกลุ่มหรือประสบการณ์ของบุคคล โดยบาร์ตส์กล่าวว่า ในการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ทุกครั้ง จะมีความหมายโดยนัยด้วยเสมอ และเมื่อความหมายโดยนัยตัวแรกถูกสร้างขึ้นมา ความหมายโดยนัยนั้นจะกลายเป็นรูปลักษณะทางสัญลักษณ์ (Signifier) ตัวใหม่ แล้วสร้างความหมายโดยนัยตัวที่ 2 และต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นสายโซ่แห่งความหมาย (Chain of meaning)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 ตัวอย่างสายโซ่แห่งความหมาย
ที่มา : กาญจนา แก้วเทพ, 2557

โดยบาร์ตส์เรียกความหมายโดยนัยระดับชั้นแรกว่า First Order ซึ่งเป็นการตีความจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และเรียกความหมายโดยนัยระดับที่สองว่า Second Order หรือมายาคติ (Myth) ซึ่งเชื่อมโยงกับความหมายของสัญลักษณ์ และเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ในสัญลักษณ์นั้น ๆ อีกชั้นหนึ่ง บาร์ตส์ได้เสนอแนวคิดที่ว่า คำแรก คือ รูปลักษณ์ทางสัญลักษณ์ (Signifier) ควรเรียกว่า Form คำที่สอง คือ ความหมายของสัญลักษณ์ (Signified) ควรเรียกว่า Content และคำที่สามควรเรียกว่า มายาคติ (Myth) โดยบาร์ตส์ได้ให้คำนิยามของมายาคติไว้ว่า เป็นวิถีคิดของแต่ละสังคมหรือวัฒนธรรมที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์และมีตรรกะภายในตัวเอง (Internal Logic) มายาคติสามารถถ่ายทอดความหมายซ่อนเร้นในสังคม โดยในกระบวนการนี้อาจบิดเบือนความหมายเดิมของสัญลักษณ์ จนความหมายจากมายาคติได้กลายมาเป็นสิ่งที่ดูเป็นปกติธรรมดาของสังคม (พีรตนย์ บุญมา, 2561) มายาคติที่มีลักษณะเด่นคือสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และมายาคติจะมีมายาคติต่อต้านควบคู่อยู่เสมอ นักสัญวิทยาจึงมักมองว่าจะไม่มีสิ่งใดที่มีเพียงประโยชน์ใช้งานเพียงอย่างเดียว แต่ทุกสิ่งจะต้องมีความหมายบางอย่างด้วยเสมอ (ศรุदानันท์ ขอบประดิษฐ์ และ จิรัชฎาภา พิจักษณารินทร์, 2567) (ชุตินา แก่นจันทร์ และคณะ, 2568)

2.4.4 ขั้นตอนการสร้างภาพประกอบ

การสร้างภาพประกอบ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.4.4.1 ศึกษาเรื่องราวที่จะนำเสนอภาพประกอบ

การศึกษาเรื่องราวที่จะนำเสนออย่างละเอียดถี่ถ้วน จะช่วยให้ผู้สร้างเข้าใจเนื้อหาที่จะนำเสนออย่างถ่องแท้ เกิดจินตนาการที่นำไปสร้างสรรค์ภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาจนสามารถเลือกแง่มุมที่จะนำเสนอในรูปแบบของภาพประกอบได้อย่างเหมาะสมช่วยให้เกิดความคิด

รวบยอด (Concept) ที่จะนำไปใช้กับงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้สร้างภาพประกอบรับรู้ถึงอารมณ์เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สว่นไวสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกของเนื้อหา จะทำให้สามารถสร้างภาพประกอบที่มีประสิทธิภาพได้มากที่สุด ในขณะที่หากเนื้อหาเป็นข้อมูลเชิงวิชาการที่ต้องนำเสนอข้อมูลตามความเป็นจริง ความเข้าใจที่ละเอียดถูกต้องก็ช่วยให้สามารถสร้างภาพประกอบที่ถูกต้องสมจริงได้

2.4.4.2 กำหนดลักษณะของภาพประกอบและเทคนิคในการสร้างที่เหมาะสม

ผู้สร้างภาพประกอบควรมีความรู้ความเข้าใจในจุดประสงค์ของการสื่อสาร สื่อที่จะใช้นำเสนอ และกลุ่มเป้าหมายอย่างถ่องแท้ เพราะเป็นตัวกำหนดลักษณะของภาพประกอบทั้งในด้านรูปแบบ เทคนิคการนำเสนอ รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต

2.4.4.3 สร้างสรรค์ภาพประกอบ

เมื่อกำหนดรูปแบบของภาพประกอบเรียบร้อยแล้ว จึงสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยเทคนิคที่กำหนด

ลักษณะของภาพประกอบแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ภาพวาด มีจุดเด่นคือ สามารถสร้างตามจินตนาการได้ตามต้องการ สามารถบอกเล่าและขยายเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจนตามต้องการ แบ่งออกเป็นภาพวาดเหมือนจริงและภาพการ์ตูน ภาพถ่าย ซึ่งมีจุดเด่นในการแสดงรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการนำเสนอได้อย่างตรงตามภาพที่เกิดขึ้นจริงของเหตุการณ์นั้น ๆ และภาพวาดดิจิทัล ซึ่งมีลักษณะคล้ายภาพวาดแต่สามารถใช้เทคนิคที่หลากหลาย ใช้งานสะดวกได้มากกว่า ตามเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้น

รูปแบบของภาพประกอบ แบ่งออกเป็น รูปแบบเหมือนจริง (Realistic Style) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เน้นความถูกต้อง ความเป็นธรรมชาติ ความเป็นจริงของสิ่งนั้น ณ ขณะนั้น ๆ รูปแบบดัดแปลง (Modulation Style) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้น ไม่มีในธรรมชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น ภาพการ์ตูน และรูปแบบอิสระ (Free Style) เป็นรูปแบบที่มักไม่แสดงเรื่องราวหรือสื่อสารเนื้อหาโดยตรง เช่น ภาพนามธรรม (จตุรภุช อำนวย, 2561)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 การสื่อสารพุทธศาสนาจากมูลนิธิทางศาสนาสู่พุทธศาสนิกชนเจนเนอเรชันวาย

ผู้วิจัย: วรณัฐ ประเสริฐ, 2560

ปัญหา/โอกาส: วิวัฒนาการของสังคมที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ผู้คนหันไปให้คุณค่ากับวัตถุ ความหรูหรา นิยมการบริโภค ยกย่องคนที่อำนาจเงินทองมากขึ้น สภาพจิตใจของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป มีความห่างเหินจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นหลักธรรมชาติเกี่ยวกับทุกข์และการดับทุกข์ ห่างเหินจากพระสงฆ์และวัด อันเป็นที่พึงทักใจ ส่งผลต่อเนื่องถึงการเอารัดเอาเปรียบ แกร่งแย่งความสัมพันธ์ในครอบครัวและความเอื้ออาทรในชุมชนถดถอย มีการประพฤติผิดทางคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมที่มากและรุนแรงขึ้น เยาวชนมีแนวโน้มขาดความรู้ความเข้าใจทางพุทธศาสนา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ มีแนวโน้มนำไปสู่ความถดถอยของสังคมในระดับประเทศชาติ

เจเนอเรชันวาย เป็นกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับการพัฒนาแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยี มีความคุ้นเคยกับการสื่อสารในยุคดิจิทัลที่สารมักมีองค์ประกอบหลากหลายมิติเป็นอย่างดี จึงเป็นโอกาสในการศึกษาว่า กระบวนการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลลักษณะใดที่สามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับพุทธศาสนิกชนเจเนอเรชันวายได้ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่หลักธรรมะสู่กลุ่มเป้าหมาย นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพให้กับประเทศชาติในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาลักษณะของมูลนิธิการศาสนาที่ทำการสื่อสารพระพุทธศาสนาสู่พุทธศาสนิกชนเจเนอเรชันวาย
2. เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารพระพุทธศาสนาสู่พุทธศาสนิกชนเจเนอเรชันวาย
3. เพื่อศึกษาการรับรู้การสื่อสารและการมีส่วนร่วมในการสื่อสารพระพุทธศาสนาของกลุ่มคนเจเนอเรชันวาย

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งคือแหล่งทุติยภูมิด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performance) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากกลุ่มตัวอย่างในองค์กรทางศาสนา 2 แห่งคือ หอจดหมายเหตุพุทธทาส และเสถียรธรรมสถาน

ผลลัพธ์: องค์กรทั้งสองแห่ง เลือกใช้สื่อในการสื่อสารธรรมะประเภทเดียวกัน คือ หนังสือ นิตยสาร ซีดี ดีวีดี เว็บไซต์ การบรรยายธรรมะ โครงการฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้สนใจโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำธรรมะไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเสถียรธรรมสถานมีสื่อเพิ่มเติมคือ สื่อวิทยุ เพลง และรายการโทรทัศน์ เสถียรธรรมสถานมีการใช้สื่อประเภทกิจกรรมมากกว่าสื่อด้านอื่น มุ่งเน้นการเป็นสถานที่เรียนรู้ร่วมกันของคนทุกเพศทุกวัย อาทิ สมาชิกในครอบครัว คู่รัก และกลุ่มเพื่อน ในขณะที่หอจดหมายเหตุพุทธทาสฯ เน้นการจัดกลุ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกลุ่มเป้าหมายที่มีจิตนิสัยและความชอบที่แตกต่างกัน มีรอบและเวลาที่ยืดหยุ่น

ความเกี่ยวข้องและการเอาข้อมูลไปใช้: ศึกษาแนวทางการสื่อสารพระพุทธศาสนาสู่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเดียวกัน

2.5.2 แนวทางการเสริมสร้างศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาตามหลักพุทธสันติวิธีของชาวพุทธเจเนอเรชันวาย

ผู้วิจัย: ภัททิยา คำโยธาภูบตี และ ชันทอง วัฒนประดิษฐ์, 2567

ปัญหา/โอกาส: ปัจจุบัน ความเคารพศรัทธาเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในการนับถือศาสนาของคนทั่วโลก รวมถึงคนในสังคมไทย ได้ลดน้อยถอยลงเป็นอย่างมาก มีการถอยห่างจากการศึกษาแนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติของศาสนา โดยจากการศึกษาพบว่า คนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีเป็นกลุ่มที่ไม่นับถือศาสนา มากกว่าคนกลุ่มที่มีอายุมากกว่า (Kamnerdsiri, 2022) หากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นรากฐานปมเพาะศีลธรรม จริยธรรมของคนไทยมาอย่างช้านานเลื่อนร่ายไปตามสถานการณ์ดังกล่าว อาจนำไปสู่ความทุกข์เดือดร้อนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และปัญหาภายในครอบครัวและสังคม จึงเป็นโอกาสในการศึกษาแนวทางวิธีการเสริมสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่คนสู่สังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเจนเนอเรชันวายซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนสังคมในขณะนี้ และจะเป็นผู้สานต่อและสืบทอดพระพุทธศาสนาสู่รุ่นถัด ๆ ไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่ในปัจจุบันถูกเร้าโดยปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีมาก จนทำให้มีความสนใจศึกษาพระพุทธศาสนาตกลง ขาดที่ยึดเหนี่ยวทางใจ และมีแนวโน้มยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาสภาพบริบท ปัญหา สาเหตุ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนาของชาวพุทธเจนเนอเรชันวาย และหลักพุทธสันติวิธีที่เอื้อต่อการเสริมสร้างศรัทธาของชาวพุทธ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาตามหลักพุทธสันติวิธีแก่ชาวพุทธเจนเนอเรชันวาย

ระเบียบวิธีวิจัย: วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performance) ได้แก่ชาวพุทธเจนเนอเรชันวายที่มีความศรัทธาและมีบทบาทการเผยแพร่องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาจำนวน 9 ราย

ผลลัพธ์: สภาพบริบท ปัญหา และสาเหตุที่ทำให้ชาวพุทธเจนเนอเรชันวายไม่ศรัทธาในพระพุทธศาสนาประกอบด้วย

- ความเจริญงอกงามของลัทธิบริโภคนิยมที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างการรับรู้ข้อมูลอย่างรวดเร็ว ทำให้เจนเนอเรชันวายถูกกระตุ้นให้อยากได้ใคร่มีได้ง่าย ชอบทำตามกระแสสังคม ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ
- มักศรัทธาที่เปลือก นิยมปาฏิหาริย์มากกว่าการแสวงหาปัญญาที่แท้จริง
- ความเสื่อมศรัทธาจากข่าวพระสงฆ์ในเชิงลบที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ และกระแสที่มองเห็นว่าพระสงฆ์ไม่เป็นที่น่าเคารพศรัทธาที่ถูกเผยแพร่เป็นวงกว้าง
- การมองว่าศรัทธาเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล และการไม่มีการบังคับให้ต้องเรียนรู้หรือปฏิบัติ รวมถึงการที่ชาวพุทธเจนเนอเรชันวายไม่สามารถเข้าใจหลักธรรมได้อย่างถ่องแท้ลึกซึ้ง

หลักพุทธสันติวิธีที่เอื้อต่อการเสริมสร้างศรัทธา คือ

- เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและเสริมสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนาจากพื้นฐานในครอบครัวด้วยการปฏิบัติและการปลูกฝังศรัทธาจากรุ่นสู่รุ่นผ่านครอบครัว เนื่องจากเป็นการปลูกฝังที่เหนียวแน่นและทรงพลังมากที่สุด
- การมีชาวพุทธต้นแบบที่น่าศรัทธาที่บุคคลทั่วไปชื่นชมและอยากทำตาม เพราะอยากมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบชีวิตอย่างบุคคลต้นแบบ

- การเผชิญความทุกข์ทางกายและใจที่ทำให้ต้องการหาทางออก เมื่อปฏิบัติตามคำสอนของพุทธศาสนาและเห็นผลเป็นความสงบสุขทางกายและใจ จะทำให้ผู้นั้นเกิดความศรัทธาที่ยั่งยืน

- ความสงสัยใคร่รู้ยากพิสูจน์คำสอน
- ความศรัทธาต่อพระพุทธเจ้าและพระพุทธศาสนา

แนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมศรัทธา

- ไม่ปล่อยให้ใจวิ่งไปตามกิเลส
- ปรับปรุงวิธีการเผยแผ่หลักคำสอนให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงอายุ เช่น การใช้หลักคำสอนมาประยุกต์กับยุคสมัย การใช้ภาษาสมัยใหม่เพื่อให้เกิดการเข้าใจได้ง่าย การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสามารถดึงดูดความสนใจ
- ปรับภาพลักษณ์องค์กรสงฆ์ และการทำให้คำสอนเป็นสิ่งที่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
- การนำหลักวิชาสมัยใหม่มาอธิบายเชื่อมโยงกับหลักธรรม สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อม
- การชี้ให้เห็นถึงผลที่จะได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมหากปฏิบัติตามคำสอน
- การใช้หลักการและเหตุผลพร้อมตัวอย่างให้เห็นถึงความทันสมัยและเป็นวิถีแห่งประชาธิปไตยของพุทธศาสนา
- มุ่งเน้นหลักคำสอนที่สำคัญ ไม่มุ่งเน้นพิธีกรรม
- แสดงถึงพลังกลุ่มของผู้มีศรัทธา

ความเกี่ยวข้องและการเอาข้อมูลไปใช้: นำผลการวิจัย (แนวทางการสื่อสารพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างศรัทธาในเจนเนอเรชันวาย) ไปประยุกต์ใช้

2.5.3 รูปแบบการเผยแผ่คำสอนพระพุทธศาสนาตามช่วงวัยในสังคมปัจจุบัน

ผู้วิจัย: ปฐมา ทรัพย์สังข์ พระเมธาวิจารย์รส พระศรีวินยาภรณ์, ดร., 2565

ปัญหา/โอกาส: แม้กาลเวลาจะไม่เปลี่ยนแปลงความจริงของคำสอนของพระพุทธเจ้า แต่สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และลักษณะของผู้รับฟังเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีที่พัฒนาส่งผลให้คนในแต่ละช่วงวัยในสังคมมีความแตกต่างกันทางความคิด ความเชื่อ พฤติกรรม การแสดงออก และการรับรู้ ในคนรุ่นใหม่ที่เติบโตมาพร้อมการเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวหน้า อาจารย์ก็เบื่อหน่ายหรือรู้สึกปฏิเสธการรับสื่อธรรมะในรูปแบบ จนนำไปสู่ทัศนคติเชิงลบต่อคำสอนของพระพุทธศาสนา ค่านิยม คุณค่า และความเชื่อ รวมถึงพฤติกรรมที่ต่างกันอย่างอันเนื่องมาจากการหล่อหลอมทางสังคมและเทคโนโลยีที่ต่างกันอย่างคนในแต่ละช่วงวัย ประกอบกับความห่างเหินจากพระพุทธศาสนา ได้นำมาซึ่งปัญหาที่เรื้อรังในสังคมซึ่งนับวันก็ทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงเป็นโอกาสในการหาวิธีการที่จะสร้างทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นในใจของคนแต่ละช่วงวัย รวมถึงหาวิธีการโน้มน้าวให้คนใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคมหันมาสนใจศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งแต่ละกลุ่มช่วงวัยมีลักษณะการเรียนรู้และธรรมชาติที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาสภาพการเผยแผ่คำสอนพระพุทธศาสนาในสังคมยุคปัจจุบัน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเผยแผ่คำสอนพระพุทธศาสนาตามช่วงวัยในสังคมยุคปัจจุบัน
3. เพื่อเสนอรูปแบบการเผยแผ่คำสอนพระพุทธศาสนาตามช่วงวัยในสังคมยุคปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย: ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Designs) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งคือแหล่งทุติยภูมิด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performance) ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเผยแผ่และเทศน์สอนจำนวน 14 ราย และการทำแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างจาก 4 ช่วงวัย รวมจำนวน 136 ราย

ผลลัพธ์: ผลการวิจัยแบ่งประเด็นในการพิจารณาออกเป็น 4 ส่วนตามองค์ประกอบของการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ผู้สอน: กลุ่มตัวอย่างใน 4 ช่วงวัย และบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าผู้สอนต้องมีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างและเป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา มีองค์ความรู้และประสบการณ์ทั้งทางด้านปริยัติและปฏิบัติ สอนเป็นขั้นตอน เข้าใจง่าย สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้อยากปฏิบัติตาม ตรงความต้องการของผู้ฟัง โดยผู้สอนต้องศึกษาผู้ฟังและสามารถเลือกเนื้อหาและวิธีการให้เหมาะกับผู้ฟังแต่ละกลุ่ม

- คำสอน: กลุ่มตัวอย่างใน 4 ช่วงวัยมีลำดับความสนใจที่เหมือนกัน คือ สนใจในคำสอนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด คำสอนที่นำไปใช้ในการทำงาน และพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นรองมา คำสอนเพื่อการเจริญสมาธิภาวนาน้อยที่สุด โดยในด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างชอบเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติหรือประวัติการสร้างบารมีของพระพุทธเจ้าและพระสาวกมากที่สุด รองลงมาคือนิทานชาดก คำสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ธรรมเนียมปฏิบัติหรือสมาธิภาวนา พระอภิธรรมและพระสูตร ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าเนื้อหาธรรมะที่เผยแผ่ในสื่อปัจจุบันมีความถูกต้อง มีสาระประโยชน์ มีแหล่งอ้างอิงที่ชัดเจน รูปแบบสวยงามน่าสนใจ ภาษาเข้าใจง่าย สอดคล้องกับความเห็นของผู้เผยแผ่ว่าเนื้อหาต้องน่าสนใจ อยู่ในกระแสสังคม เป็นประโยชน์ เป็นรูปธรรม สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

- สื่อที่ใช้ในการเผยแผ่: กลุ่มตัวอย่างใน 4 ช่วงวัยมีความเห็นสอดคล้องกันว่าสื่อธรรมะควรมีความหลากหลายเพื่อนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม ผ่านช่องทางที่เหมาะสมให้แก่กลุ่มเป้าหมายในแต่ละวัย ตลอดจนช่วงวัย สื่อควรเข้าถึงง่าย โดยสอดคล้องกับความเห็นของผู้เผยแผ่ที่มีความเห็นว่าควรใช้สื่อที่คนในแต่ละกลุ่มคุ้นเคยและใช้อยู่แล้วในชีวิตประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิธีการเผยแพร่: กลุ่มตัวอย่างใน 4 ช่วงวัยมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เทคนิคที่ใช้เผยแพร่ธรรมะในปัจจุบันทำให้เข้าถึงและเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้น ไม่น่าเบื่อ กระตุ้นความสนใจ การมีส่วนร่วม ความเกี่ยวข้องและการเอาข้อมูลไปใช้: นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาชิ้นงาน

2.6 กรณีศึกษาภาพประกอบธรรมะหรือปรัชญา

ผู้วิจัยได้นำหลักการ 5C มาใช้ในการวิเคราะห์ภาพประกอบธรรมะหรือปรัชญา โดยมีองค์ประกอบในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ (กิตติชัย เกษมศานต์, 2563)

Content: ชื่อผู้วาดภาพประกอบ หรือ บริษัท/แบรนด์/เพจ ผู้ผลิตภาพประกอบ

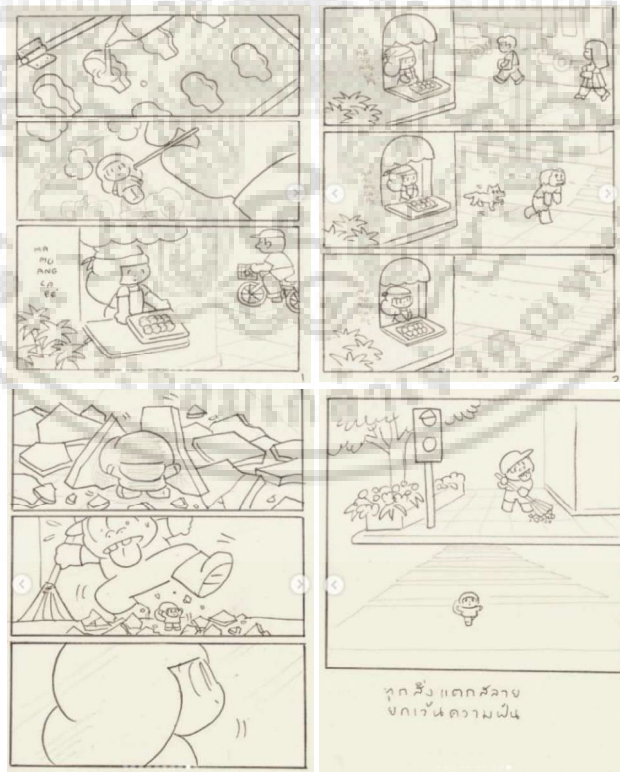
Composition: รายละเอียดโดยรวมของภาพประกอบ

Concept (Context): จุดประสงค์ของภาพประกอบ

Connection: ความเชื่อมโยง การนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัย

Comment: ความคิดเห็นต่อภาพประกอบ

2.6.1 Mamuang

ภาพที่ 2.7-2.10 Mamuang Cafe

ที่มา: Instagram: Wisut

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11-2.14 Mamuang
 ที่มา: Instagram: Wisut

Content: คุณวิศุทธิ์ พรนิมิตร (ตั้ม) ในอดีตเป็นศิลปินนักวาดภาพประกอบเชิงปรัชญาแนวหน้าของประเทศไทย เจ้าของคาร์แรคเตอร์ชุดน้องมะม่วง ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น นอกจากผลงานทางออนไลน์แล้ว ยังมีผลงานในรูปแบบอื่น ๆ มากมาย เช่น หนังสือ โปสเตอร์ ไปสการ์ด อาร์ตทอยต่าง ๆ ร้านคาเฟ่ รวมถึงมีการร่วมมือกับแบรนด์ต่าง ๆ มากมาย

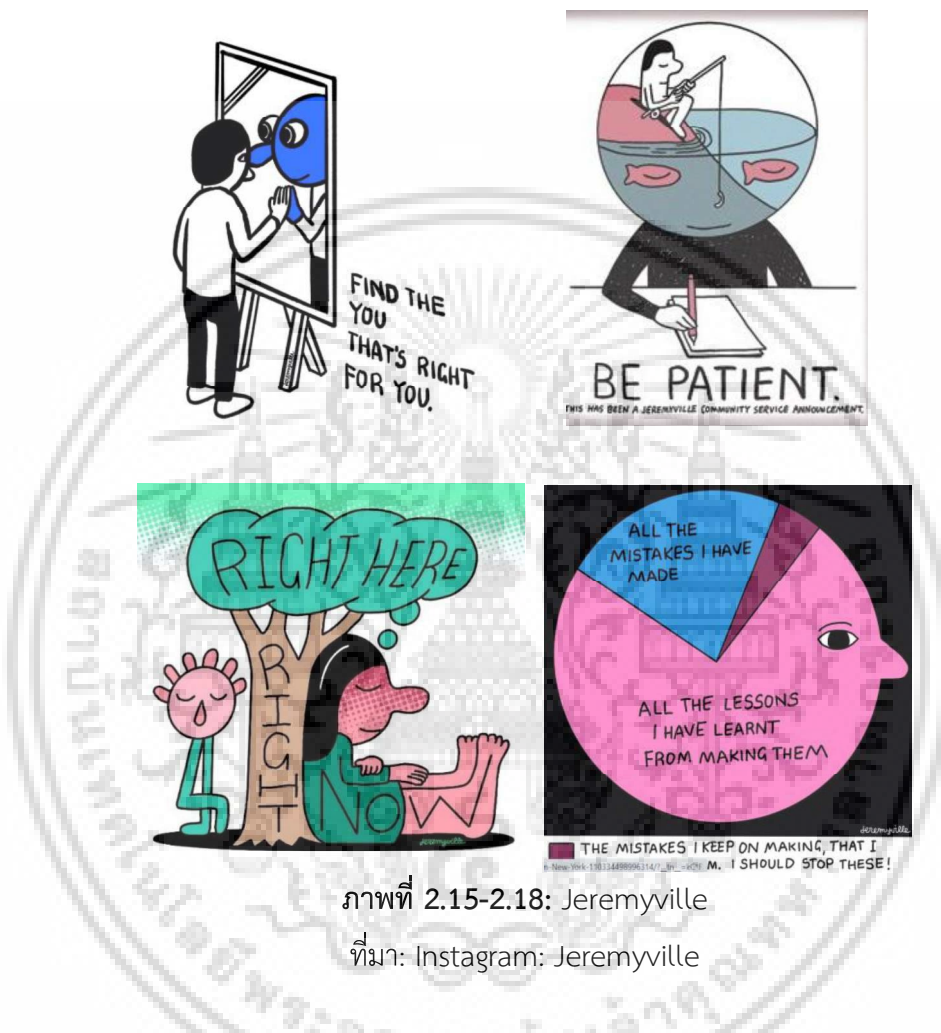
Composition: มีทั้งผลงานที่เป็นภาพประกอบอักษรในรูปแบบลายมือ (ภาพเดี่ยวจบ) การ์ตูนคอมิกแบบสั้นและยาว แอนิเมชัน หนังสือ งานนิทรรศการ ฯลฯ

Concept (Context): สื่อสารเชิงปรัชญา
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Connection: นำรูปแบบที่เป็นที่นิยม (ภาพประกอบอักษร) ไปประยุกต์ใช้กับชิ้นงาน

Comment: น่ารัก สั้น อ่านง่าย ให้ความรู้สึกนุ่มนวลเป็นมิตร มีความหมายลึกซึ้ง

2.6.2 Jeremyville

ภาพที่ 2.15-2.18: Jeremyville

ที่มา: Instagram: Jeremyville

Content: Jeremyville (Streets of Jeremyville) เป็นศิลปินชาวนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในระดับสากล นอกจากผลงานทางออนไลน์แล้ว ยังมีผลงานในหลากหลายรูปแบบ อาทิ หนังสือ โปสเตอร์ อาร์ตทอยต่าง ๆ เสื้อผ้า ประติมากรรม รวมถึงมีการร่วมมือกับแบรนด์และองค์กรต่าง ๆ มากมาย

Composition: มีทั้งผลงานที่เป็นภาพประกอบอักษรในรูปแบบลายมือ (ภาพเดี่ยวจบ) การ์ตูนคอมิกแบบสั้น แอนิเมชัน งานนิทรรศการ งานประติมากรรม ฯลฯ

Concept (Context): สื่อสารเชิงปรัชญา

Connection: นำรูปแบบที่เป็นที่นิยม (ภาพประกอบอักษร) ไปประยุกต์ใช้กับชิ้นงาน

Comment: ภาพประกอบน่าสนใจ สั้น อ่านง่าย มีความหมายลึกซึ้งชวนให้คิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.3 ฦฎฐลทขโน (อ่านว่า นัต-ถะ-ลัก-ชะ-โน)

ภาพที่ 2.19-2.21 สัมมา Graffiti

ที่มา: Facebook: สัมมา Graffiti

ที่มา: หนังสือ E-Book Lecture จากพระโอษฐ์ ๒

Content: พระเอกลักษณะ ฦฎฐลทขโน อดีตสถาปนิกที่ปัจจุบันบวชเป็นพระอยู่ที่วัดบวรนิเวศวิหาร ผู้จัดทำเพจเฟซบุ๊ก สัมมา Graffiti (ในอดีตชื่อเพจ: Buddha Last Man) เพื่อใช้เผยแพร่ธรรมะ โดยเฉพาะแก่คนรุ่นใหม่ ทั้งในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ รูปแบบหนังสือรูปเล่ม และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Composition: รูปแบบผสมผสานทั้งแบบการ์ตูนขนาดใหญ่ และภาพประกอบอักษรในรูปแบบตัวพิมพ์ทั้งแบบสั้นและยาว ที่ถูกรวบรวมและจัดแบ่งเนื้อหาเป็นบท ๆ

Concept (Context): สื่อสารธรรมะ

Connection: นำรูปแบบภาพประกอบอักษรและวิธีการอธิบายธรรมะไปประยุกต์ใช้กับชิ้นงาน

Comment: การนำเสนอโดยการสื่อการทำงานของธรรมะที่ยากเป็นนามธรรม ให้ออกมาเป็นภาพ ทำให้น่าสนใจและเข้าใจง่ายขึ้น ข้อความที่เยาะในบางชิ้นงานอาจทำให้ผู้อ่านมีความสนใจลดลง

2.6.4 การ์ดเพื่อนใจ

ภาพที่ 2.22-2.25 การ์ดเพื่อนใจ

ที่มา: การ์ดเพื่อนใจ

Content: เพจเฟซบุ๊ก วิชาใจ โดย พระจิตร์ จิตตสวโร มุลนิธิรมเหียญ อ. ปากช่อง จ.นครราชสีมา ภาพประกอบโดย คุณจิราพร รอดมา (ฝน)

Composition: เกมการ์ดธรรมะที่ด้านหนึ่งของการ์ดมีภาพประกอบสไตล์มินิมอล ประกอบอักษรในรูปแบบลายมือ (จบในภาพเดียว) อีกด้านหนึ่งมีอักษรในรูปแบบตัวพิมพ์อธิบายขยายความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพและคำดังกล่าว (มีทั้งที่เป็นคำสอนจากพระสงฆ์และคำสอนทั่วไป) โดยมีทั้งรูปแบบเกมส์การ์ดจริง ๆ และเกมส์การ์ดออนไลน์ <https://mindfriend.co/>

Concept (Context): สื่อสารธรรมะที่สะดวกต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

Connection: นำในรูปแบบภาพประกอบอักษร และการย่อให้ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ง่าย ไปใช้กับชิ้นงาน

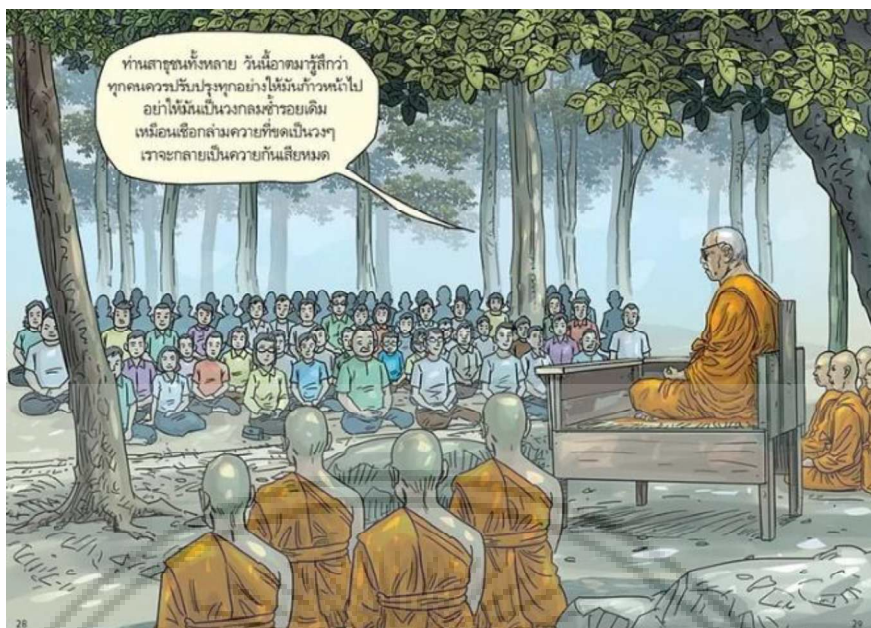
Comment: รูปแบบการนำเสนอโดยการทำให้เป็นเกมส์การ์ด น่าสนใจ และเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทสังคมในปัจจุบัน ภาพประกอบเรียบง่าย น่ารัก ให้ความรู้สึกเป็นมิตร ชวนให้อ่าน สั้น เข้าใจง่าย

2.6.5 การ์ตูนธรรมะ: CHAIYAPAT ผู้เขียน, DAVUT – THE DUANG – RUNGSAK ผู้วาด

ภาพประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.26-2.30 การตุนธรรมะ STORY BY CHAIYAPAT

ที่มา: หนังสือ คิดง่าย ๆ อย่างนิทานธรรมะ

ที่มา: หนังสือ สงสัยมั้ย ? ธรรมะพุทธทาส ฉบับเข็นนั่นเอง

Content: CHAIYAPAT ผู้เขียน, DAVUT – THE DUANG – RUNGSAK ผู้วาดภาพประกอบ

Composition: หนังสือการ์ตูน/ภาพประกอบ

Concept (Context): สื่อสารธรรมะ (เช่น คำเทศน์ของครูบาอาจารย์) ทั้งแนวพุทธและแนว
เข็น

Connection: นำรูปแบบการอุปมาอุปไมย ไปใช้กับชิ้นงาน

Comment: ภาพประกอบสวยงาม อ่านง่าย ผู้อ่านได้เนื้อหาที่เป็นเรื่องราวต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

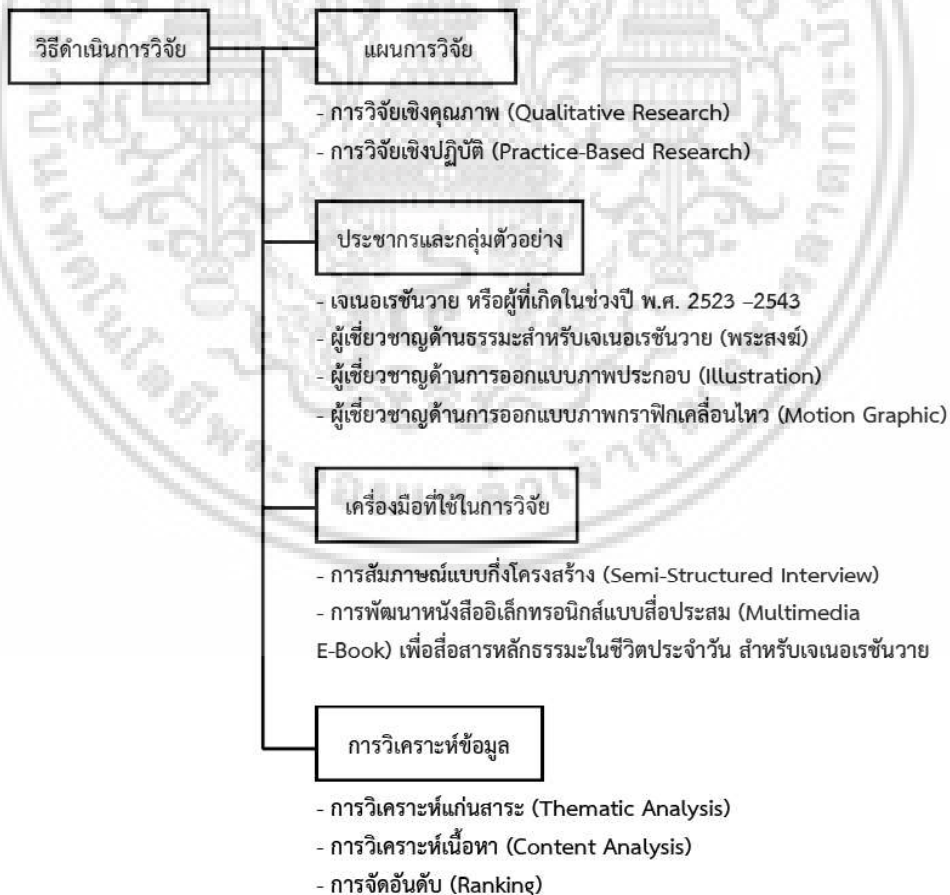
บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

โครงการค้นคว้าอิสระ หัวข้อการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 แผนผังสรุปวิธีดำเนินการวิจัย
- 3.2 แผนการวิจัย
- 3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 แผนผังสรุปวิธีดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 3.1 แผนผังสรุปวิธีดำเนินการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย ธีฎธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 แผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยหัวข้อการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research) โดยกำหนดแนวทางดำเนินงานในรายละเอียดโครงการย่อย 2 ส่วน ดังนี้

3.1.1 รายละเอียดโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.1.1.1 การสัมภาษณ์ก่อนการผลิตร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

- 3.1.1.1.1 เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จำนวน 10 ราย
- 3.1.1.1.2 เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจนเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) 1 ราย
- 3.1.1.1.3 วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.1.1.2 พัฒนาแบบร่างหนังสือ

3.1.1.3 การสัมภาษณ์หลังการผลิตร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

- 3.1.1.3.1 เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 2 ราย ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) 1 ราย และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) 1 ราย โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)
- 3.1.1.3.2 วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.1.2 รายละเอียดโครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ

พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย ที่ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 10 บท ความยาวรวม 96 หน้า แต่ละบทมีเนื้อหาส่วนที่เป็นข้อความ และเนื้อหาส่วนที่เป็นภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) อย่างน้อย 2 ภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในโครงการค้นคว้าอิสระนี้ แบ่งออกเป็น

3.2.1 กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย

คือ ผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 –2543 ไม่จำกัดเพศ ที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัด กรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล โดยต้องเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ และรับสื่อออนไลน์เป็นประจำทุกวัน จำนวน 10 ราย

3.2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แบ่งออกเป็น

- ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) ที่เชี่ยวชาญการสื่อสารธรรมะให้กับเจเนอเรชันวาย จำนวน 1 ราย
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) จำนวน 1 ราย
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) จำนวน 1 ราย
- โดยหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย ด้านการออกแบบภาพประกอบ และภาพกราฟิกเคลื่อนไหว จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้เนื้อหาเกี่ยวกับรายละเอียดการวิจัยได้เป็นอย่างดี และจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับแต่ละด้าน อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป ได้แก่ ด้านการสื่อสารธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย ด้านการออกแบบภาพประกอบ และด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ใช้ชุดคำถามสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดรายละเอียดโครงการย่อยทั้ง 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

3.3.1 รายละเอียดโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1.1 การสัมภาษณ์ก่อนการพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน คือ

3.3.1.1.1 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยมีจุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาหาความทุกข์ในปัจจุบันของเจเนอเรชันวาย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาเนื้อหาภายในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ธรรมะในชีวิตประจำวัน และความสนใจศึกษาธรรมะของเจเนอเรชันวาย
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ของเจเนอเรชันวายในปัจจุบัน
4. เพื่อศึกษารสนิยมและความชอบในองค์ประกอบทางกราฟิกต่าง ๆ เช่น ภาพประกอบ (Illustration) / ภาพเคลื่อนไหว (Motion Graphic), การใช้สี (Color), การจัดวางผังภาพ (Layout) และรูปแบบอักษร (Font) ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย

ตารางที่ 3.1 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย ที่รับสื่อออนไลน์เป็นประจำทุกวัน และนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 10 ราย

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ
- ชื่อสกุล	คำถามคัดกรอง
- อายุ	คำถามคัดกรอง
- เพศ	คำถามคัดกรอง
- อาชีพ	คำถามคัดกรอง
- จังหวัดที่อาศัยอยู่	คำถามคัดกรอง
- ศาสนา	คำถามคัดกรอง
- ปัจจุบันท่านรับสื่อออนไลน์ทุกวันหรือไม่? (รับสื่อออนไลน์ หมายถึงรับสื่อที่นอกเหนือจากการใช้เพื่อติดต่อสื่อสาร และนอกเหนือจากการใช้เพื่อทำงาน)	คำถามคัดกรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
1. ปัจจุบันคุณมีความกังวลใจ/ความเครียด เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง? ผลกระทบของเรื่องดังกล่าวมีอะไรบ้าง?	1
2. คุณจัดการความเครียด/ความกังวลใจดังกล่าวหรือไม่? ใช้วิธีใดในการจัดการ?	1
3. ปัจจุบันคุณปฏิบัติธรรม/ใช้ธรรมะของศาสนาพุทธ ในการดำเนินชีวิตหรือไม่? อย่างไร?	2
4. คุณสนใจศึกษาระบบเพิ่มเติมมากน้อยเพียงใด? คุณต้องการศึกษาระบบผ่านสื่อใดมากที่สุด?	2
5. ปัจจุบัน คุณอ่านหนังสือ E-Book อย่างน้อย 1 เล่มในทุก 3 เดือนหรือไม่? หากอ่านอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรมากที่สุด? อ่านจากแหล่งไหนมากที่สุด? อ่านผ่านอุปกรณ์ใดมากที่สุด?	3
<p>6. กรุณาชมตัวอย่างภาพประกอบต่อไปนี้...</p> <p>เกณฑ์คัดเลือก: ภาพประกอบธรรมะหรือปรัชญา โดยแบ่งออกเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพประกอบจากเพจ หรือ IG ธรรมะหรือปรัชญา ที่มีจำนวนไลค์มากกว่า 2,000 ไลค์ขึ้นไป และเปิดมาแล้วมากกว่า 1 ปีขึ้นไป จำนวน 4 เพจ และ - ภาพประกอบจากหนังสือธรรมะหรือปรัชญา ที่ตีพิมพ์และพบเผยแพร่อยู่ในปัจจุบัน (2566) จากนักเขียนจำนวน 4 นักเขียน <p>ตัวอย่างภาพประกอบ</p> <p>เกณฑ์คัดเลือก: ภาพประกอบธรรมะหรือปรัชญา โดยแบ่งออกเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพประกอบจากเพจ หรือ IG ธรรมะหรือปรัชญา ที่มีจำนวนไลค์มากกว่า 2,000 ไลค์ขึ้นไป, และเปิดมาแล้วมากกว่า 1 ปีขึ้นไป จำนวน 4 เพจ และ - ภาพประกอบจากหนังสือธรรมะหรือปรัชญา ที่ตีพิมพ์และพบเผยแพร่อยู่ในปัจจุบัน (2566) จากนักเขียนจำนวน 4 นักเขียน 	4

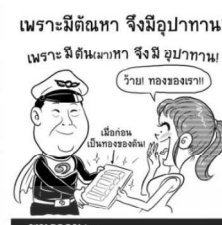

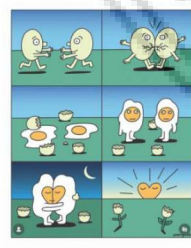
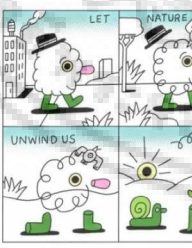
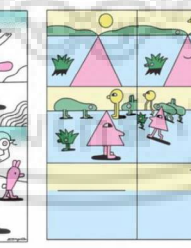

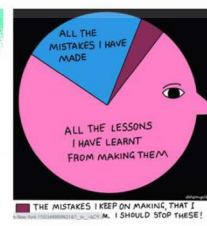
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<p>1. MAMUANG Wisut Pornnimit</p> <p>2. การ์ดเพื่อนใจ เพชรชาติ</p> 	<p>4</p>

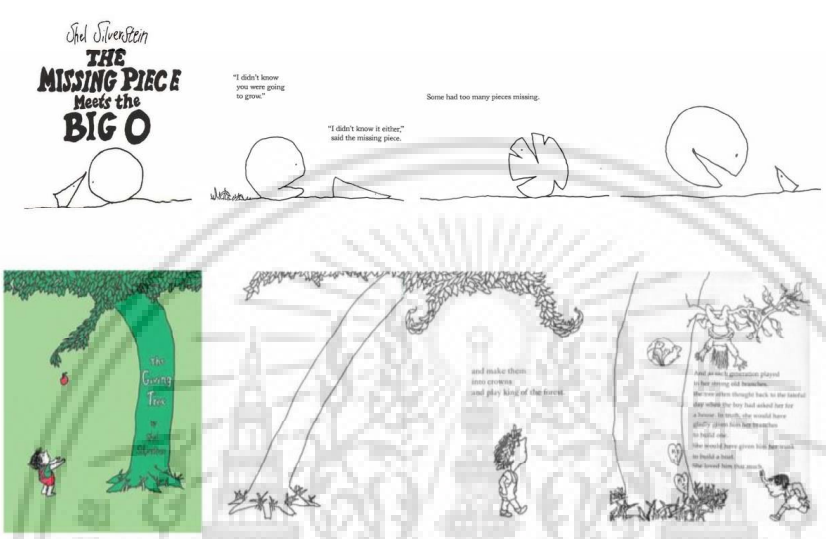
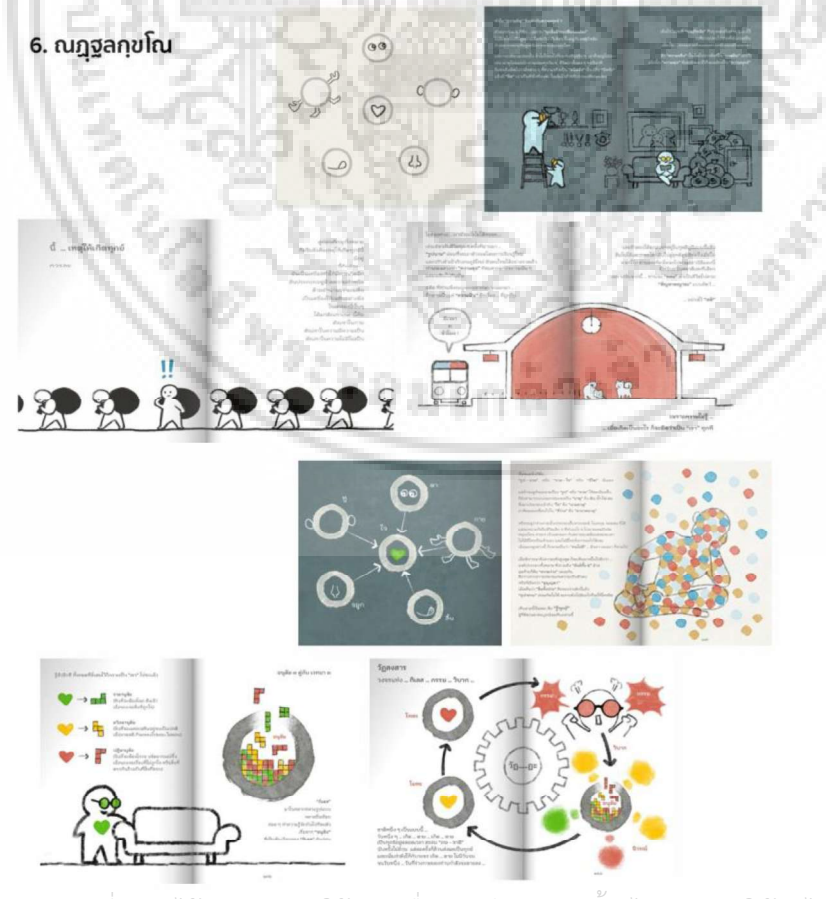
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<p>3. พุทธวจนตุน</p> <p>"แฮกๆ เตียวๆ รู้ได้ใจว่า นี่เป็นคำระฆังทองเจ้า? แฮกๆ...ทำไม่คำลาวากันไปก็ดี! แฮกๆ...ทงนี่สิอันนั้น นิมนต์ถวายกระดาษอะไร? แฮกๆ...นิมนต์ไหน? แฮกๆ...ถ้าฉันยังไม่รู้...ฉันจะไม่ฟังพุทธวจน...ศรอก!!"</p> <p>เพราะมีต้นเตาทำ จึงมี ขอบาทาน</p> <p>ทำไมรอรให้รู้เรื่องที่ไม่จำเป็นเสียก่อน...ก็ขายไปแล้ว..</p> <p>พุทธวจน ตุน</p> <p>"ผู้รับจะงาน ไม่ดีจนรู้ว่า ถ้าไม่เก็บก็เสียเวลาวันเสียไปทั้งวัน วานนี้เก็บไปทำไม? วันขึ้น, สักไปทำไม? ลงรู้แล้วมันเสียไป, ถานั้น"</p> <p>ไปเขียนใหม่กันเสีย! (เข้ เข้ ไขว่ไขว่) เฮ้ย! แม่นที!</p> <p>ศตาคศ ทรงกำจับให้ศึกษาปฏิบัติเฉพาะจากคำของพระองค์เท่านั้น อย่าฟังคนอื่น</p> <p>พุทธวจน ตุน</p> <p>"บปติกา" ไม่ใช่ใช้รับออกเลย แต่เปิดพุทธวจนเล่มถึง แล้วให้ท่านเงยไปอ่าน</p> <p>"โอ้เราก็ได้ช่วย พี่นี่ก็ลำบากกว่าเราเลย"</p> <p>"แม่! เลิกถวายอาหารพระพุทธได้แล้วนะ พุทธเจ้าไม่ถือเลย!!"</p> <p>4. Jeremy Ville</p> <p>LET NATURE UNWIND US</p> <p>BE PATIENT</p> <p>RIGHT HERE</p> <p>FIND THE YOU THAT'S RIGHT FOR YOU</p> <p>BE PATIENT</p> <p>RIGHT HERE</p> <p>FIND THE YOU THAT'S RIGHT FOR YOU</p>	<p>4</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<p>5. Shel Silverstein</p> <p>6. นฤมล กุญชรกุล</p> 	<p>4</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<div style="text-align: center;"> </div> <p>คำถาม:</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณชอบภาพประกอบชุดไหนมากที่สุด? เพราะอะไร? - หากมีการออกแบบ E-Book เพื่อนำเสนอธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับ เจเนอเรชันวาย คุณคิดว่าภาพประกอบที่เหมาะสมและทำให้น่าสนใจ เป็น ภาพประกอบสไตล์ไหน / มีสไตล์ที่แนะนำหรือไม่? <p>หมายเหตุ: งามในมิติ การใช้สี-โทนสี / ภาพประกอบ - ลายเส้น รูปทรง / การจัดวางผังภาพ (Layout) / รูปแบบตัวอักษร (Font) / เนื้อหา (Content) / การจัดเนื้อหา - ความสั้นยาว / ภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว / เสียง และอื่น ๆ</p>	4

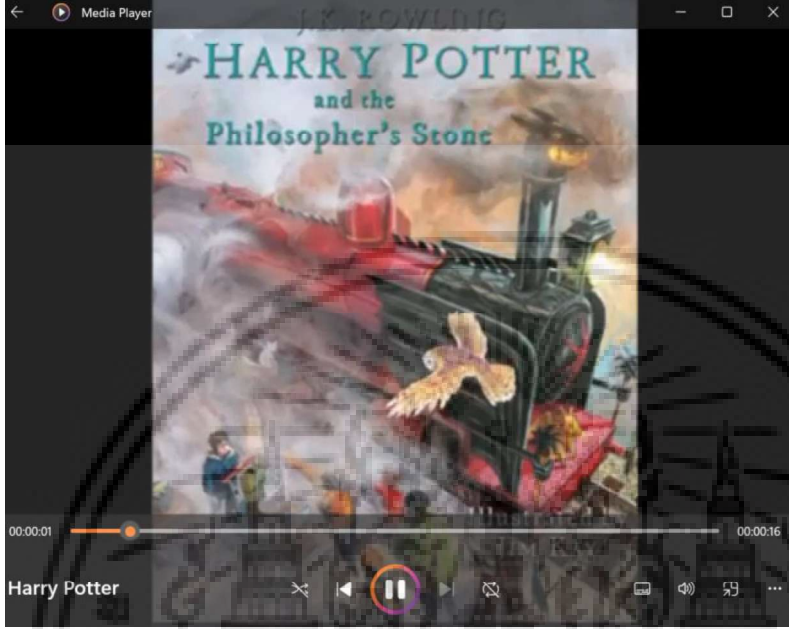

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<p>7. กรุณาชม Multimedia E-Book ต่อไปนี้...</p> <p>เกณฑ์คัดเลือก: Multimedia E-Book ที่ไม่มีเผยแพร่อยู่ในท้องตลาดในปัจจุบัน (2566) จำนวน 4 เล่ม</p> <p>Multimedia E-Book หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia eBooks)</p> <p>1. Boyfriends of Dorothy</p> 	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<p>2. Harry Potter and the Philosopher's Stone</p> <p>3. The Secret Garden</p> 	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับ วัตถุประสงค์ข้อ
<p>4. The Berenstain Bears and the Golden Rule</p> <p>คำถาม:</p> <p>- หากมีการออกแบบ Multimedia E-Book เพื่อนำเสนอธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย คุณคิดว่ามัลติมีเดียที่เหมาะสมและทำให้น่าสนใจ เป็นมัลติมีเดียแบบใด / มีสไตล์ที่แนะนำหรือไม่?</p> <p>หมายเหตุ: ถามในมิติ ภาพเคลื่อนไหว-เคลื่อนไหวขนาดไหน / เสียง (Sound effect) / การลิงก์ไปยังแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ ภายในและภายนอก และการแชร์ไปยัง Social Media</p>	4
8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	อื่น ๆ

3.3.1.1.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking)

3.3.1.1.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) จำนวน 1 ราย ด้วยวิธีการการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยมีจุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแนะแนวทางการใช้ธรรมะเพื่อแก้ไขความทุกข์ (ที่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ในข้อ 3.3.1.1.2 – ความทุกข์ของเจเนอเรชันวาย) สำหรับนำไปใช้พัฒนาเป็นเนื้อหาของหนังสือ

ตารางที่ 3.2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) จำนวน 1 ราย

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ
1. ความทุกข์ของกลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวายจำนวน 10 กรณี มีแนวทางในการแก้ไขโดยใช้หลักธรรมะอย่างไร?	1

3.3.1.1.4 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis)

3.3.1.2 การพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.3.1.1.4 มาใช้พัฒนาแบบร่างหนังสือเพื่อสื่อสารหลักธรรมะให้กับเจเนอเรชันวาย

3.3.1.3 การสัมภาษณ์หลังการพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

3.3.1.3.1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 2 ราย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) แบ่งออกเป็น

- สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration)

จำนวน 1 ราย โดยมีจุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแนะแนวทางการออกแบบภาพประกอบ เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย
2. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย เพื่อให้มีความเหมาะสมและน่าสนใจ

ตารางที่ 3.3 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย จำนวน 1 ราย

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ
1. ท่านคิดว่าการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ควรมีลักษณะใดที่สามารถสื่อสารเนื้อหาและดึงดูด	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ
(ต่อ) ความสนใจของเจเนอเรชันวาย ได้ดี? <i>หมายเหตุ: ถามในมิติ ด้านภาพประกอบ-ภาพเคลื่อนไหว / ด้านรูปแบบอักษร (Font) / ด้านการใช้สี (Color) / ด้านการจัดวางผังภาพ (Layout) / การจัดเนื้อหา - ความสั้นยาว</i>	
2. กรณาวินิจฉัยแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย <i>หมายเหตุ: ถามในมิติ ด้านภาพประกอบ-ภาพเคลื่อนไหว / ด้านรูปแบบอักษร (Font) / ด้านการใช้สี (Color) / ด้านการจัดวางผังภาพ (Layout) / การจัดเนื้อหา - ความสั้นยาว</i>	2

- สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) จำนวน 1 ราย โดยมีจุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแนะแนวทางการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย
2. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย เพื่อให้มีความเหมาะสมและน่าสนใจ

ตารางที่ 3.4 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย จำนวน 1 ราย

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ
1. ท่านคิดว่าการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ควรมีลักษณะใดที่สามารถสื่อสารเนื้อหาและดึงดูดความสนใจของเจเนอเรชันวาย ได้ดี? <i>หมายเหตุ: ถามในมิติ การใช้ภาพ-ตัวอักษรเคลื่อนไหว / การใช้เสียงประกอบ / การลิงก์ภายในหนังสือ การลิงก์ไปยังแหล่งข้อมูลภายนอก และการแชร์ไปยัง Social Media แพลตฟอร์มต่าง ๆ</i>	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

คำถามสัมภาษณ์	ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ
<p>2. กรณาวินิจฉัยแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย</p> <p>หมายเหตุ: ถามในมิติ การใช้ภาพ-ตัวอักษรเคลื่อนไหว / การใช้เสียงประกอบ / การลิงก์ ภายในหนังสือ การลิงก์ไปยังแหล่งข้อมูลภายนอก และการแชร์ไปยัง Social Media แพลตฟอร์มต่าง ๆ</p>	2

3.3.1.3.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis)

3.3.2 รายละเอียดโครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.2.1 ปรับแก้แบบร่างในด้านเนื้อหาและการออกแบบ ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3.3.1.3.2

3.3.2.2 พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ฉบับจริง ประกอบด้วย

- เนื้อหาจำนวน 10 บท ความยาวบทละ 8-10 หน้า โดยแต่ละบท ประกอบด้วยตัวอักษร (Text) ภาพกราฟิก (Graphic) และมีการใช้กราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) อย่างน้อย บทละ 2 ภาพ

- เนื้อหาในแต่ละบท จะเป็นการเล่าต้นเรื่องของกลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวาย และนำเสนอแนวทางการใช้หลักธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเนื้อหา 1 บท จะครอบคลุมต้นเรื่องของและแนวทางการใช้ธรรมแก้ไข 1 เรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 รายละเอียดโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น

3.4.1.1 วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย จำนวน 10 ราย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking)

3.4.1.2 วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ราย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis)

3.4.2 รายละเอียดโครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ

พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย โดยใช้หลักธรรมในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของเจเนอเรชันวายที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญจริง รวมจำนวน 10 บท บทละ 1 ปัญหา โดยมีองค์ประกอบของหนังสือคือ หน้าปก, ปกใน, คำนิยม, คำนำ, สารบัญ, เนื้อหา, ขอบคุณ, ประวัติผู้เขียน, ปกหลัง และมืองค์ประกอบสื่อคือ ตัวอักษร (Text), ภาพประกอบ (Graphic) และภาพประกอบเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

บทที่ 4

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญ

ในโครงการค้นคว้าอิสระ หัวข้อการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวายนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 โครงการย่อย คือ

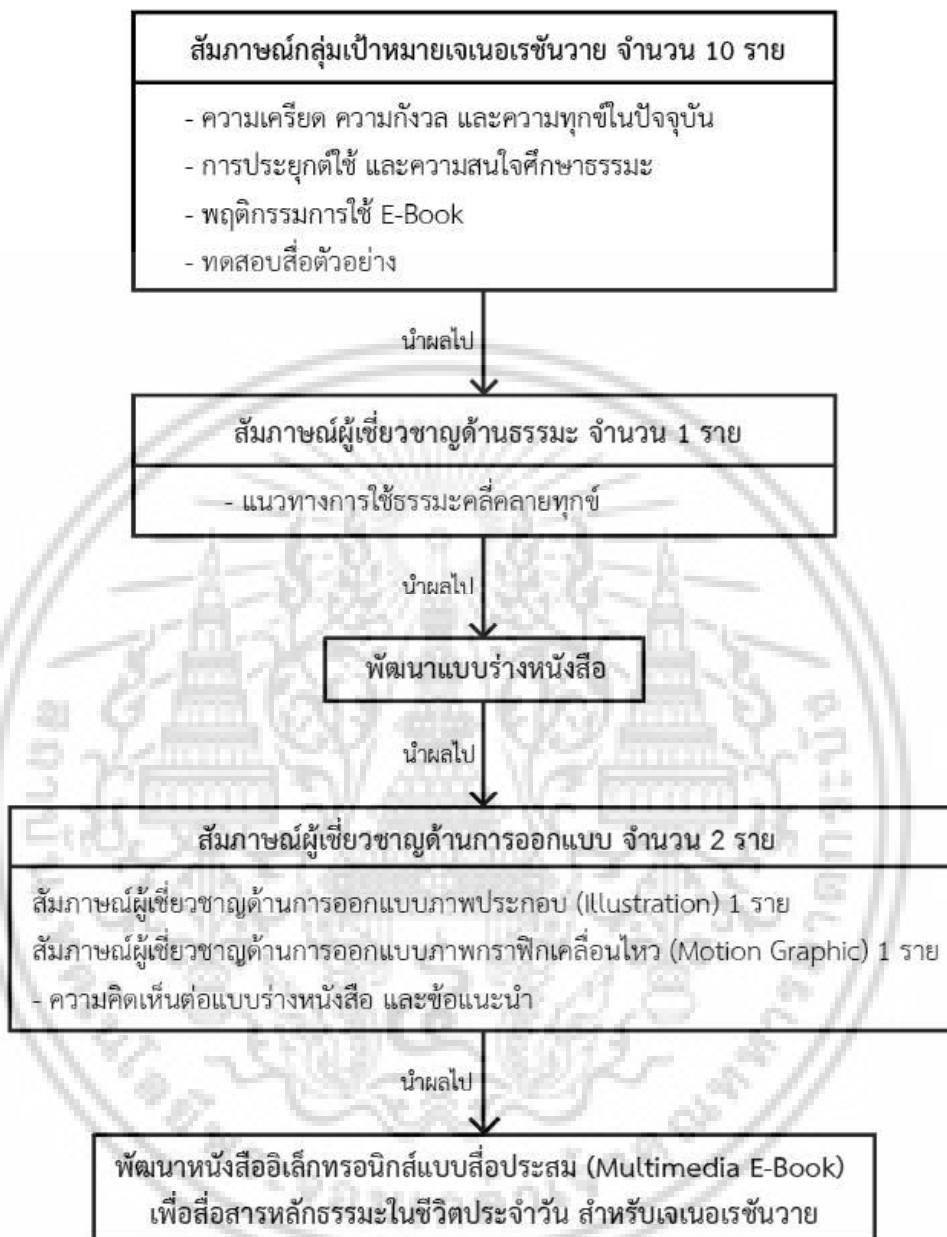
โครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

โครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research)

โดยในบทที่ 4 จะกล่าวถึงรายละเอียดในส่วนผลการดำเนินงานของโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก

ในการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจนเนอเรชันวาย (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2543) ที่รับสื่อออนไลน์ทุกวัน และนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 10 ราย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ราย ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ด้านละ 1 ราย อย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน โดยสามารถแบ่งกระบวนการสัมภาษณ์ได้เป็นดังนี้

4.1 แผนผังสรุปกระบวนการสัมภาษณ์

ภาพที่ 4.1 แผนผังสรุปกระบวนการสัมภาษณ์

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การสัมภาษณ์ก่อนการผลิตร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบเนื้อหาและภาพประกอบในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม โดยแบ่งออกเป็น

4.2.1 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในด้านเนื้อหา (Content) ที่จะนำมาใช้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม จากกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย และผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ

มีกระบวนการโดยสังเขปคือ ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความกังวลใจ ความเครียด ความทุกข์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจเนอเรชันวายจำนวน 10 ราย แล้วจึงทำการวิเคราะห์ผลด้วยเทคนิค การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) จากนั้นนำผลที่ได้ไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจเนอเรชันวาย (พระปณิธาน ฐานวุฒโท พระสงฆ์แห่งศาลาวิมุตโต อ.แม่ริม จ. เชียงใหม่) เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขความกังวลใจ ความเครียด และความทุกข์ในชีวิตประจำวันดังกล่าว ทำการวิเคราะห์คำตอบที่ได้ผลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) แล้วจึงนำข้อมูลไปใช้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมในขั้นตอนถัดไป

ตารางที่ 4.1 ผลการสัมภาษณ์ความกังวลใจ ความเครียด ความทุกข์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์แก่นสาระ) และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (วิเคราะห์แก่นสาระ)

1.ปัจจุบันคุณมีความกังวลใจ/ความเครียด เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง? ผลกระทบของเรื่องดังกล่าวมีอะไรบ้าง?	
กรณีที่ 1 แม่ค้าออนไลน์	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	ด้านการทำงาน: คิดคอนเทนต์สำหรับการตลาดออนไลน์ให้กับสินค้าไม่ออก เพราะกังวลว่าคอนเทนต์ที่คิดจะดีมีประสิทธิภาพหรือไม่ คนดูจะชอบหรือไม่ ส่วนหนึ่งคิดว่าเนื่องจากตนเองเป็นคนต้องการความสมบูรณ์แบบ (Perfectionist) ความไม่สม่ำเสมอของการโพสต์ทำให้ยอดขายตกอย่างชัดเจน
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	วิธีแก้ไขทุกข์: ถอดใจจากเรื่องที่วิตกกังวล ให้เข้าใจว่าจะมีทั้งคนชอบและไม่ชอบเป็นธรรมดา ไม่จำเป็นต้องคาดหวัง วางแผนแล้วก็ให้ดำเนินการตามแผนนั้น และพยายามทำให้ดีที่สุด ใจความสำคัญที่นำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: ลงมือทำ ไม่ต้องคาดหวัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรณีที่ 2 พนักงานบริษัทข้ามชาติกลุ่มพลังงาน	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชั่นวาย	<p>ด้านการทำงาน: มีเป้าหมายอยากได้ตำแหน่ง Expat (ตำแหน่งงานต่างประเทศ) มาอย่างยาวนานแต่ยังไม่ได้ และมีความกดดันจากระบบการขึ้นเงินเดือนและเลื่อนตำแหน่งตามการจัดอันดับ (Ranking) ขององค์กร อย่างไรก็ตามก็ตีตนมองว่าเป็นความเครียดที่ต้องมี เพราะเป็นแรงกดดันที่ทำให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้า มีผลกระทบเชิงลบคืออาจเครียดโดยไม่รู้ตัว และความเครียดส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่มีกับเพื่อนร่วมงานบ้าง</p>
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกข้อ: ความสุขที่เราวาดฝันเอาไว้ กับสิ่งที่จะได้ไปเจอจริงอาจไม่เหมือนกัน ควรพิจารณาอย่างเป็นกลางถึงข้อดีและข้อเสีย เพื่อลดแรงกดดันตัวเองและความทุกข์ของการยังไม่ได้มา วางความอยาก สามารถตั้งเป้าหมายได้ แต่ให้มุ่งทำเหตุปัจจุบัน (การลดแรงกดดันตัวเองไม่ได้ขัดขวางความเจริญเติบโตทางการงาน)</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: เอาแรงกดดันออกไป เราก็คงเดินไปสู่เป้าหมายได้ถึงเหมือนกัน และเดินไปถึงได้แบบเบาสบาย</p>
กรณีที่ 3 พนักงานด้านการตลาดในธุรกิจความงาม	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชั่นวาย	<p>ด้านสุขภาพ: เคยป่วยเป็นโรคซึมเศร้าตั้งแต่ 5-6 ปีที่แล้ว ปัจจุบันอาการคงที่แต่ยังต้องกินยา</p> <p>ด้านการทำงาน: ผู้บังคับบัญชาที่ตนต้องรายงานตรง (เนื่องจากยังไม่มีผู้มาสมัครตำแหน่งที่อยู่ระหว่างตนกับผู้บังคับบัญชา) อยู่ในวัยผู้ใหญ่ (เบบีบูมเมอร์) ซึ่งตนมองว่าไม่ค่อยเข้าใจการตลาดสมัยใหม่ ไอเดียที่ตนไปนำเสนอมักจะไม่ค่อยได้รับการตอบรับ</p>
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกข้อ: ลองสำรวจดี ๆ ก่อนว่าไอเดียของเราไม่ได้รับการตอบรับเพราะเขาไม่เข้าใจ หรือไอเดียของเรามีข้อบกพร่อง อย่าเพิ่งด่วนสรุปและไปโทษเขา</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: ความคิดของเราอาจจะไม่ได้ถูก ไม่ได้ดี อย่างที่เราคิดเสมอไป</p>
กรณีที่ 4 นักลงทุนอิสระ	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชั่นวาย	<p>ด้านการทำงาน: ไม่มั่นใจว่าอาชีพนักลงทุนที่ทำอยู่จะทำให้ตนหาเลี้ยงชีพตัวเองได้ในอนาคตระยะยาวหรือไม่ เป้าหมายของการลงทุนมีปันผลมากพอใช้เป็นค่าใช้จ่ายจะเป็นไปได้หรือไม่ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ไม่มีใครสามารถบอกได้ว่าที่ทำอยู่ถูกหรือผิด จึงรู้สึกวุ่นวายตนเองเสียศูนย์ ไม่มีหลักยึด ทั้งหมดเป็นความกังวลใจที่มีมานาน และส่งผลกระทบต่อคุณภาพการนอนหลับ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: ให้ถามตัวเองว่าความสุขของการประกอบอาชีพนี้ของเราคืออะไร อย่าเพิ่งมองอนาคต กลับมาอยู่กับปัจจุบันแล้วดูว่า ณ วันนี้ เงินลงทุนตอนที่เริ่มต้นกับวันนี้เป็นบวกหรือเป็นลบ ถ้าเป็นบวกก็ได้กำไรแล้ว ถามต่อว่าเรามีความสุขกับมันแล้วหรือยัง สำคัญที่ว่าเรามีความสุขกับสิ่งที่ทำหรือเปล่า การมีเป้าหมายไม่ผิด แต่เมื่อถึงเป้าแล้วไม่แน่ว่าจะไม่ได้สุขอย่างที่คิดก็ได้</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: สิ่งสำคัญคือความสุขระหว่างทาง ไม่ใช่ต้องรอให้ไปถึงเป้าหมายแล้วถึงจะมีความสุข ความสุขที่เป้าหมายที่ตั้งไว้อาจจะไม่สุขอย่างที่คิด</p>
กรณีที่ 5 ศิลปิน นักวาดภาพประกอบอิสระ	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	<p>ด้านการทำงาน: มีความกังวลเกี่ยวกับการจัดการงาน เกี่ยวกับผลลัพธ์ของงาน ด้วยตารางเวลาชีวิตที่ค่อนข้างแน่น เนื่องจากมีงานและความรับผิดชอบเยอะทั้งการเรียน บ.โท รวมถึงหน้าที่การเป็นผู้ดูแลคุณยายและคุณแม่ของครอบครัว ทำให้มักมีความเครียดและความกังวล รู้สึกว่าไม่ค่อยมีที่พึ่งทางใจ บางช่วงที่เหนื่อยมากหรือกังวลมาก จะมีผลกระทบต่อคุณภาพการนอน</p>
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: จัดลำดับความสำคัญของใจ จัดลำดับความสำคัญของงานใหม่ สิ่งที่ทำด้วยเจตนาที่ดีอยู่แล้ว คือประกอบอาชีพหรือตั้งใจทำงาน เพื่อดูแลตัวเองและคนที่รัก คือทำเพื่อเป็นทาน แต่ตอนทำงานเอาตัวผลงานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวตัวเองเลยทุกซ์เวลาชิ้นงานไม่เป็นไปตามที่ต้องการ ให้กลับมาอยู่กับเจตนากับความตั้งใจที่ว่าก็ได้พยายามทำงานให้ดีที่สุดแล้ว</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: ให้เอาเจตนาที่ดีในการทำงานของตัวเอง ที่ทำเพื่อเลี้ยงดูชีวิตและครอบครัวเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ไม่ใช่เอาผลงานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว</p>
กรณีที่ 6 กองบรรณาธิการในสำนักพิมพ์	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	<p>ด้านการทำงาน: มีปัญหากระทบกระทั่งกับเพื่อนร่วมงานที่เกิดจากการสื่อสาร โดยตนเป็นคนอารมณ์ร้อน ปัจจุบันมีความรู้สึกขุ่นแค้น เพราะรู้ว่าการแสดงอารมณ์โกรธจะมีผลเสียกับตัวเอง (เช่น ผลเสียในด้านการทำงาน) แต่อีกด้านหนึ่งก็รู้สึกว่าตนไม่ควรต้องทน เพราะตนทำสิ่งที่ถูก และอีกฝ่ายเป็นฝ่ายเริ่มก่อน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: เปลี่ยนความคิดที่ว่าถ้าเราพูดความจริง ก็ไม่ผิด มาเป็นแสดงความจริงใจ พูดความจริงด้วยความมีน้ำใจ ลองดูว่าแบบไหนเกิดประโยชน์ต่ออีกฝ่าย และเกิดความทุกข์ต่อตัวเองน้อยกว่ากัน</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: เราสามารถยึดถือความจริงได้ ให้เพิ่มใส่น้ำใจเข้าไปด้วย ก็จะเกิดประโยชน์ ลดทุกข์โทษต่อทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้น</p>
กรณีที่ 7 กองบรรณาธิการในสำนักพิมพ์	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	<p>ด้านสุขภาพ: เป็นโรคออฟฟิศซินโดรม และเพิ่งผ่านการผ่าตัดเนื้องอกในมดลูก ปัญหาสุขภาพทำให้มีความกังวลมาก และส่งผลกระทบต่อ</p> <p>ด้านการทำงาน: โรคออฟฟิศซินโดรมทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ หรือต้องลาหยุดเนื่องจากปัญหาสุขภาพ และเมื่อกังวลกับเรื่องสุขภาพมาก ก็มีผลกระทบต่อการทำงาน จิตใจไม่โฟกัสกับสิ่งที่ควรจะทำในงาน ประสิทธิภาพการทำงานตก ส่งผลกระทบกลับมาถึงจิตใจ มีความเครียดสะสมมากยิ่งขึ้น มีความกลัวว่าทำได้ไม่ดีเนื่องจากร่างกายไม่เหมือนเดิม บางช่วงเครียดจนนอนไม่หลับ</p>
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: อย่างแรกให้ยอมรับเลยว่าที่ตัวเองเป็นอย่างนี้ เป็นเพราะเราเลือกทำตัวของเราเอง ให้แก้พฤติกรรมก่อน สิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้ว มันเกิดจากการกระทำของเราเอง หากแก้พฤติกรรมให้ดีขึ้นแล้ว สิ่งที่กำลังอยู่จะเบาลง</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: ให้ยอมรับก่อนว่าสิ่งที่เกิดขึ้น เกิดจากการกระทำของเราเอง และทำการปรับปรุงแก้ไข ไม่โทษปัจจัยภายนอก</p>
กรณีที่ 8 เจ้าของธุรกิจ (ธุรกิจครอบครัว - โรงงาน)	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	<p>ด้านการทำงาน: กังวลเรื่องที่ทำไม่ทำตามแผนธุรกิจ มีเรื่องสำคัญที่ควรทำแต่ไม่ทำ เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง ในสมัยก่อนกลัวทำมันออกมาได้ไม่ดี และเป็น Perfectionist ในบางมุม ปัจจุบันปรับปรุงจนดีขึ้นบ้างแล้ว ปัญหา ณ ตอนนี้คือมีสัญญาณว่าต้องขยายโรงงาน (ยอดออเดอร์จากลูกค้าจะมากขึ้น) แต่ตนยังมองไม่ออกว่าควรขยายแผนไหน ยังไม่ตกผลึก</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: ความรู้สึกไม่ยอมเริ่มทำเพราะกลัวงานออกมาไม่ดี (ไม่เพอร์เฟค) คือมาตรฐานที่เราตั้งไว้ล่วงหน้า ไม่เกิดประโยชน์ สิ่งที่เพอร์เฟคที่สุดคือ ณ ปัจจุบันเราทำเต็มความสามารถ ผิดพลาดตรงไหนก็แก้ไขไป สำคัญที่ไม่ว่าผลจะออกมาอย่างไร แต่เราทำได้เพราะได้ทำเต็มที่จริง ๆ</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: ลงมือทำ ไม่ต้องกลัว ผิดพลาด ผิดพลาดก็แก้ไขปรับปรุง</p>
กรณีที่ 9 พนักงานฝ่ายธุรการของธุรกิจครอบครัว (โรงงาน)	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	<p>ด้านการทำงาน: โดนคุณแม่เปรียบเทียบว่าปริมาณงานที่ตนทำนั้นน้อยกว่าของน้องชายซึ่งทำหน้าที่ดูแลฝ่ายการผลิต และคุณแม่ต้องการให้ตนเข้าไปช่วยน้อง ซึ่งเป็นฝ่ายที่ตนไม่มีทักษะ ความรู้ อีกทั้งยังรู้สึกว่าจะมีความชอบที่ไม่ตรงกัน และตนก็รู้สึกว่างานในฝ่ายตัวเอง (ฝ่ายธุรการ) ก็ล้นมืออยู่แล้ว จึงรู้สึกกดดัน</p>
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: อย่ามัวแต่คิด ให้ลองไปทำดูให้สัมผัสความจริงก่อนว่าความจริงตรงหน้ามันเป็นอย่างไรที่คิดหรือไม่ จะได้มีมุมมองเหตุผลความเป็นจริง มีตัวอย่างไว้เปรียบเทียบไปคุยกับคุณแม่ได้</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: อย่ามัวแต่นั่งคิด ลองไปทำดูก่อน ไปสัมผัสความจริงก่อนว่าความจริงตรงหน้ามันเป็นอย่างไรที่คิดหรือเปล่า</p>
กรณีที่ 10 นักแปลอิสระ	
ผลการ สัมภาษณ์ เจเนอเรชันวาย	<p>ด้านการทำงาน: เวลาที่ได้กลับไปอ่านหรือเห็นผลงานแปลของตนเอง มักรู้สึกไม่พอใจกับผลงานของตนเองในอดีต รู้สึกว่าน่าจะแปลอีกแบบมากกว่าอยู่เสมอ งานยังไม่สมบูรณ์แบบพอ (เป็น Perfectionist) อย่างไรก็ตามก็ ส่วนตัวคิดว่า การรู้สึกไม่พึงพอใจกับผลงานของตัวเองในอดีต เป็นผลจากนิสัยพื้นฐานของผู้ที่เป็นกองบรรณาธิการ และเป็นผลของการต้องการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอด ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ตนคิดว่านักแปลทั่วไปควรมี</p>
ผลการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ	<p>วิธีแก้ไขทุกซ์: ที่เราไม่พอใจ เป็นเพราะเราไปดูอดีต ไม่ดูปัจจุบัน ให้ดูว่าวันนี้ที่แปลไปพอใจกับสำนวนตัวเองหรือไม่ ให้มองว่าที่ไม่พอใจกับผลงานในอดีต เป็นเพราะในอดีตมีความรู้มีประสบการณ์เท่านั้น ให้เปลี่ยนจากไม่พอใจมาเป็น เห็นว่าเราได้พัฒนาตัวเองจากอดีตมาแล้ว</p> <p>ใจความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นภาพประกอบ: อยู่กับปัจจุบัน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการทำงานมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาที่แตกต่างกันหลากหลาย จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ (พระสงฆ์) พบว่า มีแนวทางในการแก้ไขความทุกข์โดยใช้ธรรมะสำหรับทุกกรณี แนวทางการแก้ไขที่ผู้เชี่ยวชาญแสดง มักเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุอย่างเป็นระบบ

4.2.2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในด้านการจัดการความเครียดของกลุ่มเป้าหมาย

เจเนอเรชันวาย

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking)

ตารางที่ 4.2 ผลการสัมภาษณ์วิธีจัดการความความกังวลใจ ความเครียด ความทุกข์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ)

2. คุณจัดการความเครียด/ความกังวลใจดังกล่าวหรือไม่? ใช้วิธีใดในการจัดการ?	
คำตอบ	ความถี่
1. ลงมือแก้ไขปัญหาที่นั่น ๆ	5
2. ปล่อยวาง / ช่างมัน	4
3. ดูสื่อบันเทิง เช่น คลิป YouTube ภาพยนตร์	2
4. เล่าให้เพื่อนฟัง / ออกไปเจอเพื่อน	2
5. หากิจกรรมอื่นทำ	1
6. พบจิตแพทย์	1
7. ฟังธรรม	1
8. นิ่งสมาธิ	1

กลุ่มตัวอย่างจัดการความเครียด ความกังวล และความทุกข์ข้างต้น ด้วยวิธีการลงมือแก้ไขปัญหาที่นั่น ๆ เช่น ลาออก สมัครงานใหม่ พัฒนาตัวเอง หรือทำการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด นอกเหนือจากนั้น ใช้วิธีจัดการความเครียดแบ่งออกเป็นสองแนวทางหลัก คือ แนวทางจัดการความเครียดโดยพึ่งพาปัจจัยภายนอก และแนวทางจัดการความเครียดโดยพึ่งพาปัจจัยภายในตัวเอง

กลุ่มตัวอย่างจัดการความเครียดโดยพึ่งพาปัจจัยภายในตัวเองด้วยวิธีการปล่อยวางมากที่สุด และจัดการความเครียดโดยพึ่งพาปัจจัยภายนอก ด้วยวิธีการดูสื่อบันเทิง เช่น คลิป YouTube ภาพยนตร์ และเล่าให้เพื่อนฟัง หรือออกไปเจอเพื่อน มากที่สุด

4.2.3 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในด้านการใช้ และความสนใจศึกษาระยะและการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธของกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวาย

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking)

ตารางที่ 4.3 ผลการสัมภาษณ์การใช้ธรรมะ และการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ)

3. ปัจจุบันคุณปฏิบัติธรรม/ใช้ธรรมะของศาสนาพุทธ ในการดำเนินชีวิตหรือไม่? อย่างไร?	
คำตอบ	ความถี่
1. อ่านธรรมะ / คำคม / ข้อคิด จากหนังสือ / เรื่องสั้น / เพลง	5
2. ใช้หลัก / แนวคิด ในการปล่อยวาง	5
3. สวดมนตร์ / นั่งสมาธิ / วิปัสสนา	5
4. ฟังเทศน์	3
5. ไหว้พระ / เข้าวัด	2
6. ถือศีล 5	2
7. พยายามมีสติในชีวิตประจำวัน / แบ่งเวลาเครียด	2
8. ทำทาน	1

ปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างมีการใช้ธรรมะของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันในหลากหลายรูปแบบทั้งในแบบการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่น เข้าวัด อ่านหรือฟังธรรมะ สวดมนตร์ นั่งสมาธิ ฯลฯ และการปฏิบัติที่เป็นรูปแบบนามธรรม เช่น ใช้หลักในการปล่อยวาง พยายามมีสติในชีวิตประจำวัน

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการอ่านธรรมะ คำคม หรือข้อคิด จากหนังสือ เรื่องสั้น หรือเพลง ใช้หลักและแนวคิดในการปล่อยวาง และใช้การสวดมนตร์ นั่งสมาธิ วิปัสสนา มากที่สุด ในจำนวนที่เท่า ๆ กัน

ตารางที่ 4.4 ผลการสัมภาษณ์ความสนใจศึกษาระยะ และการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวาย (จัดอันดับ)

4. คุณสนใจศึกษาระยะเพิ่มเติมมากน้อยเพียงใด?	
คำตอบ	ความถี่
ไม่สนใจ	6
สนใจ	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจศึกษาระยะของศาสนาพุทธเพิ่มเติมในระดับต่ำ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สนใจมากกว่าครึ่ง โดยมีสาเหตุเช่น ชี้เกียจ ไม่มีเวลา รู้สึกว่าธรรมะเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวอยู่แล้ว ฯลฯ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สนใจศึกษาเพิ่มเติม มีความสนใจศึกษาเพิ่มเติมในด้านการวิปัสสนา และการฝึกสติด้วยการใช้การเล่นกีฬา

ตารางที่ 4.5 ผลการสัมภาษณ์ความสนใจศึกษาระยะ และการปฏิบัติธรรมของศาสนาพุทธในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ)

4. หากสนใจ คุณต้องการศึกษาระยะผ่านสื่อใดมากที่สุด?	
คำตอบ	ความถี่
1. หนังสือ	6
2. คลิปวิดีโอ (IG Reels / FB / YouTube / TikTok)	4
3. ธรรมะที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เลย ให้ผลเลย	2
4. เรียนธรรมะจากครูบาอาจารย์ (พระสงฆ์)	2
5. Podcast	1
6. Influencer ที่น่าเชื่อถือ เช่น คุณแพร์รี่	1
7. กิจกรรมปฏิบัติธรรม	1

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการศึกษาระยะจากสื่อหนังสือมากที่สุด เช่น นิยายหรือการ์ตูนสอดแทรกธรรมะ หนังสือ Non-fiction ร่วมสมัย หนังสือคำสอนจากครูบาอาจารย์ หรือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีวิดีโอประกอบ ต้องการคลิปวิดีโอในแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น IG Facebook YouTube TikTok เช่น คลิปที่มีภาพประกอบและข้อความสั้น ๆ ร่องมา และต้องการธรรมะที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทันที ไม่เป็นธรรมะในรูปแบบเดิม ๆ เช่น ธรรมะในภาษาบาลี เช่น ท่าน ว. วชิรเมธี รวมถึงต้องการเรียนธรรมะจากครูบาอาจารย์ที่เป็นพระสงฆ์

4.2.4 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ของกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวาย

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยการใช้วิธีการจัดอันดับ (Ranking)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ของกลุ่มเป้าหมาย เจเนอเรชันวาย (จัดอันดับ)

5. ปัจจุบัน คุณอ่านหนังสือ E-Book หรือไม่?	
คำตอบ	ความถี่
1. อ่าน	8
2. ไม่อ่าน	2
หากอ่าน อ่านเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรมากที่สุด?	
คำตอบ	ความถี่
1. พัฒนาตัวเอง	5
2. นิยาย	4
3. วิชาการ	1
อ่านจากแหล่งไหนมากที่สุด?	
คำตอบ	ความถี่
1. Meb	5
2. อมรินทร์ (นายอินทร์)	3
3. Amazon (Kindle)	3
4. iBook	1
5. TK Park	1
6. ฐานข้อมูลงานวิจัย	1
อ่านผ่านอุปกรณ์ใดมากที่สุด?	
คำตอบ	ความถี่
1. มือถือ	6
2. iPad	4
3. Kindle	3
4. คอมพิวเตอร์	2

กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เป็นประจำ (อ่านอย่างน้อย 1 เล่ม ในทุก 3 เดือน) โดยนิยมอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวเองมากที่สุด นิยมอ่านจากแพลตฟอร์ม Meb มากที่สุด และนิยมอ่านจากอุปกรณ์มือถือมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

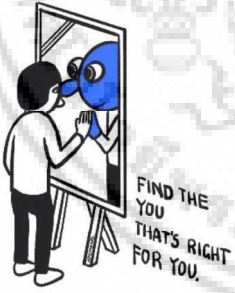
4.2.5 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้านทัศนียภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) ของกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชั่นวาย

มีกระบวนการโดยสังเขปคือ ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อทำการเก็บข้อมูลความเห็นที่มีต่อตัวอย่างภาพประกอบของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจนเอเรชั่นวาย จำนวน 10 ราย แล้วจึงทำการวิเคราะห์ผลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking) เพื่อนำผลที่ได้ ไปใช้ในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวอย่างภาพประกอบที่นำมาใช้ทดสอบ คือ เป็นภาพประกอบธรรมชาติหรือปรัชญา โดยแบ่งออกเป็น

- ภาพประกอบจากเพจ หรือ IG ธรรมชาติหรือปรัชญา ที่มีจำนวนไลค์มากกว่า 2,000 ไลค์ขึ้นไป และเปิดมาแล้วมากกว่า 1 ปีขึ้นไป จำนวน 4 เพจ และ

- ภาพประกอบจากหนังสือธรรมชาติหรือปรัชญา ที่ตีพิมพ์และเผยแพร่อยู่ในปัจจุบัน (2566) จากนักเขียนจำนวน 4 นักเขียน

ตารางที่ 4.7 ผลการสัมภาษณ์ด้านความชอบภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) ของกลุ่มเป้าหมาย เจนเอเรชั่นวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ)

6. คุณชอบภาพประกอบชุดไหนมากที่สุด? เพราะอะไร?		
1. Jeremy Ville		ความถี่ = 3
	ความคิดเห็น	ความถี่
	1. ตัวอักษรน้อย เปิดให้คิด ใช้คำสั้น ๆ จำง่าย	3
	2. ใช้เส้นง่าย ๆ ตรง ๆ รายละเอียดไม่เยอะ สะอาด	3
	3. เข้าใจได้ง่าย / เร็ว (โดยไม่ต้องอ่านหรืออ่านน้อย)	3
	4. ใช้สีง่าย ๆ ใช้สีไม่เยอะ 2-3 สี ดูสมดุล สบายตา จำง่าย ทำให้ได้ใช้เวลา	2
	5. ใช้รูปแบบอักษรแบบลายมือ เข้ากับข้อความสั้น	1
	6. ภาพโดดเด่น ทำให้จดจำได้	1
	7. ชอบที่เป็น Comic ชอง ๆ รู้สึกคุ้นเคย น่าสนใจ น่าดึงดูด จำง่าย และได้รู้เรื่องราวมากกว่า มีการเปรียบเทียบ	1
8. ชอบที่เป็นภาพเดี่ยว	1	

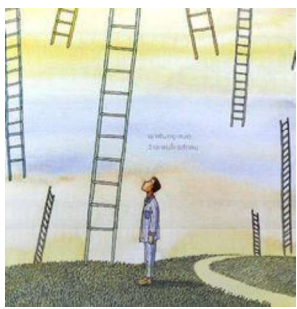
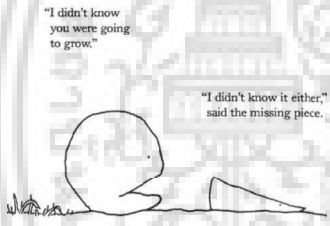
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

	9. ภาษาอังกฤษ ทำให้ดูสวย	1
	10. มีข้อความที่ชอบ	1
	11. เข้าถึงคนง่ายกว่า ดูไม่เป็นการสอนตรง ๆ	1
	12. ข้อดี: อยากให้มี Space เยอะกว่านี้	1
2. Mamuang		ความถี่ = 2
 <p>ดูแลร่างกายแล้ว ดูแลจิตใจด้วย TAKE CARE OF THE BODY AS WELL AS THE MIND. 心も体も大切に守りなさい。 몸도 마음도 소중히 여겨주세요.</p>	ความคิดเห็น	ความถี่
	1. คาแรกเตอร์น่ารัก เป็นมิตร ทำให้รู้สึกเกี่ยวข้อง	2
	2. โทนสีสบายตา ดูแล้วสบายใจ สดใส	2
	3. ตัวอักษรน้อย สั้น ๆ เรียบง่าย แต่ทำให้รู้สึกคิดต่อได้ ข้อความเข้าถึงคน โดนความรู้สึก	2
	4. ใช้รูปแบบอักษรแบบลายมือ ทำให้สื่อความรู้สึกอารมณ์ได้ดีกว่า อบอุ่น คั่นเคย เข้าถึงคนมากกว่า	2
	5. ลายเส้นดูเป็นมิตร สบายตา สบายใจ	1
	6. ชอบการจัดองค์ประกอบ	1
	7. เป็นภาพเดี่ยวจบ สะดวกในการแชร์	1
	8. การเล่าเรื่องเป็น positive vibe	1
3. การ์ดเพื่อนใจ		ความถี่ = 2
 <p>หลงแต่ไม่สับสน</p>	ความคิดเห็น	ความถี่
	1. ลายเส้นง่าย ๆ ไม่ยุ่งเหยิง / ดูสะอาดตา	2
	2. ตัวอักษรไม่เยอะ อ่านง่าย เข้าใจเลย / เร็ว	2
	3. ใช้สีพาสเทล สบายตา / ดูโดดเด่น	2
	4. น่ารัก น่าอ่าน	2
	4. ใช้รูปแบบอักษรลายมือ มีชีวิตชีวา เข้าถึงง่าย	1
	5. จบในภาพเดียว	1
	6. ภาพหนึ่งมีประเด็นเดียว	1
	7. มีข้อความที่ชอบ	1
8. มี Space ดี	1	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

4. Jimmy Liao		ความถี่ = 2
	ความคิดเห็น	ความถี่
	1. Catchy น่าค้นหา อยากเข้าใจ อยากดูต่อ ลึกซึ้ง ดูเหงาชนิดหนึ่ง	2
	2. กลมกล่อมทุกองค์ประกอบ (สี ภาพ การจัด องค์ประกอบ สัดส่วน การเล่าเรื่อง ตัวอักษร)	1
	3. ใช้อักขรน้อย	1
	4. เรียบง่าย	1
	5. งานละเอียด	1
	6. น่ารัก	1
7. ภาพเดียวจบ	1	
5. Shel Silverstein		ความถี่ = 1
	ความคิดเห็น	ความถี่
	1. ลายเส้นสวย ดูไม่แข็ง	1
	2. ภาพดูสะอาดตา	1
	3. ตัวอักขรน้อย	1
4. ภาพประกอบอักษร เล่าเป็นเรื่องราว พาให้เราติดตามไปด้วย	1	

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างชอบตัวอย่างภาพประกอบ “Jeremy Ville” มากที่สุด ชอบ “Mamuang” “การ์ดเพื่อนใจ” และ “Jimmy Liao” รองลงมาในจำนวนที่เท่า ๆ กัน โดยองค์ประกอบที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเลือกภาพประกอบที่ชอบมากที่สุดส่วนใหญ่ มีความคล้ายคลึงกันหลายประการ โดยมากเน้นที่ความเรียบง่ายและเข้าใจง่ายเป็นหลัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ด้านข้อความ: มีตัวอักขรน้อย สั้น เข้าใจง่าย แต่ให้ผลลัพธ์ได้มาก (มีความหมาย ทำให้ผู้คิด ทำให้จดจำได้ หรือทำให้ชอบ)

- ด้านภาพ: ภาพใช้ลายเส้นง่าย ๆ รายละเอียดไม่เยอะ ดูสะอาดตา มีความน่าสนใจ เข้าถึงง่าย หรือมีคาแรกเตอร์ที่น่ารัก

- ด้านสี: ใช้โทนสีสบายตา เช่น สีพาสเทล

- ด้านรูปแบบตัวอักษร: ใช้ตัวอักษรแบบลายมือ ทำให้ดูมีชีวิตชีวา เข้าถึงง่าย อบอุ่น

- ด้านการเล่าเรื่อง: เล่าเรื่อง (Story) แบบช่องเดียวจบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.6 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความเห็นด้านภาพประกอบ (Illustration) กราฟิก (Graphic) และกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย

มีกระบวนการโดยสังเขปคือ ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อทำการเก็บข้อมูลความเห็นด้านภาพประกอบ (Illustration) กราฟิก (Graphic) และกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย แล้วจึงทำการวิเคราะห์ผลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking) เพื่อนำผลที่ได้ ไปใช้ในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

ตารางที่ 4.8 ความเห็นด้านภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ)

6. หากมีการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย คุณคิดว่าภาพประกอบที่เหมาะสมและน่าสนใจควรจะเป็นภาพประกอบสไตล์ไหน / มีสไตล์ที่แนะนำไหม	
หมายเหตุ: รูปแบบ ครอบคลุม การใช้สี-โทนสี / ภาพประกอบ - ลายเส้น รูปทรง / การจัดวางผังภาพ (Layout) - Grid Space Size / ลักษณะตัวอักษร (Font) / เนื้อหา Content / การจัดเนื้อหา Story Telling ความสั้นยาว	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. เข้าใจง่าย / เรียบง่าย / มี Space / รายละเอียดน้อย ไม่รก	5
2. แบ่งเป็นตอนย่อย ๆ แต่ละตอนมีภาพประกอบ ข้อความที่เป็น Key Message และหากมีเนื้อหา (Text) ต้องมีไม่เยอะจนเกินไป	4
3. ตัวอักษรน้อย แต่สื่อความหมายได้ใจความ	4
4. โทนสีนุ่มนวล เช่น พาสเทล เอิร์ธโทน สีน้ำ สีไม้ ดูแล้วสบายตา	4
5. ลายเส้นสวยงาม ดูแล้วผ่อนคลาย นุ่มนวล น่ารัก กลมกล่อม	3
6. ภาพเดี่ยวจบ	3
7. รูปแบบอักษรที่อ่านง่าย สบายตา / รูปแบบอักษรไม่มีคาแรกเตอร์จนเกินไป	2
8. ไม่ต้องซูมเมื่อดูในมือถือ ตัวอักษรไม่เล็กเกินไป	2
9. มีคาแรกเตอร์เป็นตัวดำเนินเรื่อง	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

10. ใช้รูปแบบอักษรเป็นลายมือ	1
11. ใช้สีคุมโทนใน 2-3 สี	1
12. การเล่าเรื่องสั้น	1
13. ควรเล่าแค่ใจความสำคัญเดียว	1
13. ภาพและตัวอักษร ควรแยกหน้ากันเลย	1
14. เนื้อหาต้องไม่เป็นธรรมะชัดเจน	1
15. ขึ้นกับความชอบของคนอ่าน ความสวยงามเป็นสิ่ง Subjective	2
16. ขึ้นกับสิ่งที่จะนำเสนอ	2
17. ขึ้นกับระดับความรู้ทางธรรมะที่ผู้อ่านต้องการ	1

จากผลการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายคิดเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ควรดูเรียบง่าย เข้าใจง่าย โดยมีลักษณะขององค์ประกอบย่อยดังต่อไปนี้

- ด้านข้อความ: ใช้ตัวอักษรน้อย ข้อความสั้นกระชับ แต่สื่อความหมายได้ดี เข้าใจง่าย
- ด้านสี: ใช้โทนสีนุ่มนวล ดูแล้วสบายตา
- ด้านภาพ: ดูสบายตา มี Space รายละเอียดน้อย ใช้ลายเส้นง่าย ๆ แต่สวยงาม
- ด้านการเล่าเรื่อง: เล่าเรื่อง (Story) โดยแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ แต่ละตอนมีภาพประกอบ

ข้อความที่เป็น Key Message และหากมีเนื้อหา (Text) ต้องมีไม่เยอะจนเกินไป หรือใช้การเล่าเรื่องแบบภาพเดียวจบ

ซึ่งผลส่วนใหญ่ตรงกับข้อสรุปผลสัมภาษณ์ภาพประกอบที่กลุ่มเป้าหมายชอบในข้อ 4.2.5 อดีกรดี มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นว่าองค์ประกอบที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาที่จะนำเสนอ หรือขึ้นอยู่กับรสนิยมและความต้องการส่วนตัวของผู้อ่านด้วย

ตารางที่ 4.9 ความเห็นด้านภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย (วิเคราะห์เนื้อหา และจัดอันดับ)

7. หากมีการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย คุณคิดว่าจะออกมาในรูปแบบไหน เพื่อให้น่าสนใจ	
หมายเหตุ: ภาพเคลื่อนไหว-เคลื่อนไหวขนาดไหน // เสียง sound effect // การลิงก์ไปยังแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ ภายในและภายนอก และการแชร์ไปยัง Social Media	
ความคิดเห็น	ความถี่
1. มีภาพเคลื่อนไหวเล็กน้อย เพื่อดึงดูดให้น่าสนใจเท่านั้น	6
2. ไม่มีเสียง	6
3. มีลิงก์เชื่อมโยง / วีเจอรไฮไลต์ หรือจดบันทึก	3
4. มีปุ่มสำหรับแชร์ได้	3
5. มีลิงก์คำศัพท์ หรือ วีเจอร X-Ray ว่าเคยเจอศัพท์คำนี้ที่ไหนบ้างในเล่ม	3
6. มีภาพเคลื่อนไหว และการเคลื่อนไหวควรมีความหมาย	2
7. มีภาพหรืออักษรเคลื่อนไหวตามเสียงเพื่อเล่าเรื่องราว / เพื่อให้เชื่อมโยง ไม่ให้ขาดตอน	2
8. มีภาพเคลื่อนไหวล่อไปกับข้อความ ทำให้น่าสนใจ	1
9. มีเสียง เช่น เสียงบรรยากาศ	1
10. มีเสียงพลิกหน้าหนังสือ	1
11. มีเสียงหรือไม่ ขึ้นกับสถานการณ์	1
12. มีลิงก์เชื่อมโยงหรือไม่ ขึ้นกับเนื้อหา	1

จากผลการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างต้องการให้หนังสือมีการมัลติมีเดียแบบเคลื่อนไหวเล็กน้อย เพื่อดึงดูดประสงคในการดึงดูดความสนใจเป็นหลัก และไม่ต้องการให้มีเสียง มีกลุ่มตัวอย่างต้องการลิงก์เชื่อมโยงและฟังก์ชันอื่น ๆ จำนวนหนึ่ง โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมัลติมีเดียภายในหนังสือในปริมาณเล็กน้อย

4.3 การสัมภาษณ์หลังการพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

หลังจากที่ได้ผลิตร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) (นายอนุชิต คำน้อย นักวาดภาพประกอบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าของเพจ “คว่ำต่ำ”) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) (ผศ. จรรยา เทตะโยธิน ผู้เชี่ยวชาญการออกแบบมีเดียการสื่อสารภาพเคลื่อนไหว: Film, Digital Media, Advertising) ในด้านความเห็นโดยรวม และความเห็นต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมผ่านการสัมภาษณ์ โดยมีกระบวนการโดยสังเขปคือ ผู้วิจัยนำแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวชม แล้วจึงทำการเก็บข้อมูลความเห็นด้านการออกแบบ และทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงแบบร่าง โดยแบ่งออกเป็น

4.3.1 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความเห็นด้านการออกแบบกราฟิก (Graphic) จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย

สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความเห็นด้านการออกแบบกราฟิก (Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) (วิเคราะห์แก่นสาระ)

<p>1. ท่านคิดว่าการออกแบบกราฟิก (Graphic) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย ควรมีลักษณะใด ที่สามารถสื่อสารเนื้อหาและดึงดูดความสนใจของเจนเอเรชันวายได้ดี?</p>
<p>ควรมี Concept ที่เข้าใจง่าย ผู้อ่านไม่ต้องเสียเวลาตีความ อ่านแล้วรู้สึกสบายใจทันที</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านภาพประกอบ: รูปสื่อสารง่าย ๆ ลายเส้นสามารถเป็นแบบมินิมอลหรือไม่ก็ได้ - ด้านรูปแบบตัวอักษร: รูปแบบลายมือสร้างความรู้สึกได้ดีกว่า - ด้านสี: ใช้สีที่ดูแล้วสบายตา เช่นสีพาสเทล ไม่ใช้สีที่แรงหรือหม่นเกินไป - ด้านจัดวางผังภาพ: จัดวางแบบไม่ซับซ้อนเกินไป ใช้ภาพและข้อความร่วมกันทำงานในการสื่อ Concept (ภาพทำงาน 50% ข้อความทำงาน 50%) - ด้านข้อความ/เนื้อหา: สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ใช้วิธีการเล่นคำเล็กน้อยเพื่อดึงดูดความสนใจ - ด้านการเล่าเรื่อง: ผู้อ่านนิยมคอนเทนต์แบบจบในภาพเดียวมากที่สุดเนื่องจากต้องการส่งต่อ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) สรุปได้ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย ควรมีองค์ประกอบดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ด้านภาพประกอบ/ภาพเคลื่อนไหว: ใช้ภาพง่าย ๆ ไม่จำกัดลายเส้น แต่ต้องเข้าใจง่าย ทำให้สบายใจทันที

- ด้านรูปแบบตัวอักษร: ใช้แบบลายมือ
- ด้านสี: ใช้สีที่ดูสบายตา เช่น พาสเทล
- ด้านจัดวางผังภาพ: ใช้ภาพร่วมกับข้อความ ไม่ควรจัดแบบซับซ้อน
- ด้านข้อความ: สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ใช้วิธีการเล่นคำ
- ด้านการเล่าเรื่อง: แบบภาพเดียวจบ

ซึ่งลักษณะองค์ประกอบส่วนใหญ่ ตรงกับสรุปผลการสัมภาษณ์ด้านความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในข้อ 4.2.6

4.3.2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความเห็นด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย

สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ความเห็นด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (วิเคราะห์แก่นสาระ)

<p>1. ท่านคิดว่าทางการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเอเรชันวาย ควรมีลักษณะใดในหัวข้อดังต่อไปนี้ ที่สามารถสื่อสารเนื้อหาและดึงดูดความสนใจของเจนเอเรชันวายได้ดี?</p> <p>การใช้ภาพ/ตัวอักษรเคลื่อนไหว การใช้เสียงประกอบ การลิงก์ภายในหนังสือ การลิงก์ไปยังแหล่งข้อมูลภายนอก และการแชร์ไปยัง Social Media แพลตฟอร์มต่าง ๆ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ความดึงดูดไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ควรให้ความสำคัญในการสื่อสารหลักธรรมะให้กับเจนเอเรชันวาย - กลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวายที่ต้องการสื่อธรรมะจะต้องใช้เวลากับสื่อ - การใช้สัญลักษณ์คือหัวใจสำคัญ หากมีการใช้สัญลักษณ์อย่างเหมาะสม ภาพจะสื่อความหมายได้อย่างคมคาย มีประสิทธิภาพ - การเคลื่อนไหวเป็นองค์ประกอบรอง ขึ้นกับการออกแบบว่าต้องการให้ผู้อ่านมีช่วงเวลาแบบใด เนื่องจากภาพเคลื่อนไหวแม้ช่วยดึงดูดความสนใจได้ แต่เนื่องจากภาพขับเคลื่อนในฐานของเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ผู้อ่านจะได้รับการกระตุ้นรื้อให้เสพยาสื่อหรือย่อความหมายตามภาพที่เคลื่อนไหว แตกต่างจากภาพนิ่ง ที่ผู้อ่านจะได้อ่านสื่อหรือย่อความหมายในฐานเวลาของตัวเอง โดยการเคลื่อนไหวสามารถทำได้หลายเทคนิค เช่น เฟดขึ้นเฟดลง เฟดเข้าเฟดออก จางหาย Moving Image ฯลฯ - เนื่องจากธรรมชาติมีความเป็นนามธรรม จึงสามารถทำได้หลายเทคนิค เช่น ใช้ภาพนามธรรม (abstract) โดยไม่จำเป็นต้องเล่าเรื่อง หรือไม่จำเป็นต้องเป็นภาพวาด แต่อาจได้ผลลัพธ์ที่มากกว่า

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สรุปได้ว่าการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย ควรมุ่งเน้นกระบวนการวิเคราะห์และตีความเนื้อหา และใช้เทคนิคอุปมาพินิต (Visual Metaphor) เพื่อสร้างภาพสัญลักษณ์ (Signs) ที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การเคลื่อนไหวของภาพเป็นองค์ประกอบรอง ขึ้นกับการออกแบบว่าต้องการให้ผู้อ่านได้ใช้เวลาแบบใด โดยอาจพิจารณาใช้การใช้ภาพประกอบเคลื่อนไหวเพื่อเล่าเรื่องราว หรือการใช้ภาพนามธรรมด้วยเทคนิค Moving Image เพื่อสร้างความเข้าใจ และการจดจำได้

กระบวนการการตีความเนื้อหาเป็นภาพสัญลักษณ์จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหวนี้ ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถใช้เป็นหลักในการพัฒนาภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหวที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในผลสรุปข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

<p>2. กรณาวิจารณ์แบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย หมายเหตุสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ: ในมิติด้านภาพประกอบ/ภาพเคลื่อนไหว ด้านรูปแบบอักษร ด้านการใช้สี ด้านการจัดวางผังภาพ ด้านเนื้อหา หมายเหตุสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว: ในมิติด้านการใช้ภาพ/ตัวอักษรเคลื่อนไหว การใช้เสียงประกอบ การลิงก์ภายในหนังสือ การลิงก์ไปยังแหล่งข้อมูลภายนอก และการแชร์ไปยัง Social Media แพลตฟอร์มต่าง ๆ</p>
<p>ปัญหาที่ 1: อยากได้ตำแหน่ง Expat (ตำแหน่งงานต่างประเทศ) มาก แต่ยังไม่ได้มาเป็นระยะเวลาานาน และมีแรงกดดันจากน้องรุ่นหลังที่ไล่หลังขึ้นมา</p>
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด เอาแรงกดดันออกไป เราก็เดินไปสู่เป้าหมายได้ถึงเหมือนกัน และเดินไปถึงได้แบบเบาสบาย ตรงกับธรรมะ: มีสติอยู่กับปัจจุบัน (วางโลกธรรม 8 ลาก ยศ สรรเสริญ สุข)</p>
<p>ภาพประกอบ:</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ: ควรวาดให้ผู้หญิงในภาพที่สองเดินมาข้างหน้า เพื่อสื่อว่าได้ปลดความกดดันออกแล้ว และควรใช้เทคนิคการเคาะคำ เพื่อเพิ่มจังหวะในการอ่าน และเพื่อสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว: ภาพนี้มีการใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสม แต่ควรปรับให้ผู้หญิงในภาพที่สองเดินมาข้างหน้า</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับโครงการวิจัยเท่านั้น มิได้เผยแพร่ไปใช้ในประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

<p style="text-align: center;">ปัญหาที่ 2: ผู้บังคับบัญชา (เบบี้บูมเมอร์) ไม่นำเอาไอเดียเกี่ยวกับดิจิทัล ที่ตน (เจนเนอเรชันวาย) เสนอไปใช้งาน</p>
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: ให้มองความจริงว่า ความคิดของเราอาจจะไม่ได้ถูก ไม่ได้ดี อย่างที่เราคิดเสมอไป</p> <p>ตรงกับธรรมะ: พิจารณาตามความเป็นจริงด้วยใจที่เป็นกลาง (โยนิโสมนสิการ), วางอัตตาตัวตน</p>
<p>ภาพประกอบ:</p> <p>เรามักคิดว่า สิ่งที่เราคิด/คาดคะเน นั้นถูกต้องที่สุด ดีที่สุด อยู่เสมอ</p> <p>เราอาจจะถูกจริง... แต่แค่ในจักรวาลของตัวเอง</p> <p>แล้วพวกเขา มีจักรวาลนี้ไม่ถนัด</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <p>ส่วนตัวมีความเห็นว่าขึ้นนี้ลงตัวที่สุด มีการอุปมาอุปมัยและมีการตบตอนจบ (ภาพสุดท้าย) แนะนำให้รูปที่สองมีการซ้อนทับกันของแสงเพื่อสื่อว่ามีบางสิ่งๆที่คิดเหมือนกันด้วย และควรใช้เทคนิคการเคาะคำ เพื่อเน้นย้ำคำ ในการจัดเรียงข้อความ เพื่อให้ทั้งสามภาพทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:</p> <p>ความหมายของภาพเหมือนยิ่งไปซ้ำเติมเจ้าทุกข์ว่าเป็นเพราะเจ้าทุกข์เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ให้ลองจับประเด็นอื่นเพื่อปรับความหมายให้ผู้อ่านรู้สึกมีกำลังใจมากขึ้น</p>
<p>ปัญหาที่ 3: ไม่แน่ใจว่าแนวทางสายอาชีพที่ทำอยู่ ถูกไหม จะได้ผลดีจริงไหม (นักลงทุน)</p>
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: ทบทวนจุดประสงค์ที่เลือกอาชีพนี้ ทบทวนความสุขในการประกอบอาชีพนี้ สิ่งสำคัญคือความสุขระหว่างทาง ไม่ต้องรอให้ไปถึงเป้าหมายแล้วถึงจะมีความสุข (เพราะส่วนใหญ่พอไปถึงเป้าหมายแล้วก็จะมีความหมายต่อไปเรื่อยๆ จึ่งไม่มีความสุขสักที)</p> <p>ตรงกับธรรมะ: มีสติอยู่กับปัจจุบัน (ดับโมหะ-ความหลง)</p> <p>ภาพประกอบ:</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <p>อาจต้องหาจุดตบของภาพเพิ่มเติม เพื่อไม่ให้เป็นการสื่อสารแบบตรง ๆ มากจนเกินไป</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:</p> <p>หากไม่มีข้อความ จะสื่อไปได้หลายความหมาย ควรมีการเล่าเรื่องราว เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่ออย่างชัดเจน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

<p>ปัญหาที่ 4: งานล้นมือ ประกอบกับการกักการเรียน ป.โท และหน้าที่ดูแลคุณยายและคุณแม่ ทำให้กังวลว่าจะส่งงานไม่ทัน งานจะออกมาไม่ดี</p>
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: จัดลำดับความสำคัญของใจใหม่ ทวนเจตนาตั้งต้นที่เรา ประกอบอาชีพทำเพื่อเลี้ยงดูชีวิต เลี้ยงดูครอบครัว ให้เอาเจตนาที่ดีในการทำงานของตนเองเป็น เครื่องยึดเหนี่ยว ไม่ใช่เอาผลงานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ตั้งใจทำดีที่สุดแล้วก็แก้ไขไป ความเครียดจะ ไม่มี</p> <p>ตรงกับธรรมะ: วาจโลกธรรม 8 ลภ ยศ สรรเสริญ สุข</p> <p>ภาพประกอบ:</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <p>ส่วนตัวขอบสไตลันต์ แต่ควรหาสัญลักษณ์อื่นแทนเจตนา ไม่ควรใช้ตัวอักษร เพื่อให้เหมือนกับภาพอื่น ๆ (ยกเว้นภาพที่สามที่เหมาะสมกับการใส่อักษร) หรือคิดเรื่องราวการเคลื่อนไหวของปลาหมึกเพิ่มเติมเพื่อสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:</p> <p>ภาพสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจ แม้ยังไม่รู้ถึงเรื่องราว</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

<p>ปัญหาที่ 5: มีปัญหาสุขภาพ (ออฟฟิศซินโดรม) กังวลว่าจะแย่งไหม และกังวลที่ปัญหาสุขภาพไปกระทบประสิทธิภาพการทำงาน และยังกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงของอาชีพอีกด้วย</p>
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: ให้ยอมรับก่อนว่าสิ่งที่เกิดขึ้น เกิดจากการกระทำของเราเอง และทำการปรับปรุงแก้ไข ไม่ต้องไปโทษปัจจัยภายนอก</p>
<p>ตรงกับธรรมะ: กรรม (เหตุและผลของการกระทำ)</p>
<p>ภาพประกอบ:</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ: ภาพยังสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน และควรปรับการจัดข้อความ ควรใช้เทคนิคการเน้นคำ เช่น การใช้ฟอนต์ที่ใหญ่ขึ้น และปรับตำแหน่งของข้อความให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมของภาพ</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว: ภาพยังสื่อความหมายได้ไม่ตรงกับสิ่งที่เนื้อเรื่องต้องการสื่อ ควรปรับวิธีการเล่าเรื่องของภาพ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

<p style="text-align: center;">ปัญหาที่ 6: เพื่อนร่วมงานส่งงานให้ไม่ตรงเวลา ทำให้กระทบแผนการทำงานของเรา</p>
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: ปัญหาเกิดขึ้นมาแล้ว ทำใจให้ไม่ทุกข์ก่อน (ไม่ว่าใจทุกข์หรือไม่ทุกข์ ก็เหลือเวลาเท่าเดิมอยู่ดี) และใจที่ไม่ทุกข์มีประโยชน์มากกว่า เพราะทำให้แก้ปัญหาได้ดีกว่า</p>
<p>ตรงกับธรรมะ: วาจโลกธรรม 8 ลาก ยศ สรรเสริญ สุข // อภัยทาน</p>
<p>ภาพประกอบ:</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <p>ลองหาวิธีการเล่าเรื่องอื่น ๆ และแทนด้วยสัญลักษณ์ที่แสดงนัยยะ เช่น มีทางเดิน 4 ทางที่ต่างกัน ไฟ หิน เรียบ แต่จุดหมายปลายทางเดียวกัน เพื่อสื่อถึงอารมณ์ที่แตกต่างกันระหว่างการเดินทาง เช่น ไฟหมายถึงอารมณ์หงุดหงิด สวมรองเท้าเดินหมายถึงการมีสติ โดยใช้ข้อความเป็นตัวช่วยสื่อ นัยยะ (ไม่จำเป็นต้องให้รูปแสดงหมด) หรือพัฒนาต่อยอดไปสู่ความหมายอื่นได้ เช่น เลือกลงทางไม่ได้ (เพราะเป็นปัญหาที่คนอื่นก่อ) แต่เราสามารถใส่สติได้</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:</p> <p>ภาพยังสื่อความหมายของเรื่องได้ไม่ชัดเจน ควรหาสัญลักษณ์ที่ตรงกับเรื่องราวมากขึ้น เช่น ใช้การวิ่งผลัดแทนการส่งงานต่อเนื่องกัน จะสามารถสื่อความหมายได้ดีกว่า</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหาที่ 7: มีปัญหากระทบกระทั่งกับเพื่อนร่วมงาน
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: เราสามารถยึดถือความจริงได้ ให้เพิ่มใส่น้ำใจเข้าไปด้วยในการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ก็จะเกิดประโยชน์ ลดทุกขโศขต่อทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้น</p> <p>ตรงกับธรรมะ: ทาน</p> <p>ภาพประกอบ:</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <p>ชอบที่ง่าย ๆ ไม่ต้องตีความลึก น่ารัก หากต้องการพัฒนาอาจหาสัญลักษณ์มาแทนความหมายเพิ่มเติม</p>
ปัญหาที่ 8: อยากได้ตำแหน่ง Expat (ตำแหน่งงานต่างประเทศ) มาก ๆ แต่ยังไม่ได้มาเป็นระยะเวลาานาน และมีแรงกดดันจากน้องรุ่นหลังที่ไล่หลังขึ้นมา
<p>วิธีแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ: พิจารณาให้เห็นว่า ไม่ว่าจะที่ไหนก็มีข้อดีและข้อเสียทุกที่ เรา มักลืมข้อดีและเห็นแต่ข้อเสียของที่ ๆ เราคุ้นเคย โดยเฉพาะถ้าอยู่มานาน และมักจะเห็นความแต่ สวยงามของที่อื่น</p> <p>ตรงกับธรรมะ: พิจารณาตามความเป็นจริงด้วยใจที่เป็นกลาง (โยนิโสมนสิการ)</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพประกอบ:

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:

ระดับการอุปมาอุปไมยไม่เท่ากันอื่น ขึ้นนี้ค่อนข้างตรงเกินไป ควรหาของแทนนัยยะหรือสัญลักษณ์

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:

ควรใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย เช่น ภาพน้ำครึ่งแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นภาพรวมต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

ความคิดเห็นภาพรวมต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านภาพประกอบ: เป็นสไตล์ของเราเอง ลายเส้นน่ารัก - ด้านเนื้อหา: ข้อความ (จากพระ) ที่ต้องการสื่อสารไม่ยาก ค่อนข้างตรงตัว และสื่อสารได้ถูกต้อง อาจเพิ่มเติมเรื่องการใช้คำ เจเนอเรชันวัยชอบคำที่มีจุดตบ ชอบความเฉียบ - ด้านข้อความ: ใช้การเคาะคำและการทำตัวหนา ทำให้มีจังหวะในการอ่าน เพิ่มจังหวะให้กับผู้อ่านมากขึ้น และปรับข้อความให้กระชับลงโดยที่ยังสามารถคงเนื้อหาได้ครบถ้วน - ด้านการใช้สี: ขึ้นกับสไตล์งาน อาจลงสีเล็กน้อย เช่น ใช้ไม่เกิน 4 สี เพื่อให้ดูน่ารักขึ้น หรืออาจใช้สีเพื่อแบ่งนัยยะ เช่น สีที่แทนความหมายบางอย่างในพระพุทธศาสนา - อื่น ๆ: ทุกรูปควรมีระดับการใช้สัญลักษณ์ที่เท่า ๆ กัน
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเขียนเนื้อเรื่องและข้อความให้สื่อความหมายได้ชัดเจน เนื่องจากภาพสื่ออย่างเดียว ความหมายได้หลายแบบ การเขียนเนื้อเรื่องที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้อ่านได้รู้ถึงเรื่องราวของคนอื่น ช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงง่ายขึ้น - ในส่วนภาพประกอบ ควรให้ความสำคัญกับสัญลักษณ์ในงาน

จากผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) สามารถสรุปได้เป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

- ควรใช้ภาพสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย โดยต้องเป็นภาพสัญลักษณ์ที่เหมาะสม รายละเอียดการแทนความหมายต้องถูกต้อง ระดับการใช้สัญลักษณ์ควรเท่ากันในทุกบท
 - ควรออกแบบให้มีจุดตบของการสื่อสารในแต่ละบท โดยใช้การทำงานของภาพร่วมกับข้อความในส่วนของข้อความ ควรใช้เทคนิคการเว้นวรรคหรือเว้นบรรทัด การเน้นตัวหนาและขนาดของตัวอักษร และควรจัดตำแหน่งของข้อความในภาพอย่างเหมาะสม
 - ควรมีเนื้อหาที่เล่าเรื่องราวที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของภาพได้ถูกต้อง
 - เนื้อหาในส่วนคำแนะนำในการแก้ไขทุกข้อ ควรปรับให้มีความเป็นบวก ให้กำลังใจผู้อ่าน
- โดยผู้วิจัยสามารถนำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาแบบร่างหนังสือให้สามารถสื่อสารธรรมะแก่เจเนอเรชันวัยได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.4 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นด้านอื่น ๆ จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

ความคิดเห็นด้านอื่น ๆ
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจเนอเรชันวายทุกข์จากความคาดหวัง การใช้สื่อ Social Media ทำให้เห็นความสำเร็จของผู้อื่นจากทางออนไลน์ จึงเกิดการเปรียบเทียบ และเกิดความทุกข์จากการเห็นเยอะขึ้น - เจเนอเรชันวายต้องการคอนเทนต์กำลังใจที่จริงใจมากขึ้น รูปแบบของเนื้อหาที่เป็นที่นิยมมักเป็นคำให้กำลังใจที่ไม่ยาก เข้าใจผู้อ่าน เน้นการฮีล (รักษา) ใจ ยอมรับความผิดพลาดมากขึ้น วิธีแก้ปัญหาที่เสนอสามารถนำไปใช้ได้ทันที รู้สึกได้ทันที หรือช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกว่าไม่ได้เผชิญปัญหาแบบนี้อยู่คนเดียว ในปัจจุบันคอนเทนต์ที่ประสบความสำเร็จไม่ใช่คอนเทนต์สอน แต่เป็นคอนเทนต์เพื่อน เน้นความเป็นธรรมชาติของมนุษย์มากขึ้น - คอนเทนต์ที่ได้รับความนิยมจะเปลี่ยนไปตามแต่ละช่วง ขึ้นกับสถานการณ์โดยรวมในสังคม
<p>ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในด้าน Visual ควรทดลองทางเลือกอื่นนอกเหนือจากภาพประกอบเคลื่อนไหวด้วย เช่น การใช้ Moving Image ที่เป็นสัญลักษณ์ เรียบง่ายแต่สามารถสร้างความหมายได้ ข้อดีคือผู้อ่านจะไม่ต้องโฟกัส แตกต่างจากภาพประกอบที่จะแสดงเรื่องราวที่ซับซ้อน ผู้อ่านต้องใช้ความคิด กระบวนการเปลี่ยนจากรีวิวเป็นสัญลักษณ์ที่เรียบง่ายต้องทำการคลายจนได้แก่นของเรื่องและนำไปพัฒนาต่อ - ความเป็นมัลติมีเดียไม่ได้จำกัดเพียงการใช้ภาพเคลื่อนไหว สุนทรียศาสตร์ยังครอบคลุมถึง กลิ่น เสียง รส ด้วย สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้ - ในด้านการใช้มัลติมีเดียประเภทเสียง (Sound) ให้ตรงกับผลการสัมภาษณ์ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการความนิ่ง สามารถทดลองการใช้เสียงที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงบนิ่งได้ เช่น เสียงบรรยากาศธรรมชาติ เสียง Crystal Bowl และสร้างทางเลือกให้สามารถเลือกเปิดหรือปิดเสียงก็ได้ - เจเนอเรชันวายเป็นกลุ่มที่เคยเสพสื่อของยุคก่อน (ก่อนยุคคอมพิวเตอร์และสตรีมมิง) ที่โครง Narrative ยังมีการร้อยเรียงอยู่ เช่น ภาพยนตร์ แต่ในยุคปัจจุบัน Narrative แบบดั้งเดิมเริ่มสลาย สื่อส่วนใหญ่ถูกย่อยเป็นชิ้นส่วน (Fragment) เช่น Tiktok เจเนอเรชันวายเป็นกลุ่มที่เสพติดหลากหลาย (ทั้งสองแบบ) ขึ้นกับความสนใจส่วนตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการออกแบบทั้ง 2 ราย สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มเป้าหมาย เจเนอเรชันวายในปัจจุบัน ต้องการคอนเทนต์กำลังใจที่จริงจัง ง่าย ความเป็นเพื่อนที่เข้าใจ ไม่ต้องการการสอน คำแนะนำสามารถนำไปปรับใช้ได้ทันที หรือทำให้รู้สึกดีขึ้นได้ทันที

ในด้านการพัฒนาภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหว ควรทดลองความเป็นไปได้ต่าง ๆ เช่น การใช้ Moving Image การใช้เสียง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

ผลการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

ในโครงการค้นคว้าอิสระ หัวข้อการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวายนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 โครงการย่อย คือ

โครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

โครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research)

โดยในบทที่ 5 จะกล่าวถึงรายละเอียดในส่วนผลการดำเนินงานของโครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติเป็นหลัก

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม โดยเฉพาะในหัวข้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการออกแบบภาพประกอบ และผลสรุปจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย ในหัวข้อ รสนิยมและความต้องการในองค์ประกอบต่าง ๆ ทางด้านกราฟิกและทัศนคติเกี่ยวกับธรรมะ รวมถึง ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น ผลการสัมภาษณ์แนวทางการแก้ไขทุกซ์จากผู้เชี่ยวชาญ ด้านธรรมะ และผลการสัมภาษณ์ด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และภาพกราฟิก เคลื่อนไหว (Motion Graphic) จากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว มาใช้พัฒนาผลงาน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 สรุปเนื้อหา (Content)

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจัดเตรียมเนื้อหาที่จะนำไปใช้ และจับประเด็นสำคัญเพื่อนำไปพัฒนา ภาพประกอบ แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อยคือ

5.1.1 จับใจความสำคัญจากผลสรุปการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย ในส่วน ความเครียด ความทุกข์ ความกังวล เรียบเรียงและเขียนเป็นเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในหนังสือทั้ง 10 บท (10 กรณี)

5.1.2 จับประเด็นหลัก (Key Point) จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ (พระสงฆ์) และเรียบเรียงเป็นเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในหนังสือ โดยพยายามคงเนื้อความต้นฉบับไว้ให้มากที่สุดเพื่อป้องกันการตีความที่คลาดเคลื่อนของผู้วิจัย

ตารางที่ 5.1 ผลการเขียนเนื้อหาส่วนความทุกข์ของกลุ่มตัวอย่าง ที่จะนำไปใช้ในหนังสือ และผลการเรียบเรียงเนื้อหาส่วนวิธีการแก้ไขทุกข์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ (พระสงฆ์) ที่จะนำไปใช้ในหนังสือ

บทที่	เนื้อหาที่จะนำไปใช้ในหนังสือ
1	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: ปิงปิง แม่ค้าออนไลน์ผู้ใฝ่ฝันอยากขายผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพรูปแบบใหม่ให้กับผู้บริโภค ด้วยเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีอยู่ในตลาด ปิงปิงต้องเป็นผู้นำเสนอผลิตภัณฑ์เป็นเจ้าแรก เธอเริ่มอย่างไม่มั่นใจนัก เธอพัฒนาสินค้า สร้างคอนเทนต์ยิงโฆษณาบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ ทำได้ช่วงหนึ่งสินค้าก็เริ่มเป็นที่รู้จัก มีลูกค้าทักเข้ามาซื้อเรื่อย ๆ เธอเริ่มเห็นกลุ่มเป้าหมายชัดเจนขึ้น</p> <p>ทุกอย่างดูจะไปได้ดี แต่จู่ ๆ ปิงปิงก็เกิดมีอาการตัน คิดคอนเทนต์ไม่ออก เธอกังวลว่าคอนเทนต์ที่เธอคิด จะดีพอหรือไม่ กลุ่มเป้าหมายจะคิดยังไง จะชอบใจหรือเปล่า ฯลฯ ความกังวลของเธอทำให้เธอโพสต์คอนเทนต์น้อยลง ไม่นานยอดสั่งซื้อก็ลดลงอย่างรวดเร็ว ความกังวล ทำให้ความฝันของปิงปิงหยุดอยู่กับที่</p> <p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: อย่างแรกคือให้ยกเลิกความกังวลก่อน ใจกลับไปนึกถึงวันแรกที่เราลงโฆษณา เราก็พยายามทำดีที่สุด ตอนแรกมันเริ่มจากไม่หวัง พอได้ม้านดี ครั้งถัดไปเริ่มหวังแล้ว พอมันไม่ได้ตามเป้าของตัวเอง มันก็มีสิ๊ก ๆ ในใจว่าถ้าทำอีกมันจะได้ไหม ทั้ง ๆ ที่ตอนเริ่มแรกก็เริ่มจากไม่หวัง แล้วมันก็ออกมาเอง</p> <p>ให้มองว่าความคาดหวังกับแผนธุรกิจมันคนละเรื่องกัน แผนก็ส่วนหนึ่ง แต่ใจเรา เราก็ลงมือทำ ถอดใจจากเรื่องที่วิตกกังวลอยู่เสีย ให้จับจุดว่าโลกใบนี้เวลาทำอะไรไป มันมีทั้งคนชอบและไม่ชอบเป็นธรรมดาอยู่แล้ว วางแผนไปก็ดำเนินการตามแผนนั้น</p>
2	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: บี พนักงานบริษัทข้ามชาติชั้นนำ มีเป้าหมายอยากได้ตำแหน่งงานต่างประเทศ เธอจดจ่ออยู่กับเป้าหมายนี้มานานหลายปี ติดตรงที่ตำแหน่งนี้เปิดค่อนข้างน้อย และยังเป็นที่ยกย่องของเพื่อนร่วมงานจำนวนมากอีกด้วย ที่ผ่านมามีเธอได้พยายามทำทุกวิถีทาง แต่ปีแล้วปีเล่าคนที่ได้ตำแหน่งนี้ก็ยังไม่ใช่เธอเสียที</p> <p>แม้บีจะเริ่มหมดกำลังใจและรู้สึกท้อแท้มาก แต่บียังคงมุ่งมั่นในการใช้ความพยายาม ความหวัง แรงกดดัน และการวางแผน ฯลฯ ในการเดินทางไปสู่เป้าหมายของเธอ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: เราเอาความสุขที่ตัวเองไม่เคยได้สัมผัส เป็นความสุขที่ตัวเองวาดฝันเอาไว้ พยายามไขว่คว้ามันขึ้นมา แล้วพอไม่ได้ ก็ดันไปทุกข์กับความสุขที่ตัวเองวาดฝันไว้ ซึ่งจริง ๆ แล้วมันก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ก็คือว่ามันก็ช่วยเป็นแรงผลักดันให้เดินไปข้างหน้า แต่มันยังมีอีกทางหนึ่ง ทางที่พระพุทธศาสนาสอนเอาไว้ เราเดินไปข้างหน้าแบบที่ไม่ต้องกดดันก็ได้</p> <p>ถ้าเอาแรงกดดันออกไป ตัวเองก็จะมีความสะดวกสบายขึ้น แล้วมันก็ได้ขัดขวางการเจริญเติบโตในหน้าที่การงานด้วย การที่เราจะเดินไปข้างหน้าแบบไม่มีแรงกดดันได้ เราก็วางความอยากเราซะสิ คือเรามีเป้าหมายได้ แล้วเราก็แค่อยู่กับปัจจุบันแล้ววิ่งไปเรื่อย ๆ ถึงเวลามันก็ถึงเอง แรงกดดันที่เราบีบตัวเอง ตรงนี้ต่างหากที่ทำให้ทุกข์</p>
3	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: นต เข้าทำงานในตำแหน่งการตลาดที่บริษัทแห่งหนึ่งได้ไม่นาน ทุกอย่างในที่ทำงานลงตัวดี ยกเว้นที่เธอรู้สึกว่า ไอเดียทางการตลาดสมัยใหม่ที่เธอนำเสนอมักไม่ได้รับการตอบรับจากเจ้านาย</p> <p>นต คิดว่าอาจเป็นเพราะความแตกต่างของช่วงวัย ที่ทำให้เจ้านายไม่เข้าใจไอเดียที่ออกไปทางสมัยใหม่ของเธอ</p> <p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: ที่เราคิดว่าไอเดียของเราถูก และการตัดสินใจของคนอื่นไม่ดีหรือไม่เหมาะสม เกิดจากการที่เรามองเห็นแต่จากกรอบประสบการณ์ของเราเอง ลองถอดอคติของเราออก ความจริงอาจจะไม่เหมือนสิ่งที่เราคิดก็ได้</p>
4	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: ปูเป้ ลาออกจากบริษัทที่เคยทำ ขายกิจการส่วนตัวที่ปั่นมากับมือ ทั้ง หันมายึดอาชีพนักลงทุนในการเลี้ยงชีวิตและสร้างอนาคต โดยมีเป้าหมายเป็นตัวเลขของผลกำไรที่ต้องการ ในกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน แต่หนทางในโลกการลงทุนก็ไม่ง่ายตาย การลงทุนของเธอทั้งเป็นและไม่เป็นไปตามแผนที่เธอวางไว้ เพราะการลงทุนได้กลายมาเป็นเสาหลักสำหรับอนาคตของเธอ ทุกครั้งที่หุ้นแกว่งขึ้นลง หัวใจของเธอก็กวัดแกว่งตาม ปูเป้เริ่มไม่แน่ใจว่า ทางที่เธอเลือกนั้นดีจริงไหม แนวทางที่เธอลงทุนจะพาเธอไปสู่สิ่งที่หวังเอาไว้ได้จริงหรือเปล่า</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกซ์: ต้องถามว่า ความสุขของการประกอบอาชีพนี้ของเราคืออะไร คือการเอาชนะคนอื่น (ชื่อที่จุดต่ำสุด ขายที่จุดสูงสุด ฯลฯ) หรือคือการลงทุนแล้วได้กำไร มา ถ้าวันไหนว่าเลือกถูกไหม อย่างแรกก็อย่าเพิ่งมองอนาคต กลับมาอยู่กับปัจจุบันแล้วดูว่า ณ วันนี้ เงินลงทุนเป็นบวกหรือเป็นลบ สมมติถ้าเป็นบวก ถามต่อว่าเรามีความสุขกับมันแล้วหรือยัง</p> <p>สำคัญที่เรามีความสุขกับสิ่งที่ทำหรือเปล่า บางคนอยากได้กำไร 20% เชื่อไหมพอได้ 20% เขาไม่ได้รู้สึกว่าได้กำไร รู้สึกเท่าเดิมเท่าที่ฉันคิด แล้วตกลงกำไรจริง ๆ อยู่ตรงไหน การมีเป้าหมายไม่ได้ผิด แต่มั่นใจเหลือว่าพอไปถึงเป้าหมายแล้วจะมีความสุขจริง ๆ ถามตัวเองก่อนว่า วันนี้มีความสุขอะไรบ้างที่ไม่ใช่จากการสำเร็จตามเป้าหมาย เพราะถ้าความสุขขึ้นอยู่กับ การสำเร็จตามเป้าหมายอย่างเดียว ก็ต้องวิ่งไม่รู้จักจบสิ้น</p>
5	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: ออม ศิลปินนักวาดภาพประกอบที่เป็นที่รู้จัก กำลังจะต้องจัดงาน นิทรรศการแสดงผลงานของตัวเองไปพร้อม ๆ กับภารกิจการเรียนโทและการดูแลคุณแม่ที่กำลังไม่สบาย ออมต้องประคองทำทุกอย่างในเวลาเดียวกันให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ถึงแม้จะทำทุกอย่างอย่างสุดความสามารถ เธอก็ยังวิตกกังวลเกี่ยวกับงานโดยเฉพาะงาน นิทรรศการที่กำลังจะจัด ว่างานจะออกมาดีไหม จะมีปัญหาอะไรหรือเปล่า ความกังวลใน ผลของงาน ทำให้ใจของออมไม่เป็นสุข</p>
	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกซ์: จัดลำดับความสำคัญของใจเสียใหม่ เราตั้งเจตนาดีอยู่แล้วว่าที่ ประกอบอาชีพหรือตั้งใจทำงาน ทำเพื่อเป็นทาน เพื่อประโยชน์สุขของครอบครัว ตอนตั้งเจตนาดี แต่ตอนทำงานดันไปเอาตัวผลงาน ตัวชิ้นงานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว พอเป็นแบบนั้น พอชิ้นงานไม่เป็นไปตามที่ตัวเองคาดหวังหรือตั้งกฎเกณฑ์มาตรฐานเอาไว้ ตัวเองเลยทุกข์ ให้กลับมาอยู่กับเจตนากับความตั้งใจที่ว่าก็ได้พยายามทำงานให้ดีที่สุดแล้ว ความเครียดวิตกกังวลที่เป็นผลมาจากชิ้นงานนั้น ๆ ก็จะลดลง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

6	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: ปรากฏ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เธอรู้ว่าตัวเองเป็นคน อารมณ์ร้อนและพร้อมพุ่งชนเสมอหากต้องต่อสู้เพื่อ ‘ความถูกต้อง’ ในวินเวลาปกติ เธอก็สามารถทำงานได้อย่างดี แต่นาน ๆ ทีก็จะมีเหตุการณ์ที่ต้องกระทบกระทั่งกับเพื่อนร่วมงานระดับหลายริกเตอร์บ้างเป็นครั้งคราว</p> <p>แม้เธอจะมั่นใจว่าการที่เธอยึดมั่น ‘ความถูกต้อง’ นั้นถูกต้อง แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ทุกครั้งที่มีการกระทบกระทั่งกันนั้น เธอก็มีความรู้สึกไม่สบายใจ และลึก ๆ ก็รู้ว่าสิ่งนี้อาจกระทบต่อไปถึงหน้าที่การงาน</p>
	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: เราคิดในกรอบของเราว่าฉันทำความจริงหรือพูดความจริงแล้วฉันไม่ผิด ถูกต้อง แต่มันมีทางที่ดีกว่านี้ คือการแสดงความจริงใจบนฐานของความมีน้ำใจ เชื่อใจใหม่ถ้าพูดความจริงเหมือนกัน แต่เราใส่ความมีน้ำใจเข้าไป มันช่วยชำระล้างให้อีกฝ่ายสบายใจ เมื่ออีกฝ่ายสบายใจ มันช่วยสร้างให้อะไรมันดี ๆ ขึ้นมา ลองดูว่าแบบไหนเกิดประโยชน์ต่ออีกฝ่าย และเกิดความทุกข์ต่อตัวเองน้อยกว่ากัน</p>
7	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: ก้อย ทำงานในกอง บก. ของสำนักพิมพ์แห่งหนึ่งมาเป็นระยะเวลาหลายปี เธอพบว่า ตัวเองเริ่มมีอาการของโรคออฟฟิศซินโดรม อาการค่อย ๆ ทวีความรุนแรงขึ้นจนเธอตัดสินใจเข้ารับการรักษา เธอเริ่มต้องลางาน</p> <p>ก้อยเป็นกังวลมาก ว่าเธอจะหายดีไหม การลาหยุดที่มากขึ้นของเธอ จะมีผลกระทบกับเพื่อนร่วมงาน และการทำงานมากน้อยเพียงใด ฯลฯ ความกังวลที่มากมายทำให้เธอโฟกัสกับงานได้น้อยลง ประสิทธิภาพการทำงานลดลง จนทำให้เธอกลุ่มใจจนเวียนเป็นวงจรร</p>
	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: สิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้ว มันเกิดจากการกระทำของเราเอง อย่างแรกเลยต้องยอมรับว่าที่เราเป็นแบบนี้เพราะเราเลือกทำตัวของเราเอง เมื่อได้เรียนรู้จากการกระทำของตัวเองแล้วว่าทำแบบนี้มันไม่ดี ต่อไปก็อย่าทำ ถ้าต่อไปแก้พฤติกรรมให้มันดีขึ้น สิ่งกังวลจะเบาลง เห็นไหมมันแก้จากตรงนี้ ไม่ใช่ยังไปโทษคนอื่น โทษสิ่งแวดล้อมข้างนอกอยู่</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

8	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: จูจี ผู้รับช่วงต่อกิจการครอบครัว ที่เป็นธุรกิจโรงงาน ธุรกิจดำเนินไปได้อย่างดี สินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด ยอดการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะมองเห็นว่าบริษัทต้องจ้างพนักงานเพิ่ม แต่ด้วยมัวคิดว่าหากจ้างมา ก็ไม่สามารถจัดให้มีการอบรมงานที่ดีเพียงพออยู่ดี เธอจึงผัดผ่อนงานนี้มาเรื่อย ๆ จนในที่สุดต้องสูญเสียลูกน้องมือดีไป จากการขอลาออกเพราะทำงานที่เพิ่มขึ้นมากไม่ไหว</p> <p>จูจีรู้ตัวมานาน ว่านิสัยผัดผ่อนประกันพรงนี้ ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการให้งานออกมาเพอร์เฟค เธอพยายามแก้ไข แต่ก็ยังมีโจทย์ที่ใหญ่ขึ้นให้ต้องเผชิญอยู่เรื่อย ๆ</p>
	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: สิ่งทีเพอร์เฟคที่สุดคือ ณ ปัจจุบันเราทำเต็มความสามารถ นั่นคือดีที่สุดแล้ว แต่ที่เราคิดว่าน่าจะขาดตรงนั้น ตรงนี้ ก็มีแต่น่าจะ ๆ มันคือเรื่องของอนาคตไว้พรงนี้มันเจออะไรก็แค่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่งั้นเราจะไม่ได้ทำอะไรเลย เพราะมัวแต่ไปอยู่กับความคิดของตัวเอง แต่ถ้า ณ ปัจจุบันนี้เราเห็นแล้วเรื่องนี้บกพร่อง เราก็แก้ไขไปสิ ทุกครั้งที่เราวางแผน เราก็วางแผนให้ดี และในขณะที่เริ่มต้นทำและทำอยู่ เราก็พยายามให้ดีขึ้นจริงใจใหม่ แต่มันก็มีในบางครั้งที่ทำดีทุกอย่างแล้วแต่ผลมันออกมาได้แค่นี้ แล้วดูสิว่าวันนั้นเรารับได้ไหม ถ้าเราทำเต็มที่ทุกอย่างเราก็จะยอมรับมันได้ สำคัญที่ไม่ว่าผลจะออกมาอย่างไร เรารับได้ต่างหาก และที่เรารับได้ เพราะเราทำเต็มที่ทุกครั้ง</p>
9	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: คิตตี้ เข้าสานต่อธุรกิจของครอบครัว เธอได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ฝั่งออฟฟิศ ในขณะที่น้องชายดูแลงานฝั่งการผลิต งานฝั่งผลิตที่ดูล้นมือ ทำให้คุณแม่พยายามคะยั้นคะยอให้คิตตี้แบ่งเวลาไปช่วยน้องชาย เธอไม่เห็นด้วย เพราะรู้สึกว่าการฝั่งเธอก็ไม่ได้เหนื่อยไปกว่ากัน อีกทั้งฝั่งผลิตก็ยังเป็นงานที่เธอไม่น่าจะถนัด คิตตี้จึงได้แต่ปฏิเสธความต้องการของคุณแม่มาเรื่อย ๆ แต่เวลาผ่านมานาน สถานการณ์ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงงานที่ยังดูไม่สมดุลกันในสายตาคุณแม่ ก็ทำให้คุณแม่ยังคงมีความต้องการอย่างเดิม ความรู้สึกอึดอัดในหัวใจของคิตตี้ ก็ยังคงอยู่เหมือนเดิมเช่นกัน</p>
	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: อย่างมัวแต่คิดเอา มันมีแต่ความคิดทั้งนั้น ลองไปดูซะก่อน ให้สัมผัสความจริงก่อน ว่าความจริงตรงหน้ามันเป็นอย่างไรที่คิดหรือเปล่า เราจะได้เห็น จะได้มีตัวอย่างไว้เปรียบเทียบ มีมุมมองมีเหตุผลความเป็นจริงไปคุยกับแม่ได้ ลองไปดูก่อน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

10	<p>เนื้อหาส่วนความทุกข์: คิ นักแปลอาชีพที่ทำงานแปลมากมายหลากหลาย ผลงานแปลหลายชิ้นของคิถูกเผยแพร่ในวงกว้าง ทั้งที่ตั้งใจแปลอย่างดีที่สุดทุกครั้ง แต่เวลาที่เธอกลับไปเห็นผลงานที่ผ่านมาของตัวเอง เธอกลับรู้สึกไม่พึงพอใจ... เธอรู้สึกว่างานนั้นไม่ได้มาตรฐาน ไม่สมบูรณ์แบบ ทำไมตอนนั้นเลือกแปลแบบนี้ ฯลฯ</p> <p>เธอรู้สึกระอึกระอ่วนทุกครั้งที่ต้องเผชิญหน้ากับตัวเองในอดีตผ่านงานแปล</p>
	<p>เนื้อหาส่วนวิธีแก้ไขทุกข์: ที่เราไม่พอใจ เป็นเพราะเราไปดูอดีต ไม่ดูปัจจุบัน เราเปลี่ยนจากไม่พอใจ มาเป็นวันนี้เรามองเห็นอะไรที่สมัยก่อนเราไม่เห็นแล้ว เราพัฒนาตัวเองแล้ว มองอย่างนี้ได้ ปัจจุบันวันนี้เรามีความรู้แบบนี้ วันที่ที่แปลไปโอเคกับสำนวนตัวเองใหม่ ถ้าโอเคกับสำนวนตัวเองก็โอเคแล้ว ถ้ามีอะไรพลาดไปก็เป็นจุดให้เราพัฒนาต่อ</p>

5.2 ตีความเป็นภาพเชิงสัญลักษณ์

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ที่ได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า การสื่อสารด้วยการใช้ภาพประกอบเชิงสัญลักษณ์ (Sign) เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับการสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน ให้แก่กลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ตรงกับผลการสัมภาษณ์ในหัวข้อเกี่ยวกับธรรมะ ที่กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าไม่ต้องการสื่อที่ตั้งใจมาสอนธรรมะอย่างชัดเจน ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจึงนำประเด็นหลักจากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะที่ได้จากข้อ 5.1.2 มาตีความเป็นภาพประกอบเชิงสัญลักษณ์ เพื่อใช้เป็นตัวแทนในการสื่อสาร ได้ผลการตีความดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 ผลการตีความประเด็นหลัก (Key Point) เป็นภาพประกอบเชิงสัญลักษณ์ตามผลสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

บทที่	ประเด็นหลัก (Key Point)	สัญลักษณ์ (Sign)
1	ถอดใจจากเรื่องที่วิตกกังวลอยู่ แล้วดำเนินการตามแผน	ปริซึม แทน ใจที่ใส
2	มีเป้าหมายได้ แค่อำนาจกดดันออกไป ก็จะมีควมเบาสบายขึ้น	บอลลูก แทน หัวที่ว่างเบา
3	ลองถอดอคติออก ความจริงอาจจะไม่เหมือนสิ่งที่เราคิด	เครื่องฉาย แทน ผู้คิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

4	อย่าเพิ่งมองอนาคต กลับมาอยู่กับปัจจุบัน มีความสุขกับสิ่งที่ทำ	ดอกไม้ แทน ความสุข ความสำเร็จ
5	กลับมาอยู่กับเจตนาความตั้งใจของการทำงานให้ดีที่สุด	ปลาหมึก แทน ใจ
6	พูดความจริงได้ ใส่ความมีน้ำใจเข้าไปด้วย	ไฟกองถ่าย แทน คำพูด กระต่าย แทน ใจที่มีน้ำใจ
7	ยอมรับว่าที่เราเป็นแบบนี้ เป็นเพราะการกระทำของเราเอง	เชือก แทน ปัญหา
8	ทำเต็มความสามารถ เห็นข้อบกพร่องผิดพลาดก็แก้ไขตาม ณ ปัจจุบัน	รูปปั้น แทน ตัวตน และการขัด เกลา
9	หยุดคิด แล้วลองสัมผัสความจริง	เขาวงกต แทน ความคิดวุ่น
10	พอใจกับปัจจุบัน	ทีวีและช่อง แทน ใจที่คิดถึงอดีต อนาคต

5.3 ออกแบบภาพประกอบ (Illustration)

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์ที่ได้จากข้อ 5.2 มาออกแบบเนื้อเรื่องและสร้างภาพประกอบ โดยออกแบบเป็นการใช้ภาพประกอบที่มีข้อความประกอบภาพ เพื่อช่วยขยายความการใช้สัญลักษณ์สื่อความหมายสำหรับแต่ละภาพ โดยผู้วิจัยได้ใช้ผลการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ ที่ใช้แนวทางการใช้ภาพทำงาน 50% และใช้ข้อความทำงาน 50% รวมถึงวิธีการเขียนข้อความให้กระชับแต่สื่อใจความได้ครบถ้วน และเป็นที่ดึงดูดสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งตรงกับผลสัมภาษณ์ของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับความต้องการให้มีข้อความน้อย อ่านง่าย แต่จดจำได้ มาใช้ในการออกแบบภาพและข้อความ โดยภาพประกอบจากการออกแบบในขั้นตอนนี้ จะถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ในขั้นตอนถัดไป

โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อยดังต่อไปนี้

5.3.1 ออกแบบเนื้อหาของภาพ ลำดับของภาพ และข้อความประกอบภาพ

ผู้วิจัยทำการออกแบบเนื้อหาของภาพ ลำดับของภาพ รวมถึงเขียนข้อความประกอบภาพสำหรับแต่ละบท เป็นจำนวนบทละ 2-3 ภาพ

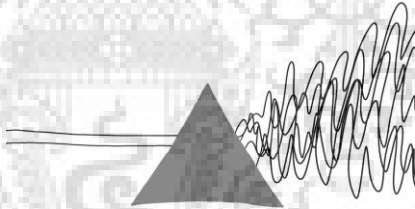
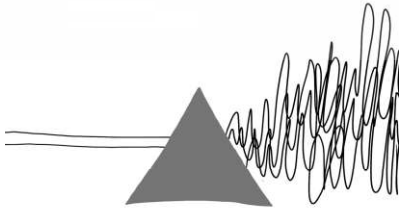
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.2 วาดภาพประกอบสำหรับนำไปสร้างกราฟิกเคลื่อนไหว

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวาดภาพประกอบตามเนื้อเรื่องที่ได้จากขั้นตอนที่ 5.3.1 โดยอ้างอิงจากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย ที่มีแนวโน้มนิยมภาพประกอบที่เป็นสไตล์มินิมอลมากที่สุด ซึ่งมีองค์ประกอบเช่น มีความเรียบง่าย ลายเส้นง่าย ๆ ดูง่ายสบายตา แต่ดึงดูดน่าสนใจ มาใช้ออกแบบภาพประกอบ ให้มีลักษณะที่มีลายเส้นง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ดูง่าย แต่น่าสนใจ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเฟรมภาพเป็นทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส

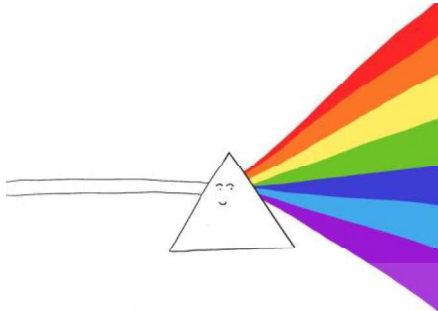
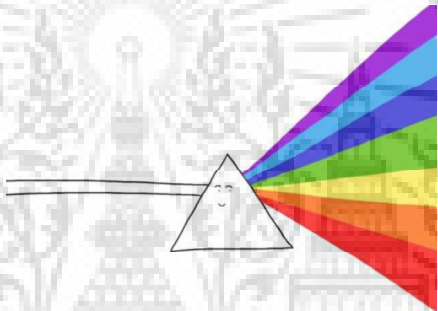

เนื่องจากภาพประกอบในขั้นตอนนี้ จะถูกนำไปประกอบเป็นภาพกราฟิกเคลื่อนไหวในขั้นตอนถัดไป ผู้วิจัยจึงออกแบบการเคลื่อนไหวของแต่ละภาพ และวาดภาพประกอบย่อยในขั้นตอนนี้

ตารางที่ 5.3 ผลการออกแบบเนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ ข้อความประกอบภาพ และผลการวาดภาพประกอบสำหรับแต่ละบท

บทที่ 1: ปริซึม แทนใจที่ใส		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: ปริซึมที่ขุ่น สะท้อนแสงไม่ได้ แทนใจที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล ไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งใดได้</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: เพราะกังวลมากไป จึงทำต่อไม่ค่อยได้</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	

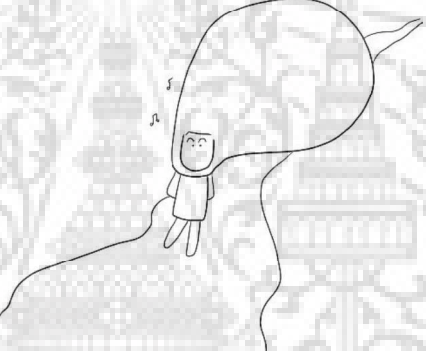
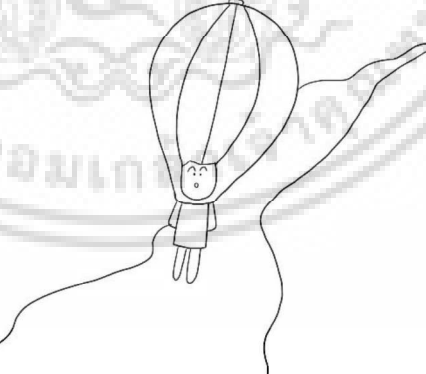
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

<p>ภาพที่ 2: ปริซึมที่ใส สะท้อนแสงรุ้ง แทน ใจที่ใส (ปราศจากความวิตกกังวล) สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้มากมาย</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ถอดความกังวลออกไป จึงสร้างประโยชน์ได้มากมายให้กับโลกใบนี้</p>
<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 		
<p>บทที่ 2: บอลูน แทน หัวที่ว่างเบา</p>		
<p>เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ</p>		<p>ข้อความประกอบภาพ</p>
<p>ภาพที่ 1: หัวที่เต็มไปด้วยความคาดหวัง แรงกดดัน ทำให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างยากลำบากและเนิ่นช้า</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: แบกอะไรเอาไว้อะยะ เดินไปได้อย่างหนักหน่วง เนิ่นช้า</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: หัวบอลลูน แทนหัวที่ว่างเบา (จากความคาดหวัง แรงกดดัน) ทำให้ไปข้างหน้าอย่างเบาสบายและรวดเร็ว</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ไม่แบกอะไรเลย เบากว่าไปถึงไวกว่า</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	

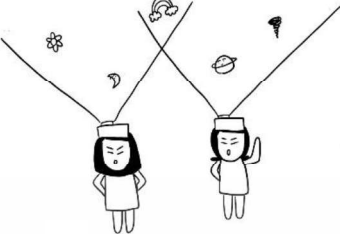
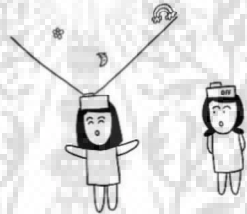
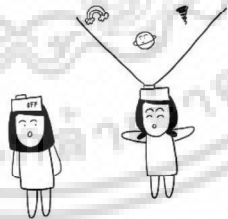
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 3:</p> 	
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 4:</p> 	
บทที่ 3: เครื่องฉาย แทน ผู้คิด		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: ต่างคนต่างเปิดเครื่องฉายของตัวเอง แทนการที่ต่างคนต่างยึดมั่นในความคิดของตัวเอง</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: เราแต่ละคน ต่างมีความเข้าใจจากประสบการณ์ของตัวเอง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: ปิดเครื่องฉายแล้ว มองภาพถ่ายของคนอื่น แทน การวางความคิดที่ยึดมั่น แล้ว ทำความเข้าใจความคิด ความเห็นของผู้อื่น</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ลองดับ ประสบการณ์ของ ตัวเองชั่วคราว ความเข้าใจเรา อาจ กว้างขึ้น</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	

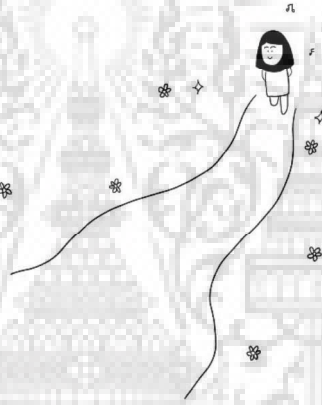
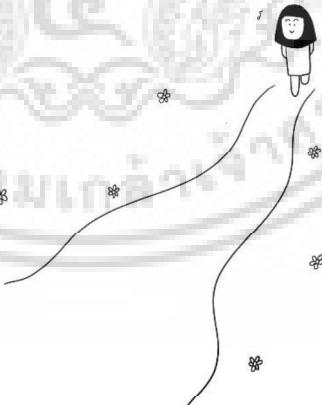
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

บทที่ 4: ดอกไม้ แทน ความสุข ความสำเร็จ		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: การบากบั่นวิ่งไปสู่ดอกไม้พุ่มใหญ่ที่ปลายทาง แทน การมุ่งมั่นวิ่งไปสู่เป้าหมาย โดยคิดว่าเมื่อไปถึงแล้วจะมีความสุข</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: มัวแต่จะรอชื่นชมดอกไม้ที่ปลายทาง</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: เมื่อวิ่งไปถึงแล้วพุ่มดอกไม้เหี่ยว แทน การที่ไปถึงเป้าหมายแล้วพบว่าไม่ได้มีความสุขอย่างที่คิดไว้</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: พอไปถึงจริง อาจไม่ได้เป็นอย่างที่หวัง</p>

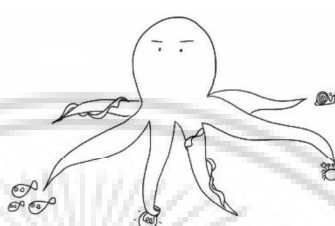
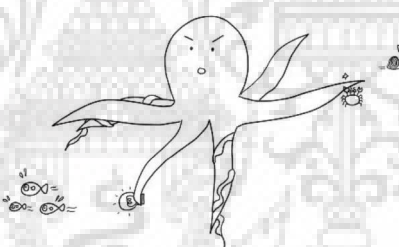
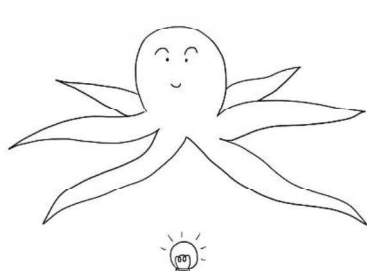
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 3: การเดินอย่างเบิกบานท่ามกลางดอกไม้เล็กๆ ระหว่างทาง แทน การเดินไปสู่เป้าหมายแบบมีความสุขเลย</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 3: ระหว่างทางเห็นดอกไม้เล็กๆ ที่ไหน รับชื่นชมเก็บไว้เลยดีกว่า</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	

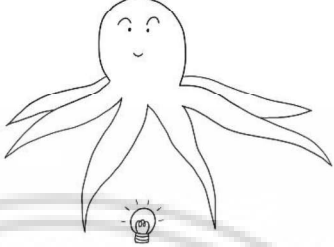

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

บทที่ 5: ปลาหมึก แทนใจ		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: ปลาหมึกที่แต่ละหนวดปะปะพัวพันกับสิ่งต่างๆ แต่ละอย่าง แทนใจที่แปรปรวนเพราะกังวลกับเรื่องต่างๆ มากมาย</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: ใจที่อยู่กับผลลัพธ์ อาจต้องแปรปรวน</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: ปลาหมึกที่ใช้หนวดทั้งหมดจับหลอดไฟและเคลื่อนที่ขึ้นด้านบน แทนใจที่ยึดเหนี่ยวกับเจตนาของการทำสิ่งที่ดี ทำให้มั่นคงกว่า และก้าวหน้าไปได้ไกลกว่า</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ใจที่หนักแน่นอยู่กับเจตนา มั่นคงกว่า ไปได้ไกลกว่า</p>

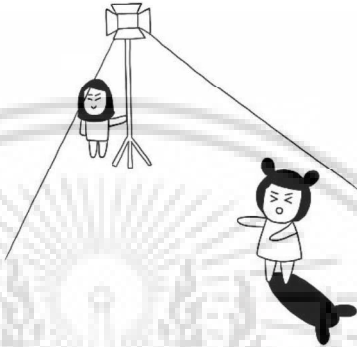
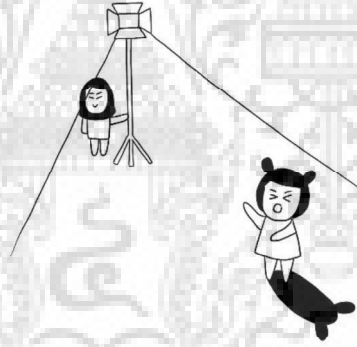
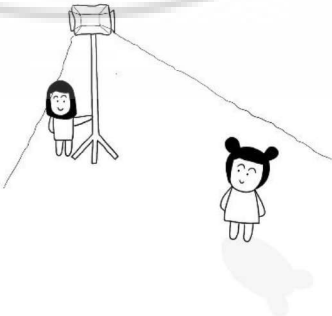
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 3:</p> 	
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 4:</p> 	

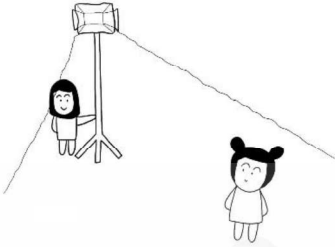
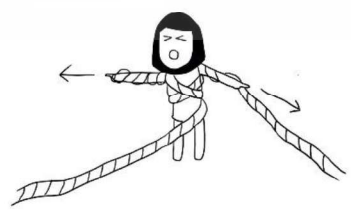
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

บทที่ 6: ไฟกองถ่าย แทนคำพูด กระดาษไข แทนใจที่มีน้ำใจ		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: การฉายไฟกองถ่ายแบบสด ๆ ทำให้อีกคนหนึ่งสว่างแบบเผาไหม้ แทน การพูดความจริงกับอีกฝ่าย อาจทำให้เกิดผลเสียได้</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: ความถูกต้องที่ร้อนแรงของเรา อาจทำให้อีกคนต้องร้อนรุ่ม</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: การฉายไฟกองถ่ายแบบติดกระดาษไขแล้ว ทำให้อีกคนหนึ่งสว่างแบบนุ่มนวล แทน การพูดความจริงกับอีกฝ่ายแบบมีน้ำใจ ทำให้เกิดผลดี</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ความถูกต้องที่ส่งให้ด้วยความอ่อนนุ่ม อาจได้ผลมากกว่า</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	ภาพประกอบย่อยที่ 2: 	
บทที่ 7: เชือก แทน ปัญหา		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: การโดนเชือกรัด รุ้งรัง แล้วพยายามแก้ปมด้วยการชื้อออกไปข้างนอก แต่กลายเป็นว่าเชือกรัดแน่นกว่าเดิม แทน การที่มีปัญหาแล้วพยายามแก้ด้วยการไปแก้สิ่งภายนอก กลับทำให้ปัญหายิ่งหนักชื้อกว่าเดิม</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1: </p>	<p>ภาพที่ 1: ชื้อผิดออกไปข้างนอก ยิ่งบาดเจ็บ</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2: </p>	

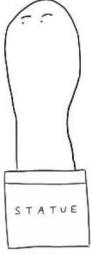
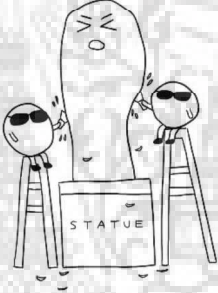
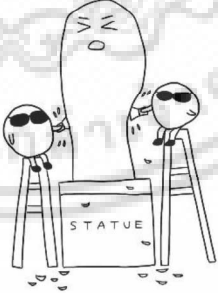
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

<p>ภาพที่ 2: การโดนเชือกรัด รุงรัง แล้วพยายามแก้ปมด้วยการซึ่กลับมามีตัวเอง ทำให้ปมเชือกคลายลง แทน การที่มีปัญหาแล้วพยายามแก้ด้วยการแก้ในส่วนของตัวเอง ช่วยให้ปัญหาคลีคลายได้</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ซึ่ผิดเข้ามาที่ตัว ถึงจะแก้ไขคลีคลายได้</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>บทที่ 8: รูปปั้น แทน ตัวตนและการขัดเกลา</p>		
<p>เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ</p>		<p>ข้อความประกอบภาพ</p>
<p>ภาพที่ 1: ก้อนหินที่อยู่นิ่ง ๆ แทน การไม่ได้ลงมือทำอะไร (เพราะมัวกลัว) จึงไม่เกิดผลลัพธ์อะไร</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: ไม่เป็นรูปเป็นร่าง เพราะไม่ได้ลงมือทำ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: ก้อนหินที่กำลังถูกแกะสลักโดยมีสีหน้าเจ็บปวดแทน การถูกขัดเกลาจากการลงมือทำแล้วผิดพลาด (และแก้ไขไปตามสถานการณ์)</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ลงมือทำถึงจะผิดพลาดบ้าง ก็แก้ไขไปตามสถานการณ์</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	

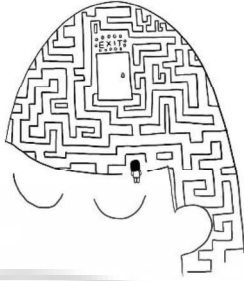
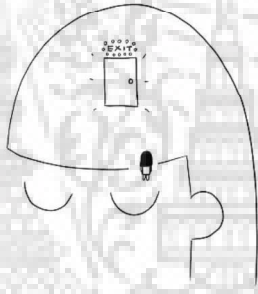
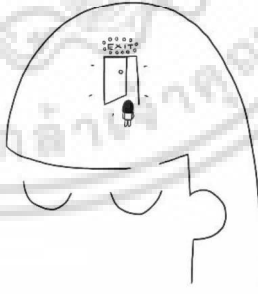
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

<p>ภาพที่ 3: รูปปั้นรูปคนสวยงาม แทน ตัวตนที่สวยงามที่เป็นผลลัพธ์ของการถูกขัดเกลาจากความผิดพลาดจากการลงมือทำ</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 3: เรา ถึงจะ ได้กลายเป็น 'เรา' ที่ เข้ารูปเข้ารอย</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>บทที่ 9: เขาวงกต แทน ความคิดวุ่น</p>		
<p>เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ</p>		<p>ข้อความ ประกอบภาพ</p>
<p>ภาพที่ 1: การหาทางออกที่อยู่ ใจกลางเขาวงกตในหัวไม่เจอ แทน การหาทางออกไม่เจอ ด้วยการคิดวนเวียน</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: มั่วแต่คิด เลยหาทางออกไม่เจอ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: การหาทางออกที่อยู่ในหัวที่ไม่มีเขาวงกตเจอบันทึก แทน การหาทางออกเจอบันทึกเมื่อหยุดคิด</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: หยุดคิดแล้วสัมผัสความจริง ณ ปัจจุบัน ทางออกอาจปรากฏตัว</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	

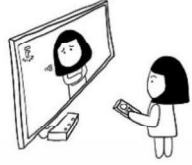

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

บทที่ 10: ทวีและช่อง แทน ใจที่คิดถึงอดีต อนาคต		
เนื้อหาของภาพ ลำดับภาพ และผลการวาดภาพ		ข้อความประกอบภาพ
<p>ภาพที่ 1: กตทิวไปที่ช่องหนึ่ง เห็นภาพตัวเองโตกเศร่า แทน การหวนกลับไปคิดถึงอดีตแล้ว โตกเศร่า</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 1: ปิดช่องร่า ไรอดีต</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 2: กตทิวไปที่ช่องหนึ่ง เห็นภาพตัวเองวิตกกังวล แทน การคิดถึงอนาคตแล้ววิตกกังวล</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 2: ปิดช่อง พะวงอนาคต</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

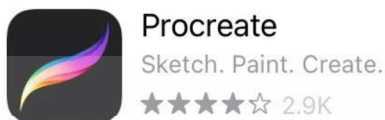
ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
<p>ภาพที่ 3: กดปิดทีวีแล้วเห็นภาพสะท้อนของตัวเองในปัจจุบัน แทน การไม่คิดถึงอดีต ไม่คิดถึงอนาคต จึงเห็นตัวเองตามความเป็นจริงในปัจจุบัน</p>	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 1:</p> 	<p>ภาพที่ 3: พอใจกับการทำเต็มที่ในปัจจุบัน ก็พอแล้ว</p>
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 2:</p> 	
	<p>ภาพประกอบย่อยที่ 3:</p> 	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 ทำภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic)

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้แอปพลิเคชัน Procreate ในการประกอบภาพประกอบย่อย ให้เป็นภาพกราฟิกเคลื่อนไหว และทำการ Export ไฟล์ที่สำเร็จแล้วเป็นไฟล์สกุล GIF

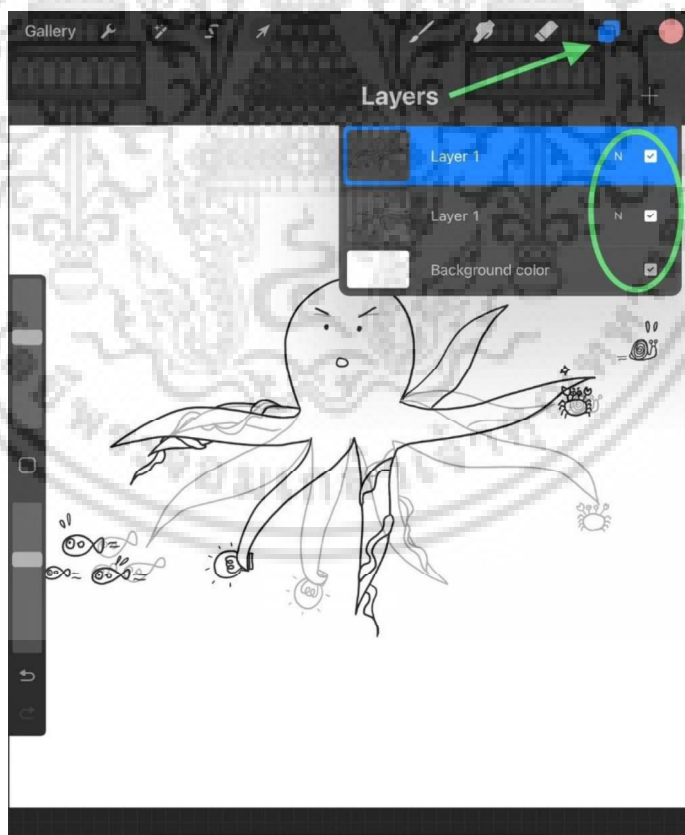
ภาพที่ 5.1 แอปพลิเคชัน Procreate

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.4.1 นำภาพประกอบย่อยแต่ละภาพ สร้างเป็นแต่ละ Layer

5.4.2 กดเปิดทุก Layer

ภาพที่ 5.2 วิธีการกดเปิด Layer

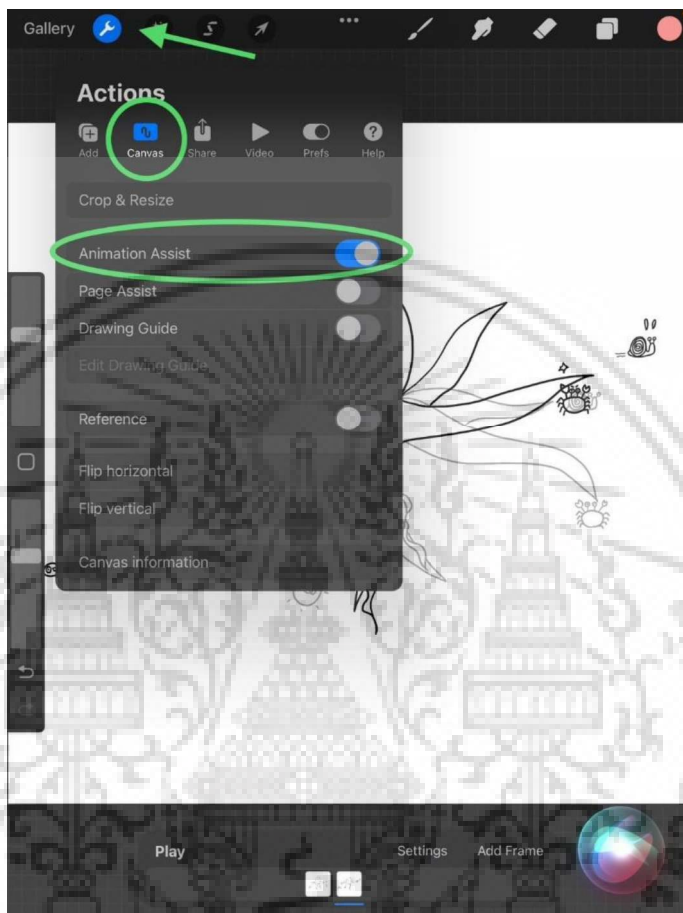
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.3 กดที่ฟังก์ชัน Action (ไอคอนรูปไขควง)

5.4.4 กดฟังก์ชัน Canvas

5.4.5 กดเปิดฟังก์ชัน Animation Assist

ภาพที่ 5.3 วิธีการกดเปิดฟังก์ชัน Animation Assist

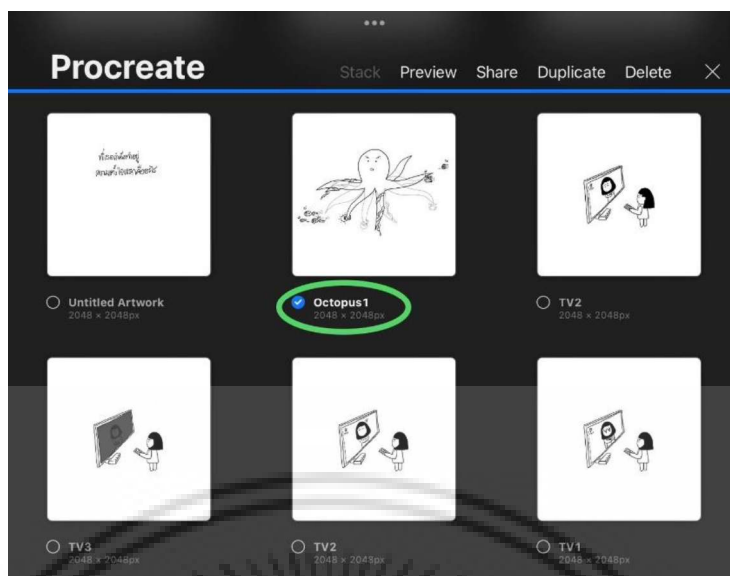
ที่มา: ผู้วิจัย ฉัตร สิมะวัฒนา

5.4.6 กดปุ่ม Gallery เพื่อออกไปที่หน้ารวม Gallery

5.4.7 กดปุ่ม Select

5.4.8 ทำการเลือกชุดภาพที่ต้องการ Export

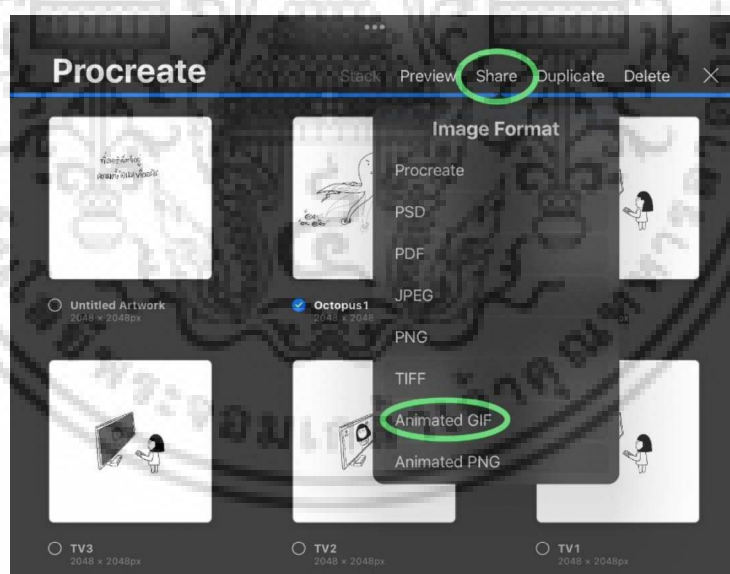
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.4 วิธีการ Export ไฟล์
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

5.4.9 กดปุ่ม Share

5.4.10 เลือกประเภท Animated GIF

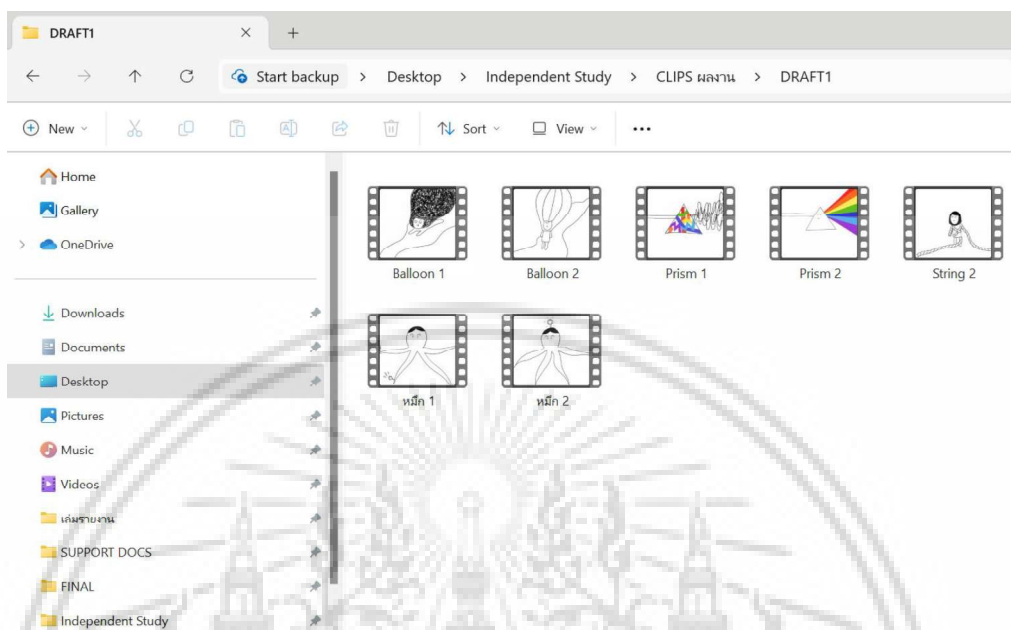

ภาพที่ 5.5 วิธีการ Export ไฟล์ Animated GIF
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.11 เลือกปลายทางที่ต้องการส่งไฟล์

5.4.12 เก็บรวบรวมไฟล์ GIF ไว้เตรียมพร้อมใช้งาน

ภาพที่ 5.6 การเก็บไฟล์ Animated GIF ที่สำเร็จแล้ว

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

5.5 ออกแบบปกหนังสือและชื่อหนังสือ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำวัตถุประสงค์ตั้งต้นของงานวิจัย ที่ต้องการพัฒนาสื่อเพื่อสื่อสารหลักธรรมะ ให้กับกลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย สำหรับนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มาใช้ในการพัฒนา Concept โดยนำ ‘การทำงาน’ ซึ่งเป็นจุดร่วมของเนื้อหาในทั้งสองส่วน กล่าวคือ เนื้อหาส่วนที่เป็นความทุกข์ของเจนเนอเรชันวาย ที่ทุกกรณีล้วนเป็นความทุกข์จากการทำงานของเจ้าของเรื่อง และเนื้อหาส่วนที่เป็นวิธีแก้ไขความทุกข์จากผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นการใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือมาทำงานกับจิตใจ มาใช้พัฒนาเป็น Concept

ผู้วิจัยเห็นว่าการ ‘ทำงานกับจิตใจ’ เป็นหัวใจสำคัญของเนื้อหาภายในหนังสือ จึงนำมาพัฒนาต่อ โดยการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลตรงตัวจากคำว่า “ทำงาน” และคำว่า “จิตใจ” เป็น Concept “Work.Heart” เพื่อสื่อถึงการทำงานกับจิตใจ ผ่านเรื่องราวตัวอย่างความทุกข์จากการทำงานของเจ้าของเรื่องทั้ง 10 กรณี อีกทั้งยังเป็นคำพ้องเสียงของคำว่า “work hard” เพื่อแฝงนัยยะของการพากเพียรทำงานกับจิตใจอย่างตั้งใจ เพื่อเป้าหมายในการแก้ไขความทุกข์ โดยได้ใช้ Concept มาตั้งเป็นชื่อหนังสือโดยตรง มีชื่อภาษาไทยขยายความว่า “ทำงานกับใจ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้ Concept “Work.Heart” แล้ว จึงทำการออกแบบ ส่วนประกอบที่เป็นลูกเล่นภายในหนังสือ ที่นอกเหนือจากการอ่านเนื้อหาแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านได้ทำงานกับใจของตัวเองด้วย โดยได้ออกแบบให้ผู้อ่านได้หยุดทบทวนและสำรวจจิตใจของตัวเอง ผ่านคำถามท้ายบท 10 คำถาม ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในแต่ละบททั้ง 10 บท

ตารางที่ 5.4 ผลการเขียนคำถามท้ายบท

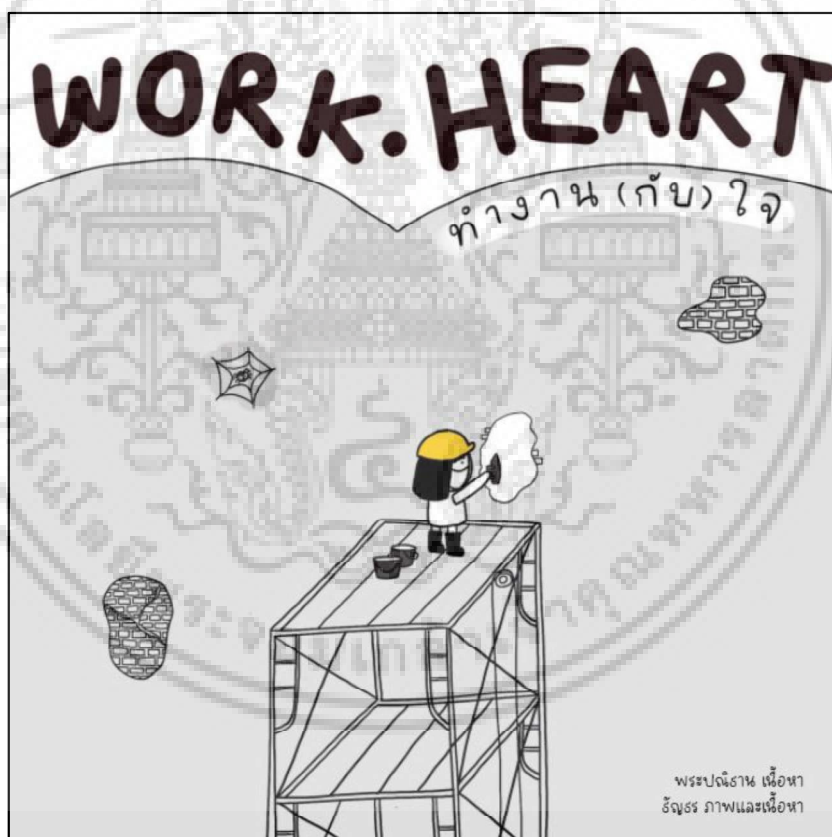
บทที่	ประเด็นหลัก (Key Point)	คำถามท้ายบท: ลองทบทวนดูว่า/ลองสำรวจดูว่า/ลองสังเกตดูว่า...
1	ถอดใจจากเรื่องทีวีตลกกังวล อยู่ แล้วดำเนินการตามแผน	มีอะไรที่เรายังไม่ได้ลงมือทำสักที เพราะมันกังวลอยู่บ้าง? ลองเขียนสิ่งที่กังวลออกมา
2	มีเป้าหมายได้ แค่อำนาจ กดดันออกไป ก็จะมีความ เบาสบายขึ้น	ตอนนี้รู้สึกหนักไหม? มีอะไรที่เรากดดันตัวเองเอาไว้อยู่บ้าง?
3	ลองถอดอคติออก ความจริง อาจจะไม่เหมือนสิ่งที่เราคิด	ตอนนี้มีเรื่องที่เรากำลังไม่พอใจอยู่ไหม? ถ้ามี ลองสำรวจว่า มีมุมมองอะไรที่เรายึดถือไว้อย่างแน่น หนา เกี่ยวกับเรื่องนั้น อยู่บ้างหรือเปล่า?
4	อย่าเพิ่งมองอนาคต กลับมาอยู่กับปัจจุบัน มีความสุขกับสิ่งที่ทำ	วันนี้ เรามีความสุขกับอะไรบ้าง แล้วหรือยัง?
5	กลับมาอยู่กับเจตนาความ ตั้งใจของการทำงานให้ดี ที่สุด	เจตนาหลักของการทำแต่ละสิ่งของเรา จริง ๆ แล้วคือ อะไร?
6	พูดความจริงได้ ใส่ความมีน้ำใจเข้าไปด้วย	ตอนที่เรากำลังสื่อสารกับอีกคนหนึ่ง มีบางส่วนในใจเรา ที่นึกถึงอีกฝ่าย ไปด้วยไหม?
7	ยอมรับว่าที่เราเป็นแบบนี้ เป็นเพราะการกระทำของ เราเอง	ในปัญหาที่กำลังเจออยู่ มีส่วนไหนที่เราสามารถลงมือเริ่มแก้ไขเลยได้บ้าง?
8	ทำเต็มความสามารถ เห็นข้อบกพร่องผิดพลาด ก็แก้ไขตาม ณ ปัจจุบัน	เรื่องที่เคยผิดพลาด ผิดหวัง ช่วยให้เราเป็นเราทุกวันนี้ ยังไง?

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

9	หยุดคิด แล้วลองสัมผัสความจริง	ในแต่ละวัน มีช่วงเวลาที่เราว่างจากการรับรู้ และว่างจากความคิด บ้างไหม?
10	พอใจกับปัจจุบัน	ทุกวันนี้ เราได้มีเวลาพักผ่อนจากอดีต อนาคต พอใจกับสิ่งต่าง ๆ ณ ปัจจุบัน บ้างไหม?

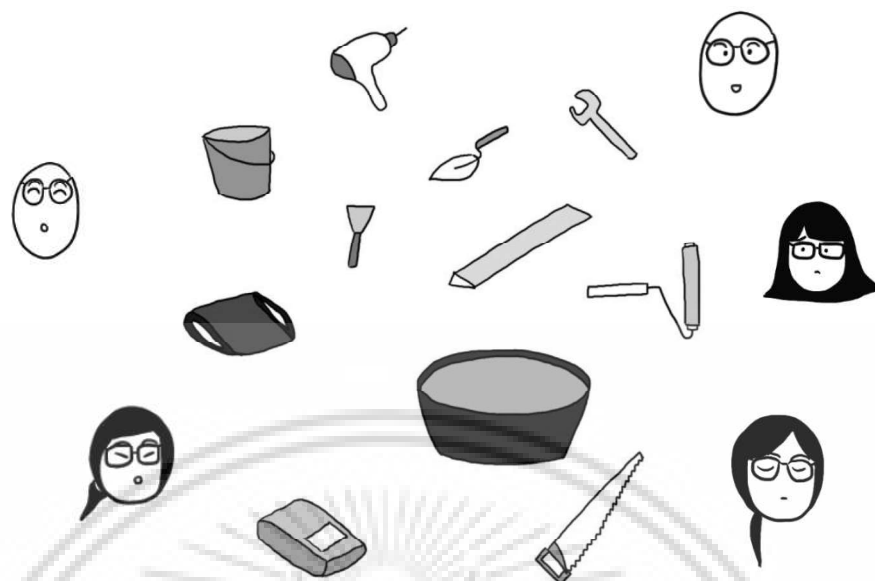
หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบปกและภาพประกอบตกแต่ง โดยต้องการให้ภาพปกสื่อถึงกิจกรรมการทำงานกับใจของตนเอง โดยอุปมาเป็นช่าง (ก่อสร้าง) ที่กำลังก่อสร้างและซ่อมแซมภายในจิตใจของตนเอง ส่วนภาพประกอบตกแต่ง ได้อุปมาธรรมชาติเป็นเสมือนอุปกรณ์ช่างชนิดต่าง ๆ ที่ผู้อ่านจะได้หยิบใช้เพื่อก่อสร้างและซ่อมแซมจิตใจได้ตลอดเล่ม และมีภาพนึ่งร้านที่ถูกถอดเป็นภาพประกอบในหน้ารองปกหลัง เพื่อสื่อถึงภารกิจการทำงานกับจิตใจที่เสร็จสิ้น

ภาพที่ 5.7 การออกแบบปก

ที่มา: ผู้วิจัย ธีธฤธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 การออกแบบภาพประกอบตกแต่ง

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

5.6 จัดโครงสร้างของเนื้อหา วางผังภาพ (Layout) และเลือกรูปแบบอักษร (Font)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อการออกแบบภาพประกอบ หัวข้อย่อย: การจัดพื้นที่และการจัดจังหวะของภาพประกอบแบบมีข้อความ กล่าวคือ การจัดรูปแบบการวางภาพ และข้อความอย่างมีโครงสร้างที่ผู้อ่านคาดหมายได้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร รูปแบบการจัดวางสามารถเหนี่ยวนำทิศทางความสนใจของผู้อ่านได้ และเทคนิคการจัดลำดับของภาพและข้อความ ที่ควรนำสิ่งที่สื่อความหมายได้มากกว่า มาจัดวางเป็นอันดับแรก รวมถึงผลสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ ด้านการใช้เทคนิคเว้นวรรคหรือเว้นบรรทัด ในการจัดข้อความเพื่อให้สื่อความหมายและเพิ่มความดึงดูดใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย มาใช้ในการจัดวางผังภาพ

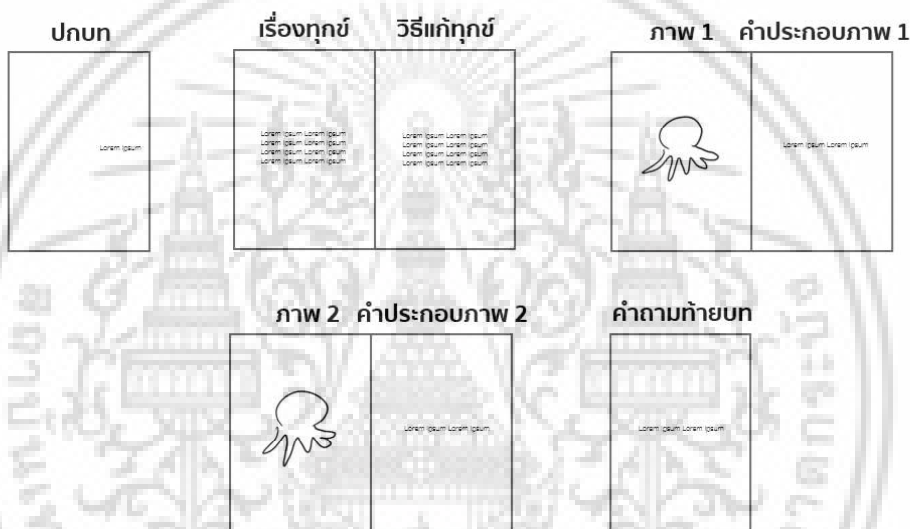
ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม Illustrator ในการจัดทำรูปเล่มหนังสือ กำหนดขนาดของหนังสือเป็นขนาด 20 ซม. x 20 ซม. ในรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยออกแบบการจัดวางโครงสร้างของเนื้อหาในแต่ละบท เรียงตามลำดับดังนี้

1. (หน้าขวา) ปก ที่มีเฉพาะข้อความของชื่อบท โดยใช้สีของของแต่ละบทตั้งเป็นชื่อบทโดยตรง และใช้ชื่อบทเป็นภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหนังสือ “Work.Heart” ที่เป็นภาษาอังกฤษ

2. (หน้าซ้าย) เนื้อหาด้านเรื่องทุกซ์ ที่ได้จากข้อ 5.1.1

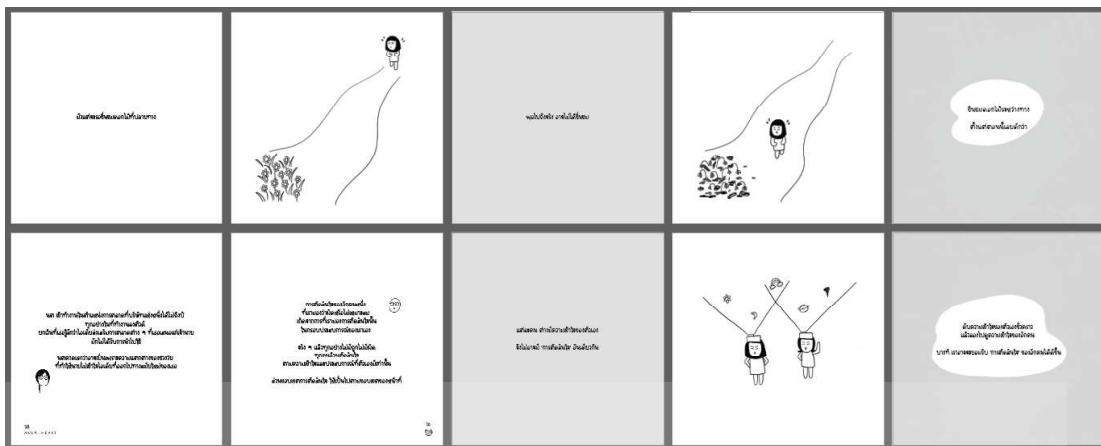
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. (หน้าขวา) เนื้อหาวิธีแก้ไขทุกซ์ ที่ได้จากข้อ 5.1.2
4. (หน้าซ้าย) ภาพประกอบที่ 1 ที่ได้จากข้อ 5.4 (ภาพเคลื่อนไหว)
5. (หน้าขวา) ข้อความประกอบภาพที่ 1 ที่ได้จากข้อ 5.3.1
6. (หน้าซ้าย) ภาพประกอบที่ 2 ที่ได้จากข้อ 5.4 (ภาพเคลื่อนไหว)
7. (หน้าขวา) ข้อความประกอบภาพที่ 2 ที่ได้จากข้อ 5.3.1
8. (หน้าซ้าย) ภาพประกอบที่ 3 ที่ได้จากข้อ 5.4 (ภาพเคลื่อนไหว) (ถ้ามี)
9. (หน้าขวา) ข้อความประกอบภาพที่ 3 ที่ได้จากข้อ 5.3.1 (ถ้ามี)
10. (หน้าซ้าย) คำถามท้ายบท

ภาพที่ 5.9 การจัดโครงสร้างของเนื้อหา
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ในส่วนของการจัดวางผังภาพ (Layout) ผู้วิจัยได้ใช้การจัดวางแบบโครงสร้างบล็อกเดียว (Manuscript Grid) เพื่อช่วยให้งานออกแบบดูเรียบง่าย (ณัฐชา สุ่มทอง, 2566) โดยนอกเหนือจากชื่อบท ได้จัดวางองค์ประกอบหลักของทุกหน้าให้อยู่ตรงกลางของหน้ากระดาษ เพื่อสร้างจังหวะที่สม่ำเสมอ โดยมีพื้นที่ว่าง (Space) เป็นตัวช่วย และในส่วนของชื่อบท ได้จัดวางขีดริมหวา ฒ ความสูงตรงกลางหน้า เพื่อเป็นตัวช่วยเหนี่ยวนำทิศทางการเปิดบทถัดไปให้แก่ผู้อ่าน

ภาพที่ 5.10 การจัดวางผังภาพ (Layout)

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังออกแบบให้หนังสือมีพื้นที่ว่างจำนวนมากเป็นพิเศษในทุกการจบบทและเริ่มบทใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านได้มีพื้นที่และเวลาสำหรับการใคร่ครวญ โดยเฉพาะจากคำถามท้ายบท ตามจุดประสงค์ของหนังสือที่ต้องการให้ผู้อ่านได้ทำงานกับใจของตนเอง

ภาพที่ 5.11 การจัดให้มีพื้นที่ว่าง (Space)

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ในส่วนของการเลือกใช้รูปแบบอักษร (Font) ผู้วิจัยได้ใช้ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย และผู้เชี่ยวชาญการออกแบบภาพประกอบ ที่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ว่าตัวอักษรแบบลายมือ จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมได้มากกว่า อีกทั้งยังดูเป็นมิตรมากกว่า แต่เนื่องจากมีเนื้อหาส่วนที่เป็นข้อความขนาดยาวในส่วนของเนื้อหาต้นเรื่องทุกซ์และเนื้อหาวิธีกั๊กทุกซ์ จึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถใช้การเขียนด้วยลายมือจริง ๆ ได้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้รูปแบบอักษรแบบลายมือเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทดแทน โดยได้เลือกรูปแบบอักษร “MN Lotchong” ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปแบบอักษรแบบลายมือที่ดูเป็นมิตร แต่ก็ยังมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในส่วนของรูปแบบอักษร (ภาษาอังกฤษ) ของชื่อบทในปกของแต่ละบท ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบอักษร “Eras Light ITC” ซึ่งมีลักษณะที่สอดคล้องกับรูปแบบอักษร “MN Lotchong” ในส่วนของอักษรที่ใช้ในหน้าปกและปกรองของหนังสือ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ลายมือจริง

การเลือกขนาดตัวอักษร ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาด 20 px สำหรับส่วนที่เป็นเนื้อหา ใช้ตัวอักษรขนาด 24 px สำหรับส่วนที่เป็นหัวข้อ ใช้ตัวอักษรขนาด 30 px สำหรับชื่อบทในหน้าปกของแต่ละบท

หต เจ้าทำงานไหนตำแห่งการตลาดที่บริษัทแห่งหนึ่งได้ไม่หา
ทุกอย่างไหนที่ทำงานลงตัวดี
ยกเว้นที่เธอรู้สึกว่ ไอเดียทางการตลาดสมัยใหม่ที่เธอเสนอ
มักไม่ได้รับการตอบรับจากเจ้าชาย

ภาพที่ 5.12 การเลือกรูปแบบอักษร (Font) สำหรับเนื้อหา

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

Prism

ภาพที่ 5.13 การเลือกรูปแบบอักษร (Font) สำหรับปกบท

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

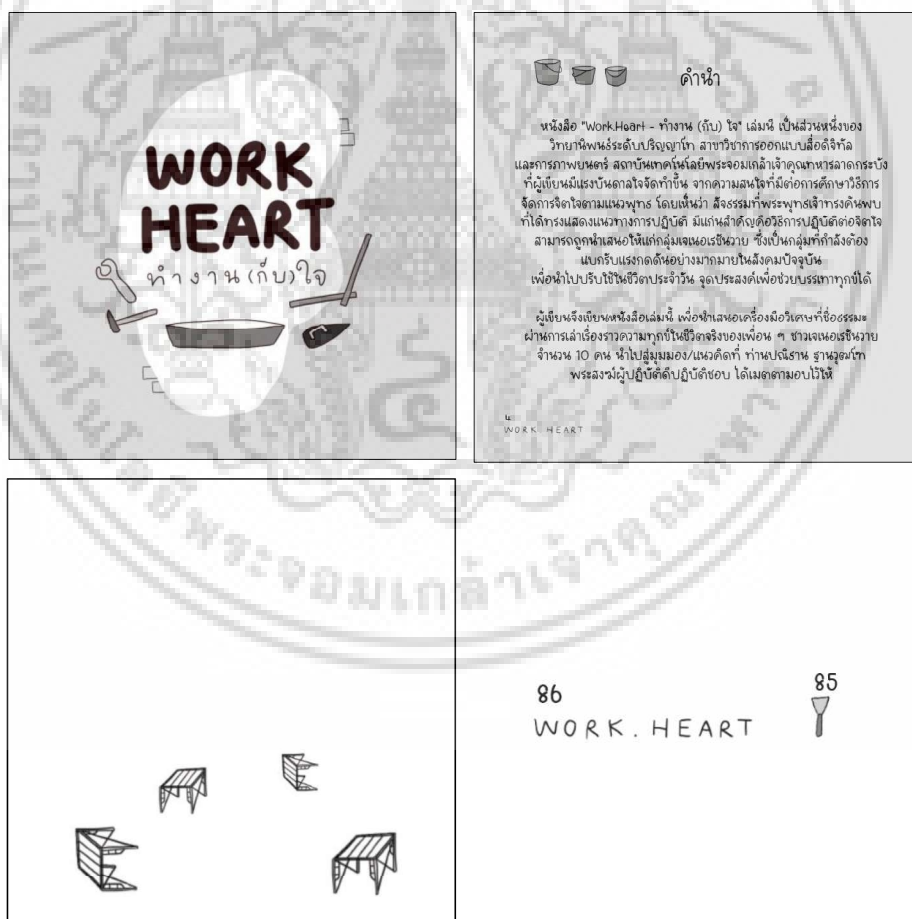
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7 จัดทำองค์ประกอบอื่น ๆ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการจัดเตรียมองค์ประกอบอื่น ๆ สำหรับหนังสือ คือ

- ปกครอง (ภาพประกอบ)
- คำนิยม
- คำนำ
- สารบัญ
- ขอบคุณ
- ประวัติผู้เขียน
- ปกหลัง
- เลขหน้า (ภาพประกอบ)

โดยได้ใช้หลักการวางผังภาพและรูปแบบอักษรแบบเดียวกับส่วนเนื้อหาหลักทั้งหมด

ภาพที่ 5.14-5.17 การจัดทำองค์ประกอบอื่น ๆ ของหนังสือ

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8 อัปโหลดเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม

ในขั้นตอนสุดท้าย เมื่อจัดเตรียมองค์ประกอบทุกส่วนพร้อมแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการอัปโหลดเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมในแพลตฟอร์ม Heyzine

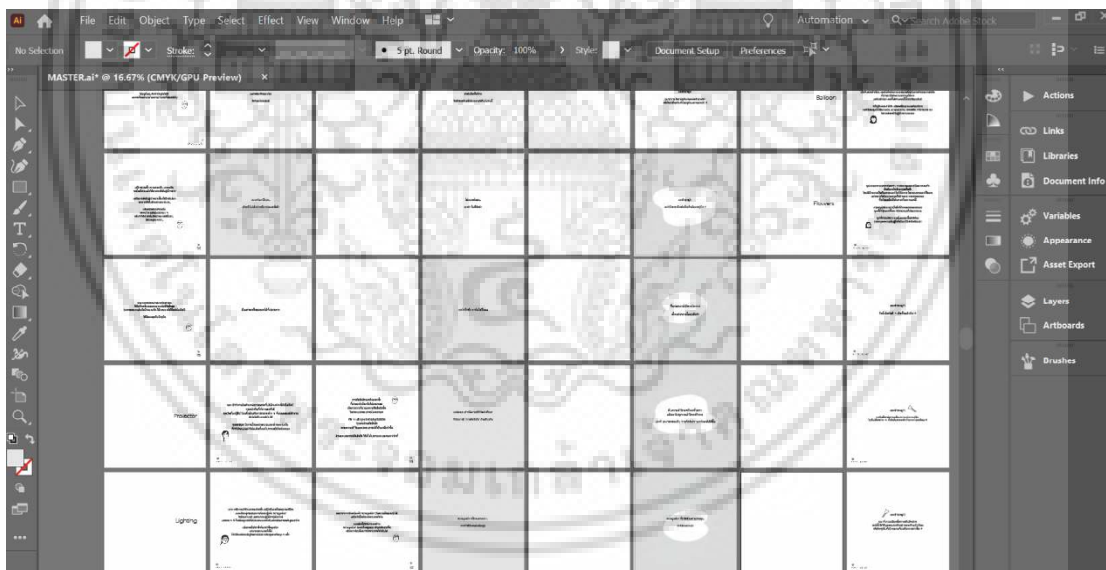

ภาพที่ 5.18 แพลตฟอร์ม Heyzine

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.8.1 ทำการบันทึกไฟล์รูปเล่มสมบูรณ์ ที่จัดทำในโปรแกรม Illustrator เป็นไฟล์สกุล PDF โดยทำการเว้นหน้าภาพประกอบเคลื่อนไหวให้เป็นหน้าว่าง

ภาพที่ 5.19 การเตรียมไฟล์หนังสือสกุล PDF

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8.2 ทำการอัปโหลดไฟล์ PDF ขึ้นในแพลตฟอร์ม Heyzine (แบบสมัครสมาชิก) จะได้เป็น
ชิ้นงานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

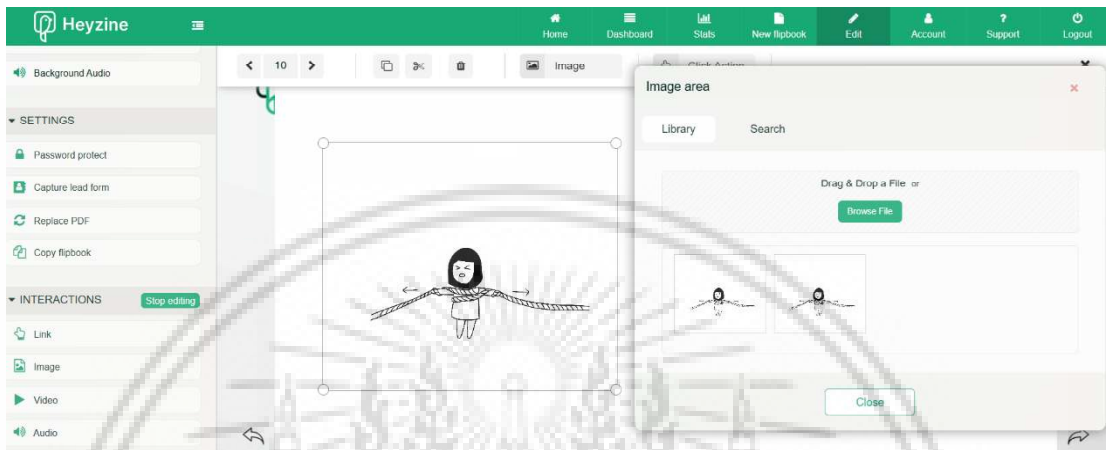

ภาพที่ 5.20-5.21 การอัปโหลดไฟล์ขึ้นในแพลตฟอร์ม Heyzine

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

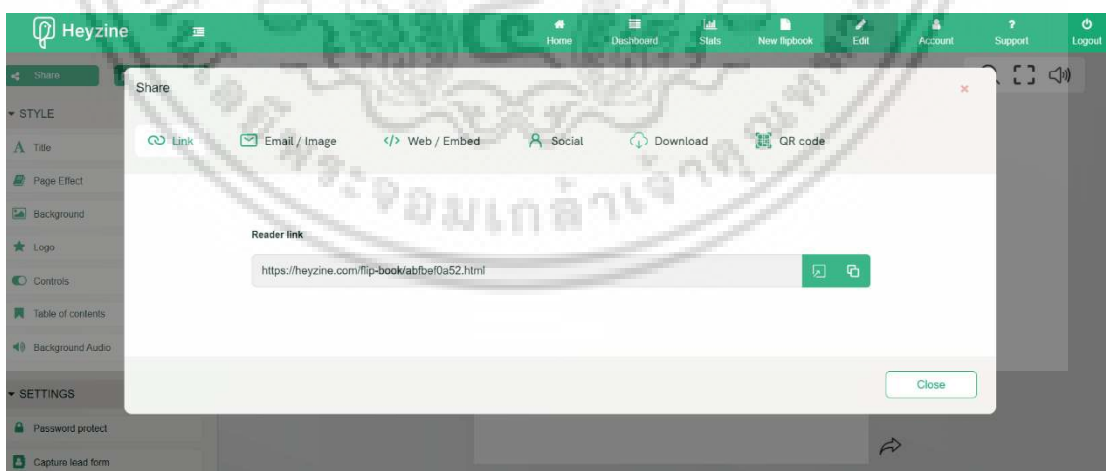
- 5.8.3 เลือกปุ่ม Edit ขึ้นงานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และ
- 5.8.4 เลือกฟังก์ชัน Image
- 5.8.5 ลากกล่องสี่เหลี่ยมบนพื้นที่หน้าว่างที่ต้องการอัปโหลดภาพเคลื่อนไหวของหน้านั้น ๆ
- 5.8.6 ทำการอัปโหลดภาพเคลื่อนไหวที่เป็นไฟล์สกุล GIF

ภาพที่ 5.22 การอัปโหลดไฟล์ Animated GIF

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

- 5.8.7 ทำการตั้งค่าชื่อหนังสือ คำอธิบายหนังสือ รูปแบบหน้ากระดาษ เอฟเฟกต์เปิดหน้า ฯลฯ
- 5.8.8 เลือกปุ่ม Share และทำการคัดลอกลิงก์ คิวอาร์โค้ด แชนส์สู่สื่อสังคมออนไลน์ หรือดาวน์โหลดเพื่อนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้งาน

ภาพที่ 5.23 การ Share ลิงก์หนังสือฉบับสมบูรณ์

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.9 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์

Work.Heart
ทำงาน (กับ) ใจ

🔍 📄 🔊

Heyzine
Flipbooks

ภาพที่ 5.24 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (ปก)

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

Work.Heart
ทำ

🔍 📄 🔊

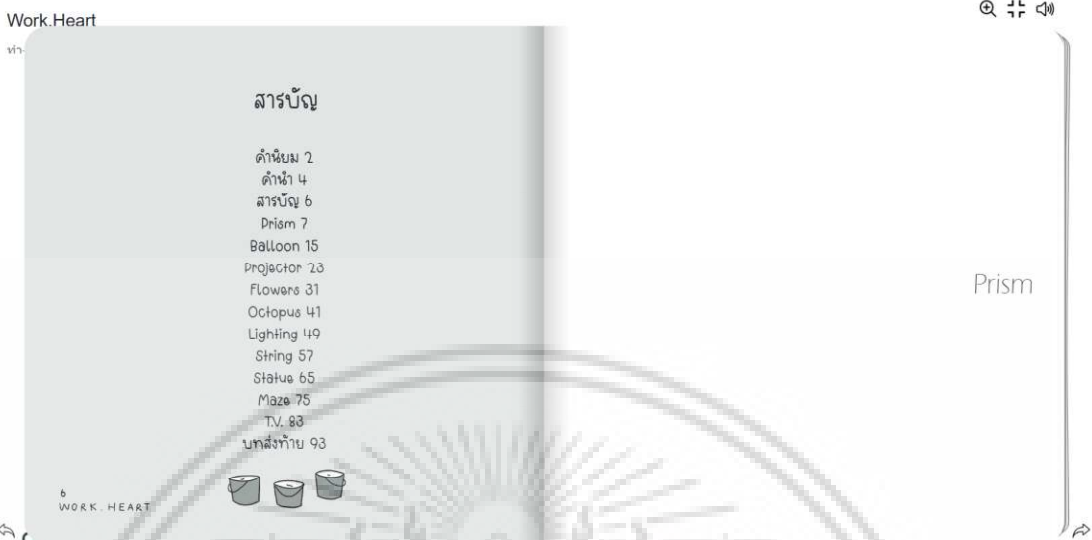

Heyzine
Flipbooks

ภาพที่ 5.25 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (รองปกหน้า)

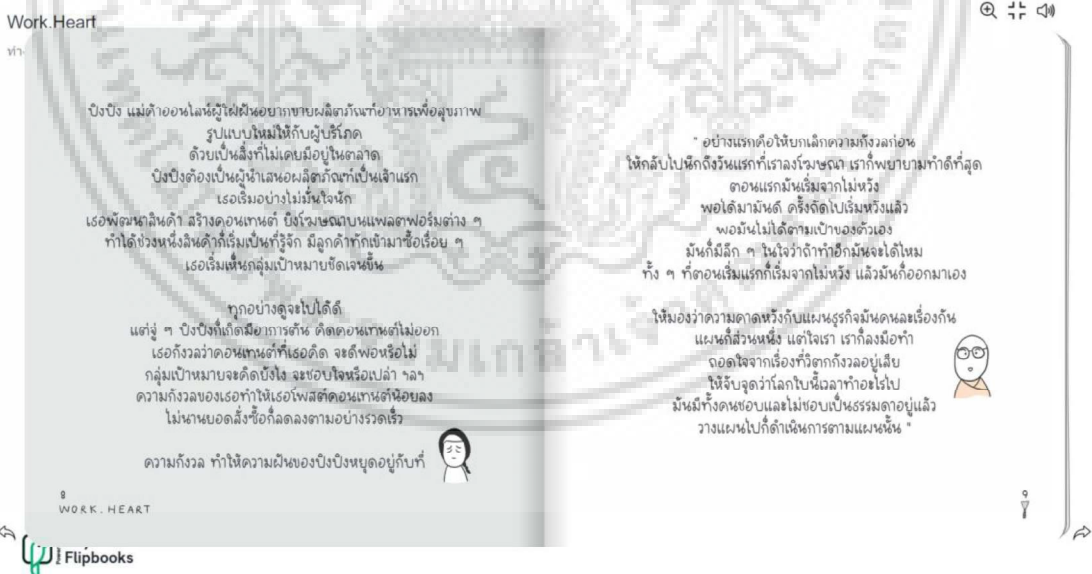
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

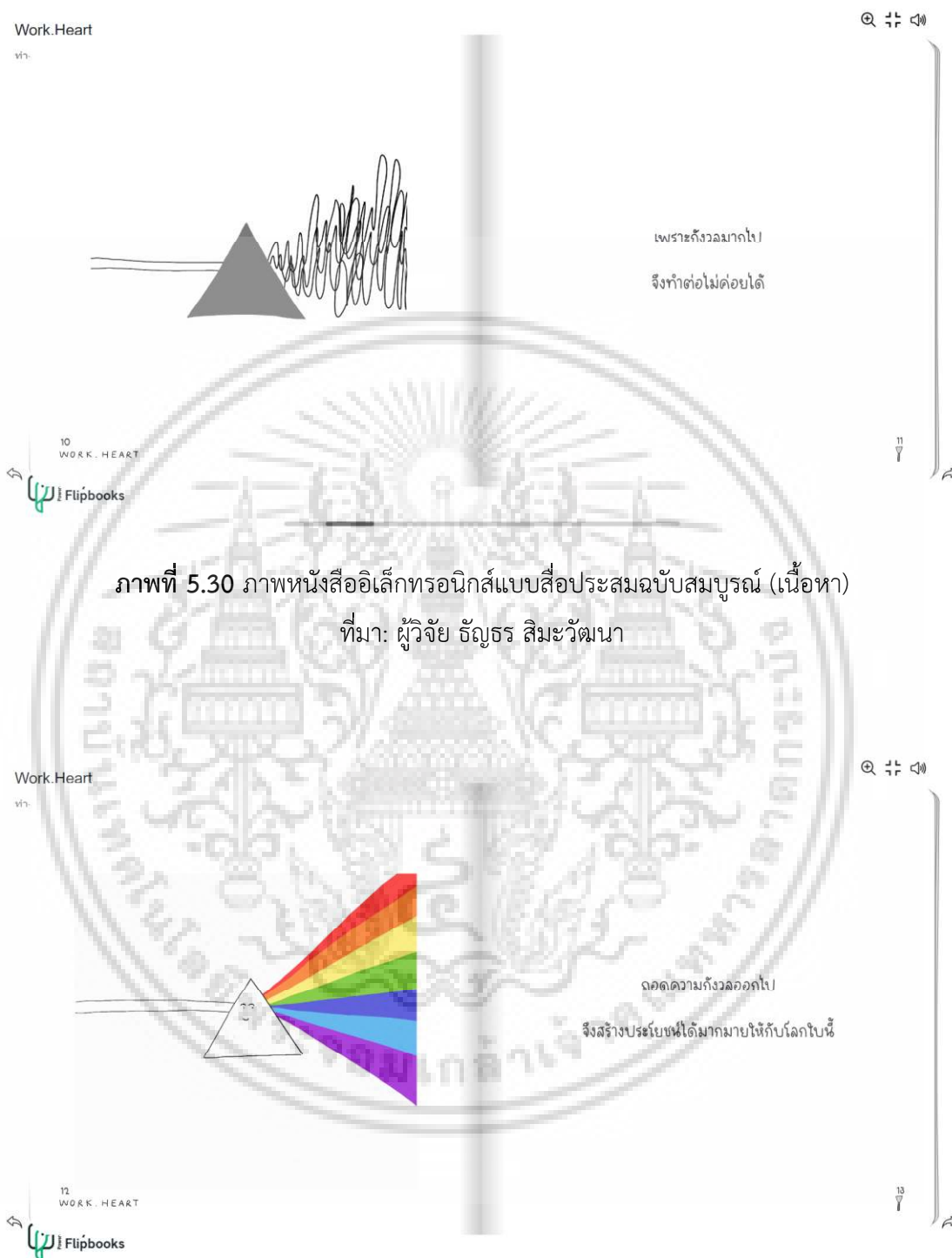
Prism

ภาพที่ 5.28 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (สารบัญ และปกบท)
 ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.29 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
 ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

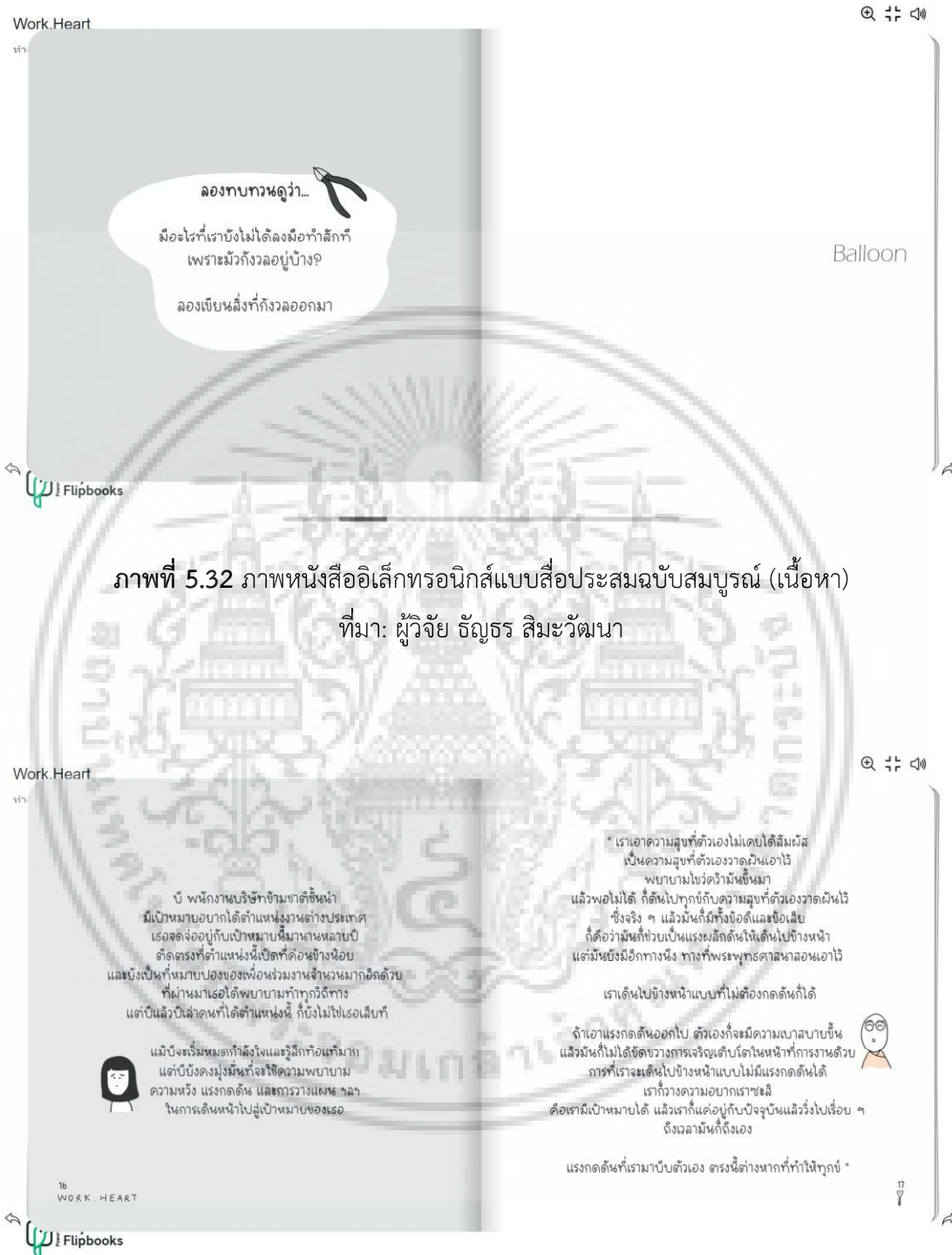
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.30 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.31 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

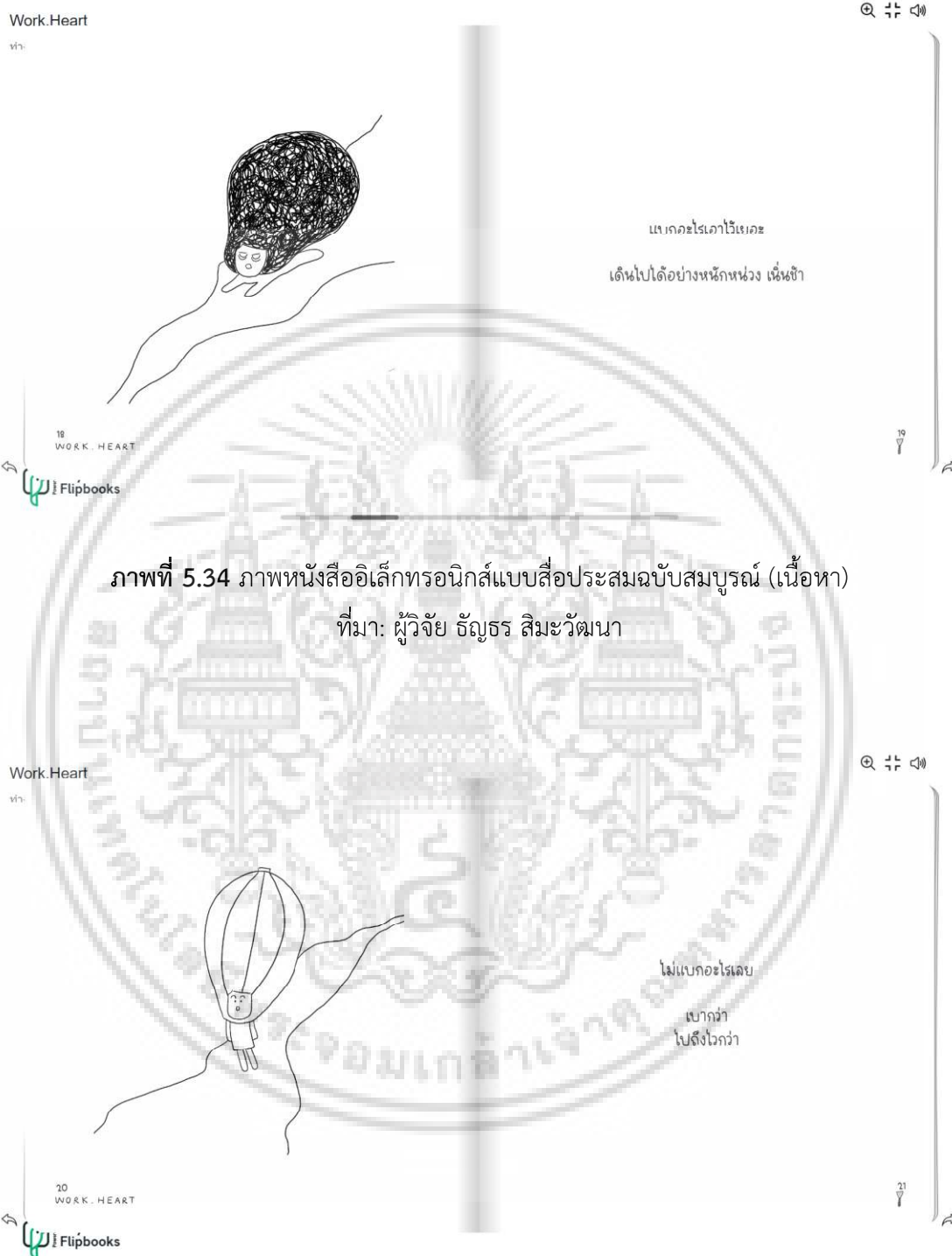
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.32 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธีฎธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.33 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธีฎธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

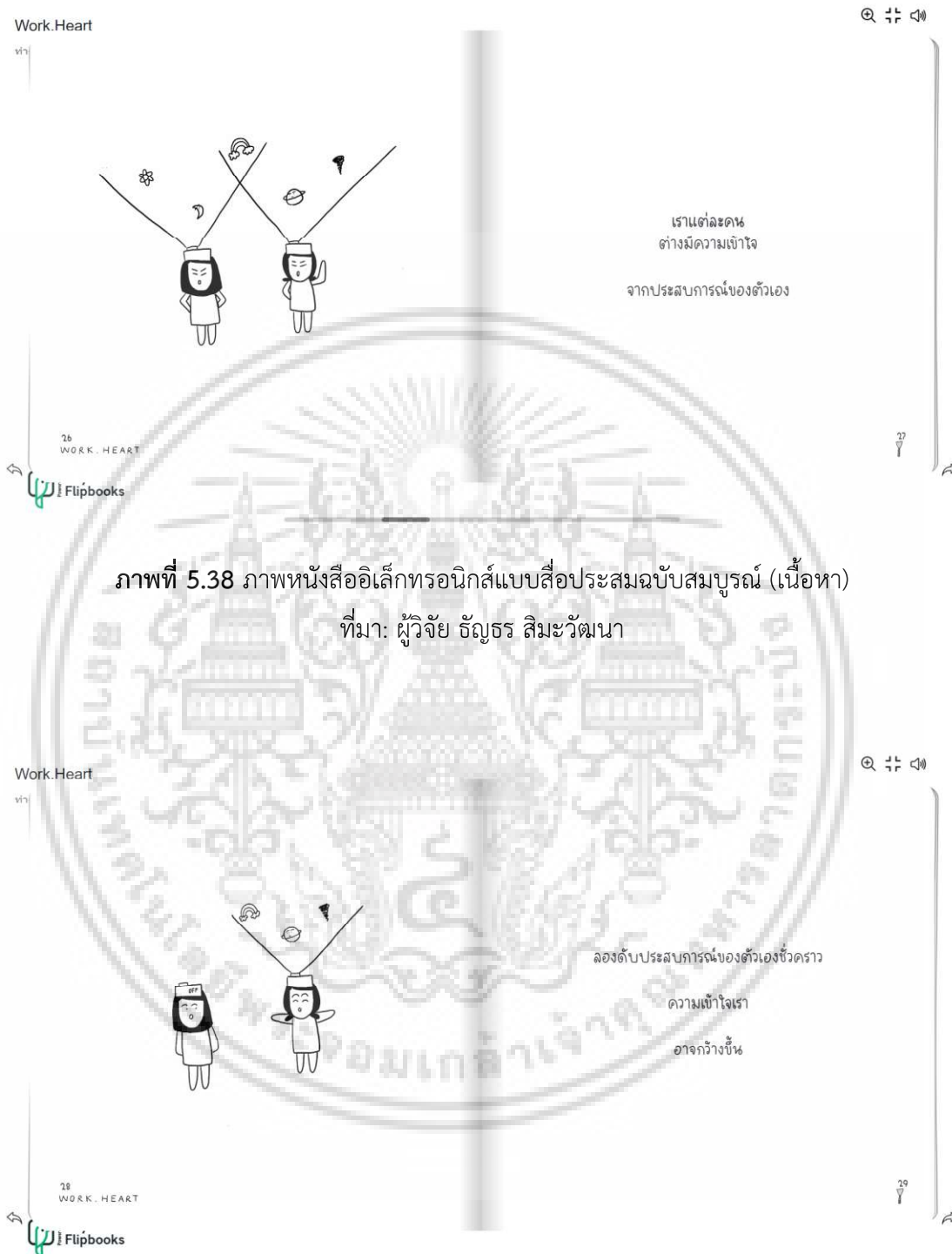

ภาพที่ 5.36 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.37 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.38 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.39 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

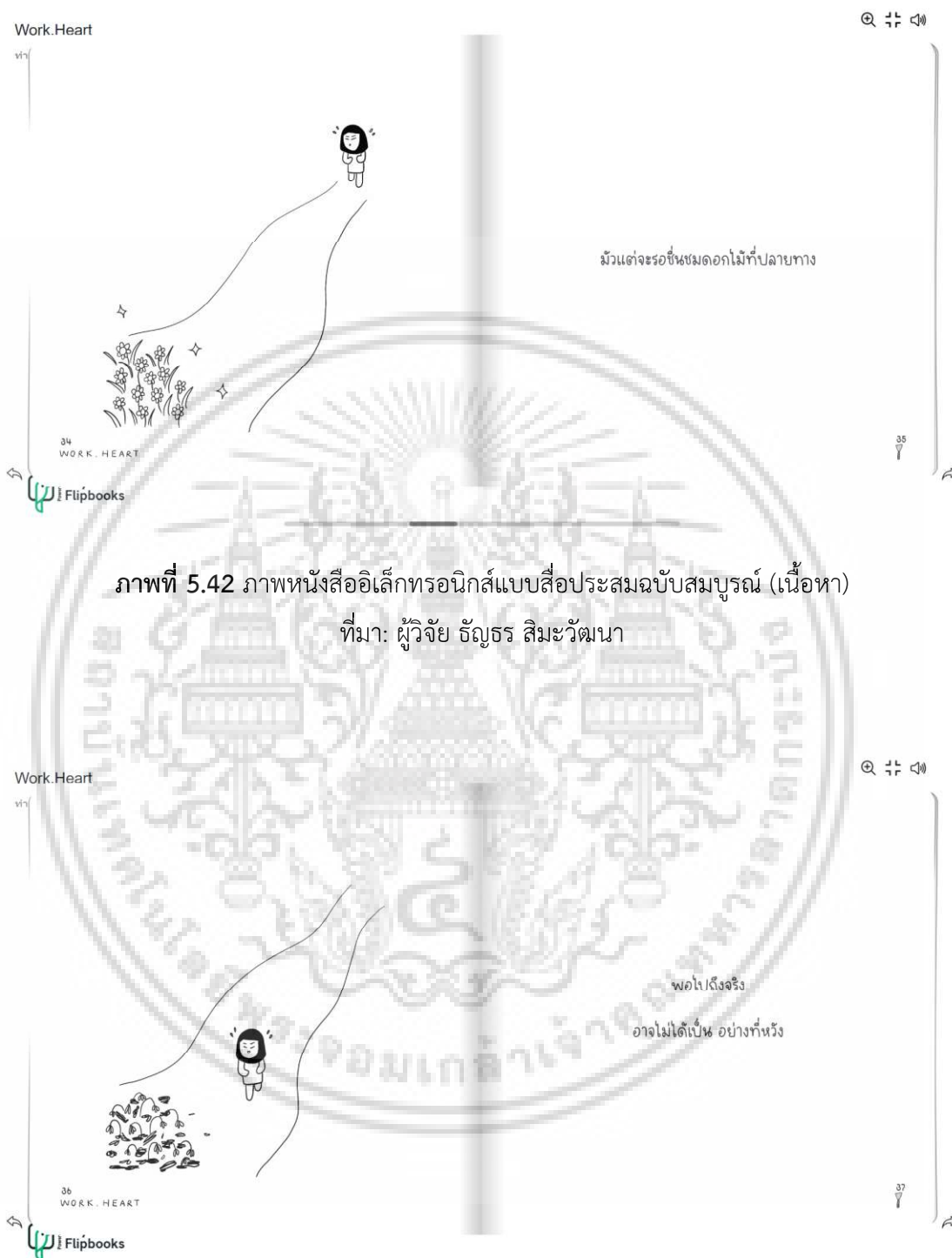

ภาพที่ 5.40 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.41 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

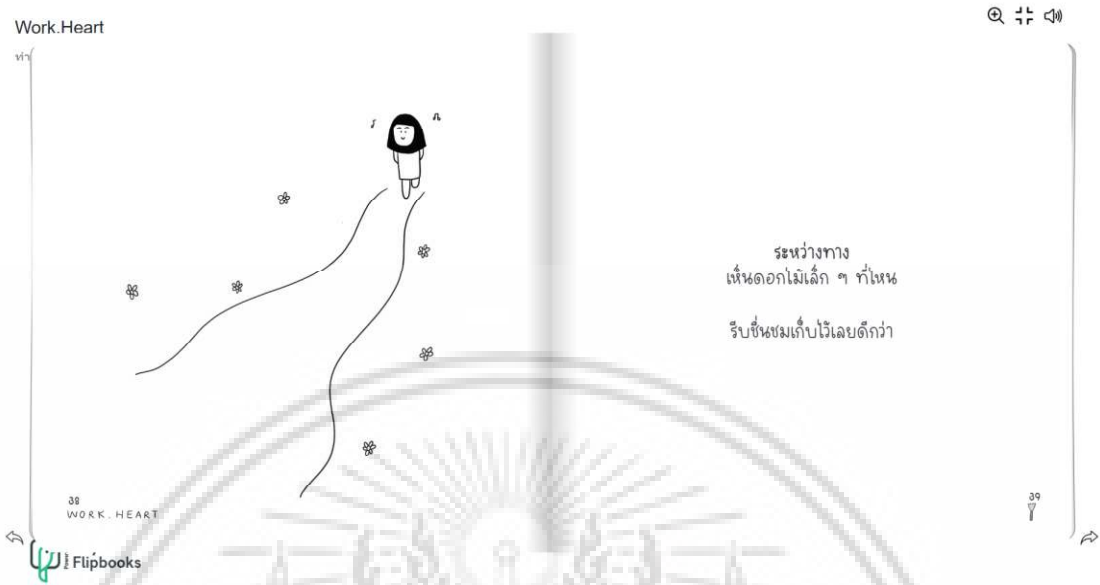
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.42 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.43 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.44 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

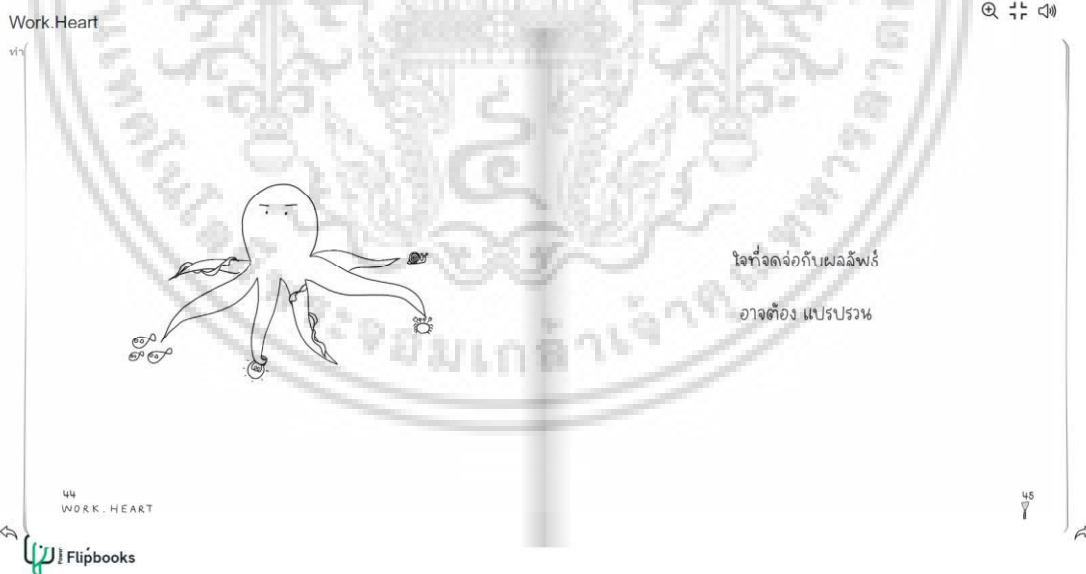

ภาพที่ 5.45 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

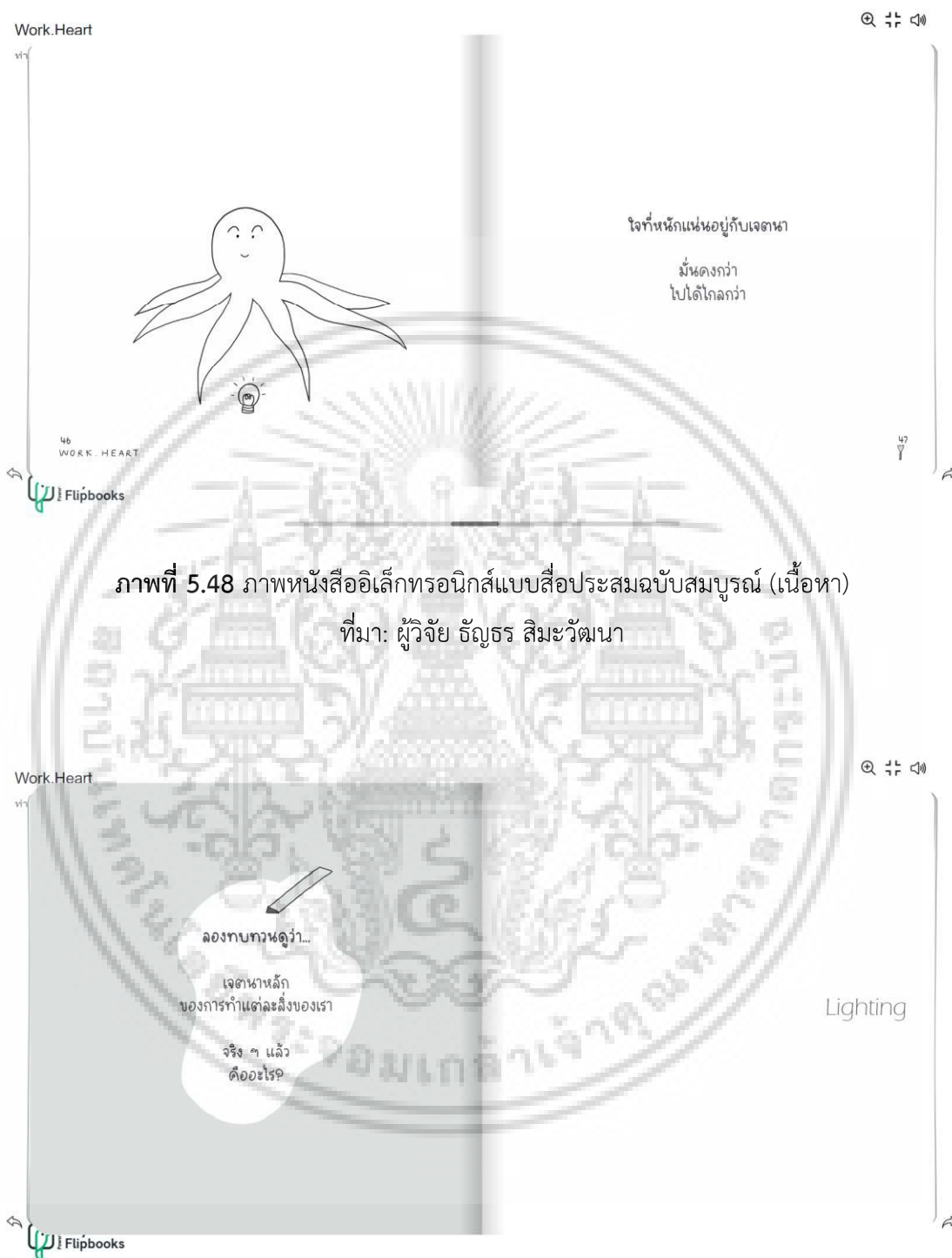

ภาพที่ 5.46 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.47 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

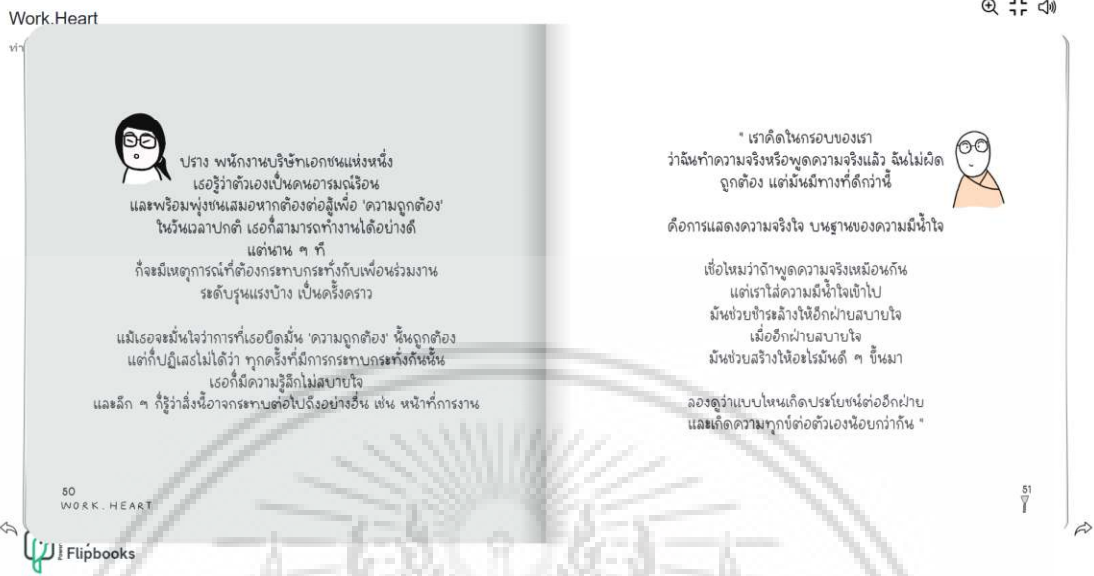
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.48 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.49 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.50 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)

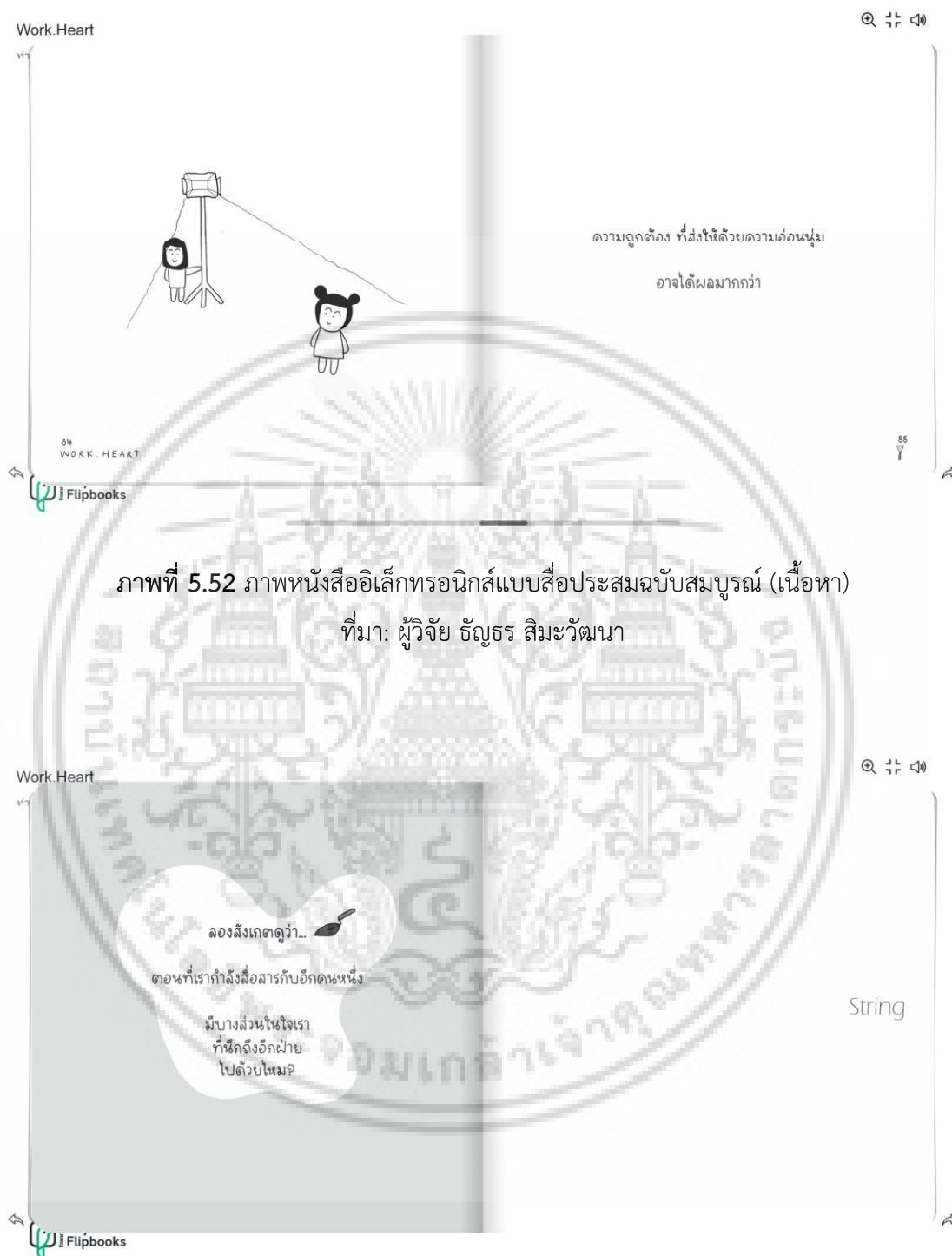
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.51 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)

ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

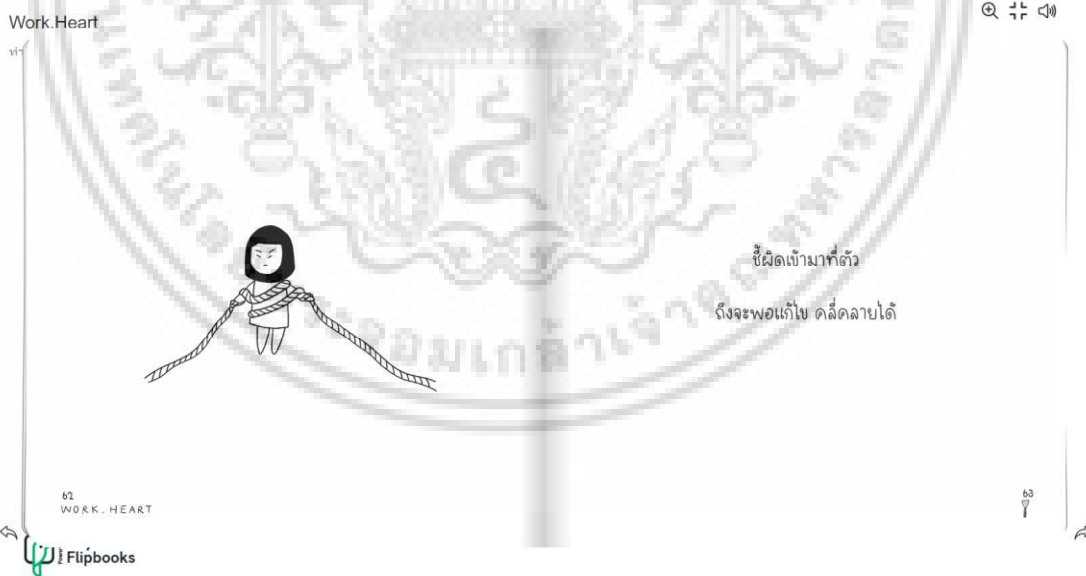
ภาพที่ 5.52 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.53 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.54 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.55 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.56 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.57 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.58 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.59 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.60 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.61 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.62 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
 ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.63 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
 ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.64 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.65 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

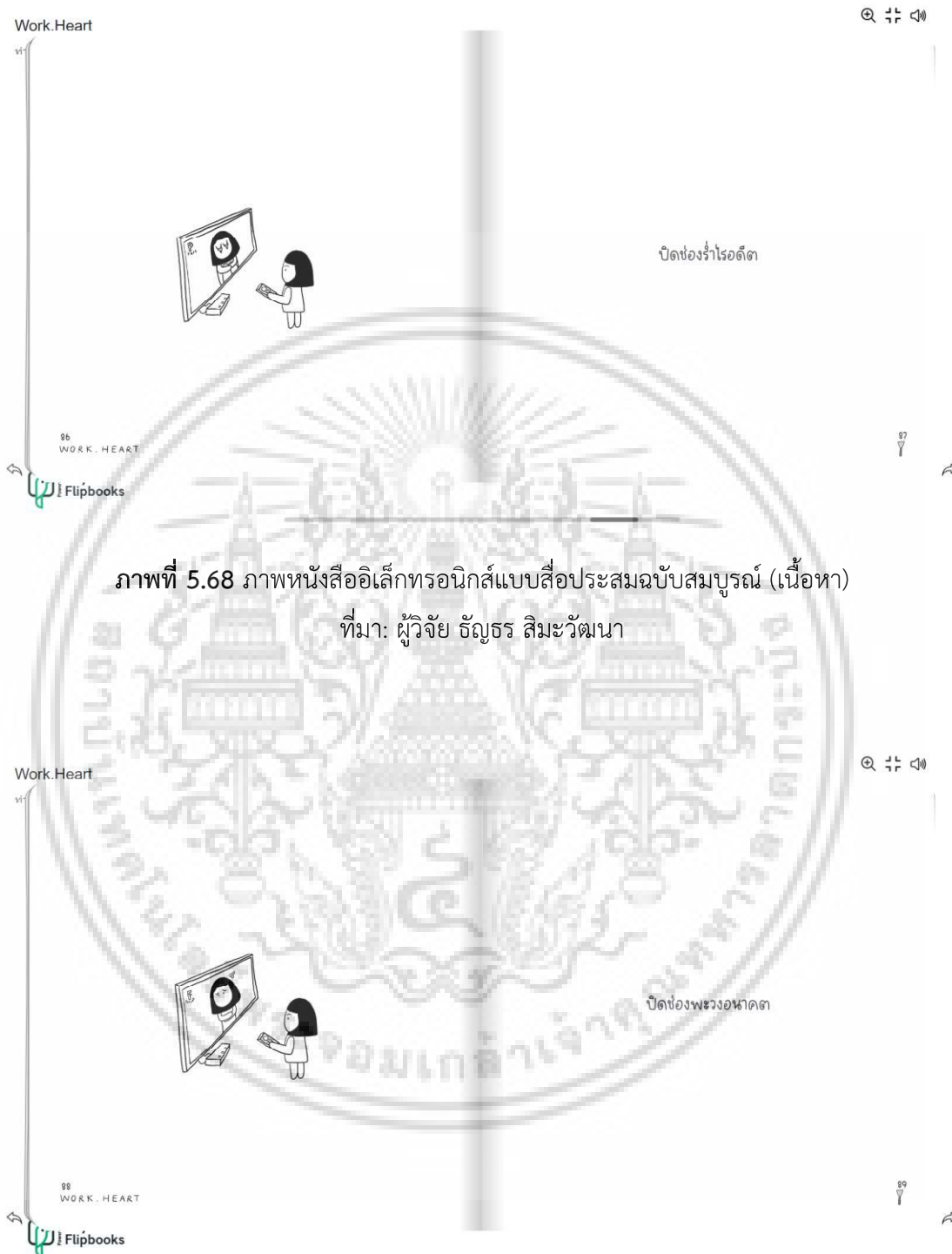

ภาพที่ 5.66 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.67 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

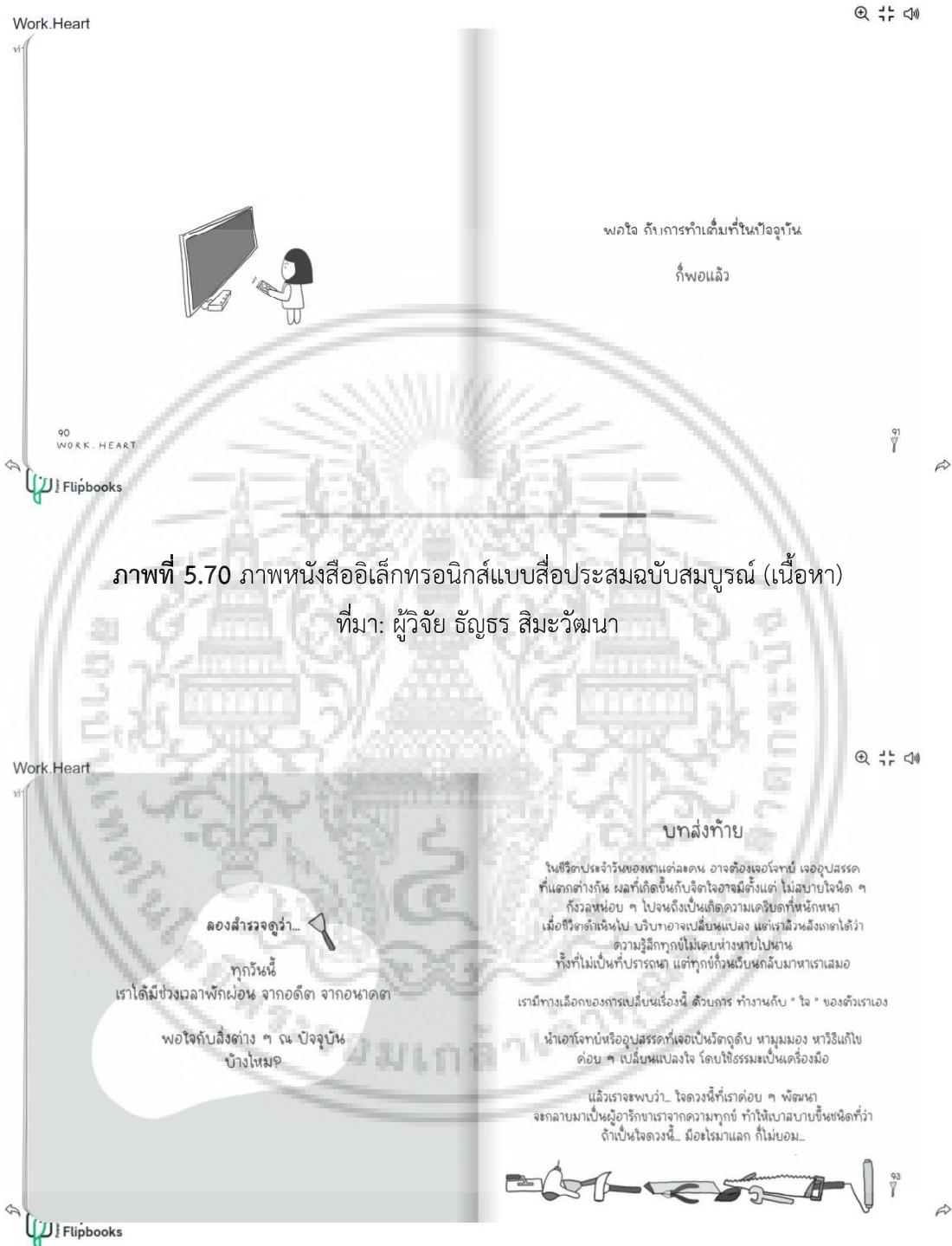
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.68 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

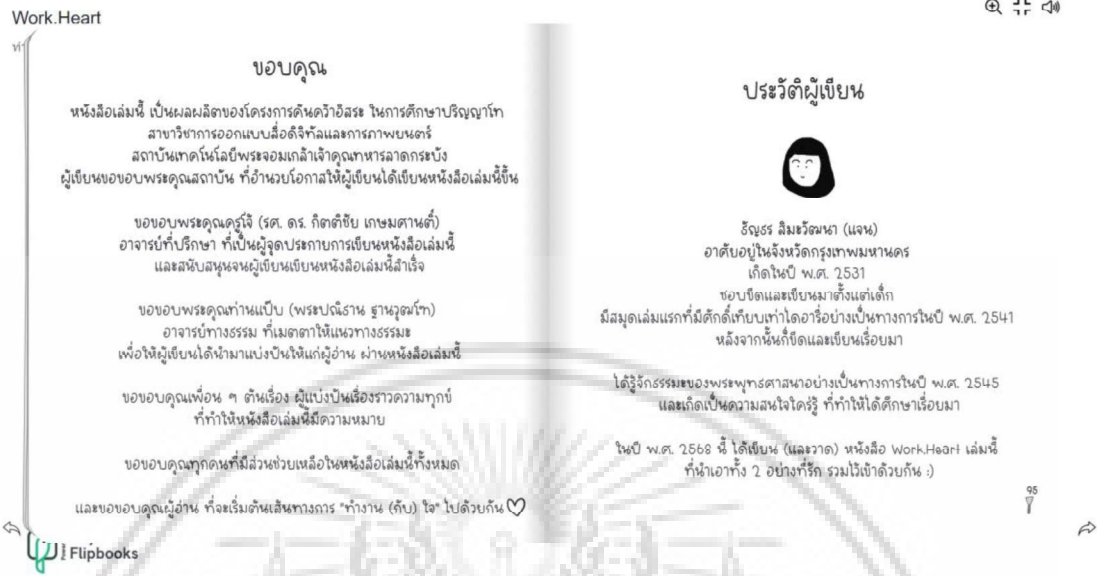
ภาพที่ 5.69 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.71 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (เนื้อหา และบทส่งท้าย)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

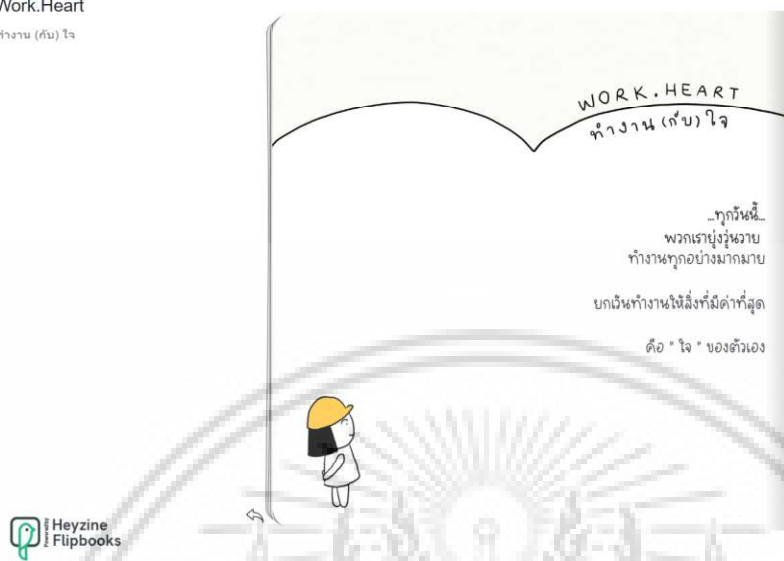
ภาพที่ 5.72 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (ขอบคุณ และประวัติผู้เขียน)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.73 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (รองปกหลัง)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Work.Heart
ทำงาน (กับ) ใจ

ภาพที่ 5.74 ภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมฉบับสมบูรณ์ (ปกหลัง)
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

ภาพที่ 5.75 QR Code สำหรับอ่านภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม
ที่มา: ผู้วิจัย ธัญธร สิมะวัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

โครงการค้นคว้าอิสระในหัวข้อ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอเรชันวาย มีกระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 โครงการย่อย คือ โครงการย่อยที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่หนึ่งคือการเก็บข้อมูลก่อนการพัฒนาแบบร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม ประกอบด้วย การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย (ผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 – 2543) ที่นับถือศาสนาพุทธ และรับสื่อออนไลน์เป็นประจำทุกวัน จำนวน 10 ราย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะจำนวน 1 ราย จากนั้นนำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาแบบร่างหนังสือ ขั้นตอนที่สองคือการเก็บข้อมูลหลังการพัฒนาแบบร่าง โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ 1 ราย และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว 1 ราย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะสำหรับเจนเนอเรชันวาย (พระสงฆ์) จำนวน 1 ราย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดอันดับ (Ranking) ในการวิเคราะห์ผล ส่วนโครงการย่อยที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research) คือการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม จากผลที่ได้จากโครงการย่อยที่ 1 โดยมีขั้นตอนคือ สรุปเนื้อหา ตีความเป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ ออกแบบภาพประกอบ (Illustration) ทำภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ออกแบบปกหนังสือและชื่อหนังสือ จัดทำรูปเล่ม จัดโครงสร้างของเนื้อหา วางผังภาพ (Layout) และชุดแบบอักษร (Font) จัดทำองค์ประกอบอื่น ๆ และอัปโหลดเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม โดยสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

6.1 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความทุกข์ที่หลากหลาย โดยแม้จะเป็นความทุกข์ในด้านเดียวกัน ก็เป็นความทุกข์จากการทำงาน แต่ในทุกกรณีต่างมีรายละเอียดและแง่มุมที่แตกต่างกัน ในด้านธรรมะ กลุ่มตัวอย่างเจนเนอเรชันวายมีความสนใจศึกษาธรรมะเพิ่มเติมในระดับต่ำ แสดงถึงปัญหาซึ่งเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ ที่ธรรมะมักอยู่ในรูปแบบที่ไม่น่าสนใจ เนื้อหาเป็นเรื่องนามธรรมที่ถูกอธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจยาก เช่น ภาษาบาลี (ธนิพร จุลศักดิ์, 2555; พุทธพิส ทุนคำ, 2548; สุภารักษ์ จุฑระกุล) โดยรูปแบบธรรมะที่เจนเนอเรชันวายต้องการคือ เป็นธรรมะที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ทันที ไม่นิยมธรรมะในรูปแบบเดิม ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น ภาษาบาลี และไม่ต้องการธรรมะที่มากในลักษณะสั่งสอน ในด้านพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) กลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวายส่วนใหญ่อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นประจำ โดยนิยมอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในหมวดพัฒนาตัวเองมากที่สุด ผ่านอุปกรณ์มือถือมากที่สุด และผ่านแพลตฟอร์ม MEB มากที่สุดในด้านรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างต้องการการเล่าเรื่องที่สั้น เรียบง่าย เข้าใจง่าย แต่มีความหมายทำให้ผู้คิด โดยแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ แต่ละตอนมีภาพประกอบ ข้อความที่เป็นใจความสำคัญ (Key Message) และหากมีเนื้อหา (Text) ต้องมีไม่เยอะจนเกินไป และจะเป็นที่นิยมเพิ่มขึ้นหากเรื่องราวเกี่ยวข้องกับตัวเอง ในด้านรสนิยมความชอบภาพประกอบ (Illustration) และกราฟิก (Graphic) นิยมภาพที่ดูง่าย สบายตามากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย ภาพประกอบที่ใช้เส้นง่าย ๆ รายละเอียดไม่เยอะ แต่ดูน่าสนใจ ใช้สีสบายตา ภาพมีตัวอักษรไม่เยอะ นิยมตัวอักษรแบบลายมือหรือรูปแบบอักษรที่อ่านง่าย ในส่วนรสนิยมด้านมัลติมีเดีย กลุ่มตัวอย่างไม่นิยมให้มีมัลติมีเดียที่รบกวนสมาธิในการอ่านมากเกินไป ไม่ต้องการให้มีภาพเคลื่อนไหวมากเกินไป ต้องการให้มีภาพเคลื่อนไหวเพื่อดึงดูดความสนใจเท่านั้น และไม่นิยมให้มีเสียง

ผลการวิจัยข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ ได้ผลเป็นวิธีการแก้ไขทุกข์ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นผลมาจากต้นเรื่องความทุกข์ที่มีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวาย เป็นผลให้สามารถนำมาพัฒนาเป็นภาพประกอบต่อได้เป็นอย่างดี และธรรมะที่ผู้เชี่ยวชาญแสดง เป็นวิธีแก้ปัญหาคือความทุกข์ต้นเรื่องอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างตรงจุด

ผลการวิจัยข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) มีผลไปในทิศทางเดียวกัน คือการให้ความสำคัญของการตีความเนื้อหาให้เป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ (Sign) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 รายเห็นว่า การตีความเนื้อหาให้เป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ คือหัวใจสำคัญของโครงการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เนื่องจากภาพเชิงสัญลักษณ์จะช่วยให้กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวายสนใจและจดจำได้มากกว่า ซึ่งตรงกับผลวิจัยจากกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวายที่ไม่ต้องการให้มีการสอนธรรมะแบบตรง ๆ โดยแนะนำให้ใช้ระดับสัญลักษณ์ที่สม่ำเสมอระหว่างเนื้อหา ส่วนในด้านเทคนิคการสร้างภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบเห็นว่าภาพประกอบควรเป็นภาพง่าย ๆ เข้าใจง่าย สามารถทำให้ผู้อ่านสบายใจได้ทันที รูปแบบควรใช้ข้อความร่วมกับภาพ ข้อความควรสั้นกระชับแต่ยังสามารถสื่อใจความได้ครบถ้วน ใช้เทคนิคการเล่นคำ จัดคำโดยการเว้นวรรค เว้นบรรทัด เน้นตัวหนา หรือใช้ขนาดตัวอักษร เพื่อจัดจังหวะในการที่อ่าน เพื่อสร้างความสะดุดใจให้แก่ผู้อ่าน รูปแบบตัวอักษรควรเป็นลายมือหรือรูปแบบอักษรที่อ่านง่าย ใช้สีที่ดูสบายตา เช่น สีพาสเทล และควรเล่าเรื่องให้สั้น ในส่วนของการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหวไม่ให้ความสำคัญเท่าการตีความเป็นสัญลักษณ์

ผู้วิจัยได้นำผลวิจัยทั้งหมดข้างต้น ไปใช้ในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย โดยหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบไปด้วยเนื้อหาทั้งหมด 10 บท มีความยาว 96 หน้า เนื้อหาในแต่ละบทประกอบด้วย ข้อความ เนื้อเรื่องส่วนความทุกข์ต้นเรื่อง ข้อความเนื้อเรื่องส่วนวิธีแก้ไขทุกข์ ภาพประกอบข้อความที่เป็น ภาพวาดสไตล์มินิมอล เพื่อให้สอดคล้องกับผลวิจัยด้านรสนิยมความต้องการด้านภาพประกอบและ กราฟิกของกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดทำภาพประกอบจำนวน 2-3 ภาพต่อบท และได้จัดทำเป็น ภาพเคลื่อนไหว แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ภาพที่เคลื่อนไหวแบบไม่มีความหมายประมาณ 50% และ ภาพที่เคลื่อนไหวแบบมีความหมายเพื่อบอกเล่าเรื่องราวประมาณ 50% ของเล่ม เพื่อให้สอดคล้องกับ ผลวิจัยด้านความต้องการมีลิตมีเดียของกลุ่มเป้าหมาย

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และคำถามสำคัญของงานวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาหาแนวทางการนำเสนอหลักธรรมในชีวิตประจำวันให้กับเจเนอเรชันวาย
2. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลัก ธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย

คำถามสำคัญของงานวิจัย

“การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลัก ธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย มีแนวทางอย่างไร”

6.2.1 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย ที่แสดงในบทที่ 4 ตารางที่ 4.5 และ 4.7-4.9 และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ที่แสดงในบทที่ 4 ตารางที่ 4.10-4.14 ในโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สามารถสรุปแนวทางการนำเสนอหลักธรรมในชีวิตประจำวันให้กับเจเนอเรชันวาย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แนวทางด้านเนื้อหา และแนวทางด้านเทคนิค

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวาย สามารถสรุปแนวทางการนำเสนอหลัก ธรรมในชีวิตประจำวันให้กับเจเนอเรชันวายในด้านเนื้อหา คือ กลุ่มเป้าหมายต้องการธรรมะที่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทันที ไม่เป็นธรรมะในรูปแบบเดิม ๆ เช่น ไม่เป็นธรรมะในภาษาบาลี ต้อง ไม่อยู่ในลักษณะการสอนที่ชัดเจน และหากเนื้อเรื่องตรงกับตัวเอง จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่ง ตรงกับผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) ที่กล่าวว่าผู้อ่าน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มเจนเนอร์ชันวายในปัจจุบัน ต้องการเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ใช้ได้ทันที ต้องไม่ใช่ในรูปแบบการสอน รวมถึงหากทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าได้เผชิญปัญหาเช่นนี้อยู่ตามลำพังได้ จะช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ที่ให้ความสำคัญกับการแปลงเนื้อหาให้เป็นภาพในเชิงสัญลักษณ์ (Sign) เพื่อไม่ให้เป็นการสื่อสารธรรมดาแบบตรง ๆ และที่ให้ความเห็นว่าหากมีการเล่าเรื่องราวที่ชัดเจน จะช่วยให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวของคนอื่น ซึ่งช่วยให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 งานวิจัย ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารพระพุทธรูปศาสนาสุเจเนอเรนัวาย ที่แสดงให้เห็นว่า เจเนอเรนัวายมีความต้องการธรรมะที่เป็นรูปธรรม สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เข้ากับบริบทสังคมสมัยใหม่ ใช้ภาษาสมัยใหม่ และเข้าใจง่าย (ปฐมทรัพย์สังข์ พระเมธาวิญญูสร พระศรีวินยาภรณ์, ดร., 2565), (ภัททิยา คำโยธาภูบดี และ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2567), (วรรณรัช ประเสริฐ, 2560)

และจากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเจนเนอร์ชันวาย และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ (Illustration) ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถสรุปแนวทางการนำเสนอหลักธรรมะในชีวิตประจำวันให้กับเจนเนอร์ชันวายในด้านเทคนิค คือ กลุ่มเป้าหมายต้องการสื่อที่ดูง่าย สามารถเข้าใจได้ทันที ภาพประกอบใช้ลายเส้นง่าย ๆ ใช้โทนสีสบายตา ใช้ข้อความสั้น กระชับ แต่แฝงไปด้วยความหมาย ทำให้จดจำได้ และใช้การเล่าเรื่องที่ไม่ยาวจนเกินไป โดยรูปแบบของมัลติมีเดียต้องไม่รบกวนสมาธิในการอ่านมากเกินไป ต้องการให้ภาพเคลื่อนไหวเพื่อดึงดูดความสนใจเป็นหลัก และไม่ต้องการให้มีเสียง

โดยสังเกตได้ว่า แนวทางการนำเสนอหลักธรรมะในชีวิตประจำวันให้กับเจนเนอร์ชันวายในทั้ง 2 ส่วน ล้วนเป็นผลความต้องการจากลักษณะเฉพาะของกลุ่มเจนเนอร์ชันวาย ที่มักต้องการความรวดเร็ว มีความอดทนต่ำ สมาธิสั้น ไม่ชอบการรอคอย (ปฐมพร เนตินันท์, 2559) จึงสามารถสรุปเป็นแนวทางการนำเสนอหลักธรรมะในชีวิตประจำวันให้กับเจนเนอร์ชันวายตามรายละเอียดข้างต้น เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัยได้

6.2.2 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

จากผลการวิจัยจากโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และโครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research) สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจนเนอร์ชันวาย แบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ในขั้นตอนแรกของการพัฒนาหนังสือ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านความทุกข์ของกลุ่มตัวอย่างเจนเนอร์ชันวายที่เกิดขึ้นจริง และข้อมูลด้านแนวทางการใช้ธรรมะแก้ไขความทุกข์สำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ละกรณีดังกล่าว ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ (พระสงฆ์) มาเพื่อใช้เป็นเนื้อหาของหนังสือ และเพื่อใช้พัฒนาภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหวในขั้นตอนถัดไป ซึ่งข้อมูลความทุกข์ที่ได้มีความหลากหลาย และเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างทั่วไปสำหรับเจเนอเรชันวาย ซึ่งโดยมากเป็นผลมาจากบุคลิกลักษณะเด่นร่วมของเจเนอเรชันวายที่มักต้องการความสำเร็จ ความสมบูรณ์แบบ และต้องการอิสรภาพในเวลาเดียวกัน ในขณะที่หน้าที่ความรับผิดชอบและสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ก่อให้เกิดเป็นความวิตกกังวลและความทุกข์ในรูปแบบต่าง ๆ นำมาซึ่งแนวทางการใช้ธรรมะแก้ไขที่มีความหลากหลาย อีกทั้งแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญให้ ล้วนเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาชนิดแก้ที่ต้นเหตุอย่างเป็นระบบ ทำให้ในด้านเนื้อหาส่วนตั้งต้นของหนังสือ มีจุดแข็งสองประการ คือ

- เป็นเรื่องจริงซึ่งผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีแนวโน้มที่เคย กำลัง หรือจะได้เผชิญปัญหาที่คล้ายกัน จนสามารถเชื่อมโยงเข้ากับตนเองและเกิดเป็นความสนใจที่มากขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวทางการสื่อสารการตลาดสำหรับเจเนอเรชันวายของ Rosen & Rosen, 2009 และ Plessis, 2011 ที่ระบุว่า ควรใช้เรื่องราวสมจริง เข้าใจปัญหาที่กลุ่มเป้าหมายกำลังประสบ เชื่อมโยงกับการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย และใช้การสื่อสารระดับบุคคลเพื่อสร้างความใกล้ชิด และผลการวิจัยของภททิยา คำโยธากุบัติ และ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2567 ที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการธรรมะที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

- เป็นแนวทางการแก้ไขทุกข์จากผู้เชี่ยวชาญ กล่าวคือ เป็นแนวทางแก้ไขทุกข์จากพระสงฆ์ผู้มีปัญญามองเห็นองค์ประกอบและการทำงานขององค์ประกอบของปัญหาซึ่งเป็นนามธรรมอย่างชัดเจน และสามารถชี้จุดต้นเหตุในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเฉียบคม และมีแนวทางแก้ไขที่เป็นขั้นเป็นตอน ตรงกับผลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ระบุว่าเจเนอเรชันวายต้องการผู้สอนธรรมะที่สามารถสอนได้อย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจง่าย (ปฐมา ทรัพย์สังข์ พระเมธาวิจารย์ส พระศรีวินยาภรณ์, ดร., 2565) อีกทั้งการที่ผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงแนวทางแก้ไขทุกข์ได้สำหรับกลุ่มตัวอย่างทุกกรณี ก็เป็นไปในลักษณะเดียวกับธรรมะที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ที่มีความลุ่มลึกและหลากหลาย (วรรณทิพา สังขสูตร และมนตรี สิริระโรจนานันท์, 2562) โดยแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญแสดง เน้นการอบรมกาย วาจา พัฒนาจิตให้เที่ยงตรงต่อเหตุและผล เพื่อให้รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองและสิ่งต่าง ๆ เพื่อหยุดความคิดฟุ้งซ่าน และเพื่อรักษาจิต ซึ่งตรงกับแนวทางธรรมะและการปฏิบัติสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เป็นผลให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้เพื่อแก้ไขความทุกข์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาด้านความสนใจรับสื่อของกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวายในปัจจุบัน ที่นิยมรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง และการดูแลสุขภาพกายสุขภาพใจมากที่สุด

ขั้นตอนถัดมาในการพัฒนาหนังสือ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) โดยอ้างอิงจากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวายที่แสดงในบทที่ 4 ตารางที่ 4.5 ที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการศึกษาระบบจากสื่อหนังสือมากที่สุด ประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 งานวิจัย ที่สนับสนุนการสื่อสารธรรมะในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ และเพิ่มการเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมาย โดยการสื่อสารในรูปแบบดิจิทัล ผ่านช่องทางที่กลุ่มเป้าหมายคุ้นเคยและใช้งานเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น สมาร์ทโฟน (ปฐมา ททรัพย์สังข์ พระเมธาวิณัยรส พระศรีวินยาภรณ์, ดร., 2565), (ภัทธิตยา คำโยธาภูติ และ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2567) ที่เอื้อต่อลักษณะและพฤติกรรมการใช้สื่อของเจนเนอเรชันวาย ที่มักต้องการการเชื่อมต่อ ชอบแสดงตัวตนทางออนไลน์ และชอบแบ่งปันข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกการใช้ภาพประกอบข้อความมาใช้เป็นหลักในการสื่อสาร โดยอ้างอิงการศึกษากรณีตัวอย่างภาพประกอบธรรมะและปรัชญาที่ประสบความสำเร็จในข้อ 2.6 ที่ส่วนใหญ่มีการใช้รูปแบบภาพประกอบข้อความเป็นหลัก และจากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจนเนอเรชันวายที่แสดงในบทที่ 4 ตารางที่ 4.8 ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการการเล่าเรื่องแบบแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ แต่ละตอนมีภาพประกอบ ข้อความที่เป็นใจความสำคัญ (Key Message) และหากมีเนื้อหา (Text) ต้องมีไม่เยอะจนเกินไป การเลือกใช้ภาพประกอบ (Illustration) อ้างอิงจากผลการศึกษาของ Kepes, 1995 ที่กล่าวว่า การสื่อสารด้วยภาพช่วยให้สามารถส่งข้อมูลได้ในมิติที่กว้างและลึกกว่าการสื่อสารประเภทอื่น เนื่องจากการรับรู้ผ่านการมองเห็นนับเป็นการรับรู้ที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ข้อมูลที่ถูกมองเห็นมักถูกเข้าใจได้ชัดเจน สร้างอารมณ์ความรู้สึก และถูกจดจำได้ดีกว่าการรับรู้ทางอื่น ในส่วนของข้อความที่ใช้ประกอบภาพ ผู้วิจัยได้พัฒนาข้อความโดยอิงผลการศึกษาจากงานวิจัยของภัทธิตยา คำโยธาภูติ และ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2567 ที่ระบุว่า การสื่อสารธรรมะสู่กลุ่มเป้าหมายควรใช้ภาษาสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดการเข้าใจได้ง่าย ผสานกับการใช้เทคนิคการจัดจังหวะของคำ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพประกอบ มาใช้ในการเขียนข้อความ

ในขั้นตอนการพัฒนาภาพประกอบ ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการสร้างภาพประกอบที่ได้จากการศึกษา งานวิจัยของ จตุรภูษ อ่ำพวัน, 2561 โดยมีขั้นตอนคือ ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาของการใช้ธรรมะแก้ไขทุกข์อย่างละเอียดก่อน แล้วจึงเลือกใจความสำคัญที่จะนำมาพัฒนาเป็นภาพประกอบ โดยใช้กระบวนการแปลงเนื้อหาให้เป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ ตามผลวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพกราฟิกเคลื่อนไหว เพื่อให้ภาพประกอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้กลุ่มเป้าหมายจดจำได้ดี (จารุพรรณ ททรัพย์ปรุง, 2543) และสามารถสื่อสารธรรมะกับกลุ่มเป้าหมายเจนเนอเรชันวาย ที่ไม่ต้องการการสอนธรรมะโดยตรง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพบปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการคิดภาพเชิงสัญลักษณ์นี้ คือ ความสามารถในการคิดสัญลักษณ์ที่จำกัด จนทำให้ระดับและลักษณะการใช้ภาพเชิงสัญลักษณ์ระหว่างเนื้อหาภายในเล่มมีความไม่สม่ำเสมอ

ในด้านเทคนิคการพัฒนาภาพประกอบ รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ของหนังสือ ผู้วิจัยได้ใช้ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญ โดยทำการพัฒนาภาพประกอบที่เป็นเชิงสัญลักษณ์ด้วยเทคนิคการวาดภาพประกอบสไตล์มินิมอล คือ ใช้เส้นง่าย ๆ ใช้ข้อความน้อย ใช้คำที่กระชับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และใช้เทคนิคการจัดจังหวะคำ ใช้โครงสร้างการเล่าเรื่องที่ไม่ยาวจนเกินไป ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการวิเคราะห์ภาพประกอบของ Evelyn Goldsmith ที่ได้นำเสนอเทคนิคต่าง ๆ อาทิ การใช้สี Contrast (ขาว-ดำ) การใช้พื้นที่ว่าง (Space) เพื่อเพิ่มความดึงดูดสายตาของภาพประกอบ การใช้ระยะของทิศทาง การจัดรูปแบบ (Layout) อย่างมีโครงสร้างเพื่อกำหนดลำดับการดูภาพที่ผู้รับสื่อสามารถคาดหมายได้ นำมาซึ่งความเข้าใจที่ง่ายขึ้น และข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติที่โดยทั่วไปภาพจะดึงดูดความสนใจได้ดีกว่าข้อความ เพื่อนำมาใช้ในการจัดจังหวะ ธรรมชาติของผู้รับสื่อที่มักดูเป็นลำดับจากซ้ายไปขวา และธรรมชาติที่ผู้รับสื่อมักดูภาพมนุษย์ก่อน ในส่วนของมนุษย์มักดูใบหน้าก่อน ในส่วนของใบหน้ามักดูตาและปากก่อน มาใช้ในการพัฒนาภาพประกอบพร้อมด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารของภาพประกอบให้มากที่สุด

ในขั้นตอนการพัฒนามัลติมีเดีย ผู้วิจัยเลือกใช้มัลติมีเดียชนิดภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) เนื่องจากสามารถนำเสนอความคิดที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร และเพิ่มความน่าสนใจต่อกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจเนอเรชันวายพบว่ากลุ่มเป้าหมายไม่ต้องการให้การเคลื่อนไหวรบกวนสมาธิในการอ่านมากเกินไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการออกแบบเป็นลักษณะการเคลื่อนไหวแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ออกแบบเป็นลักษณะการเคลื่อนไหวที่มีความหมาย เฉพาะสำหรับภาพที่จำเป็นต้องเคลื่อนไหว เพื่อบอกเล่าเรื่องราว และออกแบบเป็นลักษณะการเคลื่อนไหวที่ไม่มีความหมายสำหรับภาพที่เหลือ

ในส่วนเทคนิคการพัฒนาภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหวนี้ ผู้วิจัยพบอุปสรรคในด้านข้อจำกัดในทักษะการสร้างภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหวของตัวผู้วิจัย จึงทำให้หนังสืออาจไม่ตอบผลการวิจัยด้านความต้องการของกลุ่มเป้าหมายบางประการ อาทิ การใช้สีในภาพประกอบ หรือการใช้ภาพเคลื่อนไหวเพื่อเชื่อมโยงเรื่องราว

ในขั้นตอนการคิด Concept หนังสือ ผู้วิจัยพบปัญหาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากขั้นตอนการทำงาน ที่ผู้วิจัยเริ่มพัฒนาจากต้นเรื่องความทุกข์ สู่แนวทางการแก้ไขทุกข์ สู่การพัฒนาภาพเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นผลให้ในกระบวนการคิด Concept ของหนังสือนั้น ผู้วิจัยไม่สามารถคิด Concept ที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับเนื้อหา (ภาพเชิงสัญลักษณ์) ภายในเล่มได้ทั้งหมด จึงทำให้ Concept และองค์ประกอบย่อยภายในหนังสือ ไม่สอดคล้องกันมากเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดี ในการพัฒนาหนังสือโดยรวม ผู้วิจัยสามารถพัฒนาไปในแนวทางที่ได้จากข้อ 6.2.1 เพื่อจุดประสงค์ในการสื่อสารธรรมะในชีวิตประจำวัน และดึงดูดความสนใจกลุ่มเป้าหมายเจเนอเรชันวายได้

6.2.3 อภิปรายผลการวิจัยตามคำถามสำคัญของงานวิจัย

จากผลการวิจัยจากโครงการย่อยส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวายได้ โดยแบ่งเป็น แนวทางด้านเนื้อหา คือ เนื้อหาต้องเป็นธรรมะที่พร้อมประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่เป็นธรรมะในรูปแบบเดิม ๆ เช่น ไม่เป็นธรรมะในภาษาบาลี ไม่เป็นในลักษณะการมาสอน และหากเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเองจะทำให้หนังสือน่าสนใจมากขึ้น และแนวทางด้านเทคนิค คือ สื่อต้องดูง่าย สั้น สามารถเข้าใจได้ทันที ภาพรวมต้องดูสบายตา เช่น ภาพประกอบใช้เส้นง่าย ๆ แต่น่าสนใจ มีข้อความน้อย ใช้คำกระชับ แต่แฝงไปด้วยความหมาย ใช้การเล่าเรื่องที่สั้น

จากผลการวิจัยจากโครงการย่อยส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Practice-Based Research) สามารถสรุปผลที่ได้จากขั้นตอนการพัฒนาหนังสือ คือ ขั้นตอนการสรุปเนื้อหาที่จะนำมาใช้พัฒนาหนังสือ แบ่งเป็นเนื้อหาด้านความทุกข์ของกลุ่มเป้าหมาย ที่การใช้ความทุกข์จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจริงช่วยให้หนังสือสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดีขึ้น และเนื้อหาด้านแนวทางการแก้ไขทุกข์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ ที่เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับธรรมะของพระพุทธเจ้า และธรรมะในสายหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต ซึ่งช่วยให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้บรรเทาทุกข์ในชีวิตประจำวันได้จริง และขั้นตอนการตีความเป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ (Signs) การออกแบบภาพประกอบ (Illustration) การทำภาพกราฟิกเคลื่อนไหว (Motion Graphic) และขั้นตอนย่อยอื่น ๆ ที่ได้ ออกแบบตามแนวทางดังที่ได้กล่าวในข้อ 6.2.2 ช่วยเพิ่มความเข้าใจ เพิ่มความน่าสนใจ เพิ่มความจดจำได้ และเพิ่มการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของหนังสือได้ดียิ่งขึ้น

การมีจุดประสงค์ของการสื่อสารที่ชัดเจน คือจุดประสงค์การสื่อสารหลักธรรมะเพื่อแก้ไขทุกข์ในชีวิตประจำวันสำหรับเจเนอเรชันวาย และกระบวนการการวิจัยที่ทำการเก็บข้อมูลความทุกข์จากกลุ่มเป้าหมายจริง แล้วจึงเก็บข้อมูลแนวทางแก้ไขทุกข์จากผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ เพื่อนำผลมาพัฒนาเป็นเนื้อหาภายในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม ซึ่งเป็นสื่อดิจิทัลที่กลุ่มเป้าหมายสามารถอ่านได้จากอุปกรณ์และช่องทางที่ใช้เป็นประจำ ทั้งยังสามารถแบ่งปันผ่านช่องทางออนไลน์ได้ (ภักทิยา คำโยธาภุติ และ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2567) ด้วยการใช้การตีความเป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ และสื่อสารผ่านการถ่ายภาพประกอบข้อความที่ภาพประกอบเป็นภาพเคลื่อนไหว ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ทำให้สามารถพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia E-Book) เพื่อสื่อสารหลักธรรมะในชีวิตประจำวัน สำหรับเจเนอเรชันวาย ที่สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Becer, 2011) สามารถดึงดูดความสนใจ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดี ตามโอกาสของงานวิจัย ที่มีเป้าหมายในการทำให้องค์ความรู้ในพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะหลักปฏิบัติเพื่อการบรรเทาทุกข์ สามารถเข้ามามีบทบาทในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก้ไขความทุกข์ทางใจให้กับคนในสังคมไทย โดยเฉพาะกลุ่มเจนเอเรชันวายที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยอยู่ในปัจจุบันได้

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ในด้านการเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะที่จะเป็นผู้แสดงวิธีแก้ไขทุกข์ของเจนเอเรชันวาย โดยเนื่องจากแนวทางปฏิบัติในด้านธรรมะมีความละเอียดอ่อน และสามารถส่งผลต่อผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้มาก ผู้วิจัยจึงต้องทำการเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชื่อมั่นว่าเป็นพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และปฏิบัติตรงต่อแนวทางของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง โดยในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกพระสงฆ์นักปฏิบัติในสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่บวชและมีประสบการณ์สอนธรรมมากกว่า 5 ปี รวมถึงเป็นผู้แสดงธรรมที่ผู้วิจัยได้ทดลองปฏิบัติตามและได้ประจักษ์ถึงผลดีของทุกข์ที่เบาบางลงแล้ว ด้วยตนเองจริง

6.3.2 ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะเพื่อแนวทางการแก้ไขทุกข์ หากสามารถจัดให้กลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวายเจ้าของเรื่อง เป็นผู้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตัวเอง จะช่วยให้ได้แนวทางการแก้ไขทุกข์ที่ละเอียดครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

6.3.3 ในด้านการตีความธรรมะ เนื่องจากเนื้อหาธรรมะเป็นเนื้อหาที่มีความละเอียดอ่อน หากตีความผิดไปเพียงเล็กน้อย อาจทำให้ความหมายเปลี่ยนได้โดยสิ้นเชิง ผู้วิจัยจึงต้องใช้ความระมัดระวังในขั้นตอนการตีความธรรมะมากเป็นพิเศษ โดยใช้วิธีคงเนื้อหาในส่วนธรรมะให้ตรงกับต้นฉบับมากที่สุด และทำการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะเพิ่มเติมเมื่อมีส่วนที่ไม่แน่ใจ

6.3.4 ในด้านการคิด Concept ให้กับหนังสือ ยังสามารถทดสอบแนวทางการพัฒนาอีกแนวทางได้ กล่าวคือ เริ่มต้นพัฒนาหนังสือจากการคิด Concept ของหนังสือก่อน แล้วจึงคิดภาพเชิงสัญลักษณ์ภายหลัง ซึ่งอาจช่วยให้สามารถคิดภาพเชิงสัญลักษณ์ให้ตรงกับ Concept ของหนังสือได้ดียิ่งขึ้น เช่น กำหนด Concept ของหนังสือเป็น Work.Heart ก่อน แล้วจึงคิดภาพเชิงสัญลักษณ์ให้เป็นเฉพาะสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น ภาพเชิงสัญลักษณ์ที่เป็นภาพอุปกรณ์ในออฟฟิศทั้งหมดในทุกบทยของเล่ม เป็นต้น ซึ่งอาจช่วยให้ Concept ของหนังสือมีความแข็งแรงมากยิ่งขึ้น

6.3.5 ในด้านเทคนิคการสร้างมัลติมีเดีย ยังสามารถทดสอบความเป็นไปได้อีกมากมาย หลากหลาย เช่น การใช้ภาพ Abstract ด้วยเทคนิค Moving Image ต่าง ๆ อาทิ การใช้การเฟดเข้า-เฟดออก การเปิดปิดไฟ การใช้ภาพถ่ายด้วยเทคนิคคอลลาจ รวมถึงการใช้เสียง เช่น การใช้เสียงที่ทำให้เกิดสมาธิ อาทิ เสียงบรรยากาศธรรมชาติ เสียง Crystal Bowl ฯลฯ

โดยแนวทางการนำเสนอหลักธรรมะในชีวิตประจำวันสำหรับเจนเอเรชันวายที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นสื่อธรรมะเพื่อคลายทุกข์ในชีวิตประจำวันให้กลับกลุ่มเป้าหมายเจนเอเรชันวายในรูปแบบอื่น ๆ ได้อีกมากมาย เช่น คลิปวิดีโอขนาดสั้น เว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกมส์เพื่อสื่อสารธรรมะ หรืองานนิทรรศการที่ผู้เข้าร่วมได้มีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมเพิ่มพูนการนำธรรมะไปใช้แก้ไขทุกข์ในชีวิตประจำวันได้ตลอดชีวิตให้กับ เจเนอเรชันวาย

6.4 ข้อจำกัดของงานวิจัย

6.4.1 ด้านทักษะที่จำกัดของผู้วิจัย ทั้งในขั้นตอนการตีความเนื้อหาให้เป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ ที่ผู้วิจัยไม่มีทักษะในการอุปมาอุปมัยที่เพียงพอ ทำให้ลักษณะและระดับการใช้สัญลักษณ์ระหว่างบท มีความไม่สม่ำเสมอ และในขั้นตอนการสร้างภาพประกอบ ที่ผู้วิจัยมีทักษะทางเทคนิคที่จำกัด คือผู้วิจัยสามารถสร้างสื่อได้เฉพาะในรูปแบบภาพประกอบเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถทดลองประสิทธิภาพของเทคนิคอื่น ๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบได้มากเท่าที่ควร

6.4.2 ด้านการตีความภาพเชิงสัญลักษณ์ของผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยตามที่ Evelyn Goldsmith ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของ อายุ เพศ อาชีพ การศึกษา สังคม วัฒนธรรม ความสนใจ ประสบการณ์ ทักษะคิด ความเชื่อ แรงจูงใจ ความคาดหวัง จินตนาการ คำถาม ฯลฯ ของผู้สร้างภาพประกอบและผู้รับสื่อ ที่หากมีความคล้ายคลึงหรือสอดคล้องกัน จะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้นักวิจัยที่ผู้วิจัยพัฒนา อาจสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่มที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวที่คล้ายคลึงหรือสอดคล้องกับผู้วิจัยเท่านั้น

6.4.3 ด้านการเปิดรับของผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจมีปัจจัยที่ส่งผล เช่น

- ปัจจัยการเปิดรับต่อพระพุทธศาสนา โดยในกรณีที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้สึกต่อต้านพระสงฆ์อันเนื่องมาจากภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่เสื่อมถอยลงเป็นอย่างมากในสังคมไทย ปัจจุบัน (ปฐมา ทรัพย์สังข์ พระเมธาวิเชียรส พระศรีวินยาภรณ์, ดร., 2565) อาจทำให้นักวิจัยที่มีลักษณะการยก/อิงคำสอนจากพระสงฆ์ โดยเฉพาะจากพระสงฆ์ที่ไม่ใช่ครูบาอาจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังหรือเป็นที่เคารพในวงกว้าง เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร

- ปัจจัยด้านแนวโน้มการจดจ่อได้สั้น (สมาธิสั้น) ของเจเนอเรชันวาย (ปฐมาพร เนตินันท์, 2559) ที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเริ่มอ่านหนังสือ ซึ่งถือเป็นสื่อขนาดยาวที่ต้องใช้สมาธิต่อเนื่องมากกว่าการรับสื่อประเภทอื่น ซึ่งแม้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเนื้อหาให้อยู่ภายในให้เหมาะสมกับลักษณะดังกล่าวของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดแล้ว แต่ความเป็นสื่อหนังสือก็อาจยังมีผลที่ทำให้เข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายบางส่วน

- ปัจจัยด้านความต้องการสื่อที่มีลักษณะเข้าอกเข้าใจของเจเนอเรชันวาย ตามผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภาพประกอบ ที่กล่าวว่าเจเนอเรชันวายในปัจจุบัน ต้องการสื่อที่แสดงความเข้าอกเข้าใจ ในขณะที่แนวทางการแก้ไขทุกข์ที่ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ในการวิจัยนี้บางแนวทาง อาจเน้นที่การแสดงความจริงของหลักเหตุและผล ทำให้แนวทางแก้ไขทุกข้อดังกล่าว อาจไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายบางส่วนได้ดีเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ภรณ์ยา ฆารสินธุ์. 2560. “การจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่ม Gen-Y และ กลุ่ม Gen-Z โดย
ใช้ความต้องการส่วนประสมการค้าปลีกธุรกิจร้านอีฟแอนบอย ในเขตกรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย.
- กรมสุขภาพจิต. 2563. Gen Y/Gen Me กลุ่มผู้กุมชะตาโลก. [Online.] เข้าถึงได้จาก :
<https://dmh.go.th/news/view.asp?id=1251>.
- ก่อเกียรติ ขวัญสกุล และเหมมีญช์ ธนปัทม์มีถนี. 2567. “การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบ
อินโฟกราฟิกเรื่อง การออกแบบสาร สำหรับนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและ
คอมพิวเตอร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.” วารสารการบริหารและ
นิเทศการศึกษา. 15(1) : 148 165.
- กำธร บุญเจริญ. 2550. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่าน
เว็บ 2 รูปแบบที่ต่างกัน เรื่อง การเขียนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- งานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสิ่งพิมพ์ (สำนักพิมพ์) สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ.
2556. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book). [Online.] เข้าถึงได้จาก :
https://maejopress2.mju.ac.th/wtms_newsDetail.aspx?nID=5140&lang=th-TH.
- จตุรภูษ อ่ำพวัน. 2561. “การออกแบบตัวอักษรประดิษฐ์และภาพประกอบที่ได้แรงบันดาลใจมา
จากวรรณคดีไทย.” วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยรัตนนคร.
- ชมชนก พลอยงาม. 2562. “การสร้างหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ กรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชานนท์ ศิริธร. 2559. “พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคเจนเอเรชั่นวาย.” วารสาร
นิเทศศาสตร์และนวัตกรรม นิต้า. 3(1) : 77 104.
- ชานนท์ ศิริธร และวิภูรธร จิระประวัติ. 2555. “การเปิดรับสื่อและการยอมรับนวัตกรรมของผู้บริโภค
เจนเอเรชั่นเอ็กซ์และเจนเอเรชั่นวาย.” วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 5(2) : 111 130.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชุตินา แก่นจันทร์, ชวัลรัตน์ ศรีนวลปาน, กรกฎ จำเนียร และบำรุง ศรีนวลปาน. 2568. “เมนูสยอง: สัญลักษณ์ที่แอบแฝงในภาพยนตร์.” *วารสารนิเทศศาสตร์*. 43(1): 1-20.
- ชุตินันต์ เกิดวิบูลย์เวช. 2558. “นวัตกรรมสื่อดิจิทัลใหม่สำหรับนิเทศศาสตร์.” *วารสารนิเทศศาสตร์ และนวัตกรรม นิต้า*. 2(2) : 55-70.
- ณัฐชา สุ่มทอง. 2566. “การออกแบบหนังสือภาพประกอบประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับกลุ่มวัยรุ่นเพื่อสื่อสารประเด็นความเท่าเทียมทางเพศ.” โครงการค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะ และการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัฐธัญญา เมฆสมณะศักดิ์. 2561. “ทุนนิยมกับความเหงา.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพร จุลศักดิ์. 2555. “การเผยแพร่ธรรมะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธัญลักษณ์ แซ่โจ้ว. 2566. ผลงานเชิงวิเคราะห์ เรื่อง การวิเคราะห์การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2565 ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. [Online.] เข้าถึงได้จาก : www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4317/5/20241217-Job%20Analysis-Thanyaluk%20S.pdf.
- ปฐมา ทรัพย์สังข์, พระเมธาวิจารย์ และพระศรีวินยาภรณ์. 2565. “รูปแบบการเผยแพร่งานพระพุทธรูปตามช่วงวัยในสังคมปัจจุบัน.” *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 20(2) : 127-137.
- ปฐมาพร เนตินันท์. 2559. “ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะและระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ กับพฤติกรรมการบริโภค และการแสดงออกพฤติกรรมการบริโภคของตนเองด้วยการแบ่งปันข้อมูลการซื้อใช้ ผ่านสื่อออนไลน์ของกลุ่ม ‘Gen Y’.” *วารสารการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. 14(2) : 145-158.
- ปิยพร โยธา. 2563. “ทัศนคติของผู้บริโภค Generation Y ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (กรณีศึกษากระเป๋า Freitag).” วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

เปรมปรีดิ์ โพธิ์ศรีทอง. 2023. “การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เพื่อพัฒนาการเขียนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปบุรี.” วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 10(2) : 55 68.

ผลสำรวจเผย คน Gen Y วัยเดอะแบก กังวลและแบกไว้มากที่สุด คือการเป็นเสาหลักของครอบครัว. 2566. [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://workpointtoday.com/gen-y-bear-the-burden>.

ผดุง พรหมมูล. 2547. ศิลปะการสร้างสรรคภาพประกอบ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก.

พระครูปลัด ทินกร อิสสุโร (คงถาวร) และพระศรีวินยาภรณ์. 2565. “จุดดักวรร: แนวทางพัฒนาศาสนทายาทในพระพุทธศาสนา.” วารสารปรัชญาปริทรรศน์. 27(1) : 80 93.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). 2564. พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 35 (ฉบับข้อมูลคอมพิวเตอร์). [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://www.watnyanaves.net/uploads/File/books/pdf/268-Buddhist-Dictionary-Buddhist-Terms-Pr.35.pdf>.

พระพุทธโฆสเถระ. พุทธศตวรรษที่ 10. คัมภีร์วิสุทธิมรรค. แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส.

พระมหาบัว ญาณสัมปันโน. 2565. ประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ. นครราชสีมา : พรีเมียมสำนักพิมพ์.

พระสุทธิวัชร ทรงไกรศรี. 2567. “การศึกษาปัจจัยที่ทำให้เยาวชนสนใจการปฏิบัติธรรม ของกลุ่มพุทธธรรมกรรณฐาน.” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. 20(2): 1 13.

พระอนุชา อธิปถัญญ (อรบุตร), พระครูสีลสรวิฑฒ และพระเทพวชิรวิมล. 2566. “การศึกษาวิเคราะห์หลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมตามแนวหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต.” วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม. 10(3) : 143 152.

พศิน อินทรวงศ์. 2556. หลวงปู่มั่น จอมทัพนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ธรรมะ.

พัชรินทร์ ทองซ่ง, จริญญา พหลเทพ และธีรภูมิ บุญยศักดิ์เสรี. 2567. “องค์ประกอบทางกายภาพที่ส่งผลต่อการสื่อสารด้านอารมณ์และความรู้สึกในการออกแบบภาพประกอบประเภทการ์ตูน.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 18(3) : 86 106.

พุทธพัส ทุนคำ. 2548. “การออกแบบสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนา : กรณีศึกษาขมมังคลอัฐคาถา.” วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เพ็ญพิชชา เกตุชัยโกศล. 2564. “ภาวะหมดไฟในการทำงาน (Burnout) ของพนักงานบริษัทเอกชน ในกลุ่ม Generation Y.” วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภักษ์วัชร สุขเสน, บรรพต แคะไธสง, วิเชียร ชาบุตรบุญชริก, สมคิด สุขจิต, อิศรพงษ์ ไกรสินธุ์, พระครูปัญญา สารบัณฑิต และพระปลัดกิตติ ยุตติธโร. 2563. “คำสอนและแนวการปฏิบัติกรรมฐานของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต.” วารสารวรมัญจกพุทธศาสนปริทรรศน์. 7(2) : 53 62.
- ภัทรพงษ์ ไชยเชษฐ และอภิเดช โยชน์เย็น. 2567. “การพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา.” วารสารมณีเชษฐาราม วัตถุประสงค์. 7(6): 529 542.
- ภักทียา คำโยธาภูบตี และชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์. 2567. “แนวทางการเสริมสร้างศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาตามหลักพุทธสันติวิธี ของชาวพุทธเจเนอเรชั่นวาย.” วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 12(2) : 556 566.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2539. พระไตรปิฎกภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รักจิต มั่นพลศรี. 2545. “การใช้สัญลักษณ์ในภาพยนตร์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารมวลชน) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทธิจักร คชะ และวิภูรธร จิระประวัตติ. 2555. “รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยในเจเนอเรชั่นวาย.” วารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 30(3) : 140 154.
- วรรณทิพา สังขสุดร และมนตรี สิริโรจนานันท์. 2562. “หลักธรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติตนเพื่อการหลุดพ้น.” วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์. 3(2) : 82 92.
- วรรณธัช ประเสริฐ. (2560). “การสื่อสารพุทธศาสนาจากมูลนิธิทางศาสนาสู่พุทธศาสนิกชนเจเนอเรชั่นวาย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร) คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรายุทธ ศรีศักดิ์ และยุรพร ศุภรัตน์. 2565. “ผลของความเครียดที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคน Generation Y ที่ทำงานกับบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.” วารสารกลยุทธ์และความสามารถทางการแข่งขันองค์กร. 1(3) : 31 45.
- วราพร ดำจับ. 2562. “สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.” วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 7(2) : 143 159.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม. 2553. **คู่มือปฏิบัติ สมถวิปัสสนากรรมฐาน 5 สาย**. นครปฐม: เพชรเกษม พรินต์ติ้ง.
- ศรุตตานนท์ ขอบประดิษฐ์ และจิรัชญาภา พิจักขณารินทร์. 2567. “สัญญาและอัตลักษณ์ของฌอง โบตริยาร์ด.” **วารสารศรีสุวรรณภูมิปริทรรศน์**. 2(3): 34-45.
- ศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย รพ.จิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต. 2566. **รายงานสถานการณ์การฆ่าตัวตายในประเทศไทย ปีงบประมาณ 2566**. [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://suicide.dmh.go.th/news/view.asp?id=92#:~:text=จากรายงานสถิติการฆ่าเท่ากับ%2047.74%20ต่อแสนประชากร.>
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). 2565. **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย**. พิมพ์ครั้งที่ 55 (ฉบับข้อมูลคอมพิวเตอร์ ครั้งที่ 24). [Online.] เข้าถึงได้จาก : https://www.watnyanaves.net/uploads/File/books/pdf/buddhadhamma_extended_edition.pdf.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2562. **ยูเนสโกประกาศยกย่องพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เป็นบุคคลสำคัญของโลก**. [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://ops.moe.go.th/ยูเนสโกประกาศยกย่องพระ/>.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2567. **ข้อมูลผลการศึกษาโครงการศึกษา Thailand Digital Outlook ประจำปี พ.ศ. 2567**. [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://gdcatalog.go.th/dataset/gdpublish-thailand-digital-outlook1-1/resource/7e656a72-fa73-46bd-b4ee-610a29f18244>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561. **คนรุ่นใหม่กับการสร้างประชากรที่มีคุณภาพ**. [Online.] เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdc.go.th/download/Social/Social_Report/2561_article_q3_003.pdf.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2567. **Mental Health ปัญหาสำคัญที่ต้องเฝ้าระวัง**. [Online.] เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdc.go.th/download/Social/Social_Report/2567_article_q1_001.pdf.
- อรวรรณ ประวันนวล. 2560. “การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะด้านความมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช (ราชทัณฑ์อุบลรัตน์) กรุงเทพมหานคร.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อดิศักดิ์ จำปาทอง. 2556. **Digital Spherere** โลกยุคใหม่ของสื่อดิจิทัล. [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/101859>.
- “GEN Z ติดจอ” ใช้โซเชียลเกินวันละ 12 ชม. แม้กระทบสุขภาพจิตแต่เลิกไม่ได้. 2568. [Online.] เข้าถึงได้จาก : <https://moneyandbanking.co.th/2025/159748/>.
- Abang Yusof, D. A. 2021. “Reading Habits among Students in the Digital Era: Changes of Trends and Behaviours.” **Journal of Academic Library Management (AcLiM)**. 1(1) : 43 54.
- Dayang Azimah Abang Yusof. 2021. “Reading Habits Among Students in the Digital Era: Changes of Trends and Behaviours.” **Journal of Academic Library Management**. 1(1) : 43 54.
- Da Silveira, J. 2021. “Digital Media Impact on Reading.” **Psychology**. 12(7) : 1096-1117.
- Goldsmith, E. 1987. **The Psychology of Illustration**. New York : Springer-Verlag.
- Günay, M. 2021. “Design in Visual Communication.” **Art and Design Review**. 9(2) : 109 122.
- I Putu Eka Indrawan, Ni Nyoman Ely Kristiyanti, Ketut Agustini and I Gde Wawan Sudatha. 2023. “E-BOOK MEDIA TRENDS IN THE LEARNING PROCESS AT SCHOOL.” **Indonesian Journal of Educational Development**. 4(3) : 327 335.
- Klatt, C. and Meeks, K. 2020. **Increasing eBook usage: The importance of investing time and money into access points**. [Online.] Available : <https://dc.uthsc.edu/scmla/2020/posters/16/>.
- Ömer Koçak, Önder Yıldırım, Engin Kurşun and Gürkan Yıldırım. 2016. “Investigating the Status of Tablet Computers and E-Books Use of Open Education Faculty Students: A Case Study.” **International Journal of Distance Education Technologies**. 14(2) : 49 63.
- Spjeldnæs, K. and Karlsen, F. 2022. “How Digital Devices Transform Literary Reading: The Impact of E-Books, Audiobooks and Online Life on Reading Habits.” **New Media & Society**. 26(8) : 4808 4824.
- Watson, A. 2024. **Digital books borrowed from libraries and schools worldwide 2017-2023**. [Online.] Available :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

<https://www.statista.com/statistics/250007/downloading-or-borrowing-e-books-on-a-public-library-website-in-the-us/>.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

